

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)
วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๐ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๙๐ คน

(เนื่องจาก นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ติดราชการ ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ รองประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง จึงปฏิบัติหน้าที่แทน)
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : บัดนี้มีท่านสมาชิก
ได้มาลงชื่อครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
อยากจะขอเรียนต่อท่านสมาชิกว่า ระยะเวลาในการจัดทำ
รัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้น ผ่านมาแล้ว ๑๓๓ วัน ณ วันประชุมนี้
สภาร่างรัฐธรรมนูญเหลือระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญอีก ๑๐๗ วัน
ระเบียบวาระที่ ๒ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในวาระที่ ๑ ซึ่งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแยกร่างเสร็จแล้ว
ตามรายงานของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ดำเนินการประชุม
ต่อจากการประชุมครั้งที่ ๑๑ เมื่อวานนี้ ขอเชิญคณะกรรมการ^๑เข้า
ประจำที่ครับ

(คณะกรรมการ^๑เข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านจะประท้วง
เรื่องอะไร เชิญครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สวัสดิ์
คำประกอบ นครสวรรค์ ไม่ได้แจ้งประท้วงหรือคัดค้าน แต่ผมอยากจะหารือ
กับท่านประธานว่า การพิจารณาเมื่อวานก็ดี วันนี้ก็ดี หรือวันต่อไปก็ดี
เป็นการประชุมที่สำคัญที่สุดของการร่างรัฐธรรมนูญ ท่านประธานกรุณาอย่า
เร่งรีบว่าวันนี้ต้องให้เสร็จวันนี้ อีกหลาย ๆ วันก็ได้ครับ สำคัญอยู่ในระยะ
ที่เราอภิปรายกันคราวนี้สำคัญที่สุด เรามีกฎการพิจารณาการประชุม Thailand

งตกันอยู่เรื่อย ๆ แต่เวลาประชุมให้เอาเต็มที่หน่อยเถอะครับ ท่านประธาน
ให้พูดไป ใครจะพูดเท่าไร ๆ พูดไปเถอะครับ ถ้านอกประเด็น ท่านก็ชี้ว่า
นอกประเด็น หยุด อะไรก็ว่าไป ให้เอาเต็มที่เถอะครับ ท่านประธาน
ให้พูดกันเต็มที่ เดียวก็หมดภูมิกันไปเองแหละครับ เพราะฉะนั้นท่านประธาน
ก็กรุณาเถอะครับ วันนี้ไม่เสร็จ พรุ่งนี้ก็ได้ พวกเราก็พร้อมที่จะอยู่กัน
ให้เอาเต็มที่เถอะครับ หลายคนเขาอยากจะพูดกันมาก ๆ อยากแสดงความคิด
ความเห็น อะไรต่ออะไร ท่านประธาน ขอประท้วงหนังสือพิมพ์ครับ
หนังสือพิมพ์ไปลงข่าวว่า ผมเกี่ยวข้องกับภาระจะจัดอะไรต่ออะไรเกี่ยวกับ
เลือกตั้งการประชุมกรรมมาธิการ (เติลนิวิวัลลิ่ง กัดกใจ ผมไม่รู้เรื่องครับ
ผมไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรกันเลย แต่ผมเห็นเขาซุบซิบ ๆ กัน เป็นกลุ่ม ๆ
เขาทำอะไรกันก็ไม่มีรู้ แล้วไปลงว่าผมเกี่ยวข้องกับด้วย ขอรายงานต่อ
ท่านประธาน ว่าผมไม่ได้เกี่ยวข้องกับและไม่รู้เรื่องตามที่หนังสือพิมพ์ได้กล่าวหา
เลยครับ ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : การพิจารณา
เมื่อประชุมคราวที่แล้ว เมื่อวันพุธที่ ๑๑ เมื่อวานนี้ที่ประชุมได้พิจารณาถึง
หมวด ๗ ว่าด้วยคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ จึงจะขอ
ดำเนินการประชุมต่อไป ขอเชิญท่านสมาชิกที่อยากจะอภิปรายแสดงความคิดเห็น
เชิญได้เนอะครับ ท่านศาสตราจารย์ธรรมนุญ เชิญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมณู ลัดพลี : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ศาสตราจารย์ธรรมณู ลัดพลี สว. ๒๘ ผู้มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในรัฐธรรมนูญ การเมือง เมื่อวานนี้กระผมได้ถามคำถามไปและท่านกรรมาธิการได้ตอบมาซึ่งสรุป เมื่อวานนี้ที่กระผมขอให้สภาได้บันทึกยืนยันไว้ ก็คือตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น ท่านบอก ก็คือรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นถ้าถือว่าอันนี้เป็น เรื่องที่ถูกต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไร กระผมจะได้ขออนุญาตกราบเรียนต่อที่ประชุมนี้ต่อไปนะครับ คือในเรื่องนี้นั้นโดย วัตถุประสงค์แท้จริงของกระผมนั้นเท่าที่อ่านเกิดความสับสนเพราะเป็นทาง ๒ แพร่ง จะตีความว่านายกรัฐมนตรีก็คือรัฐมนตรีก็ได้ จะตีความนายกรัฐมนตรีไม่ใช่รัฐมนตรี และประเด็นนี้มีปัญหาทางการเมือง เพราะโดยเฉพาะในระยะหลังจะเป็นแฟชั่น (Fashion) หรืออะไรกระผมก็ไม่ทราบโลกาภิวัตน์อาจจะมิกซ์กัน คือว่านายภยก มักจะไปว่าการกระทรวงอื่นด้วยต่างหากจากที่เป็นนายกรัฐมนตรี และในทางปฏิบัติ เกิดปัญหาว่าถ้าเผื่อว่ามีความผิดพลาดบกพร่องขึ้นและฝ่ายค้าน เขาเปิดอภิปราย เขามีสิทธิ ที่จะเลือกเปิดอภิปรายได้ เช่นถ้าถือนายภยก กับรัฐมนตรีนี้เป็นตำแหน่งเดียวกัน เขาอาจจะเลือกไปเปิดอภิปรายตำแหน่งรัฐมนตรีซึ่งมีความเสี่ยงต่อการผิดพลาดได้มาก แล้วจะหาผู้ที่มาช่วยสนับสนุนได้น้อย เพราะบางคนไม่เดียดฉันท์ด้วย ถ้าเพื่อรัฐมนตรี เพลี่ยงพล้ำอาจจะโยกย้ายเปลี่ยนแปลงตัวเองถอนตัวเองได้ แต่ถ้าเผื่อเขาเลือก อภิปรายนายภยก ถ้ากระเทือนแล้วไปเอาผลงานของรัฐมนตรีมาพูดด้วยก็จะปฏิเสธ เขาไม่ได้ นายภก อาจจะต้องรับศึก ๒ ด้าน ทั้งในตำแหน่งนายภก และตำแหน่ง รัฐมนตรีเพราะถือว่าเป็นคนคนเดียวกัน อันนี้ถ้าเพลี่ยงพล้ำไปก็อาจจะเกิดการต้องยุบสภา หรือไม่อย่างนั้นต้องลาออก หรือไม่อย่างนั้นต้องถูกเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจจนกระทั่ง แพ้ไป ซึ่งไม่เป็นผลดีกับบ้านเมือง เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้กระผมเพื่อความโปร่งใส ผม อยากจะทราบให้แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมได้ทราบมา สว. หลายท่าน มีความกังวลใจสับสนในเรื่องนี้ แล้วในระยะนี้เราเชิญต่างจังหวัดมา ๑,๐๐๐ กว่าคน ใช้เงินไปมาก แล้วเท่าที่ผมทราบเราจะต้องพิมพ์เอกสารแจกนับเป็นแสน ๆ เล่ม เป็นเงินหลายสิบล้านบาท เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ถ้าเราได้ข้อมูลถูกต้องเสีย ынขึ้นนี้ตัวเราทำความเข้าใจกับตัวเราเสียก่อนว่า เจตนาที่เราต้องการให้ นายภก ที่ไปว่าหลายกระทรวงเป็นรัฐมนตรีด้วยหรือเปล่า แล้วเขียนมาจะได้ช่วย กันแก้ไขถูกต้องเสีย เพื่อจะได้ส่งไปให้ทำประชาพิจารณ์ได้ถูกต้อง แต่ถ้าเราส่ง ไปในสภาพนี้ก็เกิดปัญหา คนไข้แรงก็แข็งแรงไม่ถูกสับสน ไม่เช่นนั้นจะบอกว่าเป็นก็ไม่ได้เป็นก็ได้ ราษฎรยังเกิดความสับสนหนักขึ้น ผลการประชาพิจารณ์ได้ผลไม่ได้ และเราจะได้รับรัฐธรรมนูญที่ยังไม่ไปทางไหนไหนชัดให้โปร่งใส และในเรื่องนี้

ถ้าเรามีอะไรเราพูดกันเสียก่อนตอนนี้ แล้วชัดเจนอย่างไรช่วยกันแก้แล้ว เรามีโอกาสที่จะพิมพ์ได้ทันไปทำประชาพิจารณ์ให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ไปถามเขา เราจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องกลับมาเป็นวัตถุดิบประสงค์กระผม

ที่นำมาพูดถึงปัญหาที่ว่า นายกรัฐมนตรีที่ท่านกรรมาธิการยกกว้างๆ บอกว่าเป็นรัฐมนตรีด้วย กระผมยังไม่ค่อยเห็นด้วย ประการแรกคืออะไร เพราะว่านายยกฯ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๐๑ ต้องแต่งตั้งจาก ส.ส. หรือผู้เคยเป็น ส.ส. แต่พ้นสภาพมาแล้วตามมาตรา ๑๑๗ (๗) ฉะนั้นถ้าไปดูแล้วเราจะพบว่า ส.ส. คุณวุฒิไม่มีเลย อ่านหนังสือไม่ออกยังมาเป็น ส.ส. ได้ ถ้าตีความตามนี้ เพราะไม่ได้กำหนดคุณวุฒิขั้นต่ำไว้ว่า ป. ๒ ป. ๓ ป. ๖ หรือ ม. ๖ ไม่มีแล้ว เพราะฉะนั้นต้องตีความว่า แม้แต่คนอ่านหนังสือไม่ออกก็มีสิทธิ เพราะตอนหลังเราไปถึงหูหนวก เป็นใบ้เราจะให้มีสิทธิเข้ามาเลือกตั้งได้-----

เพราะฉะนั้นถ้าเขาไม่มีความรู้อะไรเลย อ่านหนังสือไม่ออกก็มีสิทธิที่จะสมัครเข้ามา ในการนี้เราจะได้นายกฯ ที่ไม่รู้หนังสือก็ได้ เพราะว่าคุณวุฒิผู้แทนฯ ไม่ได้จำกัดไว้ แล้วในเวลาเดียวกันอายุก็แค่ ๒๕ ปี มีบางท่านบอกออกไปช่วงเลข ๒๕ ปีนี้ถือว่าแต่นายกฯ จะมาเลย ผู้แทนฯ ที่อายุ ๒๕ ปีก็ไม่มี มีครบ ผมจำได้ อุดร ทองน้อย เมื่อสมัย ๒๐ กว่าปี เกือบ ๓๐ ปีได้แล้ว ผมจำได้ไม่ผิด รุ่นเดียวกับ สนั่น มงคล เจ้าของหนังสือพิมพ์เสียงอ่างทองที่ตั้งมาก่อนไทยรัฐอีก แล้วก็ยังมีหลายคนอายุ ๒๕ ปีกว่า ๆ เท่านั้นเอง กระผมเองยังแสดงความยินดีไปยังเขา เขาเคยเป็นลูกศิษย์อยู่ก่อน นี่ก็มี เพราะฉะนั้นถ้าเขามีโอกาสที่จะเป็นได้เมื่อ ๒๕ ปี การเป็นนายกฯ บอกให้แต่งตั้งจาก ส.ส. ก็อาจจะเป็นไปได้ อย่างต่างประเทศ ที่พวกท่านกรรมาธิการยกกว้าง ชอบมาอ้าบอย ๆ ผมก็อยากกราบเรียนครั้งหนึ่ง ประธานมหาวิทยาลัยชิคาโกอายุ ๒๓ ปีเท่านั้นเอง จบ ที่เอช.ดี. (Ph.D.) ตั้งแต่อายุ ๒๑ ปี เหมือนอย่างปัจจุบันนี้ท่านก็เห็นนายแบลร์ อายุเขา ๔๓ ปี เป็นนายกรัฐมนตรีของอังกฤษแล้ว คลินตันก็เหมือนกัน เพราะฉะนั้นตอนนี้วัยรุ่นวัยหนุ่มกำลังไปสู้อาจจะมาเป็นก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นตั้งนี้แล้วเราจะเห็นได้ว่า มาเทียบกับรัฐมนตรีแล้ว รัฐมนตรีต้อง ๓๕ ปี อย่างนี้ก็ผิดไปแล้ว เพราะฉะนั้น ถ้าท่านจะบอกว่า นายกฯ คือรัฐมนตรี ผมก็ว่าถ้าจะเอาอย่างนี้ก็ต้องแก้ไขใหม่ว่า นายกฯ ไม่ควรมาจาก ส.ส. สมมุติอย่างนั้น ที่อายุ ๒๕ ปี หรือไม่อย่างนั้นก็ต้องรุ่นอายุ ส.ส. ๒๕ ปี ให้เป็น ๓๕ ปีเสีย มันก็จะได้ไม่มีความขัดแย้งในเรื่องนี้ มิฉะนั้นคือผมพูดมาอย่างไรผมก็ขอมอบไม่ได้ ถ้าจะบอกนายกฯ มาจาก ๒๕ ปี รัฐมนตรีมาจาก ๓๕ ปี นี่คือตำแหน่งเดียวกันไปด้วยกันได้ อย่างนี้เขียนอย่างไร พูดอย่างไร อัดเทปให้ขยายความอย่างไรก็ไม่มีคนเข้าใจ เพราะมันคนละเรื่องแล้วยิ่งกว่านี้ถ้าดูตามมาตราถัดไปจะเห็นได้ชัด อย่างมาตรา ๑๐๓ จะเห็นได้ว่าสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ส.ส. ผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี และมติเห็นชอบต้องมาจากครึ่งหนึ่งของสมาชิก นี่จะเห็นได้ว่าสำหรับรัฐมนตรีนั้น ไม่มี นายกฯ เป็นผู้แต่งตั้ง แล้วนายกฯ ยังเป็นผู้แต่งตั้งโดย ๒ ลำดับด้วยซ้ำ ถ้าดูที่จริง อย่างลำดับแรกเสนอไปทีแรก ๒๙ คน พระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้น แต่อีก ๑๙ คนที่เหลือนั้นนายกฯ มากำหนด ซึ่งเรายังไม่รู้กำหนดอย่างไร แต่สรุปแล้วก็ถือว่านายกฯ เป็นผู้กำหนด รัฐมนตรี เพราะฉะนั้นก็อย่างที่ผมได้เคยกราบเรียน อย่างเรามีศาสตราจารย์ เรามีอาจารย์ ความเป็นอาจารย์ผมไม่เทียบทุกคนต้องมี แต่ถ้าโดยที่ถูกต้องแล้ว ศาสตราจารย์ก็ไม่ใช่อาจารย์ อาจารย์ก็ไม่ใช่วิชาศาสตราจารย์ ฉะนั้นกระผมไม่มี

กฎเกณฑ์ที่จะต้องเลื่อนวุฒิ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ต้องมีอายุความอะไรต่าง ๆ จากอาจารย์ธรรมดา เพราะฉะนั้นขอให้แยกความว่า ความเป็นรัฐมนตรีออกจากที่ว่า เป็นรัฐมนตรี คือนายกฯ เป็นรัฐมนตรีหรือเปล่า แต่ถ้ามีความ เป็นรัฐมนตรี ผมก็ไม่เถียง เพราะนายกฯ ก็คือต้องเข้าไปบริหารงานเช่นเดียวกับรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นความเป็นรัฐมนตรีคือเป็นผู้บริหารงานกำหนดนโยบายขั้นสูง ของประเทศชาติแล้วมาจากการเมือง อันนี้ขอได้แยกความเข้าใจในเรื่องนี้ด้วย นะครับ อย่างที่ เมื่อวานท่านกรรมาธิการท่านตอบบอก ความเป็นรัฐมนตรีทุกคน ลื่นสุดลง เมื่อความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีนั้นลื่นสุดลง อันนี้ก็ขอความ กรุณาว่า มันไม่ใช่เรื่องที่ว่ามันเหมือนกัน เช่นเดียวกัน ประธานรัฐสภาเหมือนกัน เพราะท่านก็เป็นสมาชิก แต่ว่าพวกเรา สสร. ก็คงไม่อาจ เอื้อมันขึ้นไปนั่งบนบัลลังก์ แล้วไปสั่งเลิกประชุมอะไรต่าง ๆ เพราะว่าความเป็นประธานรัฐสภาเราไม่มี แต่ถ้าเรามีอย่างท่านรองประธานทำหน้าที่ประธานเวลานี้ก็มีความ เป็นประธานอยู่ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าท่านเป็นประธาน แต่ท่านก็เป็นรองประธาน ล้วก็เป็น สสร. นี้เราก็ต้องแยกให้มันชัดเจน เพราะรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องที่ต้องทำความ โปรงใสชัดเจน จะมาดูเอาว่าไม่เป็นไรอนุโลม อนุโลมกันอยู่เรื่อย ราษฎร เขาก็ลำบาก วันดีคืนดีเขาอนุโลมไม่รับฟังเราเลย เดินขบวนมาหมดเป็นหมื่น เป็นแสนออกกฎหมายกันเอง แล้วก็ทำอะไรตามชอบใจเอง เราก็คงลำบาก เหมือนกัน ฉะนั้นอันนี้กระผมก็อยากกราบเรียนไว้ -----

และในเรื่องถวายสัตย์ปฏิญาณ เขามาตรา ๒๐๕ ก่อน เขียนไว้ขีดเลขว่า นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้ อันนั้นก็เห็นแล้วว่า เขาแยกแล้ว เพราะท่านบอกนายกฯ ก็คือรัฐมนตรี เขาก็ไม่น่าจะเขียนว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี เพราะในที่อื่นมีในเรื่องของรัฐมนตรีโดยเฉพาะ รัฐมนตรีสิ้นสุดเมื่อไร รัฐมนตรีเป็นอย่างไร ต้องห้ามอะไร เขามีว่ารัฐมนตรีโดยเฉพาะ นั่นก็หมายความว่าไม่ได้พูดถึงนายกรัฐมนตรี แต่นายกรัฐมนตรีก็อาจจะต้องตกอยู่ภายใต้ภาวะอันนั้นด้วย ซึ่งกระทบก็อยากทราบ และในเรื่องนี้เช่นเดียวกัน

เมื่อนายกรัฐมนตรีแยกมา จะเห็นว่าในมาตรา ๒๐๖ เขาไม่ได้เขียน นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ แต่ว่า เขียนแต่เพียงว่า รัฐมนตรีถวายสัตย์ปฏิญาณ มีหน้าที่ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ เพราะฉะนั้นนั้นก็เห็นแล้วว่าถ้าเพื่อว่ารัฐมนตรีทั้งนี้ รวมถึงนายกฯ ด้วย ก็อย่างที่ว่ามาตรา ๒๐๕ ทำไมต้องไปเขียนนายกฯ ไว้ต่างหาก แล้วก็ยิ่งกว่านี้คือท่านจะเห็นอย่างมาตรา ๒๐๕ ที่ว่ารัฐมนตรีทุกคนพ้นจากตำแหน่ง เมื่อความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๐๕ ตามมาตรา ๒๐๕ นี้ก็คือ นายกรัฐมนตรีตายหรือลาออก กระผมก็อยากทราบ เขียนว่า ถ้านายกรัฐมนตรีคือรัฐมนตรีหรือรมตคนหนึ่ง รัฐมนตรีตายคนหนึ่งรัฐบาลต้องพ้นไปไหม ก็ไม่พ้น ลาออกไปก็ไม่ได้กระทบกระเทือนรัฐมนตรีคนอื่น หรือแม้แต่ฐานะของรัฐมนตรี และก็ไม่ได้กระทบกระเทือนนายกรัฐมนตรีด้วย แต่ถ้านายกรัฐมนตรีตายหรือลาออก ผลเป็นอย่างไร ทั้งคณะสิ้นสุด เห็นไหมอันนั้นก็ต่างกันแล้วกับรัฐมนตรีหรือรมต นายกรัฐมนตรีคือรัฐมนตรี ผมก็ยังสงสัย แต่ถ้าต้องการอย่างนั้นจริง ๆ ถ้อยคำ เหล่านี้ต้องแก้หมดให้สอดคล้อง วัตถุประสงค์ของผมอยู่อย่างนั้น ไม่ได้เพื่อจะ เอาชนะว่า ท่านมาบอกเป็นนายกรัฐมนตรีคือรัฐมนตรีนั้นไม่ถูก และก็เหมือนกับ อย่างในสภาผู้แทนฯ ก็ต้องถือว่าหักล้างกันไป ไม่ใช่ คือถ้าท่านต้องการอย่างนั้น ท่านต้องแก้บทบัญญัติในมาตราอื่นให้มันสอดคล้องเสีย หรือถ้าท่านจะแยกว่านายกรัฐมนตรี กับรัฐมนตรีนั้นเป็นคนละฐานะ เป็นคนละตำแหน่ง แต่ท่านนั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง เราก็ต้อง แก้ให้สอดคล้องอีกเหมือนกัน และท่านจะเห็นมาตรา ๒๐๒ นี้ก็เขียน คณะรัฐมนตรี ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอื่นที่ท่านบอกที่นายกรัฐมนตรีกำหนดไม่เกิน ๒๙ คน นี้ก็เห็นแล้วประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรี ถ้าไม่อย่างนั้นก็ต้องบอกว่า คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยรัฐมนตรี ๔๙ คนไปเลย ก็ไม่ต้องพูดถึงนายกฯ ก็ได้ และความจริงมันผิดตั้งแต่แรกก็บอกว่า พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนฯ ความจริงน่าจะเห็นว่า พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีจำนวน ๔๙ คน แล้วทำให้

เลือกจาก ๔๘ คน มาเป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าอย่างนั้นก็แสดงว่าเอารัฐมนตรีขึ้นมา
เป็นนายกรัฐมนตรี แต่นี่จะเห็นได้เลยว่านายกรัฐมนตรีไม่มีที่โหนดที่บอกว่าจะมาจาก
รัฐมนตรี เพราะฉะนั้นเมื่อไม่ได้มาจากรัฐมนตรีจะเป็นรัฐมนตรีย่อมไม่ได้
ผมก็ขอยืนยันซ้ำว่า เมื่อเขียนว่ามาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องมาจาก
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันนั้นก็เห็นได้ชัดว่าถ้อยคำมันมัดอยู่ ถ้าท่านต้องการ
เห็นว่ามาจากรัฐมนตรี แล้วเป็นตำแหน่งเดียวกับรัฐมนตรี ท่านก็ต้องหาทางอื่นแล้วว่า
เอามาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นรัฐมนตรี ถ้าอย่างนั้นผมก็อาจจะพอฟังได้
แต่ถ้ามาจากผู้แทนราษฎรโดยตรงเลยมันก็ไม่มีความหมาย ไม่มีที่โหนดเลยว่าผู้แทน
ราษฎรคนไหนเคยเป็นรัฐมนตรีมาก่อน เพราะจะเป็นไม่ได้ ต้องมีนายกฯ ก่อน แต่ใน
มุขกลับกันผมเห็นด้วยเหมือนกันรัฐมนตรีที่อยู่ในคณะรัฐบาล ถ้านายกรัฐมนตรี
เกิดตายไป ในพรรคนั้นก็อาจจะเลือกรัฐมนตรีคนไหนขึ้นมาเป็นนายกฯ ได้ อันนี้
ก็จะไปถือว่านายกฯ คนนั้นก็คือมาจากรัฐมนตรีเลย อันนี้ผมก็ไม่เถียง เพราะสภาพ
นั้นก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ แต่ในทางปฏิบัตินี้เราต้องพูดถึง ๒ แง่ด้วย ในแง่ที่เรา
ตั้งนายกฯ ก่อนที่จะมีคณะรัฐมนตรี ฉะนั้นถ้านายกฯ มีก่อนมีคณะรัฐมนตรี ไม่มีทาง
ที่นายกฯ มาจากรัฐมนตรีอย่างที่ผมทราบเรียบร้อยแล้ว ไม่อย่างนั้นท่านต้อง
แก้มาตรา ๒๐๑ วรรคสอง เสีย คือวัตถุประสงค์ของผมก็หมายความว่าต้องการที่ว่า
ท่านจะไปทางไหนก็ได้ และก็ท่านต้องดูมาตรา ๑๕๖ กับมาตรา ๑๕๗ เขาแยกเลย
ไม่ไว้วงใจนายกรัฐมนตรีนั้นมาตราหนึ่ง มาตรา ๑๕๖ ไม่ไว้วงใจรัฐมนตรีอีก
มาตราหนึ่ง มาตรา ๑๕๗ ฉะนั้นถ้าท่านถือว่านายกรัฐมนตรีก็คือรัฐมนตรี ก็ไม่น่า
จะต้องเขียนให้เปลืองกระดาษไปถึง ๒ มาตรา แบ่งไปว่านี่นายกฯ นะ ต้องไว้วงใจ
ต้องทำวิธีอย่างนี้นะ นั่นรัฐมนตรีต้องมีอีกมาตราหนึ่งกำหนดต่างหาก -----

อันนี้ก็แสดงให้เห็นแล้วว่าฐานะของรัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรีนั้นต่างกัน แต่ความเป็นรัฐมนตรีผมก็ยืนยันแล้วว่าไม่เถียง เพราะว่านายกรัฐมนตรีก็ต้องมีความเป็นรัฐมนตรีเหมือนกันคือที่จะบริหารงานตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดินพวกนั้นได้ ถ้าไม่เขียนไว้ตั้งนี้ นายกรัฐมนตรีก็ไม่มีโอกาสที่จะทำได้ อย่างไรก็ตามผมก็เห็นว่า อย่างรัฐมนตรีนี่เองก็ตามในโอกาสนี้ ผมก็เลยอยากกราบเรียนถามท่านไปด้วยในตัวเลย เพราะอยู่ในเรื่องคณะรัฐมนตรี และก็เรื่องนายกรัฐมนตรี คือในนั้นจะมีว่านายกรัฐมนตรีกำหนดอีก ๑๙ คนต่างหากจากชุดแรกที่ได้รับแต่งตั้งมา คือพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคนหนึ่งคือนายกรัฐมนตรี และอีก ๒๙ คน แล้วก็นายกฯ ก็มากำหนดอีก ๑๙ คนขึ้น ๑๙ คนนี้กระผมก็ยังไม่เข้าใจเหมือนกัน เป็นรัฐมนตรีอีกประเภทหนึ่ง แต่ไม่ได้บอกว่ามีอำนาจหน้าที่อะไรที่ชัดเจน และมีสิทธิอย่างไร เพราะว่ายังมีอีกมาตราหนึ่งที่เขียนไว้ที่บอกว่า รัฐมนตรีมีสิทธิที่จะเข้าไปนั่งในสภาแต่ไม่มีสิทธิที่จะโหวต ผมก็ไม่เข้าใจอย่างคำว่า รัฐมนตรีในในที่นี้ใช้ตามมาตรานั้น พอตีมันหลายมาตราผมก็เลยหาไม่เจอเหมือนกัน เพราะฉะนั้นก็ถือเสียว่าอยู่ในมาตราที่ในรัฐธรรมนูญ มาตราที่เท่าไร รัฐธรรมนูญก็เขียนแบบกระโดดไปกระโดดมา ย้อนหน้าย้อนหลัง เพราะฉะนั้นผมจะเอ่ยไปท่านก็เปิดไม่ทันก็คงงงมากขึ้นเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นสรุปได้ก็คือมีรัฐมนตรีเข้าไปประชุมในสภาแต่ไม่มีสิทธิที่จะโหวต ผมก็เลยไม่รู้ว่ รัฐมนตรีนี่คือรัฐมนตรีที่เป็นนายกฯ ใช่ไหม เพราะว่าถ้าท่านบอกว่านายกฯ คือรัฐมนตรี ก็หมายความว่านายกฯ ก็ไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปในสภาหรือไปโหวตอย่างนั้นหรือ แล้วถ้าเพื่อว่าห้ามรัฐมนตรีนี้ก็หมายความว่าห้ามทั้งหมด ๒๙ คนใช่ไหม ประเภท ๑ และอีก ๑๙ คนประเภทสอง หรืออย่างไร ก็ไม่ได้มีบอกไว้ให้ชัดเจนว่าคนไหนที่จะโหวตได้ไม่ได้ เพราะอันนี้มีความสับสนอยู่ในเรื่องของนายกฯ กับเรื่องของรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประเภทหนึ่งกับรัฐมนตรีประเภทสองว่าอำนาจหน้าที่เป็นอย่างไร เพราะในนั้นพูดกันไปหมด แต่ในสิทธิที่จะเข้ามาในสภามาโหวตนั้นสำคัญมากเหมือนกัน มีสิทธิที่จะอภิปรายได้ ไม่ได้ ต่างกันอย่างนี้ก็มีความสำคัญมาก มิฉะนั้นเราไปแยกประเภทเป็น ๒ ประเภท แต่เราไม่กำหนดอำนาจหน้าที่แตกต่างกันให้ชัดเจน ก็จะเป็นปัญหา เหมือนอย่างที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคนตั้งคำถามมาในที่ประชุม สสร. ที่เราเคยจัดรับฟังความคิดเห็น ท่านกรรมาธิการยกวางฯ ก็คงได้ยินแล้ว เขาก็ถามมาเลย บอกตอบคำถามเขาได้ไหมว่าทำไมรัฐมนตรีที่มาจาก ส.ส. เมื่อเป็นรัฐมนตรีแล้วทำไมต้องพ้นจากที่สมาชิกคณะนั้นก็เห็นเดียวกับอันนี้ เอาละเราตอบได้ว่ารัฐมนตรีก็มี ๒ ประเภท เพื่อไม่ให้มันรุงรังมากนักและให้

งานบริหารประเทศดำเนินไปได้ด้วยดีด้วยเร็วโดยผู้ที่เหมาะสม แต่อย่าลืมนะครับ
 ผมก็ไม่เข้าใจว่าทำไมเราไปตั้งคณะรัฐมนตรีกลุ่มเศรษฐกิจเสีย ซึ่งที่แล้วมา
 ก็ทำได้ผล ก็ยกมาเป็นบางคนที่ควรจะพิจารณากรอบเหมือนอย่างที่เรา
 พิจารณากรอบกัน มีรัฐมนตรีเศรษฐกิจแล้วก็เข้าไปป้อนงานให้แก่คณะรัฐมนตรีใหญ่
 อันนั้นหายไปไหน มันไม่ต่ออย่างไร เขาก็อาจจะถามได้ นี่ก็เป็นปัญหา และถ้าเรา
 มาสร้างรัฐมนตรี ๒ ประเภทแล้วเราก็ไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ให้ชัดเจนเลย
 ว่ารัฐมนตรี ๒ ประเภทนี้อย่างไร เพียงแต่ให้นายกรัฐมนตรีกำหนดให้มันแยกออกมา
 เพราะฉะนั้นจากจุดนี้ก็เหมือนกัน ผมก็ทราบเรียนว่าเราจะมีถึง ๕ กลุ่ม คือ
 นายกรัฐมนตรี ครม. และรัฐมนตรี รัฐมนตรีก็จะมียก ๒ ประเภท คือรัฐมนตรี
 ที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งในครั้งแรก มาตรา ๒๐๑ วรรคสอง กับที่นายกฯ
 มากำหนดอีกต่างหาก ๑๙ คน ฉะนั้นอันนี้เราต้องตอบให้ได้ว่ากำหนดแยกออกไป
 เพื่ออะไร แล้วก็อำนาจหน้าที่ต่างกันอย่างไร ถ้าอำนาจหน้าที่ไม่ต่างกัน
 ไม่มีผลอะไรต่างกันมากแล้วไปแบ่งเขาทำไม และใครบ้างที่เข้ามาในสภาแล้ว
 มีสิทธิเข้ามาได้ กับไม่มีสิทธิที่จะเข้า ก็ไม่มีบอกไว้ เพราะฉะนั้นอันนี้ทำให้เกิดสับสน
 ผมอยากให้ความกระจ่างในเรื่องเหล่านี้จะได้หมดปัญหา -----

ที่นั่งถ้ากลับมาพิจารณาในแง่ดีบ้าง ในแง่ตามที่ท่านบอก ผมก็เห็นด้วยใน^{กรอบ}ดู
 ที่ท่านบอก นายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรี เพราะมันมีอยู่อย่างที่ท่านบอกเมื่อมัน
 ความเป็นรัฐมนตรีทุกคนสิ้นสุด เมื่อความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุด
 ออก ลาออก ตาย หรืออะไรต่าง ๆ พวกนั้น นั่นก็เป็นเรื่องที่ท่านให้
 เหตุผลมา แล้วมีอีกอันหนึ่งที่ผมนึกว่าในการอภิปรายรัฐมนตรี ถ้านายกฯ ที่
 เป็นรัฐมนตรีอยู่ไม่ถูกอภิปรายในตำแหน่งนายกฯ แต่รัฐมนตรีถูกอภิปรายแล้ว
 ถูกให้พ้น สมมุติลงมติไม่ไว้วางใจ อันนี้ถ้าท่านถืออย่างนั้นนายกรัฐมนตรีก็ต้องไป
 อันนี้ก็เป็นจุดอ่อนอันหนึ่งที่ผมอยากฝากไว้ว่า เราอยากให้เกิดอย่างนั้นหรือ
 ถ้าสมมุติว่าผมเห็นด้วยกับท่านในเรื่องนี้ ว่านายกรัฐมนตรีคือรัฐมนตรี เราก็ต้อง
 ป้องกันตรงนั้นว่า ถ้าเขาอภิปรายรัฐมนตรีอย่างเดียว แล้วรัฐมนตรีถูกอภิปราย
 ไม่ไว้วางใจ นายกฯ ก็ไม่ควรจะพ้น เราต้องหาทางป้องกันไว้ แต่มันก็จะขัด
 กับตัวเราเอง ที่เราบอกนายกรัฐมนตรีก็คือรัฐมนตรี ฉะนั้นต้องรับผิดชอบร่วมกัน
 เหมือนอย่างโคลนนิ่ง (Cloning) หรือฝาแฝด คนหนึ่งเจ็บ อีกคนก็ต้องเจ็บด้วย
 เพราะฉะนั้นอันนี้จะเป็นอย่างนั้นใหม่ ผมอยากฝากข้อคิดเห็นไว้ แฉกไว้ในเรื่อง
 ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ อันนี้ท่านอาจจะตอบได้ว่า
 ความจริงก็รวมนายกฯ ด้วย เพราะว่าไม่อย่างนั้นเขาต้องเขียนไว้แล้วว่า
 นายกรัฐมนตรีต้องไปถวายสัตย์ปฏิญาณต่างหาก ซึ่งมันก็ไม่เหมาะ เพราะฉะนั้น
 คำนี้ก็คือคำที่รวมกัน ผมว่าถ้าจะเอาอย่างนี้ก็ไม่ได้ คลุมไปอย่างนี้ก็ไม่ได้ แต่ต้องให้
 สสร. ต่างจังหวัดเขาไปชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจ พวกนั้นคนชื่อ เมื่อบอกนายดา
 มันก็ต่างกับนายแดง ตัว เขากับลูก เขาก็ต่างกัน เราบอกพ่อกับลูกก็เหมือนกัน นามสกุล
 เดียวกัน พ่อก็คือลูก ลูกก็คือพ่อ อย่างนั้นต้องพลิกวัฒนธรรมไทยโบราณไปเสียแล้ว
 เพราะฉะนั้นอันนี้ความจริงก็ควรจะต้องให้รู้ ผมยอมรับว่าถ้ารัฐมนตรีต้องถวายสัตย์
 ปฏิญาณ ท่านอาจจะหมายถึงนายกฯ ด้วย แต่ต้องมีข้อความให้ชัด เพราะมันมีอย่าง
 ที่ว่าบางครั้งเราเขียนนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี บางครั้งก็เขียนรัฐมนตรี เลข ๆ
 พวกเหล่านี้ท่านต้องไปแก้ ถ้าท่านจะเดิน^{กรอบ}นี้ แล้วเรื่องคุณสมบัติไม่มีลักษณะ
 ต้องห้าม อายุ ๓๕ ปี อย่างที่ผมทราบเรียนแล้ว ถ้าท่านถือเอารัฐมนตรีคือ
 นายกฯ ท่านต้องแก้ไขสอดคล้องกับคนที่มาเป็นนายกฯ เพราะเขามาจากอายุ
 ๒๕ ปีก็ได้ เพราะฉะนั้นท่านจะแก้ตรงนั้นลงไป ๒๕ ปีหรือแก้ตรงนั้นมา ๓๕ ปีให้มัน
 เหมือนกันเสีย เพราะเวลานี้มันต่างกันอยู่หลายเรื่องเหลือเกิน ที่มีคนตั้งข้อคิดเห็นมา
 เราเขียนมามันมีแปลกไปจากรัฐธรรมนูญเก่า เพราะเดิมที่แรกท่านก็บอกว่า
 รัฐธรรมนูญเก่าไม่ดี เขียนใหม่ให้มาจัดทาคั้งใหม่ แต่บางทีขอท่านตอบบอกนี่

ของเก่าทั้งนั้น อาจารย์ก็เคยร่วมด้วย ของเก่าทั้งนั้น ผมก็เลยง่วนว่าจะเอาเก่า หรือเอาใหม่กันแน่ ครึ่ง ๆ กลาง ๆ ผมก็พะอืดพะอมเหมือนกัน เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ต้องขอระบายนิดหนึ่ง เอาอย่างไรก็เอาเสียอย่างหนึ่ง เพราะประชาชนเขาจะได้เข้าใจ ใกล้เคียงเวลาเข้ามาแล้ว ๙, ๑๐, ๑๑ เราจะกลับตัวกันหรือไม่กัน ยังไม่รู้ ถ้าอันนี้มีข้อจะต้องแก้ ท่านเดินไปคล่องไหนก็ต้องแก้ คิดเองนั้นก็ต้องแก้ ไปคล่องนั้นก็ต้องแก้บ้างให้รับกัน เพราะควรจะทำให้ทันก่อน ๙, ๑๐, ๑๑ เพราะเริ่มเปิด

ที่สิ้นสุดท้ายก็ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีนี่สิ้นสุดลงตาม มาตรา ๒๑๘ อันนั้นจะเห็นได้เลยว่า ถ้ารัฐมนตรีสิ้นสุดลง มันไม่เหมือนกับอันนี้ ถ้าอันนี้สิ้นสุดลง ถ้าท่านบอกนายกรัฐมนตรีนี่คือรัฐมนตรี ก็น่าจะสิ้นสุดเฉพาะตัว ครม. ก็ไม่น่าจะไป เพราะรัฐมนตรีคนไหนตายแล้ว รัฐมนตรีคนไหนถูกถอนมันก็เฉพาะตัว ไม่กระเทือนรัฐมนตรีคนอื่น ไม่กระเทือนนายก แต่ถ้าเพื่อท่านมาเขียน ตรงนี้ เพราะฉะนั้นความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีนี่สิ้นสุดลง ก็น่าจะเฉพาะนายก มันเป็นไปได้ไหม ไม่ได้ ถ้านายก ต้องออก ต้องถูกถอด ต้องตาย ที่เหลือก็ต้องไปหอบเลื้อยไปด้วยกัน เพราะฉะนั้นอันนี้ท่านก็ต้องแก้ให้ถูกต้อง คือที่ กระผมกราบเรียน เรื่องเหล่านี้ไว้ก็เพราะเหตุนี้ และในกาวันนี้ผมแถมไปนิดหนึ่ง เพื่อท่านจะได้ช่วยคิดตอบมาด้วย คือมีอยู่อันที่ผมไม่เข้าใจ -----

คือในมาตรา ๒๑๑ แล้วก็มาตรา ๒๑๕ คือในนั้นบอกว่า รัฐมนตรีทุกคนพ้นจากตำแหน่ง เมื่ออายุสกลิ้นสุด หรือมีการยุบสภา ท่านมีใหม่ มาตรา ๒๑๕ ผมว่าท่านอาจจะลืม เพราะเดิมทีอาจจะตั้งงมว่า รัฐมนตรีขึ้นมาจากสภาผู้แทนฯ ยังเป็นสมาชิกสภาผู้แทนฯ อยู่ แต่นั่นท่านมาเขียนดังนี้ บอกว่ารัฐมนตรีทุกคนพ้นออกจากตำแหน่ง เมื่ออายุสกลิ้นสุด หรือมีการยุบสภา รัฐมนตรีไม่ได้เป็นสมาชิกแล้ว และท่านก็บอกแยกมาแล้ว แล้วทำไมไปกระเทือนด้วยไปเกี่ยวอะไรกับเขา ถ้าเขาจะยุบหรืออายุสกลิ้นสุด ๕ ปีไปแล้ว รัฐมนตรีต้องออกไปอีก ผมว่าอีกหน่อยถมเงินให้ก็ไม่มีใครเป็นรัฐมนตรี เพราะกว่าจะเป็นต้องถูกตรวจสอบทรัพย์สินท่านนั้นท่านนี่ เป็นนี่ก็ต้องห้ามอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วพอเสร็จแล้ว บอกว่าต้องออกพ้นมาจากสภาเป็นสมาชิกสภาไม่ได้ แต่พอเมื่อสมาชิกสภาเขาเจ็บไข้ได้ป่วย รัฐมนตรีก็ปวดหัวตัวร้อนไปด้วย อย่างนั้นอาจจะพอได้ แต่ถ้าเขายุบสภาหรือสิ้นวาระ ทำไมรัฐมนตรีต้องออก มาตรา ๒๑๕ กฎาคมผมด้วยและ

อีกประการหนึ่ง ประการสุดท้าย มาตรา ๒๑๐ อันนี้กระผมก็เกรงใจ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ฟังอยู่ กรุณาอย่าไปเปิดตามเลขครับ เปิดตามก็ปวดหัว คือ มาตรา ๒๑๐ โยงไปถึงมาตรา ๑๓๑ ผมว่าท่านกรรมาธิการยกร่างฯ กรุณาเปิดให้ทัน โยงไปถึงมาตรา ๑๓๑ ซึ่งผูกพันถึงมาตรา ๑๐๙ และมาตรา ๑๑๐ โดยเฉพาะมาตรา ๑๑๐ ห้ามผู้ที่ดำรงตำแหน่งซึ่งถือเป็นคุณสมบัติของรัฐมนตรีเหมือนกัน ห้ามเข้าไปก้าวก่าย แทรกแซงการบรรจุแต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนชั้นเงินเดือนของ ข้าราชการประจำ หรือพนักงานลูกจ้างแห่งหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ถ้าท่านห้ามอย่างนี้รัฐมนตรีไปทำอะไรได้ครับ ทำอะไรไม่ได้ ย้าย ซี. ๑๑ ก็ไม่ได้ ทั้งที่เมื่อก่อนย้ายกระทั่งได้ ซี. ๑๐ ผมเอง กับท่านอดีต อัยการสูงสุด ท่านโกเมนเคยต่อสู้ว่าไม่ควรจะล้วงลงไปลึก เขาก็ลงลึกบางครั้งที่ได้ แค่ ซี. ๑๑ แล้วอย่างเมื่อ ๒ วันนี่ท่านเห็นไหมครับ ถ้าผมจำไม่ได้ท่านรองนายกฯ ผมไม่เอ่ยชื่อ ไปปลดประธานกีฬาฯ เขา เห็นไหม นั่นปลดได้ และนี่ท่านบอกว่า ห้ามเข้าไปแทรกแซง เข้าไปในนั้นการแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนตำแหน่งข้าราชการประจำ อย่างนั้นรัฐมนตรีไป เป็นอะไรครับ เป็นคนเปิดกระทรวงอย่างนั้นหรือแล้วไม่ได้ทำอะไรได้เลย ทำอะไรหันไปทางไหนก็ไม่ได้ เขามีอำนาจใช้ไหมครับ ที่จะดูแล พนักงานของรัฐ แม้แต่รัฐวิสาหกิจ รัฐมนตรีที่ไปกำกับดูแลการไฟฟ้าฝ่ายผลิต รัฐมนตรี ขึ้นกำกับดูแลองค์การขนส่งพวกนี้

(นายจรัส วีสมัน ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร ณ กรุงเทพมหานคร

หรือครับ

นายจรัส วีระสมัน : กระทบ จรัส วีระสมัน สสร. จากสตูล ขอประท้วง
ท่านผู้อภิปรายครับ ได้มีเอกสารแก้ไขสิ่งที่ท่านผู้อภิปรายกำลังอภิปรายอยู่ ผมว่าจะ
เสียเวลา เพราะว่าขอให้ดูตามเอกสารแก้ไข และอภิปรายตามเอกสารแก้ไขจะได้
ประหยัดเวลา ขอขอบคุณครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ประธานโทษครับท่านประธาน
ผมไม่ได้ยื่นขัดเพราะเสียงมันก้อง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คือทางคุณจรัสบอกว่า
สิ่งที่ท่านศาสตราจารย์ธรรมบุญอภิปรายนั้น เขาได้แก้ไขไปแล้ว ตามเอกสารแก้ไข

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : อันนี้ถ้าเป็นอย่างนี้กระทบ
ชอกทั้งข้างนิตหนึ่ง ก็ขอพระคุณที่ให้ข้อมูลมา แต่สิ่งเข้ามาแล้ว แล้วมาพูดว่าวาระ ๑
แล้ว กรรมาธิการเองก็ยังไม่มีการแก้ไข นี่ระหว่างที่มาให้ ผมก็ปวดหัวอีกแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คือแก้ไขให้ไว้
ตั้งแต่เมื่อวานขึ้นแล้วในที่ประชุมรอบของเรา

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : แล้วนอกกรอบมีผลอะไรมาผูกพัน
ในรอบ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คือขอว่าก็ขอแก้
คำผิดหมดแล้ว ทุกคนก็คงจะทราบแล้ว

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : แต่การแก้คำผิด ยืนยันกระทบ
ก็ยังไม่ยอมรับ ถือว่าเป็นการเอาเปรียบของกรรมาธิการต่างๆ ผมว่าเป็นการ
แก้เกี้ยวมากกว่า เพิ่มเติมมาเยอะเหลือเกิน ผมทราบเห็นว่า ผมอยู่มานี้ในรัฐสภา
แก้คำผิดเสียมาก อย่างมากแก้คำ ๒ คำ ในประโยค ๒ ประโยค แต่ไม่ใช่แก้
คำผิดโดยยกประโยคมาเป็นประโยคเป็นขบวนการไฟเลย เพราะฉะนั้นผมก็ยัง
มีปัญหาคือกฎหมายอยู่ว่า สิ่งเหล่านั้นกรรมาธิการจะทำได้หรือไม่ได้ แต่ผมเพื่อ
ไม่ให้เกิดปัญหาเสียเวลาของสภาฯ ผมถึงได้ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้เสีย ไม่พูดถึงเสีย
แต่เมื่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติกรุณาให้ข้อมูล กระทบก็ขอบคุณครับ แต่กระผมก็
จำเป็นจะต้องถือว่า ยังไม่มีการแก้ไข เพราะท่านก็บอกแล้วว่า จะรับร่างฯ นี้
ไปให้เขาทำประชาพิจารณ์ แต่ที่นี้ยังไม่ทันไรเลยครับ ยังอภิปรายไม่เสร็จเลย
เปลี่ยนอีกแล้ว ผมก็เข็ดมาแล้ว ที่อิมพีเรียล คิวน์ ปาร์ค พูดตรงนี้เปลี่ยนแล้ว
พอเข้าห้องหน้าออกมาเปลี่ยนอีกแล้วมาแจกอีกชุดหนึ่งแล้ว จนเวียนหัว เพราะฉะนั้น
ที่ท่านบอกผมว่าขอบคุณ ผมก็ไปดูแลอยู่ตลอด

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คือตอนนั้นเป็นชั้นกว้างๆ ครับ มันก็อาจจะเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาได้ ผมว่าเป็นที่เข้าใจแล้ว กระมังครับ ท่านศาสตราจารย์ธรรมนุญครับ ท่านประธานกรรมาธิการฯ ได้ขอชี้แจงที่ท่านข้องใจ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ที่นี้ถ้าความหมายเปลี่ยนแปลงไปแล้วนะครับ กระผมก็ไม่รังเกียจ เดี่ยวให้ผมอภิปรายจบแล้วท่านอภิปรายเสียทีเดียว ประธานโทษครับท่านประธาน ผมจะจบอยู่แล้วนะครับ ขอให้จบเสียแล้วเดี๋ยวท่านก็ชี้แจงมาเลยว่าที่กระผมพูดนั้นอันไหนได้แก่ไปแล้ว และกระผมจะได้ดึงไว้ในที่นี้เป็นเรคคอร์ด (Record) เพราะมีจดหมายเหตุอยู่ว่าที่กรรมาธิการทำไปนั้นไม่ถูกด้วยข้อบังคับ เพราะว่าเมื่อส่งเข้ามาแล้วต้องขอความเห็นชอบที่ประชุมครับ จะแก้ไขหรือจะถอนไปพิจารณาใหม่หรือจะตั้งกรรมาธิการมาใหม่เพื่อพิจารณาเรื่องเหล่านี้ ต้องความเห็นชอบที่ประชุมครับ ไม่ใช่กรรมาธิการทำได้ตลอดเวลา เรือขเลย มันต้องมีระเบียบอยู่เหมือนกันครับสำหรับกรรมาธิการยกร่างฯ ผมกราบเรียนตรง ๆ เพราะฉะนั้นอันนี้กระผมขอร้องจะสรุปว่า ทั้งหมดนี้ที่กระผมพยายามอภิปรายมานี้เพื่อจะช่วยกรรมาธิการยกร่างฯ ว่าจะเอาไปทางไหน จะให้นายกรัฐมนตรีนั้นเป็นรัฐมนตรีด้วยหรือนายกรัฐมนตรีนั้นเป็นตำแหน่งคนละตำแหน่ง สภาพคนละสภาพ ความรับผิดชอบคนละความรับผิดชอบกับรัฐมนตรี ท่านก็เขียนเสียให้ชัดเจน ผมจะไม่มีข้อกังขาอะไรเลย และยินดีที่จะช่วยไปทางนั้น เพราะผมจะต้องแปรญัตติอยู่แล้ว และในการนี้นั้นที่กระผมอภิปรายไป ถ้าท่านได้แก้ไขอะไรไป กรุณาบอกให้ชัดเจน เพราะผมอภิปรายอยู่หลายประเด็น ไม่ใช่จะมาบอกว่แก่แล้ว ๆ ในนั้น และต้องไปเปิดดูอีกทีหนึ่งมันไม่รู้จบ พวกสมาชิกฯ สสร. ก็ไม่ใช่ผู้วิเศษอะไรต่างคนต่างก็เพิ่งรับรู้กฎหมายอันนี้กันมาทั้งนั้น และเป็นร่างรัฐธรรมนุญที่ในประวัติศาสตร์ไม่เคยเหมือนฉบับอื่น ๆ มาเลขท่านก็พูดแล้ว เพราะฉะนั้นจะให้ไปวิพากษ์ทุกอย่างไม่ได้ ขอให้เห็นใจ สสร. ด้วยนะครับ กรุณาให้โอกาสทางนี้ เพราะท่านทำมาอยู่ตลอดเวลาหลายเดือนแล้ว พวกเราเพิ่งจะรับรู้ไม่กี่วัน กระผมขอกราบเรียนตรง ๆ ครับ เพื่อช่วยกันให้เกิดความสามัคคีสมานฉันท์ รู้รักสามัคคีนี้ผมก็ยึดถือเป็นที่สุดอยู่ครับ ขอพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการฯ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญที่ทรงเกียรติ หน้าที่หนึ่งของสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ คือการสร้างกระบวนการให้เกิดความเข้าใจในสาธารณชน เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของเราที่จะไม่ทำให้เกิดความสับสน รู้รักสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อไม่มีการกล่าวหา หรือการชี้แจงในอันที่จะสื่อให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่มีชอบ กระผมมีความเคารพท่านสมาชิกคณะกรรมการ

(ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : กระผมขอประท้วงครับ

ท่านประธานที่เคารพครับ กรุณาตั้งข้อบังคับครับ ผมขอประท้วงว่าการอภิปรายในที่นี้ไม่ควรจะมีในทำนองกระหน่ำกระแหน่ สื่อเสียด กระผมขออนุญาตครับ เป็นผู้ใหญ่ด้วยกันแล้วทุกคนครับ ทุกคนทำเพื่อบ้านเมืองกันทั้งนั้นครับ ไม่มีเจตนาอะไรเลย แต่เจตนาต้องการแก้สิ่งผิดให้เป็นถูก ฉะนั้นกรุณาอภิปรายอยู่ในขอบเขตครับ อย่าไปเสียดสีหรืออะไรครับ ข้อบังคับมีอยู่ ผมขอประท้วงครับ ขอให้ท่านประธานคณะกรรมการยกร่างฯ ได้กรุณาเคารพข้อบังคับที่เราใช้โดยอนุโลมของสภาด้วย ขอบพระคุณ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ลูกหลานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญท่านประธานต่อครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านสมาชิกสภาว่างฯ ท่านได้กล่าวถึงฉบับแก้ไขขณะครับ อันนี้กระผมต้องเริ่มต้นด้วยประเด็นของความสับสน เพราะจริง ๆ แล้วนั้นมันมิได้มีการแก้ไขอะไรในเรื่องสาระในการประชุมรอบก่อนที่จะประชุมเป็นทางการตั้งแต่เมื่อวานนี้ กระผมในฐานะประธานคณะกรรมการยกร่างฯ ได้กราบเรียนท่านประธาน และได้เรียนสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านให้ทราบถึงความเร่งด่วนในการยกร่างฯ ๑๐ วัน ๑๐ คืน ไม่ได้หลับไม่ได้นอน โดยเฉพาะฝ่ายเลขานุการซึ่งต้องขึ้นแท่นพิมพ์คอมพิวเตอร์อยู่ตลอดเวลา และมีมีการเปลี่ยนมาตรากลับไปกลับมา มีการเปลี่ยนถ้อยคำ คนที่เราขอข้อมาจากคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ เจ้าหน้าที่รัฐสภาที่ดี เขาทำงานอย่างถวายชีวิตครับ และเขาไม่มีโอกาสที่จะมาอยู่ ณ ที่นี้ ความผิดพลาดในทางเลขานุการ ความผิดพลาดในการเรียงลำดับถ้อยคำ

ความผิดพลาดที่ได้เอาร่างฯ เก่า ซึ่งมีการแก้ไขแล้วมาใส่ไว้ในร่างฯ ใหม่
 สิ่งเหล่านี้มิใช่เป็นการแก้ไขสาระของเรื่อง เป็นเพียงแต่แก้ถ้อยคำ บางประโยค
 มีซ้ำกันไป บางมาตราเอาของเก่ามาใส่ เพราะว่ามีมาตราใหม่ที่มีการแก้ไข
 แล้วนั้นมันหลุดหายไปจากดิสก์ (Disk) สิ่งเหล่านี้เป็นความบกพร่องของมนุษย์ชน
 ที่ทำงานทั้งวันทั้งคืนมา ๒๕ ชั่วโมงเป็นเวลา ๑๐ วัน ขอให้ให้เห็นใจกับ
 เจ้าหน้าที่เหล่านี้ จะว่าคณะกรรมการยกร่างฯ ผมไม่โต้ตอบ แต่ผมอยาก
 ให้ความยุติธรรมกับเจ้าหน้าที่ ๑๐ กว่าคนที่ยืนอยู่หลังจาก นั่งอยู่หลังจาก นอน
 น้อยกว่าพวกเรา เพราะฉะนั้นคำแก้ไขที่ได้มีการแจกเมื่อวันอังคารในการประชุม
 นอกรอบนั้น มิได้มีการหมกเม็ด มิได้มีการอะไรทั้งสิ้น เป็นคำแก้ไขที่เปิดเผย
 แล้วถ้า เพื่อท่านสมาชิกสภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญจะได้อ่านให้ครบถ้วนและด้วยความ
 ธรรมแล้ว จะเห็นได้ว่าไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงสาระ เป็นเพียงแต่การจัดพิมพ์
 มาตราใหม่ขึ้นมาตามที่ได้แก้ไขที่พืथाแล้วเท่านั้น อันนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ผมอยาก
 จะกราบเรียนให้ท่านประธาน และสมาชิกสภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญได้รับทราบด้วย
 ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านบรรดาศักดิ์
 ศาสตราจารย์บรรดาศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ๑) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการทำงานด้วยข้อจำกัด
 ของเวลา และด้วยเจตนาที่จะทำให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น ผมเองต้อง
 กราบขออภัย ที่จริงแล้วเมื่อวานนี้ผมก็ได้กราบขออภัยไปแล้ว ก็หวังว่าท่าน
 ผู้อาวุโสของสภาฯ นี้ได้ให้อภัยแล้วเมื่อวาน แต่พอฟังการอภิปรายของท่านวันนี้
 แสดงว่าท่านไม่ได้ให้อภัย ผมก็กราบขออภัยอีกครั้งหนึ่ง และความผิดพลาดนั้น
 ผมขออ้อมรับแต่เพียงผู้เดียว ท่านประธานครับ ขออนุญาตชี้แจงปัญหาทางเทคนิค
 ที่ท่านสมาชิกสภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญ ท่านธรรมนูญ ลัดพลี ขออนุญาตที่ อ้อยนาม ได้ตั้ง
 ข้อสังเกตเรื่องความเป็นนายกรัฐมนตรี ความเป็นรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี
 ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้ถ้อยคำ ๓ คำ คำแรกก็คือ นายกรัฐมนตรี มาตรา ๒๐๐
 วรรคแรกบอกว่า พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง และรัฐมนตรี
 อื่นอีกไม่เกินสี่สิบเก้าคน ในวรรคสองบอกว่า นายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจาก
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่พ้นสมาชิกภาพ
 ตามมาตรา ๒๐๗ (๗) ในอายุของสภาผู้แทนราษฎรชุดเดียวกัน และมาตรา ๒๐๒
 บอกว่า คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นตาม มาตรา ๒๐๐
 วรรคหนึ่ง ที่นายกรัฐมนตรีกำหนดจำนวนไม่เกินสี่สิบเก้าคน มีหน้าที่กำหนดและ

ดำเนินนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๒๑๕ บอกว่า ความเป็นรัฐมนตรี
สิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๘
- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก
- (๕) สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา ๑๘๖ หรือ

มาตรา ๑๘๗ ต้องเปิดกลับไปดู มาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗ -----

- (๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๑๐
 (๗) มีพระบรมราชโองการตามมาตรา ๒๑๖ และ
 (๘) ในใบแก้คำผิด คือรัฐสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

ตามมาตรา ๓๐๕

ในมาตราอีกมาตราหนึ่งคือมาตรา ๒๑๔ บอกว่า รัฐมนตรีทุกคน
 พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๑๕
 (๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
 (๓) คณะรัฐมนตรีลาออก

ที่กระผมต้องขออนุญาตอ่านบทบัญญัติเหล่านี้ให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
 และท่านประธานทวนอีกครั้งหนึ่ง เพราะท่านผู้ฟังที่อยู่ทางบ้านนั้นไม่ได้มีรัฐธรรมนูญ
 อยู่ในมือทุกท่าน ท่านประธานครับ ถามว่านายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีหรือไม่
 ตอบว่า นายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีคนหนึ่ง เช่นเดียวกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ
 ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เองครับ เช่นเดียวกับในรัฐธรรมนูญฉบับที่มีอยู่ ที่บอกว่า
 ประธานองคมนตรีก็เป็นองคมนตรีคนหนึ่ง ผมขอประทานอนุญาตหยิบรัฐธรรมนูญ
 ฉบับปัจจุบันขึ้นมา และก็ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานอ่านมาตรา ๑๐
 รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบอกว่า พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
 เป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่ง และองคมนตรีอื่นอีกไม่เกิน ๑๘ คน ประกอบเป็น
 คณะองคมนตรี คำถามก็มีว่า ท่านประธานองคมนตรีเป็นองคมนตรีหรือไม่
 คำตอบว่าเป็นหรือไม่ ขออนุญาตพิจารณาในมาตราต่อไป มาตรา ๑๑ การเลือก
 และแต่งตั้งองคมนตรีที่ดี การให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งก็ดี ให้เป็นไปตาม
 พระราชอัธยาศัย ไม่มีคำว่า ประธานองคมนตรี มาตรา ๑๒ องคมนตรีต้อง
 ไม่เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ
 ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือสมาชิก หรือ
 เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ
 ไม่มีคำว่า ประธานองคมนตรี ที่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ร่างไว้แบบนี้
 จึงเป็นการถูกต้องแล้วครับ เพราะท่านประธานองคมนตรีก็เป็นองคมนตรีท่านหนึ่ง
 จึงป่วยการที่จะต้องมาเขียนทุกมาตรา เมื่อมาตรานั้นต้องการให้หมายถึง
 องคมนตรีทุกคน หรือรวมทั้งประธานด้วย แต่มาตราใดที่แปลต้องถรถจะให้หมายถึง
 เฉพาะประธานองคมนตรีเท่านั้น เขาจะเขียนไว้ครับ มาตรา ๑๘ วรรคสอง

ในกรณีนี้ที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ หรือ มาตรา ๑๗ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ชั่วคราว ครองนี้มาตรานี้ไม่ได้ใช้คำว่าองคมนตรี ท่านประธานที่เคารพครับ บังเอิญท่านสมาชิกผู้อาวุโสท่านที่ผ่านรัฐธรรมนูญ มาหลายฉบับ ท่านก็ทราบว่าการศึกษาการตีความรัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร การใช้ รัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร ร่างๆ ที่คณะกรรมการกรรมาธิการร่างๆ, ยกร่างๆ เสนอมา และมีการแก้คำผิดแล้วนั้น ที่ใดที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงความเป็นลักษณะเฉพาะ ของสถานะนายกรัฐมนตรีก็จะระบุไว้เป็นการเฉพาะ ที่ใดที่ต้องการแสดงให้เห็น ว่านายกรัฐมนตรีก็เป็นรัฐมนตรีคนหนึ่ง ไม่ต้องไปใส่คำว่านายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นในมาตรา ๒๐๒ ที่บอกว่า คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอื่นตามมาตรา ๒๐๑ ที่นายกรัฐมนตรีกำหนดไม่เกินยี่สิบเก้าคน มีหน้าที่กำหนดและดำเนินนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน-----

ตรงนี้ต้องใส่ ต้องใส่ว่าใครเป็นคนกำหนดรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรี ก็คือนายกรัฐมนตรี ก่อนเข้ารับหน้าที่รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฎิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ ตรงนี้ไม่ต้องใส่ เพราะนายกรัฐมนตรีก็เป็นรัฐมนตรีคนหนึ่ง ท่านประธานครับ นายกรัฐมนตรีในรัฐธรรมนูญปัจจุบันนี้มีลักษณะซึ่งมีสถานะพิเศษ เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้หลังจากไปรับฟังความคิดเห็นประชาชนแล้ว ประชาชนอยากให้นายกรัฐมนตรีมาจาก ส.ส. หรือมาจากกาเลือกตั้งโดยตรง ประชาชนไม่ต้องการให้คนนอกเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นมาตรา ๒๐๑วรรคสอง จึงต้องบอกว่า นายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่พ้นไปในอายุสภาผู้แทนราษฎรชุดเดียว สถานะที่เด่นของนายกรัฐมนตรีเป็นประการที่ ๒ ก็คือนายกรัฐมนตรีนั้นสามารถเลือกคณะรัฐมนตรีอีก ๒๙ คนได้ ส่วนรัฐมนตรีอื่นอีก ๑๙ คนนั้นไม่ได้เป็นคณะรัฐมนตรี ถ้าท่านสมาชิกจะกรุณาเปิดไปตามมาตรา ๒๐๕ ท่านสมาชิกจะเห็นถ้อยคำที่ต่างกับรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ รัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันบอกว่า รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ แต่ค่าในมาตรา ๒๐๕ ปัจจุบันนี้ใช้คำว่า รัฐมนตรีทุกคนพ้นจากตำแหน่งเมื่อไร ทำไมเราไม่ใช้คำว่า ทั้งคณะ ที่ให้คำว่า ทั้งคณะ ต่อไปไม่ได้ก็เพราะในปัจจุบันนี้ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีทั้งว่าการฯ และช่วยว่าการฯ อีก ๕๙ คน แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับที่เป็นร่างฯ คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นอีก ๒๙ คนเท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงใช้คำว่า คณะรัฐมนตรีพ้นทั้งคณะไม่ได้ ต้องใช้คำว่า รัฐมนตรีทุกคน ซึ่งหมายความว่ารวมถึงรัฐมนตรีอีก ๑๙ คน ที่ไม่ได้อยู่ในคณะรัฐมนตรีด้วย ท่านประธานครับ สถานะของนายกรัฐมนตรีที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การถูกไม่ไว้วางใจ ซึ่งต้องเปิดไปตามมาตรา ๑๘๖ ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีการไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีคือการไม่ไว้วางใจมี ๒ ประเภทเท่านั้น คือ

๑. ไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีในมาตรา ๑๘๖

๒. ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลในมาตรา ๑๘๗ ถามว่าทำไมไม่มีการไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี เหตุผลอยู่ในตัวครับ เพราะถ้าคณะรัฐมนตรีทำผิดคนที่ต้องรับผิดชอบก็คือนายกรัฐมนตรี เพราะเป็นคนกำหนดคณะรัฐมนตรีเองตามมาตรา ๒๐๑ ถามต่อไปว่า แล้วคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่อะไร และรัฐมนตรีที่ไม่ได้เป็นคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่อะไร มาตรา ๒๐๒ เขียนไว้ชัดครับ คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่กำหนดและดำเนินนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน คือทั้งกำหนดนโยบายและดำเนินนโยบาย รัฐมนตรีนอกคณะรัฐมนตรีนั้นเป็นเพียงผู้ช่วยของรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรี แต่ต้อง

ข้อ ๒

สร ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วุทศ ๑๑/๒

รับผิดชอบต่อสภาเหมือนกัน และถูกไม่ไว้วางใจได้เหมือนกัน ท่านประธานที่เคารพครับ เพราะฉะนั้นคือหลักการพื้นฐาน ท่านสมาชิกตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า รัฐมนตรีทุกคนพ้นจากตำแหน่งเมื่อความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๑๕ ก็ขออนุญาตประธานกราบเรียนว่า มาตรา ๒๑๕ พูดไว้ชัดว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเพราะตาย คณะรัฐมนตรีต้องพ้นใหม่ ต้องพ้นครับ ถ้านายกรัฐมนตรีลาออก คณะรัฐมนตรีทั้งชุด และรัฐมนตรีอื่นอีก ๑๙ คน ที่อยู่นอกคณะรัฐมนตรีต้องพ้นใหม่ ต้องพ้นตามมาตรา ๒๑๕ -----

- ๑๒/๑

Legislative Institutional Repository of Thailand

อันนี้ก็ เป็นไปตามหลักการของระบบรัฐสภาว่า หัวหน้าคณะรัฐบาลพ้น สมาชิกของ
รัฐบาลนั้นทั้งหมดไม่ว่าจะอยู่ในคณะรัฐมนตรีหรือไม่อยู่ในคณะรัฐมนตรีทุกคนต้องพ้น
ท่านประธานครับ ท่านตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า มาตรา ๑๑๘ บอกว่า อายุของ
สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ทำให้ต้องให้รัฐมนตรี
ทุกคนพ้นตำแหน่ง คำตอบก็ต้องว่าใช่ครับ ระบบรัฐสภานั้นเมื่อรัฐสภาไม่อยู่ รัฐบาล
ก็อยู่ไม่ได้ก็ต้องพ้นตำแหน่งไปด้วย ตรงกันข้าม ถ้าเขียนตรงนี้ว่า คณะรัฐมนตรี
อยู่ไปได้ทั้ง ๆ ที่ยุบสภาแล้ว คงจะไม่มีความเห็นในโลกปัจจุบันว่า
คณะรัฐมนตรียุบสภาได้แล้วเลือกตั้งใหม่ แต่ตัวเองอยู่ต่อไปได้เรื่อย ๆ จนครบ
๘ ปี ก็ด้วยเหตุผลดังที่กราบเรียนนี้ครับท่านประธาน ที่เด็กก็ตามที่ต้องการ
แสดงความเป็นพิเศษของนายกรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญจะบัญญัติกำหนดไว้เป็นเฉพาะ
แต่ที่ใดที่ต้องการให้นายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีคนหนึ่ง ก็จะกำหนดไว้ว่าเป็น
รัฐมนตรี เหมือนกับบทบัญญัติในมาตราอื่น เหมือนกับบทบัญญัติในเรื่องอื่น ๆ
ซึ่งเป็นแนวทางที่ยึดถือปฏิบัติในการบัญญัติรัฐธรรมนูญโดยตลอด และขอ
ประธานกราบเรียนอีกครั้งเถอะครับท่านสมาชิกผู้อาวุโสครับว่า ความผิดพลาด
เกิดขึ้นได้เช่นครับในการทำงานในเวลารวดเร็ว ผมกราบเรียนอีกครั้งหนึ่งว่าถ้าจะ
กรุณาให้อภัยก็จะเป็นพระคุณอย่างสูงในความผิดพลาดนั้นครับ ขอพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ
รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้
นางยุภา อุดมศักดิ์ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญค่ะ

ศาสตราจารย์กระมล ลัดพลี : ประธานโทษครับ ผมขออนุญาต
ติดพันิดหนึ่งและก็จะได้ขจรตอนนี้ข้ามไปเรื่องอื่นได้ ผมอยากจะทำให้เป็นเหมือนกับหลัก
ที่จะช่วยให้ สสร. ได้ถือปฏิบัติด้วย กล่าวคือเมื่อครู่ผมได้ถามแล้วว่าทาง
คณะกรรมการร่างฯ ที่เขียนมาอย่างนี้วัตถุประสงค์เพื่ออะไร เพื่อให้นายกรัฐมนตรี
เป็นรัฐมนตรีด้วยหรือจะไม่ให้เป็นก็ได้รู้ จะได้ช่วยคุณอนแปรปฏิบัติ เพราะท่าน
บอกแล้วว่าภารกิจประจำวันก็เพื่อไปทำประชาพิจารณ์และเพื่อสมาชิกจะได้เก็บ
ข้อมูลเหล่านี้ไว้เวลาทำคำแปรปฏิบัติ เพราะฉะนั้นเจตนาที่ผมขอท่านครับ ก็เพื่อ
ช่วยทางคณะกรรมการร่างฯ ให้ทำความกระจ่างในเรื่องนี้ จะได้ไปอภิปรายที่อื่น
ให้เขาเข้าใจต่อไปได้ เพราะฉะนั้นจุดประสงค์อันนี้ผมก็ขอร้องอย่างนี้ และต้องขอ
ขอบพระคุณที่ท่านเลขาธิการคณะกรรมการอภิปรายร่างฯ ได้ชี้แจงมาโดยโดยเฉพาะก็ได้
ยืนยันแล้วว่านายกรัฐมนตรีนั้นเป็นรัฐมนตรีได้ อันนี้ก็หมดปัญหาไป ผมจะได้รับรู้

แล้วก็ต่อไปในจดหมายเหตุเรื่องต่าง ๆ มันก็กั๊กไว้ ถ้าต่อไปเวลารัฐธรรมนูญนี้
ใช้ออกไปแล้ว เวลาเขาจะขออภิปรายไม่ไว้วางใจ พวกพรรคฝ่ายค้าน ไม่ว่าจะ
ขออภิปรายรัฐบาลชุดไหนก็ตาม เขาจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องว่าควรจะทำอย่างไร
เพราะถ้าถือนายกรัฐมนตรีคือรัฐมนตรีด้วย เขาก็อาจจะไปอภิปรายรัฐมนตรี
ในตำแหน่งนั้น

(นายสวัสดิ์ คำประกอบ ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้อาวุโส
มีอะไรหรือคะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ผมขอประท้วงครับ คำว่า รัฐมนตรี
กับ นายกรัฐมนตรี มันอันเดียวกันแหละครับ เขารู้จักมาตั้งไม่รู้กี่สิบปีแล้วครับ
ประท้วงแค่นี้ครับ รัฐธรรมนูญทุกฉบับเขาเขียนไว้รู้กันแล้วครับ เสียเวลาสถานที่
ไม่รู้จักเท่าไร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอคุณนะคะ
ขอเชิญคุณวราพงษ์เลยคะ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : อันนี้ก็ขอพระคุณครับ ก็อาจจะ
เป็นที่อ้างว่า ทุกคนก็มีอดีตอยู่ บางครั้งบางทีก็อาจจะเคยถูกผมประท้วงมา
ก็ขอประท้วงกลับบ้างกระผมไม่ถือหรอกครับ ขอมั่นชอกกินกันได้ เพราะผมจำได้
ผมเคยประท้วงพี่สวัสดิ์ทีหนึ่งทีพูดซึ่งสมาชิกแทบหลับตาม ๆ กัน และในที่นี้
ไม่เป็นไรหรอกครับ ในเรื่องนี้ผมอยากกราบเรียนคือ ถ้าไม่เป็นปัญหาเลย
อย่างท่านว่า อย่างคราวที่แล้วก็คงไม่มีกรณีที่สืบสนยาวนาน ประชาชนก็ไม่เข้าใจ
ที่ตอนจะเปิดอภิปรายเถียงกันอยู่นานจะเปิดอย่างไรจะทำได้อย่างไร อาจจะ
ต้องตีความรัฐธรรมนูญหรือไม่ และยิ่งตอนนี้มีศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ผมก็ไม่อยากให้
เรื่องไปกรงูรังอยู่ที่ศาลรัฐธรรมนูญอีก ก็ถึงได้อยากทำความกระจ่างเสีย
และตอนนี้ยังมีโอกาสอยู่ อย่างท่านสวัสดิ์ก็ยิ่งบอก บอกความจริงท่านยังอยาก
ขอเวลายาว ๆ ไปด้วยซ้ำ ซึ่งผมเองอยากจะทำให้มันจบตรงนี้จะได้เดินหน้าต่อไป
จะได้เตรียมคำอภิปรายไป แปรพิศคดีไป ที่นี้ในเรื่องนี้ผมก็อยากจะตั้งข้อสังเกต
ไว้อีกนิดเดียวเท่านั้นเองนะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอประทานโทษค่ะ
อาจารย์คะ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ผมประท้วงนะครับ เมื่อก่อนพูดจบแล้ว
และทำประธานอนุญาตให้ผมพูดแล้วทำมาอภิปรายต่อได้อย่างไร ทำประท้วง
แล้วทำนั้นก็ควรจะหมดไป

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอขอบคุณ
ที่ช่วยอธิบาย คงต้องขอให้คุณวรพจน์พูดก่อน อาจารย์มีเรื่องอะไรต่อไปก็ยกมือ
อีกครั้งหนึ่ง

ศาสตราจารย์ธรรมนูญ ลัดพลี : ผมติดพันตรงนี้ ผมอยากจะให้จบ
ตรงนี้ที่ท่านบวระศักดิ์อภิปรายมา มันยังมีประเด็นที่เป็นปัญหาอยู่นิดหนึ่ง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าอย่างนั้น
กรุณาสั้น ๆ นะคะ

ศาสตราจารย์ธรรมนูญ ลัดพลี : ก็ที่ผมจะลงให้สั้น ที่นั่นก็ถูกกระตุก
อยู่ตลอดเวลา เดี่ยวต้องใช้เวลานิดหนึ่ง คือในเมื่อมีมาตรา ๑๑๔ ที่พูดถึง
นายกฯ กับรัฐมนตรีมีปัญหายุ่งยากอื่นที่ผมเขียนถามไป บอกทำไมรัฐมนตรีทุกคนต้องพ้น
ในเมื่ออายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ท่านบอก
เป็นระบบรัฐสภา ผมก็เห็นด้วยแต่ท่านไม่ได้ขยายความ ผมก็เลยยังไม่ชัดเจน
เพราะระบบรัฐสภาที่แล้วมาถูก ถ้าเพื่อว่าสภาถูกยุบ แล้วอายุสภาสิ้นสุดไป
ก็หมายความว่ารัฐมนตรีที่มาจากผู้แทนฯ ซึ่งเขายังเป็นผู้แทนฯ อยู่ได้ ก็ต้อง
สิ้นสุดลงด้วย อันนั้นผมรับรองถูกต้อง แต่อันนั้นเราได้พูดกันแล้ว เรามาวาง
หลักใหม่ว่า เดี่ยวนี้รัฐมนตรีเมื่อมาเป็นรัฐมนตรีแล้วให้พ้นสภาสมาชิกสภา
หมดสมาชิกภาพไป แล้วทำไมในเมื่อสภาเขายุบหรือหมดวาระ ทำไมยังต้องมา
เกี่ยวข้องกับรัฐมนตรีอีก ระบบรัฐสภาอันนั้นมันเป็นระบบที่เราคิดขึ้นมาใหม่ เดี๋ยวใหม่
ไม่มีใครเขาทำกัน แต่เราจะมาลองทำดู ก็บอกว่าให้มันสิ้นสภาพ คือรัฐมนตรี
แล้วก็หมด ไม่เป็นสมาชิกสภาแล้ว แต่เดี๋ยวนี้เมื่อสมาชิกสภาหมดสภาพไป
ทำไมมาเจอรัฐมนตรี อันนี้ยังไม่ชัดเจน ผมอยากให้ทราบ เพราะว่าถ้าเพื่อมัน
ไม่ชัดเจนผิดพลาดจะแปะปฏิบัติ ผมก็จะได้แปะปฏิบัติ แต่ถ้าท่านยืนยันตามนี้ผมก็อยาก
จะทราบเหตุผลนิดหนึ่ง และอีกประการหนึ่งเมื่อก่อนท่านก็ยืนยันไปแล้ว ผมก็ให้
เป็นข้อสังเกตเท่านั้นว่า ถ้ารัฐมนตรี ถ้านายกฯ คน คนเดียวกันอย่างท่านสวัสดิ์ว่า
เขาอยู่กับมานานแล้วว่า ทำไมต้องเขียนใช้เป็นการชั่วคราวและเป็นการชั่วคราว
นั้นให้มันต่างกัน นายกรัฐมนตรีไม่ไว้วางใจ เรื่องหนึ่งในมาตราหนึ่ง แล้วก็

รัฐมนตรีหรือรมตถ้าไม่ไว้วางใจมาตราหนึ่ง ถ้ามันเหมือนกันทำไมไม่เขียน
มาตราเดียวไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี ก็ย่อมถึงท่านนายกฯ ด้วยเท่านั้นเองที่ผมฝาก
เป็นข้อสังเกตไว้ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณวรพจน์

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ขอบพระคุณครับท่านประธาน กระทบ

วรพจน์ วงศ์สง่า สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญจากจังหวัดสกลนคร มีเรื่อง
เล็ก ๆ น้อย ๆ นิดหน่อยเกี่ยวกับอายุของนายกฯ เกี่ยวกับอายุของรัฐมนตรี
ซึ่งท่านผู้มีเกียรติได้พูดมาแล้ว ว่าถ้าหากว่าคุณสมบัติของผู้แทนราษฎรก็มาเป็น
นายกฯ ได้ มาเป็นรัฐมนตรีได้ อายุของนายกฯ ก็อาจจะเป็นแค่ ๒๕ ปีอะไรอย่างนั้น
กระทบคิดว่าความจริงแล้วที่กำหนดไว้ว่ารัฐมนตรีต้องมีอายุ ๓๕ ปีบริบูรณ์

กระทบกลับไม่ค่อยจะเห็นด้วย เพราะอาจจะมียุติวิริยะบางคนอายุแค่ ๓๕ ปีเศษ ๆ

เมื่อถึงคราวที่จะเป็นรัฐมนตรีได้ก็เป็นไม่ได้ เพราะชัดเจนนี้ มันน่าจะเปิดกว้าง

เอาไว้เมื่อเขาเป็นผู้แทนราษฎรได้ ก็น่าจะเป็นรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีได้

อย่าเอาตัวเลขมาเป็นเรื่องสำคัญ และท่านก็พูดถึงว่าผู้แทนราษฎรนั้นที่อายุน้อย ๆ

มีไม่กี่คน หนุมที่สุตก็ ๒๕ ปี อะไรอย่างนั้น บางทีข้อมูลท่านอาจจะผิด ท่านคงจะ

ไม่ทราบหรือจำไม่ได้ว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ นั้นมี ส.ส. คนหนึ่งอายุน้อยที่สุด

๒๓ ปี ชื่อนายวรพจน์ วงศ์สง่า ครับ และเขาบอกว่าหล่อที่สุดอีกด้วย

เรื่องที่ผมอยากจะเขียนฝากในหมวดนี้ก็คือ เรื่องการแถลงนโยบายของรัฐบาล

ก่อนเข้ารับตำแหน่งก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินนั้น ตั้งแต่ไหนแต่ไรมา

ตั้งแต่เริ่มแรกของประชาธิปไตย คณะรัฐมนตรีก่อนจะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน

จะต้องบริหารราชการแผ่นดินโดยความไว้วางใจของสภาผู้แทนราษฎร

เพราะฉะนั้นคณะรัฐมนตรีจะต้องแถลงนโยบายให้ทราบว่าตัวเองนั้นจะบริหาร

ประเทศไปในทางใด แล้วก็ผู้แทนราษฎรก็จะลงมติว่าเห็นด้วยไว้วางใจหรือไม่

ในแนวทางที่วางไว้นั้น จึงจะยินยอมให้เข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน ถ้าหาก

ไม่ไว้วางใจก็ต้องออกไป ก็ต้องฟอร์ม (Form) คณะรัฐบาลใหม่-----

วิธีการนี้ได้มาถึงที่สุดลงเมื่อใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งทุกท่านก็คงจะ
 จำได้ว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๑ นั้น เกิดขึ้นมาหลังจากที่เผด็จการได้
 ร่างรัฐธรรมนูญอยู่เป็นเวลาร่วม ๑๐ ปี และรัฐธรรมนูญฉบับนั้นออกมาด้วย
 ความอหังการ ไม่แยแสต่อเสียงประชาชน เสียงตัวแทนอำนาจของประชาชน
 เหยียดหยามแม้กระทั่งว่า ส.ส. ไม่ต้องมาเป็นรัฐมนตรี เพราะรัฐมนตรีนั้น
 มาจากคณะทหารซึ่งเตรียมไว้แล้ว ไม่ได้เขียนไว้เช่นนั้น แต่ทางปฏิบัติ
 เป็นอย่างนั้น และเข้าแถลงนโยบายก็ไม่ต้องขอความไว้วางใจ เพราะอ้างว่า
 ก็ยังไม่ได้ทำงานจะมาไม่ไว้วางใจกันได้อย่างไร ให้ทำงานไปเสียก่อนสิ
 แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นสิ่งที่ประกาศออกมาอย่างนั้น ประกาศออกมาเบื้องลึก ๆ ก็คือ
 ความอหังการของผู้กุมอำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ในขณะนั้น และทายาทซึ่งสืบต่อมา
 พ.ศ. ๒๕๑๗ หลัง ๑๔ ตุลาคม รัฐธรรมนูญก็กลับมาใช้ประเพณีดั้งเดิมของ
 ประชาธิปไตยคือ คณะรัฐมนตรีต้องแถลงนโยบายและขอความไว้วางใจจาก
 สภาผู้แทนราษฎรเสียก่อน ปฏิบัติมาอย่างนั้นจนกระทั่งบ้านเมืองของเราที่
 ผ่านเข้าไปล้มลุกคลุกคลานจากการยึดอำนาจเผด็จการต่อ ๆ มาอีก การขอ
 ความไว้วางใจนี้ก็หายไปอีกจากรัฐธรรมนูญ มาถึงฉบับนี้กระผมได้เรียนถาม
 คณะกรรมาธิการยกร่างว่า ไม่สมควรหรือที่คณะรัฐมนตรีนั้นควรจะขอความ
 ไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อนเมื่อแถลงนโยบาย ก็ได้รับคำชี้แจงว่า
 การกร่อนรองถ้าหากว่าจะทำอย่างนั้น ก็จะเป็นการกร่อน ๒ ชั้น คือการกร่อน
 ครั้งแรกนั้น นายกรัฐมนตรีต้องได้รับเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรก่อนอยู่แล้ว
 ดังนั้นจึงถือว่านายกรัฐมนตรีได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว
 ถ้าหากว่าเมื่อมาแถลงนโยบายต้องขอความไว้วางใจอีกครั้ง ก็จะเป็น
 การกร่อนถึง ๒ ครั้ง เหตุผลนี้กระผมก็พอฟังได้ แต่แ่งคิดอีกแง่หนึ่งมันก็ยังม
 อยู่ว่า อย่าลืมว่านายกรัฐมนตรีที่ได้รับเสียงไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรนั้น
 อาจจะตั้งรัฐบาลที่มีลักษณะ เป็นรัฐบาลผสม ซึ่งอาจจะต้องปรับนโยบายหลาย ๆ
 พรรคมาคละเคล้ากันใหม่เป็นนโยบายมาแถลง อาจจะไม่ใช่ในนโยบายซึ่ง
 นายกรัฐมนตรีคนนั้นเคยแถลง เมื่อตอนหาเสียงเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นไม่สมควร
 หรือที่จะพิจารณาอีกครึ่งหนึ่งว่า ความไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจหรือไม่
 แต่อย่างไรก็ตาม อันนี้ก็ยังคงจะฟังได้ก็เหมือนกันว่า นายกรัฐมนตรี
 ได้รับการกร่อนมาแล้วครึ่งหนึ่ง แต่ยังมีอีกกรณีหนึ่งนะครับ ในมาตรา ๒๑๑ นี้
 กล่าวไว้ว่า ในการหาเสียงหาตัวนายกรัฐมนตรีโดยการลงคะแนนใน

สภาผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องได้เสียงเกินกึ่ง แต่ถ้าหากไม่ได้ภายในสามสัปดาห์ หลังสามสัปดาห์ไปแล้วประธานสภาจะต้องนำชื่อของบุคคลซึ่งได้คะแนนสูงสุด ซึ่งอาจจะไม่ถึงกึ่งหนึ่งขึ้นถวายคำแนะนำเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี และกรณีนี้ละครีบก นายกฯ ซึ่งไม่ได้รับเสียงถึงกึ่ง จะทำอย่างไร ที่กระผมเสนอเขียนไว้ตั้งแต่แรกตอนสมัครเป็น สสร. นั้น กระผมได้เสนอขึ้นตอนไว้ให้ชาวเสียงใน ๓๐ วันแรก ถ้า ๓๐ วันแรกไม่ได้ ให้ชาวเสียงอีกใน ๒๑ วัน ถ้าชาวเสียงใน ๒๑ วันไม่ได้ กระผมให้อีก ๑๕ วัน แต่ถ้า ๑๕ วันนี้ไม่ได้ ให้ยุบสภา เพราะถือว่าสภานั้นไม่มีเอกภาพ ไม่สามารถ ตั้งรัฐบาลบริหารประเทศได้ให้สภานั้นสิ้นสภาพ แต่มันอาจจะเป็นข้อไปหน่อย ที่ท่านร่างฯ มานี้กระผมว่าก็กระชับดี คือ ๓๐ วัน ถ้าไม่ได้ตัวนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีเสียงเกินกึ่ง หลังจากนั้นก็นำชื่อบุคคลซึ่งได้คะแนนสูงสุดขึ้นไปขอโปรดเกล้าฯ

แต่นายกา คนนี้ มันอาจเป็นได้ว่าจะต้องพอร์มรัฐบาลเสียงข้างน้อย เพราะฉะนั้น เพื่อให้มันรู้ เรื่องรู้ราวไปเลย ควรจะมาแถลงนโยบายในสภาขอความไว้วางใจ ถ้าไม่ไว้วางใจก็ออกไปว่ากันใหม่ หรือจะยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่ก็ทำไปเลย ให้มันเสรีกันไป เพราะรัฐบาลเสียงข้างน้อยนั้น ถ้ากลไกอย่างที่ว่าไว้วางใจในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีทางจะอยู่ได้ อยู่ได้ก็ไม่กี่วัน เพราะฉะนั้นจุดนี้การขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นเรื่องสำคัญ สำหรับประเด็นนี้กระผมได้ฝากไว้แล้วว่า ตั้งแต่พททยา ตั้งแต่รอยัล ครีน ปาร์ค แต่เห็นว่ายังไม่ได้รับการดูแล กระผมก็ขอเตือนความจำอีกครั้งหนึ่ง ถ้าหากไม่กระทำไม่แก้ไข กระผมก็คงจะต้องขอแปรญัตติต่อไป ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอส่งนี้บ้างนะคะ
ของท่านผู้อาวุโสสวัสดิ์ เห็นขอมือมาตั้งแต่เช้า เชิญค่ะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านผู้เป็นประธาน และท่านสมาชิก สสร. ผู้ทรงเกียรติ ก่อนอื่นขอกราบเรียนว่า คณะกรรมาธิการกว้างๆ ได้แสดงความบริสุทธิ์ ได้แสดงการขอโทษว่าผิดพลาดไปบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการพิมพ์ขอเรียนครับว่า กระผมในฐานะส่วนตัวไม่ได้ถือเป็นสาระสำคัญเลยที่จะเอามาพูด เพราะสิ่งเหล่านั้นมันเป็นการผิดพลาดกันได้ เป็นเรื่องเล็กน้อยที่สุดและก็จะขอยืนยันว่า คณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญคณะนี้ ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างน่าสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง ที่กระผมกล้าพูดได้แบบนี้ กระผมได้ลาออกจากคณะกรรมาธิการแล้ว กระผมยังอยู่ในคณะกรรมาธิการ กระผมไม่กล้าอย่างนี้ละครับ กระผมนิยมชมชอบท่านเป็นอย่างมาก ท่านได้ออดออดหลับหลับนอน แล้วเอาของดี ๆ มาสู่สภานี้เป็นที่ชื่นใจของพวกเรา และที่กระผมต้องลาออกนั้นก็เพราะว่ามีหลักการหลายหลักการซึ่งไม่ตรงกัน จะว่าหลักการของกระผมถูก หรือหลักการของท่านถูก มันเป็นเรื่องอนาคตที่จะต้องวินิจฉัย กระผมรู้อนาคตชะตาดีว่าหลักการของกระผมนั้นคงจะไม่ได้รับรองจากสภาอย่างแน่นอน แต่กระผมจำเป็นต้องเสนอหลักการขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เห็นว่าวันหนึ่งข้างหน้า หลักการที่กระผมได้เสนอและไม่ได้รับตอบจากสภาบ้างครั้งนี้ อาจจะมีความหยิบยกขึ้นมาพูดในโอกาสต่อไปก็ได้ ก่อนอื่นขอประทานกราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับว่า ในการที่เรามาร่างรัฐธรรมนูญกันครั้งนี้ สาเหตุมาจากอะไรเสียก่อน ได้มีประชาชนทั่วไปทั้งประเทศ พรรคการเมืองต่าง ๆ ตลอดจนรัฐบาลมองเห็นว่าสภาวะการเมืองของเราในปัจจุบันนี้แล้วมันมันตกต่ำอย่างเหลืออนาคตต่ำในทางใดบ้าง ย่อมเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ๑. มีการซื้อสิทธิขายเสียงกันอย่าง

มหาศาล และไม่มีทางที่จะบูดหรือลคหย้อนลงไปได้ มีแต่ทวีเพิ่มพูนขึ้นไปเรื่อย ๆ ครั้งแล้วครั้งเล่า ครั้งต่อ ๆ ไปอีกก็จะมีการซื้อขายเสียงกัน แต่ละคน ใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้ง ๑๐ ล้านบาท ๑๕ ล้านบาท ๒๐ ล้านบาท ๗๐ ล้านบาท ๖๐ ล้านบาท มีธนาคารหนึ่งได้ประเมินการเลือกตั้งครั้งที่แล้ว เขาได้สำรวจโดยทั่วไปว่า เงินที่สะพัดออกไปในการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรคราวที่แล้วเป็นเงินประมาณเท่าไร เป็นเงินถึง ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท เมื่อการใช้จ่ายเงินจำนวนมากมาใช้ในการซื้อเสียงเพื่อให้ได้มาเป็นผู้แทนราษฎร เช่นนี้ เป็นความถูกต้องและความชอบธรรมของบุคคลที่จะไปเป็นผู้แทนราษฎรด้วยการใช้เงินหรือ-----

เพราะฉะนั้นจึงมีเสียงเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูปการเมืองให้ดีขึ้น การปฏิรูปการเมืองไม่ใช่จะระงับแต่เฉพาะการซื้อสิทธิขายเสียงเท่านั้น ต้องการปฏิรูปการเมืองหลายอย่าง เป็นต้นว่า มีการช่วงชิงฉวยโอกาส ว่ากันง่าย ๆ ก็คือ แก่งแย่งที่จะเป็นรัฐมนตรี ข้อนี้น่าจะไม่ใครปฏิเสธ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความมัวหมองในทางการเมืองไทยเป็นอย่างยิ่ง เป็นกรณีที่ไม่โปร่งใสทางการเมืองแต่ประการใด จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการเมืองแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ตกไป กระผมเองได้ครุ่นคิดมานาน ไม่ใช่ว่าในขณะนี้จะมีการปฏิรูปนี้ ได้คิดมานานแล้วว่าบ้านเมืองไทยมันถอยหลังลงไปเรื่อย ๆ ในระบบการเมืองระบอบประชาธิปไตยเราจะแก้ไขอย่างไรได้คิดอยู่ จนในที่สุดรัฐบาลชุดที่แล้วจึงได้เสนอให้มีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อปฏิรูปการเมืองขึ้นคณะหนึ่ง โดยเอามาจากสาขาอาชีพต่าง ๆ กระผมเองได้มีโอกาสเป็นคณะกรรมการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ เพื่อให้มีการปฏิรูปการเมือง เรามองเห็นว่าหลักการของรัฐบาลที่แล้วที่เสนอให้มีตัวแทนสาขาอาชีพต่าง ๆ เข้ามาปฏิรูปการเมืองนั้น ไม่มีทางสำเร็จ เพราะคณะกรรมการชุดนั้นจะต้องพันตัวหน่วงไป เมื่อรัฐสภาถูกยุบ หรือรัฐบาลพ้นจากตำแหน่งไป เราจึงได้มีความคิดว่า ควรจะตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาอีกสภาหนึ่ง โดยแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ให้กระทำได้ และเราก็ได้กระทำสำเร็จมาแล้ว อันนี้กระผมเองต้องขอขอบคุณ *Docle* ค็อกเตอร์ บวรศักดิ์ เป็นอย่างมากที่ได้จุดชวนอันนี้ขึ้นในที่ประชุมของคณะกรรมการคณะนั้นจนได้มีสภาร่างของเราขึ้นมา ท่านประธานที่เคารพครับ เมื่อเรามีสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นในขณะนี้ ซึ่งบรรดาเพื่อน สสร. ทั้งหลายเป็นสมาชิกที่จะต้องแก้ไขแล้วต้องปรับปรุงจะต้องปฏิรูปการเมืองตามหน้าที่โดยสภานี้ เพราะฉะนั้นสภานี้ต้องกระทำการใด ๆ อย่างใดอย่างหนึ่งให้ประชาชนทั้งประเทศเห็นว่าเราได้ปฏิรูปแล้ว การซื้อสิทธิขายเสียงปฏิรูปแล้วต่อไปจะไม่มี หรือมีน้อยที่สุด เราต้องทำให้ได้ในเรื่องนี้ หลายคนมาเตือนกระผมบอกว่า การซื้อสิทธิขายเสียงมันไม่มีทางจะแก้ไขได้ トラบใจประชาชนยังอยู่ในการโลกโมโหมันก็ต้องซื้อสิทธิขายเสียงกัน เรื่อยไปหาทางยุติไม่ได้ ผมเองมีความคิดว่ามันต้องได้เมื่อประชาชนต้องการให้ปฏิรูปการเมือง ไม่ต้องมีการซื้อสิทธิขายเสียงเราต้องทำให้ได้ การช่วงชิงฉวยโอกาสเพื่อแก่งแย่งเป็นรัฐมนตรีต้องแก้ไขให้ได้ กระผมคิดว่าสติปัญญาของคนไทย ๆ อย่างเรา ๆ นี้มันก็คิดเป็น มันก็นึกได้ ไม่จำเป็นต้องไปเอาอย่างฝรั่งเขา สภาვეลล์คุมของ

๓๒

สร ๑๒/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

จิราพร ๑๖/๒

บ้านเมืองเรามันแตกต่างกับเขาเป็นอันมาก อะไรที่มันเหมาะสมกับประเทศไทย
ของสังคมไทย ประเพณีไทย นิสัยของคนไทยเราเอามาแก้ไข -----

- ๑๗/๑

เมื่อวานนี้ท่านอาจารย์คนหนึ่งที่กระผมเคารพ ท่านบอกว่าประชาธิปไตยนี้เรา
 เอามาจากต่างประเทศ เพราะฉะนั้นอะไร ๆ เราก็ต้องดูเขา เอาอย่างเขา
 เขากินนมกินเนย เราก็ต้องกินนมกินเนยอย่างเขา ไหวหรือครับ กินนมกินเนย
 ต้องแก้ไขให้เหมาะกับเมืองไทย ท้องไส้ของคนไทยไม่เหมาะกับนมกับเนย ต้อง
 แก้ไข ท่านประธานที่เคารพครับ เมื่อเราจะแก้ไขว่าเราจะแก้อย่างไรไม่ให้
 มีการซื้อสิทธิขายเสียงกันต่อไป จะไปห้ามประชาชนว่าแกอย่าซื้อสิทธิขายเสียง
 อย่าไปห้ามผู้สมัครแกอย่าซื้อสิทธิขายเสียง ห้ามเท่าไรก็ไม่สำเร็จครับ
 ห้ามประชาชนก็ไม่ได้ เพื่อที่จะเอาเงิน จะห้ามผู้สมัคร ส.ส. ไม่ให้ใช้เงิน
 ห้ามก็ไม่ได้ เพื่อนอกจะเป็น ส.ส. เพื่อนต้องใช้เงินซื้อ เราห้ามไม่ได้ครับ
 เมื่อเรารู้แก้ไขว่าเราไม่สามารถจะห้ามคน ๒ ประเภทนี้ไม่ให้ใช้เงินได้แล้ว
 จะมีทางใดบ้างครับ เราก็ต้องดูต่อไปครับ ท่านประธานที่เคารพ ว่าเงินที่ใช้
 ซื้อเสียงแจกกับประชาชนนั้น เงินมาจากไหน ต้องหยุดเงินตัวนี้ให้ได้ ถ้าหยุด
 ตัวเงินที่มาจากไหนได้ มันไม่มีเงินจะซื้อเสียง มันก็ไม่ต้องซื้อเสียง ชาวบ้าน
 อยากจะได้เงิน เมื่อไม่มีเงินจะให้ก็ยุติไป ท่านประธานที่เคารพครับ ทำไม่จึง
 ต้องใช้เงินซื้อเสียง ท่านประธานที่เป็นนักการเมืองเก่าคนหนึ่ง เป็นรัฐมนตรี
 ร่วมคณะกับกระผมมาแล้ว ได้เคยสนทนากันอยู่เรื่อย ๆ ถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้
 ขอประทานกราบเรียนครับว่า การที่ต้องซื้อสิทธิขายเสียงมันมาจากอะไร
 ด้วยเหตุผลอะไร ก็เพราะระบบนิติแห่งรัฐธรรมนูลงบับที่นั่นแล้ว ๆ มา ได้เปิดช่อง
 ปลูกฝังให้นักการเมืองต่าง ๆ ให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องใช้เงิน โดยเขียน
 ไว้ว่า พรรคการเมืองใดได้ผู้แทนฯ เข้ามาสังกัดอยู่ในพรรคของตนมากที่สุด
 จนถึงครั้งหนึ่ง พรรคนั้นเป็นรัฐบาล นี่รัฐธรรมนุญโดยพฤตินัยเป็นอย่างนี้
 ทุกคนที่เป็นนักการเมืองไม่ว่าใครละครับ ก็อยากเป็นรัฐบาลด้วยกันทั้งสิ้น
 อยากเป็นคณะรัฐมนตรีด้วยกันทั้งสิ้น เพราะความเป็นรัฐบาลย่อมได้อำนาจรัฐ
 ไว้ในกำมือโดยเด็ดขาด โดยชอบธรรมโดยกฎหมาย ใครจะปฏิเสธไม่ได้ ทุกคน
 ต้องการมีอำนาจ ทุกคนต้องการเอาความคิดของตนบริหารประเทศตามนโยบาย
 ของตน การที่จะเอาแนวความคิดนโยบายของตนเข้าบริหารประเทศ เพื่อแสดง
 ต่อประชาชนถึงความสามารถเก่งกาจของตน ฝีมือของตนนั้นต้องเป็นรัฐบาล
 เพราะฉะนั้นถนนทุกสายของนักการเมืองทุกคนจึงเดินตรงไปสู่การเป็นรัฐบาลทั้งสิ้น
 ในรัฐธรรมนุญทุกฉบับ ความสำคัญ หัวใจอยู่ที่การเป็นรัฐบาล เพราะได้อำนาจรัฐ
 ไว้ในมือ เป็นนายกฯ เป็นรัฐมนตรีทุกคนต้องการ เมื่อต้องการเป็นนายกรัฐมนตรี

เป็นรัฐมนตรีได้อ่านาจารัฐไว้เด็ดขาดในเมื่อตั้งที่กราบเรียนมาแล้ว รัฐธรรมนูญ
 ได้บัญญัติไว้ว่า ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้แทนมากที่สุดให้พรรคการเมืองนั้น
 เป็นรัฐบาล ด้วยเหตุนี้ละครับ พรรคการเมืองทุกพรรคจึงจำเป็นต้องหา
 ผู้แทนฯ เข้ามาในพรรคให้มากที่สุด การหาผู้แทนฯ เข้ามาในพรรคให้มากที่สุด
 ส่งสมาชิกไปสมัครเลย ๆ ว่าแกไปสมัครจังหวัดชุมพรนะ เดโช แกไปสมัคร
 จังหวัดนั้นนะ คนนั้นคนนั้นก็ไปครับ เดโชก็ไปสมัคร แก ก็ไม่ได้ให้เงินเขาไป
 สักบาทเดียว ไม่ได้ติดอาวุธไป ลองติดอาวุธให้อาจารย์เดโชสัก ๑๕ ล้านบาท
 สิครับ มาที่หนึ่งเลย -----

- ๑๘/๑

ก็ด้วยเหตุนี้ละครับ พรรคการเมืองทุกพรรคจึงจำเป็นต้องคิดอาวุธให้แก่
ลูกพรรคไปสมัครผู้แทนราษฎร อาวุธปืน เอ็ม. ๑๖ ยังสู้ไม่ไหว เล่นปืนกลเข้าไป
๒๐ ล้านบาท ๒๐ ล้านบาทไม่พอ ใกล้เคียง ๆ จะเลือกตั้งมาออกหัวหน้าพรรค
ท่านครับผมใกล้จะได้แล้วขาดอีกนิดเดียว เท่าไร อีก ๕ ล้านบาท จ่ายไป
ชนะครับ ก็เพราะว่ารัฐธรรมนูญของเราฉบับที่แล้ว ๆ มาได้บัญญัติได้ปูทางให้
การเดินมาสู่ความเป็นรัฐบาลด้วยการมีผู้แทนฯ ในพรรคให้มากที่สุด นี่ละครับ
จึงเป็นบ่อเกิดแห่งการซื้อสิทธิขายเสียง มีหรือครับท่านประธาน ผู้แทนราษฎร
แต่ละคน ใครครับจะลงทุนสักล้านบาทเพื่ออให้เป็นผู้แทนราษฎร ไม่เอาละครับ
ไม่เอาไม่โชะอะไร ไม่มีด้วย ถึงมีก็ไม่อยากจะทำด้วย เอาเงินไว้เลี้ยงลูก
เลี้ยงเต้าไม่ดีกว่าหรือ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้อาวุโสคะ
ขณะนี้เรากำลังพูดในหมวด ๗ คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ท่านผู้อาวุโสคิดใจ
อะไรในมาตราต่าง ๆ ที่เขียนในร่างรัฐธรรมนูญหรือเปล่าคะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานที่เคารพครับ
เวลาท่านพูดหรือใครพูดถึงท่านอาวุโสหรือครับ ช่วยกรุณาบอกว่าอาวุโสน้อย
หรืออาวุโสมาก มันมีทั้ง ๒ อาวุโสเลยครับ โน่นก็อาวุโส นี่ก็อาวุโส เดียวผม
จะพลอยมัวหมองไปด้วย ถ้าใจดีบอกเลย อาวุโส สวัสดิ์ อาวุโส ธรรมณู
จะได้รู้ว่าอะไรเป็นอะไร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาวุโส
สวัสดิ์ คำประกอบ ค่ะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : เอาละครับ นี่ละครับจะเข้า
คณะรัฐมนตรี ท่านประธานครับ ให้โอกาสพูดเถอะครับ นี่ละหัวใจที่สุด นี่ละครับ
คือการปฏิรูปการเมืองว่าจะปฏิรูปอย่างไรมันถึงจะ ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง
เมื่อเรารู้แล้วว่าระบบพรรคการเมืองจะต้องให้ได้ผู้แทนฯ มากที่สุดเพื่อเป็นรัฐบาล
เรารู้แล้วครับ เงินมันมาจากตรงนี้ เงินไม่ใช่จากผู้แทนราษฎรแต่ละคนมี ก็มีบ้าง
กระผมคิดว่าในสภาผู้แทนราษฎรคราวที่แล้ว คนที่ใช้เงินของตัวเองอย่างมาก
ก็ไม่เกิน ๑๐ คน ท่านประธานก็รู้ใครบ้าง ๑๐ คน อาจจะใช้เงินของตัวเอง
เพราะเป็นเศรษฐี อีกเกือบ ๔๐๐ คน ใช้เงินพรรคทั้งสิ้น เพราะพรรคต้องการ
เป็นรัฐบาล พรรคต้องการเป็นนายกฯ พรรคต้องการเป็นรัฐมนตรี เมื่อพรรคต้องการ

ท่านประธานที่เคารพครับ พรรคมีปรัชญาใหม่ครับ พรรคมีที่นาที่สวน ทำไร่ ทำนา
หาเงินไว้หรือครับ ไม่มี เงินมาจากไหน ไม่ต้องพูดกัน เมื่อเรารู้แบบนี้แล้ว
เราตัดฉนวนตรงเงินนี้เสียไม่ได้หรือครับ จะไปตัดบอกว่า นายทุนแจกจ่ายเงิน
ให้แก่พรรคนั้น พรรคนั้นอย่าไปเอาเงินจากนายทุน อย่าให้คอมมิทเม้นท์
(Commitment) สัญญาเอาไว้ว่าถ้าฉันเป็นรัฐบาล ฉันจะให้แกดาวเทียม
ฉันจะให้โน่น ให้นี่ ให้นั้น อย่าไปคอมมิทเม้นท์ (Commitment) อย่างนั้น
สัญญาอย่างนั้นให้กันได้ มันก็ให้เงินกันได้ เราตัดตรงนี้ครับ ท่านประธาน
ที่เคารพครับ นึกออกหรือยังว่าตัดอย่างไร ขอโทษครับต้องเอ่ยนาม ท่านคณิต
ที่รักครับ นึกออกหรือยังครับว่าจะแก้อย่างไร ถ้าแกไม่ตก เมืองชลลครครับ
อยู่ในกำมือของใครท่านก็รู้ ท่านประธานที่เคารพครับ เมื่อเรารู้ว่าการเมือง
มันทรุดลง มีการซื้อสิทธิขายเสียงด้วยเงินดังกล่าวแล้ว แล้วห้ามก็ไม่ฟัง ไม่ให้ซื้อ
ห้ามประชาชนไม่ให้เอาเงินก็ห้ามแล้ว เขาก็ต้องเอา เราตัดได้ไหมครับว่า
ความเป็นนายกรัฐมนตรื ความเป็นรัฐมนตรื ความเป็นรัฐบาลแห่งประเทศไทย
ไม่ต้องขึ้นอยู่กับเสียง ส.ส. ในสภา ไม่ต้องขึ้นอยู่กับเสียง ส.ส. ในพรรค

ถ้าทราบใดความเป็นรัฐบาลต้องขึ้นอยู่กับเสียง ส.ส. จำนวนมาก มันก็ต้องหาเงินช่วยให้ ส.ส. เข้ามาอยู่ในพรรคให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ดัดเลยครบ ส.ส. ทำหน้าที่เพื่อประชาชน ส.ส. บริการประชาชน ส.ส. เป็นนิติบัญญัติ ออกกฎหมาย แต่ ส.ส. ไม่ใช่ผู้ตั้งรัฐบาล ถ้า ส.ส. เป็นผู้ตั้งรัฐบาล พรรคทุกพรรคต้องหาเงินให้ ส.ส. ไปซื้อเสียง ถ้าตัดได้แบบนี้ไม่ว่าเราจะลดอำนาจ ส.ส. เราจะเค็มอำนาจหน้าที่ ส.ส. ให้ได้ประโยชน์กับชาติบ้านเมืองมากเท่าไรก็ได้ แต่ขออย่างเดียวว่าการเป็นรัฐบาลของคณะพรรคการเมืองใด การเป็นรัฐบาลของคณะใดไม่ต้องขึ้นอยู่กับเสียง ส.ส. ท่านประธานอาจจะสงสัยว่าเมื่อ ส.ส. ส่วนใหญ่ไม่มีสิทธิจัดตั้งรัฐบาลแล้ว แล้วรัฐบาลจะมาจากไหน พระพรหม พระอินทร์ที่ไหนจะตั้งได้ ถ้า ส.ส. ไม่ได้ตั้ง มีครบ ไม่ต้องฟัง ส.ส. ฟัง ส.ส. บ้านเมืองก็เลวร้ายอยู่อย่างนี้ กระผมเองก็เป็น ส.ส. มานานก็รู้ว่าความเลวร้ายอยู่ตรงไหน ท่านประธานที่เคารพครับ ในเมืองไทยยังมีคนดี ยังมีคนที่ซื่อสัตย์สุจริต ยังมีคนที่เห็นแก่ชาติบ้านเมือง ความหวังดีต่อชาติบ้านเมืองอีกมากมายก่ายกองเหลือเกิน และเป็นบุคคลซึ่งไม่มีความโลภโมโทสัน เป็นบุคคลซึ่งพอแล้ว อิ่มแล้ว ไม่ต้องการแล้ว คนดี ๆ เหล่านี้ยังมีอีกมากครับ เอาคนเหล่านี้มาเป็นกรรมการสูงสุดของชาติได้ไหม มาเป็นองค์กรสูงสุดเป็นคณะตุลาธรรม ซึ่งกระผมได้เคยพิมพ์แจกไปแล้ว หากคนดี ๆ อย่างนี้สัก ๑๔ คนมาเป็น คณะตุลาธรรม เป็นองค์กรสูงสุดแห่งประเทศไทย คณะตุลาธรรมไม่ใช่ผู้บริหารประเทศ ไม่ต้องไปบริหารประเทศ ไม่ใช่นายกฯ ไม่ใช่รัฐมนตรี คณะตุลาธรรม ๑๔ คนที่ท่านประธานลงมติเลือกใครบ้าง มีครบ มากมายก่ายกองที่จะเป็นได้ ไม่ต้องเอาใครละครับ คณะตุลาธรรมที่กระผมมั่นใจว่าจะ เป็นตุลาธรรมได้ดีที่สุด ไม่ต้องเอาใคร เอาท่านประธานท่านหนึ่งคนหนึ่งก็ได้เป็นแน่ ท่านบริสุทธิ์ ท่านมีความสามารถ ท่านกว้างขวางรอบรู้ คอกเตอร์เกษมเป็นได้ นอกจากนั้นยังมีอีกมากมายก่ายกองเหลือเกินครับ ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณประวิทย์ ประท้วงหรือคะ

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมขออนุญาตประท้วงประธานนะครับว่า เมื่อวานนี้ท่านประธานได้บอกว่า

การจะพิจารณาใด ๆ นั้นจะต้องคำนึงถึงเวลานะครับ แต่ละท่าน ๑๐ นาที
อะไรนี่ครับ ประการที่ ๒ เมื่อคืนนี้ยกมือข้างไว้ ๓ คน คือ ๑. ท่านธรรมบุญ
๒. วรพจน์ และ ๓. ผมนะครับ ค้างคืนหนึ่งคืนแล้วครับ นี่เกือบเที่ยงแล้วครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : ขอประทานโทษค่ะ
ตัวอย่างนั้นขอท่านอาวุโสสวัสดิ์ คำประกอบ กรุณารวบรวมคิดหนึ่งนะคะ เพราะว่า
เราตกลงกันไว้คนละ ๑๐ นาที ท่านพูด ๒๕ นาทีแล้วค่ะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมขอเรียน
ต่อท่านประธานด้วยความเคารพว่า ถ้ากระผมอภิปรายวกวนซ้ำซากไม่ไปถึงไหนสักที
ท่านเตือนครับ สถานีนี้เป็นสภาที่ต้องการจะแสดงความคิดเห็นให้ประชาชน
ได้ประจักษ์ ให้กรรมการยกกราบฯ ได้รู้ว่าทางแก้มีทางใหม่ กระผมเสนอทาง
แก่เป็นทฤษฎีใหม่ขึ้นมาว่า การตั้งคณะรัฐบาลอย่าไปฟัง ส.ส. อย่าไปเอาเสียง
ส.ส. ส.ส. จะเป็นพรรคก็ได้ ไม่เป็นพรรคก็ได้ เป็นอิสระก็ได้ อย่าไปให้
ความสำคัญแก่พรรคการเมืองจนเกินไป ถ้าทำได้อย่างนี้การเมืองจะราบรื่น ให้มี
คุณละลาธรรมขึ้นมาอีก ๑๘ คนเป็นผู้ชี้ขาด เลือกกตั้งผู้แทนราษฎรเสร็จ ๔๐๐ คน
คุณละลาธรรมี่เลขคนนี้เป็นนายกฯ -----

คนนี้เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย คนนี้เป็นรัฐมนตรีพาณิชย์ คนนี้เป็นรัฐมนตรีช่วยฯ คนนี้เป็นรัฐมนตรีว่าการ ตูลาธรรมย่อมมีเกียรติสูงพอที่จะมี พอที่จะหาคนดีมา บริหารประเทศ มาเป็นคณะรัฐบาล เหลื่อนิดเดียวควรถ้าท่านประธาน ถ้าจะถามต่อไปว่า คณะตุลาธรรม ๑๙ คนที่เป็นคนดีที่สุดในประเทศไทย และใครจะไปสรรหา ใครจะสรรหาคนดี ๑๙ คนมาเป็นคนกลางซึ่งคาดว่าคนนั้นควรเป็นนายฯ คนนั้นเป็นรัฐมนตรี ใครเป็นคนสรรหา ก็ช่วยกันคิดลึกลับกัน คนที่จะสรรหาก็มี เยอะ ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีการสรรหากันมากมาย เหลือเกินครับ ให้คณะนั้นสรรหา ให้คณะนั้นสรรหา สรรหา สรรหาเยอะแยะครับ เราจะสรรหา ตุลาธรรมสัก ๑๙ คน เพื่อตั้งรัฐบาลจะได้หรือไม่ กระผมเองได้เขียนแจกไปแล้วว่า บุคคลที่เหมาะสมที่สุดจะเป็นผู้สรรหาตั้งตุลาธรรม ๑๙ คนนั้น ได้แก่องคมนตรี ยอมรับกันทั่วไปว่าองคมนตรีเที่ยงธรรมที่สุด เป็นกลางที่สุด ดีที่สุด หลายท่าน อาจจะมองไปว่าตุลาธรรมใกล้ชิดพระองค์ท่าน ก็เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเสียเลย ลึกลับว่า ให้คณะองคมนตรีมีหน้าที่อีกประการหนึ่งอันไม่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ อันไม่เกี่ยวกับการถวายคำปรึกษาแก่พระองค์ มีหน้าที่ตั้งตุลาธรรมขึ้นมา ๑๙ คน หรือถ้าหากว่าองคมนตรีจะใกล้ชิดพระองค์ท่านจนเกินไป ก็มีครับ เอาบุคคลสำคัญ ในวงการบ้านเมือง เช่น ประธานสภามหาวิทยาลัยทุกแห่ง ประธานโน้น ประธานนี้ บุคคลสำคัญจากองค์กรต่าง ๆ มาร่วมกัน แล้วก็ให้เขาพิจารณาตุลาธรรมให้เรา ๑๙ คน ก็ยอมทำได้ ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้วจะได้ถือว่าเป็นการปฏิรูปที่แท้จริง เป็นการเปลี่ยนแปลงใหม่ เป็นการตั้งทฤษฎีใหม่ว่าเราไม่ถือเสียงผู้แทน เป็นหลักในการตั้งรัฐบาล ผู้แทน ทำหน้าที่อย่างอื่น เสียงผู้แทน ทำอย่างอื่น เราเขียนไว้ ท่านประธานที่เคารพครับ เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา ก็อยากจะถามท่านประธานที่เคารพครับว่า ที่กระผมพูดมาทั้งหมดนี้มันวุ่นไหม มันซ้ำซากไหม มันเสียสาระสำคัญของชาติบ้านเมืองไหม กระผมเสนอทฤษฎีนี้ขึ้นมาซึ่งไม่เคยมีใครเคยเสนอมา กระผมบอกกับบรรดาเพื่อนหลายคนว่ากระผมมีทฤษฎีอย่างนี้ หลายคนบอกเป็นทฤษฎีใหม่ ไม่มีประเทศใดในโลกได้ใช้ทฤษฎีนี้ กระผมยอมรับว่าเป็นทฤษฎีซึ่งไม่มีประเทศใดในโลกทำอย่างนี้ แต่กระผมถามท่านประธานครับ ทุกประเทศในโลกมีศูนย์รวมแห่งจิตใจ เจ้าชีวิตมีหรือไม่ มีองคมนตรีทุกประเทศหรือไม่ ไม่มี แต่ของเรามี เราเชิญท่านองคมนตรีมาจัดการให้เราได้ ถ้าไม่ได้มันอื่นก็สมัคร เพราะฉะนั้นจึงขอประธานกราบเรียนด้วยความเคารพว่า กระผมขอเสนอทฤษฎีใหม่ วันนั้น ปืนทฤษฎีนี้คงไม่มีการยอมรับละครับ เพราะไม่เคยมีทฤษฎีนี้ได้ใช้ในโลก แต่ว่าเอาตามทฤษฎีที่เรากำลังวางอยู่ อันนี้ถือเสียงผู้แทน เป็นหลักในการตั้งรัฐบาล กวหมาย

รัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว พรรคการเมืองใดที่ใหญ่ที่สุดมีเสียงมากที่สุดเป็นรัฐบาล
ที่เรากำลังร่าง/ อยู่วันนั้นจะเป็นรัฐธรรมนูญใหม่นี้ก็ยึดหลักเดิมครับ ยึดหลักว่า
พรรคการเมืองใดมีเสียงข้างมากที่สุดเป็นรัฐบาล เมื่อหลักการนี้มันก็เหมือน
หลักการเดิม การซื้อเสียงมันก็ยังซื้อกันอีก พรรคการเมืองหาเงิน มันต้องหากันอีก
แล้วอย่างนี้หรือจะเรียกการปฏิรูปการเมือง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอคุณมากค่ะ
เข้าใจแล้วค่ะ ท่านจะจบหรือยังคะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : จวนจะจบแล้วครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอความกรุณาสรุป
เลยนะคะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : สรุปนะครับ ผมก็จะสรุปให้เพื่อน สสร.
อาวุโสของกระผมได้เข้าใจครับว่า รัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรีมันคืออันเดียวกัน
ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมอยากจะถามท่านผู้ร่างรัฐธรรมนูญครับ ท่านถือ
ทฤษฎีว่าเอาเสียงผู้แทนฯ เป็นใหญ่ในการตั้งรัฐบาลกับกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับเก่า
มันอันเดียวกัน แล้วมันเป็นการปฏิรูปตรงไหน -----

ท่านบอกกับกระผมสิว่า การปฏิรูปคือพลิกหน้ามือเป็นหลังมือเปลี่ยนแปลง
 ทฤษฎีใหม่เลย ท่านยังยึดทฤษฎีเดิม เป็นการปฏิรูปอย่างไร ท่านมาเขียนว่า
 อย่างนี้ครับ แล้วมาบอกว่าเป็นการปฏิรูป บอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้สิทธิ
 ประชาชนมากมายก่ายกองเหลือเกิน สิทธินี้สิสิทธินี้ สิทธินี้สิสิทธินี้ นี่คือการปฏิรูป
 เป็นต้นว่า การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย ก็หมายถึงโรคเอดส์นั้นครับ
 รัฐต้องจัดให้กับประชาชน โดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์ รัฐจะอย่างไร
 ละครับ ป้องกันโรคเอดส์ให้ทันต่อเหตุการณ์

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาวุโส
 ท่านย้อนกลับไปยังสิ่งที่พูด เรากำลังพูดคณะรัฐมนตรี

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ไม่ใช่ย้อนกลับ กระผมจะชี้ให้เห็นว่า
 อย่างนั้นมันจะเป็นการปฏิรูปการเมืองอย่างไร ทันต่อเหตุการณ์ การที่จะเป็นโรคเอดส์
 มันเป็นอย่างไรท่านประธานก็คงรู้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เรากำลังพูดถึง
 หมวด ๗ คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ขอความกรุณาท่านอาวุโสค่ะ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ก็ใช่ครับ นี่ชี้แจงให้เห็นว่า การที่
 คณะกรรมาธิการยกร่างฯ บอกว่าเป็นการปฏิรูปการเมือง เป็นการปฏิรูปการเมือง
 ที่ให้สิทธิต่าง ๆ เหล่านี้ สิทธิที่จะป้องกันโรคเอดส์ปฏิรูปการเมืองอย่างไร
 แล้วกระผมก็คิดว่าปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติไม่ได้ครับ มันจะไปเสเพลโสเกอ์
 อะไรต่ออะไร จะไปป้องกันจะไปห้ามมันตรงไหนหวาดไหว เลยบอกว่า
 รัฐพึงป้องกันให้ทันต่อเหตุการณ์ จะไปป้องกันมันอย่างไรหวาดไหว
 ท่านประธานที่เคารพ กระผมคงมีเรื่องจะชี้แจงเพียงแค่นี้ละครับ แต่ถ้าหากว่า
 ใครเห็นว่าคำพูดของกระผมมันวากวน ขอได้ชี้แจงครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณค่ะ ขอเชิญ
 คุณประวิทย์ เห็นว่าค้างไว้ตั้งแต่เมื่อคืน เชิญค่ะ

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ขอบคุณมากครับ ท่านประธานที่เคารพครับ
 ผม ประวิทย์ ทองศรีนุ่น สสว. จากจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่เมื่อคืนจนถึงบัดนี้
 เรากำลังพิจารณาหมวดที่ ๗ คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี หน้า ๒๑ ตั้งแต่
 มาตรา ๒๐๑ จนถึง ๒๓๑ เพราะฉะนั้นที่มาของเรื่องนี้ก็มาจากตอนที่ ๓ ที่สภา
 อนุมัติไปแล้ว เรื่องของพรรคการเมือง การเลือกตั้ง คณะกรรมการเลือกตั้ง
 รัฐสภา คณะรัฐมนตรี และความสัมพันธ์ และประเด็นที่ผมต้องการอภิปราย
 เนื่องจากเรามีความคิดเห็นและเป็นข้อสังเกตจากที่ท่าน ขออนุญาตเอ่ยนาม
 Legislative Institutional Repository of Thailand

ท่านเดโช และ ท่านชงชาติ เปิดประเด็นมาตรา ๒๐๕ เพราะฉะนั้นผมก็
 เข้าประเด็นเลยว่า ในมาตรา ๒๐๕ ซึ่งมีสาระสำคัญว่า นายกรัฐมนตรี
 และรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะที่เดียวกันมิได้
 วรรคต่อไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี
 หรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ให้พ้นจากตำแหน่ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่
 วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ที่ผมเห็นด้วยในส่วนหนึ่ง และที่ตั้งเป็นข้อสังเกตคือ
 ไม่เห็นด้วยส่วนหนึ่ง ที่ไม่เห็นด้วยก็คือในเรื่องของสมาชิกวุฒิสภาว่า ผมไม่เห็นด้วย
 ที่จะมาเป็นรัฐมนตรีอยู่ในมาตรา ก่อน ๆ แล้วด้วย ที่ไม่เห็นด้วยในตอนนี้เนื่องจากว่า
 ที่มาที่ไปของวุฒิสมาชิกเราต้องการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นคนกลางในการบริหาร
 บ้านเมืองเป็นตัวถ่วงดุล แต่เอาเข้าไปเข้ามาการที่มาจากกาเลือกตั้งก็มาเป็น
 รัฐมนตรีได้ แต่ต้องลาออก ซึ่งส่วนนี้ผมไม่เห็นด้วย เพราะขาดความเป็นกลาง
 อีกประการหนึ่งเหตุผลที่ว่า ผมเห็นด้วยในเรื่องของการถ่วงดุล เพราะว่าการ
 ประโยชน์ที่จะได้รับการแบ่งถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ
 เป็นกระบวนการปฏิรูปรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ เพราะถ้าตั้งทั้งฉบับ ตรงนั้นผม
 เห็นด้วยว่าเป็นจุดหนึ่งที่ได้กำหนดแบ่งแยกอำนาจหรือหน้าที่ไว้เป็นระบบ
 การถ่วงดุล คือการกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกวุฒิสภาและรัฐมนตรีในขณะ
 เดียวกัน ตามมาตรา ๑๑๗ (๗) และมาตรา ๑๓๗ (๗) เช่นเดียวกันนะครับ

เหตุผลที่ ๒ ที่เห็นด้วยว่าวิธีการ ถ้าหากว่าท่านเหล่านี้พ้นจากเป็น ส.ส. หรือพ้นจากวุฒิสมาชิกก็ขึ้นไปเป็นตำแหน่งผู้บริหารในฝ่ายบริหารแล้ว วิธีการหา ส.ส. ใหม่ มาแทน ส.ส. ที่เป็นรัฐมนตรีนั้น ถ้าเป็น ส.ส. จากบัญชีรายชื่อ ก็ให้ใช้วิธีเลื่อนอันดับถัดไปขึ้นมาแทน ถ้าเป็น ส.ส. เขต ก็ให้ใช้วิธีการเลือกตั้งซ่อมตาม มาตรา ๑๑๘ ครับ ตรงนี้เห็นด้วย เหตุผลที่เห็นด้วยก็เพราะว่า ถ้าทำอย่างนี้แล้วก็คือ เป็นกระบวนการถ่วงดุลอำนาจ เป็นการแก้ปัญหาว่าการวิ่งเต้นที่จะเป็นตำแหน่งรัฐมนตรี จากกรอบที่ ๓ สภาพปัญหาหลักที่เคยอภิปรายกันแล้ว เขาจึงเอามาแก้ปัญหาดังนี้ ระบบรัฐสภายังคงอยู่ การขัดโยงระหว่างฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติก็ยังขัดโยงกันอยู่ยังเกี่ยวข้องกันอยู่ไม่ได้เสียหาย แต่ว่าเป็นการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่อยู่ในหน้าที่บริหาร อยู่ในหน้าที่นิติบัญญัติ หรือพอถึงหมวดของศาลก็อยู่ในหน้าที่ของตุลาการไป เป็นระบบ ถ้าดูทั้งกระบวนการแล้ว ปฏิรูปครั้งนี้ถือว่า เยี่ยมครับ เพราะฉะนั้นเราอาจอภิปรายกันจุดเด่นในส่วนหนึ่ง แต่ว่าจุดที่ต้องผมจะอภิปรายเพิ่มเติมนั้น ก็ถึงที่สมกราบเรียนแล้วว่า จากสภาพปัญหาหลักที่ฝ่ายขวากว่าๆ มาผ่านสภานั้น เนื่องจากมีปัญหาเรื่องของการซื้อสิทธิขายเสียง มีการซื้อตำแหน่งกัน มีการวิ่งเต้นกัน มีความแตกแยกสามัคคีกัน เสถียรภาพของรัฐบาลไม่มีแน่นอน อยู่แล้วล้ม ๆ แล้วฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ เกี่ยวขั้ว เกี่ยวขอ เกี่ยวเอื้ออำนวยในการบริหารกันอยู่ ความเป็นผู้นำของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่เต็มที่ เพราะฉะนั้นนี่เป็นการปรับปรูปนะศรับ ปฏิรูปให้ดีขึ้น ไม่ใช่ไม่เลื่อนตำแหน่งหน้าที่บริหารก็ได้บริหารเต็มที่ แล้วพรรคการเมืองทุกพรรคที่จะส่งใครไปเป็นตำแหน่งผู้บริหาร เขาก็ได้เตรียมเนื้อเตรียมตัวเป็นปกติกาที่บอกล่วงหน้า ไม่ใช่ เป็น เรื่องของความเสียหาย ถ้าทำอย่างนี้แล้ว ผมเห็นว่าประโยชน์ที่เกิดขึ้นก็คือ

- ประการที่ ๑ เสถียรภาพของรัฐบาลจะมีความมั่นคง
- ประการที่ ๒ ความเป็นผู้นำของผู้ว่า คือท่านนายกรัฐมนตรี ได้ใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มที่ในการบริหาร ในการจัดการรัฐบาลและศรับ
- ประการที่ ๓ ความสามัคคีในชาติจะเกิดขึ้นเพราะผู้บริหาร
- ประการที่ ๔ เรื่องประสิทธิภาพในการคัดเลือกคน ประชาชนเลือกพรรค ก็จะตรงประเด็นมากยิ่งขึ้นและศรับ
- ในประการที่ ๕ ก็คือประโยชน์สุขของประชาชนที่จะได้รับ ส่วนนี้ก็คือ

เป็นระบบถ่วงดุลอำนาจ สอดคล้องกับความคิดเห็นของพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางจังหวัดที่ลงไปรับฟังมา และเมื่อประมวลสรุปแล้ว เท่าที่ผมไปตรวจค้นดูก็มีความคิดเห็นตรงกันว่า ให้อำเภอยกฐานะแยก แบ่งแยกอำนาจ แต่ไม่ใช้แยกให้เด็ดขาด แยกแล้วให้ เกี่ยวกัน แต่จะใช้ ระบบถ่วงดุล เพราะฉะนั้นตามที่ยกข้างๆ ได้เสนอนี้ ผมขอสมมุติว่า ครั้น ถ้าจะให้ เกิดก็ เกิด เอ ครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : ขอคุณสุทธิพันธ์
กรรมการธิการขอจะขอชี้แจงอะไรคะ เชิญค่ะ

นายสุทธิพันธ์ จันทระ (กรรมการธิการ) : ขอขอบคุณ
กราบเรียนท่านประธาน ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ กระผมคงไม่ได้ขึ้นมา
ชี้แจงอะไรให้กับท่านนะครับ เพียงแต่ขออนุญาตกล่าวถึงข้อหาตึงจากท่าน
ประธานโทษท่านอาวุโส ท่านสวัสดิ์ ถ้าประกอบ ได้มีการพาดพิงถึงว่า
มีการอ้างบุคคล และมีการกำหนดชื่อจังหวัดแล้วมีการชื่อเสียงที่จังหวัดสมุทร
กระผมในฐานะที่เป็น สสร. สายจังหวัดสมุทร ขออนุญาตเรียนตั้งข้อสังเกตว่า
ในหมวดนี้จะมีการพูดถึงกระบวนการชื่อเสียงกับบ้างนะครับ กระผมอยากจะ
ขอเรียนว่ากรุณาอย่ากำหนดเป็นชื่อจังหวัดหรือภาคได้หรือไม่ครับ
เพราะว่าตรงนี้น่าจะพูดเป็นเรื่องรวม ๆ กัน และอีกอย่างหนึ่งจังหวัดสมุทร
กำหนดอย่างนี้แล้วกระผมไม่เอามาพูดอย่างนี้ ประชาชนฟังทั่วประเทศ
อาจจะมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ เพราะฉะนั้นขออนุญาตว่า ตั้งข้อสังเกตกันว่า
ตรงนี้กระผมขอหักท้วงกับแนวความคิดที่อ้างถึง ขอขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : คุณวิศิษฐ์
นายวิศิษฐ์ โฉมิตานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ
ผม นายวิศิษฐ์ โฉมิตานนท์ สสร. จากจังหวัดเพชรบูรณ์ ผมใคร่ขออนุญาตอภิปราย
ในหมวดที่ ๗ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับการประชาธิปไตยที่ถูกต้องออกไป
จากร่างรัฐธรรมนูญของกรรมการร่างฯ ในฉบับนี้ ท่านประธานที่เคารพครับ
การขอประชาธิปไตยกิจการในเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่จะกระทบถึงผลประโยชน์ได้เสีย
ของประชาชาติหรือประชาชนนั้น เราได้เคยกำหนดไว้ในกรอบที่ขยับฟังความคิดเห็น
จากประชาชนทั่วประเทศ และผลจากการรับฟังก็ออกมาปรากฏว่า ในคำถามที่ถามว่า
ก่อนที่รัฐจะตัดสินใจทำโครงการใด ๆ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการของรัฐ

๕๕

สร ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สุภรทิพย์ ๒๒/๓

โดยรับรู้ข้อมูลเท่านั้น ๑๑.๓๗ เปอร์เซ็นต์ ร่วมแสดงความคิดเห็น
๕๓.๑๕ เปอร์เซ็นต์ มีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจถึง ๕๕.๕๓ เปอร์เซ็นต์

- ๒๓/๑

นั่นคือหมายความว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำมาตั้งแต่ต้นสอดคล้องกัน ในเรื่องการขยาย การมีส่วนร่วมของประชาชนสู่กระบวนการของรัฐ หรือที่เรียกว่า การคืนอำนาจให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการประชาคมตีทำนุปรชานตรีบ เป็นที่น่าเสียดายเหลือเกินที่ในเรื่องนี้ถูกตัดออกไป โดยมีเหตุผลหลายอย่างหลายประการ เพราะฉะนั้นผมจึงอยากจะขอถือโอกาสนี้เรียกร้องให้ท่าน สสว. ทุกท่านที่จะทำการแปรญัตติ หรือคณะกรรมการการที่จะตั้งต่อไปในอนาคตได้กรุณาพิจารณาในเรื่องนี้ เพราะว่า เป็นช่องทางของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการหรือกิจการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อประเทศชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ท่านประธานครับ ผมใช้ชื่อเสนอตรงที่ว่า ในร่างของคณะกรรมการร่างฯ หรือคณะทำงานก่อนที่เข้ามาพิจารณากันที่พิชญานั้นได้มีตั้งวิจัยไว้ว่า การขอประชาคมนั้น คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดว่าจะให้มีการลงประชาคมตีในร่างพระราชบัญญัติใด หรือกิจการใดที่มีผลกระทบต่อประชาชน ในจุดนี้ทางกรมการได้วิพากษ์วิจารณ์ให้เหตุผลถึงข้อเสียในหลายสิ่งหลายอย่าง เสมือนดาบสองคม ในหลายเรื่อง ตัวผมเองนั้นซึ่งอยู่ในที่ประชุมด้วยก็ยอมรับได้ในบางส่วน โดยเฉพาะในเรื่องประเด็นที่ทางคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอที่จะออกกฎหมายีกาอกมาขอทำประชาคมตีเอง และอีกประเด็นหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ ๒ จุดนั้นยอมรับได้ว่าจะ เป็นดาบสองคม แต่ในจุดที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่กระทบผลประโยชน์ผลได้เสียของประเทศชาติและประชาชน อย่างเช่นกรณีโรงไฟฟ้าปรมาณู อย่างเช่นอีกหลายเรื่องหลายกรณีนั้น ควรจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือท่านอาจจะลดตักกรี (Degree) ลงไปว่า การออกเสียงประชาคมตีต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการสอบถามความเห็นของประชาชนว่า จะเห็นชอบหรือไม่ในกิจการนั้น ๆ จุดนี้ก็น่ารับพิจารณาแต่อย่าเถอะตรีบ อย่าตัดการขอประชาคมตี การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบการเมืองในการปกครองประเทศชาติ ซึ่งเขาเป็นเจ้าของอำนาจ อย่าตัดทิ้งไป ท่านอาจจะเปลี่ยน อาจจะบอกว่าการขอประชาคมนั้น รัฐบาลสามารถจะขอเองได้ อยู่แล้วในบางเรื่องที่รัฐบาลอยากจะทำ อาจจะออกเป็นกฎกระทรวง อาจจะสั่งให้ทำเป็นนโยบายไม่ต้องออกเป็นกฎหมาย ใ้ตรีบ ถ้ารัฐบาลต้องการ แต่ผมอยากจะเสนอว่าในมาตรานี้ เขาเห็นว่าประชาชนเป็นฝ่ายริเริ่ม เข้าชื่อกัน ๕๐,๐๐๐ คน หรือจะก็คนแก่แล้วแต่ ขอให้รัฐบาลทำประชาคมตีในกิจการที่ถ้าจะให้มีผลกระทบต่อตามที่ผมได้กราบเรียนไปแล้ว ไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้น

ในจุดนี้ผมจึงอยากจะขอเรียกร้องให้ท่าน สสร. ทุกคนได้ทราบว่าการดำเนินการสำคัญ
 ในข้อนี้โดนตัดทิ้งไป ไม่ได้อยู่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งเป็นร่างฯ ที่มีอยู่ในกรอบ
 มีอยู่ในแบบฟอร์มการรับฟังความคิดเห็น แล้วก็มีข้อบกพร่องบางจุดซึ่งเราน่าจะ
 แก้ไขได้ในขั้นแปรรูปคดี ซึ่งหวังว่าพวกเราก็คงจะให้การสนับสนุนการแปรรูปคดีในอนาคต
 ท่านประธานครับ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในความคิดเห็นส่วนตัวผมนั้น ถือเป็นร่างฯ
 ที่ดีที่สุด มีความสมบูรณ์ถึง ๙๙ เปอร์เซ็นต์ อีก ๑ เปอร์เซ็นต์นั้น ที่ผมไม่ได้ให้ก็เพราะ
 เรื่องประชาตติกับเรื่องการทำให้นายกรัฐมนตรีมาจาก ส.ส. ระบบไทยก็ได้
 ที่ไม่ได้มาจากบัญชีรายชื่อพรรคที่จะหมุนในเรื่องระบบบัญชีรายชื่อ ๒ จุดนี้ทำให้
 ขาดไป ๑ เปอร์เซ็นต์ สำหรับความเห็นส่วนตัวผมนะครับ ท่านคณะกรรมการมาธิการ
 ยกร่างฯ ท่านได้สร้างประวัติศาสตร์ ท่านได้สร้างตำนานของร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชาอาณาจักรไทยในจุดนี้ไว้ มีความสมบูรณ์ถึง ๙๙ เปอร์เซ็นต์ เป็นรัฐธรรมนูญ
 ในฝัน ในอนาคต ในเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญของประเทศไทยหรือมีการพูดถึง
 รัฐธรรมนูญ เขาจะอ้างอิงร่างฯ ของท่าน รัฐธรรมนูญในฝันนี้ว่า ครั้งหนึ่ง
 คณะกรรมการมาธิการยกร่างฯ ชุดนี้เคยอยากได้เรื่องนี้ เคยอยากได้แบบนี้ -----

ทุกสิ่งทุกอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ มีเหตุผล อธิบายได้ถึงที่มาที่ไป
 ท่านมีสิทธิของประชาชนอย่างกว้างขวางและเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย
 จาก ๓๐ มาตรา กลายเป็น ๕๓ มาตรา เป็นผลประโยชน์ของประชาชน
 ทั้งนี้ ท่านมีระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่จับต้องกันติดทอนลูกกระสุน
 ต่าง ๆ ตามที่ท่านผู้อาวุโสได้อภิปรายไปทั้ง ๒ ท่านนั้นถึง ๘ มาตรการ
 สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญอาจจะให้ออกไปให้ได้กับประชาชน
 สองสิ่งนี้ในความคิดเห็นของผม คิดว่าเป็นหัวใจสำคัญของรัฐธรรมนูญ
 ฉบับนี้คือ หมวดสิทธิเสรีภาพของประชาชน และในหมวดเรื่องการตรวจ
 สอบการใช้อำนาจรัฐ ท่านประธานครับ เมื่อวานนี้ท่านรองประธาน
 คณะกรรมาธิการได้พูดถึงว่า สสร. เรากำลังอยู่ท่ามกลางความหวัง
 ของประชาชนและความหวังในใจของผู้ที่จะต้องถูกกระหนาบจากยกดวง
 ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะฉะนั้น เราจะต้องหาความสมดุลของทั้งสอง
 อย่าง เพื่อให้ปรากฏอยู่ ให้ร่างรัฐธรรมนูญของเราผ่านให้ได้ เพราะฉะนั้น
 ท่านกรรมาธิการที่เคารพครับ ท่านประธานครับ ร่างฯ ๙๙ เเปอร์เซ็นต์
 ของท่าน ทำใจเถอะครับ คงไม่ได้ผ่านทั้ง ๙๙ เปอร์เซ็นต์นี้ เรา
 ต้องกลับสู่โลกแห่งความเป็นจริง โลกแห่งการสร้างสมดุล กลับสู่
 สังคมปัจจุบัน ภาวะของผู้ที่หวั่นไหว แล้วกลายเป็นผู้ที่มีความจำเป็น
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วย อันนี้เป็นข้อสำคัญ เพราะฉะนั้นร่างฯ ของท่านฉบับนี้
 เป็นรัฐธรรมนูญในฝัน สมบูรณ์ บวกเราอื่นเพิ่ม แต่ร่างฯ ที่ผ่านสภาขึ้น
 เราอาจจะต้องถอยออกมาจาก ๙๙ เปอร์เซ็นต์ มาเหลือสัก ๘๐ เปอร์เซ็นต์
 ๘๕ เปอร์เซ็นต์ เราอาจจะต้องยอม เพื่อให้สิ่งดี ๆ ต่าง ๆ ที่อยู่ในเล่ม
 ของท่านได้ออกไปใช้กับประชาชน แล้วในอนาคตการวิวัฒนาการทางก้าว
 เมืองนั้นมันไม่อาจจะพลิกได้ภายในฝ่ามือเดียว มันจะต้องเป็นค่อยไป
 แล้วร่างฯ ของท่านนี้จะเป็นต้นแบบ ต้นฉบับที่ให้การ เมืองรุ่งหลัง ๆ
 จะสามารถแก้ไขรัฐธรรมนูญเดินไปสู่สิ่งที่ท่านได้วางกรอบวางระบอบนี้
 เอาไว้ ท่านประธานครับ สมมติโอกาสนี้ในนามของ สสร. ต่างจังหวัดคนหนึ่ง
 ก็ต้องขอให้พวกเราได้ตระหนักว่า บางครั้งร่างฯ ที่สมบูรณ์ ๙๙ เปอร์เซ็นต์นั้น
 มันอาจจะไม่ได้ออกมาใช้ อาจจะต้องถอยหลังลงมา ไม่ได้เต็ม ๙๙ เปอร์เซ็นต์
 ก็ได้สัก ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ๘๕ เปอร์เซ็นต์ เสียขนดดีกว่าเสียชีวิต แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น
 เราต้องไม่ยอมในหลักการที่สำคัญว่าคือหัวใจของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ
 หลักการ ยอมไม่ได้ ถอยไม่ได้ แต่จุดไหนที่ยอมได้ ถอยได้ ปังแปดปังผล

เราจะต้องถอย เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมหยิบยกจุดนี้ขึ้นมา เพื่อจะได้ เรียบถึงพี่น้อง
ประชาชนที่รับฟังอยู่ว่าบางครั้ง ร่างฯ ๙๙ เพอร์เฟกต์ ร่างฯ ในคืนนั้น
มันอาจจะต้องถูกเปลี่ยนแปลงไปบ้างในบางประเด็นในบางข้อ แต่สิ่งเหล่านี้
จะไม่ทำให้ระบบหรือหลักการสำคัญที่ทางคณะกรรมการวิชาการร่างฯ หรือ สสร.
ทุกท่านได้เปลี่ยนแปลงไป แต่เราไม่ได้ทำเพื่อผลประโยชน์ของใครคนใดคนหนึ่ง
เราไม่ได้ทำเพราะว่าต้องการเอาใจผู้มีอำนาจ แต่เราทำเพื่อให้ประชาชน
พี่น้องประชาชนได้รับถึงที่สุดที่สุดจากการปฏิรูปการเมืองและการร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้ ขอขอบคุณมากครับ

ศาสตราจารย์ประติษฐ์ เจริญไทยทวี : ขอบคุณท่านประธานที่เคารพ ก่อนอื่นผมต้องขอภัยต่อท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เสียมรรยาท เพราะว่าได้ร่วมงานกันมาด้วยความตั้งใจดี ประรณาคดีเป็นเวลาหลายวัน และด้วยความสุจริตยุติธรรม ผมมีข้อสงสัยอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้นว่า ในมาตรา ๒๐๖ หน้า ๖๒ นั้นได้กำหนดไว้ว่า ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปัญหาต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ หมายความว่าเมื่อรัฐมนตรีนั้นถวายสัตย์ปัญหาต่อพระมหากษัตริย์แล้วถือว่าเดินเข้ากระทรวงไปบริหารราชการแผ่นดิน ประชุมคณะรัฐมนตรี ลงนามในหนังสือราชการได้ เลยตามธรรมเนียมประเพณีหรือไม่ แต่ในมาตรา ๒๐๗ กำหนดไว้ว่า คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๒๐๖ เพราะฉะนั้นการเข้าบริหารราชการแผ่นดินนั้น จะกระทำได้ตามมาตรา ๒๐๖ หรือมาตรา ๒๐๗ ยังไม่ชัดเจนนัก ความหมายว่าการบริหารราชการแผ่นดินนั้นจะต้องรอไปจนกว่าการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาก่อนหรือไม่ หากจะต้องแถลงนโยบายก่อนบริหารราชการแผ่นดิน การกำหนดภายใน ๔๕ วันนั้นกระผมเห็นว่าเป็นความยืดหยุ่นเกินไป และระยะเวลา ๔๕ วันนี้ทางรัฐสภาและประชาชนก็คงจะต้องรอคอยกันจนนานเกินไป จึงอยากขอขอกราบเรียนขอความกระจ่างในเรื่องนี้

อีกประเด็นหนึ่งคือ กระผมก็เห็นด้วยกับท่านวรวงษ์ วงศ์สง่า ที่คณะกรรมการยกร่างฯ ว่า การแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจนั้นดูเสมือนจะไม่มีข้อผูกมัดต่อคำมั่นสัญญา ในประวัติศาสตร์เองก็เคยมีรัฐบาลที่แพ้โหวตในระหว่างการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพราะฉะนั้น ประเพณีหรือธรรมเนียมการลงมติในการแถลงนโยบายและขอความไว้วางใจนั้น น่าจะนำกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง

ประเด็นที่ ๒ ที่ผมจะกราบเรียนต่อท่านประธานก็คือ ในมาตรา ๒๐๒ หน้า ๖๑ กำหนดไว้ว่า คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นตามมาตรา ๒๐๑ วรรคหนึ่ง ที่นายกรัฐมนตรีกำหนดจำนวนไม่เกินยี่สิบเก้าคน มีหน้าที่กำหนดและดำเนินนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน กระผมไม่ทราบว่าจะส่วนนี้หลังสี่ม ตกลง หรือว่าผิดพลาดที่ตรงจุดไหน ตกในการพิมพ์ ในการดำเนินการจัดทำหนังสือรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะว่าจำนวนรัฐมนตรีอีก ๒๐ คนที่เหลือนั้นไม่ได้มีกำหนดอยู่ในรายละเอียด ๆ อยู่ในมาตราอื่น ๆ อีกเลย แม้แต่นิดเดียว นอกจากในมาตรา ๒๑๑ ที่เขียนไว้ว่า รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้า

ประชุมและแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๖๐ ให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ก็ไม่ให้มีที่ใดที่กล่าวถึงจำนวนรัฐมนตรี ๒๐ คนนี้ไว้อีกเลย กระผมขอความกรุณาได้ตรวจทาน กระผมพยายามตรวจทานอยู่แล้ว แต่ก็หาไม่เจอเลย ผมอาจจะหลงลืมก็ได้ ถ้าหากหลงลืมต้องขออภัย ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คุณสงวนค่ะ

นายสงวน พงษ์มณี : เรียนท่านประธาน ผม สงวน พงษ์มณี สสร. จากจังหวัดลำพูน ขออนุญาตท่านประธานพูดตั้งคำถาม แล้วขออธิบายจากท่านกรรมาธิการในมาตรา ๒๐๕ สัมพันธ์กับ มาตรา ๑๑๕ ทำไมผมถึงเลือกที่จะขอความกระจ่างในเรื่องนี้ ก็เพราะว่า มาตรานี้ผมอ่านดูแล้วผมเกิดคำถามในใจหลายคำถาม มาตรานี้เพื่อน สสร. หลายท่านที่พูดไปแล้วถึงมาตรานี้ก็ได้รับประท้วงตราอันตรงเกียรติว่าเป็นร่างทรงนักการเมือง ผมเองก็คิดว่าน่าจะไ้ตราที่อีกสักตราหนึ่งในตัวม มาตรา ๒๐๕ นั้นกำหนดว่ารัฐมนตรีจะเป็น ส.ส. ไม่ได้ ผมถามว่า เขียนอย่างนี้มีนัยแก่ปัญหาอย่างไร ถ้าท่านคิดว่าคนไทยที่จะเป็นรัฐมนตรีต่อไปนี้เป็นคนขี้โกง โทกทอคแผล ชอบต่อรอง ก็ต้องถามต่อไปว่า ลักษณะอย่างนี้มีนัยเป็นลักษณะทั่วไปของคนไทยหรือเปล่า หรือว่ามันเป็น ลักษณะทั่วไปของนักการเมืองทั้งหมด ผมกลับเห็นว่ามันเป็นลักษณะ เฉพาะ ของคนบางคนเท่านั้นเอง ถ้ามันเป็นลักษณะเฉพาะ ท่านเอาลักษณะเฉพาะ มาชี้ว่าเป็นลักษณะทั่วไป ตอบได้ไหมว่าความข้อนี้นั้นจะกินคนดีออกจาก สภาด้วย ตอบได้ไหมว่าเราไม่ยอมให้สมาชิกรัฐสภานี้เป็นผู้บริหาร เมื่อเราไม่กล้าหาญพอที่จะ เลือกตั้งโดยตรง เราสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาทำไม ประเด็นต่อไป คือมาตรา ๑๑๕ เราบอกว่าถ้าทำอย่างนี้ อย่างมาตรา ๒๐๕ รัฐบาลจะเข้มแข็ง การต่อรองจะไม่มี อำนาจสูงสุด จะอยู่ที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีจะ เข้าแถว เรียบร้อย แต่พอเขาจะยุบสภา กลับบอกว่าต้องให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เห็นชอบ ตอบตรงนี้หน่อยให้มัน เป็นหลักกับที่กันว่า ๒ อันนี้ไม่ขัดกัน ผมเรียนถามที่ประชุมนี้ว่า เราขยาย สิทธิประชาชนมากขึ้น พอจะ เลือกตั้ง เราก็สร้างกระบวนการเลือกตั้ง ขึ้นมา ๒ อย่าง เราสร้างองค์กรขึ้นมาองค์กรหนึ่ง เรียกว่า องค์กร เลือกตั้ง เมื่อได้คนดีแล้ว เข้าสภาแล้วจะไปใช้อำนาจทางการเมืองเราก็ตั้งองค์กรตรวจสอบอีก เราทำอย่างแน่นหนา เรากระจายอำนาจ กลัวคนมาดอนทุน เรากระจายอำนาจไปสู่จังหวัดต่าง ๆ เราปรับ กระบวนการยุติธรรม ตรงนี้มีนัยไม่ใช่เป็นกระบวนการปฏิรูปการเมืองหรือ ผมได้ยินไม่น้อยกว่า ๒ ครั้งที่บอกว่า ถ้าหากยอมให้ ส.ส. เป็นรัฐมนตรี ไม่ต้องปฏิรูปการเมืองดีกว่า เอารัฐธรรมนูญฉบับเก่ามาใช้ก็ได้ ทำไมกลายเป็นอย่างนั้นไป มาตรา ๑๑๕ มันมีตัวอย่างอย่างนี้ใช้ใหม่ว่า

ครั้งหนึ่งนายกรัฐมนตรีบอกว่าจะไม่ยุบสภา แล้วเกิดยุบสภา เอาปรากฏการณ์ตรงนี้มากำหนดว่า ต่อไปจะยุบสภานี้จะต้องใช้มติคณะรัฐมนตรี ผมถามว่า ธาตุแท้ของปัญหาในครั้งนั้นมันคืออะไร มันเป็นเรื่องปรากฏการณ์ทางการเมือง ผมถามท่านว่านายกรัฐมนตรีท่านนั้นอาจจะกระทำผิดเสียค่าพูดต่อพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาล แต่เขาทำผิดต่อประเทศชาติ ต่อประชาชนใหม่ที่เขาสืบอำนาจให้กับประชาชน ผมเองยืนยันว่า เขาไม่ได้กระทำผิดต่อแผ่นดิน กลับมาที่ มาตรา ๒๐๕ ถ้าเอาตัวอย่างการต่อรองของมาตรา ๑๙๘ มาตรา ๑๙๙ ตอบได้ใหม่ว่า วันนี้ใครผิดระหว่าง ๒ พรรคการเมืองใหญ่ นั้น หากดำเนินไปในมาตรา ๒๐๕ ต่อไปโอกาสที่รัฐบาลจะมีเสียงข้างน้อยนั้นมามากเหลือเกิน พรรคเสียงข้างมากเสียดชีวิตกันได้เป็นรัฐบาล พอเป็นรัฐบาลเสร็จ เลือกตั้งซ่อมใหม่ไม่ได้เป็น ส.ส. กลายเป็นเสียงข้างน้อยถูกโหวตปู้ถูกไล่ออกไป เสียงข้างมากในสภาปัจจุบันนั้นขึ้นเป็น อีก ๓ เดือนโหวตอีกก็จะเป็นอย่างนี้อีก เราจะกลายเป็นได้รัฐบาล ๓ เดือน จะเกิดอะไรขึ้นกับสังคม ความมั่นคงอยู่ตรงไหน ลองย้อนไปนิดหนึ่งว่า ถ้าผมเป็นหัวหน้าพรรคแล้วลงสมัครในเขตจังหวัดหนึ่ง ที่นี้้องประชาชนรับ เลือกนายสงวนเถอะ เลือกเสร็จผมจะลาออกเป็นนายกฯ ใครจะเลือกผม-----

หมั้นหมั้นต่อกรสร้าง ความเข้าใจผิดในเขตเลือกตั้ง ก็จะไปเลือกเขา
 ทำไม เลือกผิดคิดว่าผมได้เป็นผู้แทนฯ เลือกเขา เขาก็เป็นรัฐมนตรี เขาก็เป็น
 นายฯ อย่างนั้นผมว่าสร้าง ความมั่นคงให้กับสถาบันการเมืองใหม่ เอาละ
 ถ้าบอกว่าถ้าอย่างนั้นก็เลือกปาร์ตี้ ลิสต์ (Party list) สิ เลือกบัญชีรายชื่อ
 พรรคสิ ผมถามต่อว่ากระบวนการสร้างพรรคไปไหน ท่านเข้าใจกระบวนการ
 สร้างพรรคหรือเปล่า หัวหน้าพรรคคือแม่ทัพจะต้องคุมกำลังหลักต่อสู้ กำลังหลัก
 อยู่ไหน อยู่เขตต่าง ๆ ๓๕๐ คน ถ้ากำหนดตามนี้ หัวหน้าพรรคก็ต้องลาออกจาก
 ส.ส. ผมพูดไว้ตรงนี้เลยว่าต่อไปสื่อมวลชนจะต้องยกมือ เวลายกมืออะไรที่จะต้อง
 ลงข่าวว่ามีการซื้อเสียงยกมือ เพราะคนเป็นผู้บริหารไม่ได้อยู่ในสภา ท่านพี่น้อง
 ประชาชนที่รักและก็ผมคิดว่าฝากท่านประธานถามหัวหน้าพรรคว่าเป็นคำพูดของผม
 ฝากไปถึงหัวหน้าพรรคต่าง ๆ ถ้าท่านไม่ได้ยินประโยชน์กับลูกพรรคของท่าน ผมคิดว่า
 ผมจะยอมกินชาติตายทันทีเลย ประโยคไหนท่าน ผมเป็น ส.ส. ในพรรค ผมลง
 เขตนี้เขตเดียวเบอร์เดียว แล้วมีบัญชีรายชื่อพรรคมาอีกพรรคหนึ่งมันจะมีการพูดว่า
 ท่านครับ ผมไม่ต้องซื้อ ผมให้ชาวบ้าน เลือกอยู่แล้วแต่พรรคต้องขอหน่อย ประโยคนี้
 จะต้องเกิดขึ้น การซื้อเสียงกันมหาศาลเลย เพราะแทนที่จะซื้อ ๑ เสียงกลายเป็น
 ต้องซื้อ ๓ - ๕ พรรค ต้องซื้อด้วยกันหมด เพราะซื้อบัญชีรายชื่อพรรคอีกบัญชีหนึ่ง
 คนที่จะเป็นรัฐมนตรีจะถูกต่อรองมากขึ้น คนที่จะเป็นรัฐมนตรีแล้วไปอยู่ในบัญชี
 รายชื่อพรรคจะสูญเสียความเป็นผู้นำทันทีเลยในวินาทีที่มีการเลือกตั้ง กระบวนการ
 สร้างพรรคต้องยืนอยู่ในฟลอร์ (Floor) เดียวกัน ในสนามรบเดียวกัน และอยู่ใน
 กำลังหลักด้วย ผมไม่เชื่อว่าหัวหน้าพรรคไหนจะหนีมาอยู่ปาร์ตี้ ลิสต์ (Party list)
 ผมไม่เชื่อด้วยเหตุผลอย่างนี้ ผมจึงเขียนในที่ประชุมว่า ทำไมคนที่ไม่เห็นด้วยประเด็นนี้จึง
 กลายเป็นคนที่ไม่ปฏิรูปการเมือง ท่านประธานที่เคารพ ในประเด็นนี้จะกลายเป็น
 ประเด็นเจ้าปัญหาต่อไป ทำไมหรือครับ เพราะว่ามันคิดหลักการอันหนึ่ง หมวดที่ ๒
 เราพูดถึงรัฐสภากัน มัน เป็นระบบรัฐสภาแน่นอน พอขึ้นหมวดนี้ปุ๊บเป็นทั้งรัฐสภา
 ทั้งที่เลย มันขัดกันอยู่ในตัวของมันเอง เลือกกระบบรัฐสภาที่อำนาจอยู่ที่รัฐสภา อันที่ ๑
 อันที่ ๒ ยอมให้สมาชิกรัฐสภาเป็นผู้บริหารประเทศได้ แต่เราไปเขียนในกฎหมายว่า
 เป็นไม่ได้ เป็นต้องลาออก สะใจดีครับผม ท่านกรุณาตอบผมด้วยว่า ๒ มาตรา
 ไม่ขัดกันและแก้ไม่ได้เป็นอันขาด ให้มันบันทึกไว้ตรงนี้ ผมเองพูดตั้งแต่มีกรอบแรก
 กรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบ ๓ พูดเรื่องนี้ตลอด ๕๐ กว่าปีในชีวิตผม ผมไม่เคยลง
 สมัยคร ผมคิดว่าในสถานการณ์ที่แหลมคมของการต่อสู้ทางการเมืองในปัจจุบัน ช่างนอก
 Legistative Institutional Repository of Thailand
 เต็มไปด้วยความหวาดระแวง มองกันเสียผลประโยชน์กันได้ประโยชน์ ผมคิดว่า

นั้นเป็นเรื่องปกติ แต่ถ้าข้างในนี้มีแต่ความหวาดระแวงผมคิดว่าไม่ปกติ ถ้ามีนะครับ ผมคิดว่าไม่ปกติ และผมคิดว่าผมเชื่อมั่นพวกเราทุกคนว่าทุกคนมาจากความหลากหลาย ร้อยบุผาบ้านพร้อมพริก ร้อยสำนักเร่งแข่งขันจริง ๆ แข่งขันกันทำงาน ผมเชื่อมั่นว่าหากเราเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันมาก ๆ ทุกอย่างจะไปได้ดี พรุ้งนี้ลองตื่นตอนเช้า ๆ นะครับ ท่านจะเห็นสังขรณ์หนึ่งว่า ก่อนอรุณจะรุ่ง ท้องฟ้ามักจะมืดสนิทเสมอ ทำไมผมพูดเรื่องนี้ เหตุผลผมก็คือว่า ทุกอย่างในนี้ มันต่อเนื่องกันหมดไม่สามารถจะจับประเด็นใดประเด็นหนึ่งออกมาวิพากษ์วิจารณ์ว่าอันนั้นดีหรืออันนี้เลว ผมถามตัวเองตลอดเวลาว่าตอนนี้ผมเลือกอะไร ผมเห็นด้วยกับเลือกระบบรัฐสภา ผมเห็นด้วยอย่างยิ่ง ผมก็อยากให้ระบบรัฐสภามันไปของมันได้ การปฏิรูปการเมืองกับการปฏิวัติการเมือง มันต่างกัน-----

ต่างกันตรงไหน การปฏิบัติคือ การสร้างอำนาจเบ็ดเสร็จ ผมพูดเรื่องการถกทอทางความคิดของคนทั้งสังคมให้เป็นประติมากรรมคือรัฐธรรมนูญเล่มนี้ ตั้งแต่คุณฉลาด ท่านอดข้าว ว่ามันคงมีความจำเป็นแล้วที่จะต้องรวบรวมเส้นด้ายเส้นผ้ายิ่งหลายมาถกทอเป็นความคิดทางการเมือง แล้วสร้างรัฐธรรมนูญฉบับขึ้นมาให้เป็นประติมากรรมทางสังคมทั้งดงาม ถึงวันนั้นผมคิดว่าประติมากรรมนี้ไม่ใช่ภาพแกะสลักข้างฝาผนัง มันต้องมีภาพแกะสลัก ๓ ด้าน เป็นเหรียญ ๒ ด้าน ไม่ต้องวิเคราะห์ ๒ ด้านตลอดเวลากว่า ถ้าคนเลวถูกทำอย่างนั้นแล้วคนดีจะถูกทำหรือเปล่า ผมพูดทั้งหมดนี้ผมเพียงที่จะย้ำว่าผมอยากจะได้คำอธิบายว่า ถ้ามาตรา ๒๐๕ เพื่อความเข้มแข็ง มาตรา ๑๑๕ เพื่อความเข้มแข็งด้วยหรือเปล่า ขอคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานร่างรัฐธรรมนูญ : คุณสามารถคะ
นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพ

ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมขออนุญาตสั้น ๆ ในหมวด ๗ คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี มาตราที่ผมจะขอความกรุณาตั้งข้อสังเกตและขอชี้แจงเพื่อความกระจ่างใน มาตรา ๒๐๑ ประกอบด้วย มาตรา ๒๐๒ กระผมไม่เข้าใจว่าทำไมเราจะต้องมีรัฐมนตรีที่อยู่ในคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่อยู่นอกคณะรัฐมนตรีด้วย ถ้าเราต้องการที่จะให้การบริหารงานของคณะรัฐมนตรีเป็นไปด้วยความกระชับมีประสิทธิภาพ อยากรจะตัดปัญหาเรื่องการมีรัฐมนตรีช่วยฯ อย่างเช่นปัจจุบันที่มีบางกระทรวงมีถึง ๖ ท่านที่ผ่านมาเราต้องยอมรับว่าใครหัวได้ ๕ ท่าน ก็เอาโควตาไป ๑ คน ต่อไปนี้เราจะมีกระบวนการเข้าสู่อำนาจที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ เราจะมีการตรวจสอบทำไม่ละครับ เราไม่กำหนดคณะรัฐมนตรีให้กระชับเข้าไม่จำเป็นจะต้องมีรัฐมนตรีลอย หรือรัฐมนตรีที่อยู่นอกคณะให้ยุ่งยากสับสน นี่ขอกราบเรียนฝากไว้ นอกจากนั้นแล้วกระผมอยากจะกราบเรียนถามใน มาตรา ๒๑๕ ที่บัญญัติถึงความ เป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดเฉพาะตัวเมื่อมี (๑) (๒) (๓) ใน (๔) จะเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่เราบัญญัติว่าความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก ที่ว่ามันจะสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่เราต้องทำให้กระชับชัด ถ้ากรณีรัฐมนตรีถูกฟ้องข้อหาหมิ่นประมาทแล้วศาลพิพากษาให้จำคุกเพียงแต่ทำให้รอลงอาญาไว้ ๒ ปี สมมติอย่างนี้ของท่านรัฐมนตรีหลายท่านก็โดน ๆ กันอยู่ ถ้าวัดความตามนี้ ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

แปลว่า รัฐมนตรีท่านนั้นต้องพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีด้วยหรือไม่ได้รับ
ขอรบเรียนถามเพื่อความกระจ่างสิ้น ๆ อย่างนี้ ชอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานร่างรัฐธรรมนูญ : คุณวุฒิพงศ์คะ

นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง : กราบเรียนท่านประธาน ผม

วุฒิพงศ์ ฉายแสง สสร. ฉะเชิงเทรา ผมคงจะต้องกล่าวเสริมท่านสงวนสีกนิต
เนื่องจากว่า เรื่องนี้นั้นติดอยู่ในใจผมเนื่องจากความคิดที่ว่า ถ้าหาก
เราคิดไม่เหมือนกับขกร่างฯ แล้วดันไปคล้ายคลึงกับพรรคการเมืองเข้า
ก็เห็นว่าพวกเรานั้นเป็นร่างทรง ผมยอมรับว่าผมเป็นลูกนักรการเมืองเติบโตมา
อายุ ๑๔ ปี ๑๕ ปี ก็รู้เรื่องการเมืองแล้ว มุมมองของขกร่างฯ นั้นขณะนี้
มองในลักษณะหวาดระแวงนักรการเมือง แต่จริง ๆ แล้วก็นำหวาดระแวง
เพราะปัจจุบันทำให้เรามีความรู้สึกอย่างนั้น -----

- ๒๙/๑

แต่มุมมองของผมนะครับ ความเป็นมาของการเมืองของเมืองไทยนั้นเปลี่ยนแปลง การปกครองมา ๖๕ ปี เราไม่เคยให้ความรู้ประชาชนทางด้านการเมือง การปกครองเลย ผมสัญญาว่าจะคุยกับหลายต่อหลายเรื่องเพื่อให้เรื่องนี้ ลงไป แต่กลับกลายเป็นว่าใส่ยากใส่เย็นจนผมต้องไปพูดอธิบายส่วนตัวจนยอมใส่ ซึ่งอยู่ในมาตรา ๕๑ ซึ่งผมก็เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของการปฏิรูปการเมือง โดยแท้จริง รัฐต้องจัดการศึกษาและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม สร้างเสริมความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่ผมพูดอย่างนี้ไม่ใช่ที่ผมพูดแล้วจะต้องเอาชนะแล้วต้องใส่ ลงไป ผมไปร่วมก่อตั้งสมัชชาจังหวัดฉะเชิงเทราเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ คราวนี้ ปรากฏว่ามีครูสอนสังคมมาบอกกับผมว่าอยากจะเป็นสมัชชา เนื่องจากว่ามีเด็กมาถามว่าประชาธิปไตยคืออะไร รัฐธรรมนูญคืออะไร ตอบเด็กไม่ได้ เราต้องมองว่าที่มาของ ส.ส. ถึงไม่มีคุณภาพทุกวันนี้ เพราะว่าคนส่วนใหญ่ของประเทศไม่รู้เรื่องการเมืองการปกครอง คราวนี้ เราใส่ลงไปเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งเราอาจจะเห็นในระยะยาว ๑๐ ปีข้างหน้า ๑๕ ปีข้างหน้าบ้านเมืองจะได้ ส.ส. ที่มีคุณภาพมากมายแน่นอนผมเชื่ออย่างนั้น อีกอย่างหนึ่ง ส.ส. หลายท่าน ตั้งแต่ผมเด็ก ๆ ขณะปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องว่าให้เลือกเขตเดียวคนเดียว ขอมมา ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ผมจำได้ว่าอย่างนั้น ไม่เคยให้ ผมเข้าใจว่าคณะปฏิบัติทั้งหลาย คงจะมีความรู้สึกว่าจะทำให้ไป ส.ส. ต่อไปมีคุณภาพมันจะปฏิบัติลำบาก การได้ ส.ส. เขตเดียว คนเดียวในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คือเป็นการปฏิรูปการเมือง ไปส่วนหนึ่งอีกเหมือนกัน ส่วนเรามีคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติ ในนี้อาจจะ ไม่มีคำว่า แห่งชาติ เดิมทีมีนะครับ ผมก็เลยติด ก็เป็นเรื่องที่ทำให้เรานั้น จะได้ ส.ส. ที่มีคุณภาพ การซื้อเสียงก็จะลดลงบางส่วน การโกงกัน การเอาวัด เอาเปรียบกันก็จะลดลง เราจะได้ผู้แทนฯ ที่มีคุณภาพเกิดขึ้นมาแล้ว ฉะนั้นแล้ว เรายังจะไปกลัวเขาอีกว่า เขาไปเป็นโน้นเป็นนี้ เป็นรัฐมนตรีแล้วต้องหลุดจาก ส.ส. ผมเห็นว่า เรื่องนี้จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกห่างเหินกับรัฐมนตรีไปส่วนหนึ่งด้วย แล้วบอกว่าอาจจะให้แยกกันเด็ดขาด -----

ผม เห็นว่าการแยกกัน เกิดขาดนั้น มีปัญหาตรงที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ส.ส. กับรัฐมนตรีจะแบ่งกันคนละพวก เรียบกตัวอย่างง่าย ๆ เฉพาะยกร่างงานของเราเองตอนนี้ยังมีความหวาดระแวง สสร. ต่างจังหวัดแล้ว ทั้ง ๆ ที่เป็นสมาชิกสภาร่างฯ ด้วยกันยังขนาดนี้ รัฐมนตรีกับ ส.ส. มีการออกกฎหมายหลายอย่าง และจะต้องฟังกฎหมายด้วย รัฐมนตรีจะต้องบริหารประเทศ และต้องฟังการออกกฎหมาย เรื่องเหล่านี้จะต้องมีการขัดแย้งกันมากมาย ซึ่งจะต้องมีปัญหาทางด้านการบริหารประเทศ ส.ส. ที่อยู่ในท้องที่นั้นมีความคิดระดับชาติมีมากมาย แต่เขาไม่ได้มา เนื่องจากว่าระบบการเลือกตั้งของเราไม่มีคุณภาพมาตลอด เขามีเขตเดียวคนเดียว อีกสัก ๒ - ๓ สมัย ก็จะมีผู้แทนฯ ดี ๆ เข้ามาเติมไปหมด ยกตัวอย่างโทนี่ แบลร์ นายกฯ ของอังกฤษ เขาก็มาจาก ส.ส. ที่อยู่ในท้องที่ ส่วนอำนาจในคณะรัฐมนตรีนั้นก็จะมีความคิดความมาอีก เนื่องจากว่าการเลือกตั้งเขตเดียวคนเดียวเรายอมรับว่าเป็นคนดีทั้งหมดทั้งระบบ พอคนทั้งระบบเข้ามาเป็นใหญ่อยู่ใน ครม. ปรากฏว่านายกรัฐมนตรีมีอำนาจเด็ดขาด อำนาจเด็ดขาดอันนี้แหละที่อาจจะทำให้คนดีนั้นบ้าอำนาจได้ เมื่อบ้าอำนาจแล้วรัฐมนตรีทั้งหลายที่มีความคิดที่ดี ๆ งาม ๆ จะเสนอเรื่องต่าง ๆ เข้าไปใน ครม. ก็ไม่กล้าขัดกับนายกฯ กลายเป็นว่านายกฯ นั้นเป็นเผด็จการใน ครม. ขึ้นมาอีก ปัญหาอันนี้จะเกิดขึ้น เพราะเราเชื่อใจไม่ได้ว่าถ้าหากมีการบ้าอำนาจขึ้นมาแล้วคนดี ๆ เขาไม่กล้าพูด บ้านเมืองซึ่งเรายึดถือเอาคนดี ๆ ทั้งประเทศมารวมกันเป็นคณะรัฐมนตรีแล้วก็มีส่วนในการบริหารประเทศ กลายเป็นมติของคนคนเดียวมันไม่ได้ มันขัดหลัก บ้านเมืองจะวุ่นวาย แล้วยังมีบางคนพูดกันว่า ถ้าหากว่าไม่แยกกันเด็ดขาดจะทำให้การออกกฎหมายนี้วุ่นวายอีก เพราะว่า ส.ส. ไปเป็นรัฐมนตรีแล้วไม่มีเวลา เราทำไม่ไม่คิดวิธีแก้ลดองค์ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรออกมา ลดให้เล็กลง เขาจะได้ทำงานได้ บางคนบอกว่าเล็กลงแล้วจะมีปัญหาว่าไม่ได้เป็นมติของทั้งสภา ก็คนที่ไม่สนใจก็ไม่มีมาสนใจอยู่แล้วทุกวันนี้ เราที่เอาคนที่สนใจเท่านั้นมาออกกฎหมาย มันก็มีคุณภาพขึ้นมาได้ในสภาผู้แทนราษฎรนะครับ ผมก็ยังมองต่างกับพวกเราในเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญในคราวนี้ เนื่องจากว่าเราต้องยอมรับว่าเราเป็นเมืองไทย นับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่ เราก็ควรเอาหลักธรรมของศาสนาพุทธมาใช้ ศาสนาพุทธนั้นสอนเกี่ยวกับเรื่องโลกาธิปไตยไว้ในพุทธกาล คือเรื่องประชาธิปไตยนั่นเอง เคยมีบางคว้นใช้ปกครองลักษณะเลือกคนขึ้นมาปกครอง แต่ระบบนั้น

ไม่เข้มแข็งก็สลายไป จะเห็นได้ชัดเจนว่าระบบนั้นมันไม่ยั่งยืน พระพุทธเจ้าท่านออกว่านักปกครองต้องมีธรรมาธิปไตย คำว่า มีธรรมาธิปไตย ก็คือว่าพึ่งคนอื่นด้วยเอามาริเคราะห์ด้วยเหตุด้วยผล ฉะนั้นแล้วการเป็นผู้แทนฯ นั้นต้องยึดทางธรรมหากันขึ้นมาในระบบให้ได้ การที่เราให้ความรู้ความคิดก็คือให้ธรรมทานไปส่วนหนึ่งแล้ว ทางด้านการเมืองการปกครอง และก็ยังมีการเลือกตั้งที่สามารถให้คนดีขึ้นมาในระบบได้เขตเดียวคนเดียว และก็ยังมีการเลือกตั้งเข้ามาอีก คนดีจะเข้ามาในระบบแล้วยังกลัวอะไรกันอีกครับ ผมคงมีพูดแค่นี้ ขอบขอบคุณครับ

- ๓๑/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอลาจารย์แก้วสรร
ก่อนคุณคุณินได้ไหมคะ คนสุดท้าย แล้วเดี๋ยวขอท่านกรรมาธิการคุณิน อาจารย์แก้วสรรค่ะ

นายแก้วสรร อติโพธิ : ท่านประธานและเพื่อนสมาชิกครับ

ผมมีข้อที่อยากจะนำเสนอให้พิจารณาเพื่อพวกเราจะได้ทบทวนกันอยู่ ๒ จุด
ในเรื่องเกี่ยวกับคณะรัฐมนตรี แต่ก่อนหน้าที่จะไปถึงจุดนั้นก็จะมีเรื่องที่ต้องพูดถึงกัน
ตรง ๆ ลึกที่หนึ่ง ทั้งในพวกเราและข้างนอก ผมหวังไว้ครับ ผมหวังไว้ว่า
ในระยะเวลานี้จำกัดในท่ามกลางข้อเสนออันหลากหลาย ร่างกตินานัปการ
เมื่อผมจะยกขึ้นแต่ละครั้งในการตัดสินใจแต่ละอย่าง มาจากการคิดที่ครบถ้วน
สมบูรณ์แล้วหรือยัง ผมกลัวตรงนี้ ผมไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง แต่ผมกลัวการ
ตัดสินใจที่ไม่สมบูรณ์ และถ้าเกิดอะไรขึ้นมาผมต้องรับผิดชอบด้วย และผมว่า
เพื่อน สสร. ทุกคนในที่นี้ก็เหมือนกัน มือที่ยกขึ้นมาต้องมีหัวใจและสมองอยู่ข้างหลัง
เพราะฉะนั้นถามว่าจะทำอย่างไรที่จะคลายความหวั่นไหวของผมและของเรา
ทุกคน คำตอบก็คือ เสรีภาพและความสมานฉันท์ในสภานี้ แรกรับตำแหน่ง
หนังสือพิมพ์พาดหัว ร่างทรงเต็มสภา สสร. ผมให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์บอกว่า
ผมเชื่อว่า สสร. ไม่ใช่ควาย โอ.เค. ครับ ผ่ากัน ช่วยหน่อยนะ อะไรก็แล้วแต่
แต่ในความช่วยเหลือนั้นหมายถึงว่าติดหนี้บุญคุณถึงขนาดไม่มาถึงความรับผิดชอบ
ต่อบ้านต่อเมือง ไม่ถึงถึงสมองและหัวใจที่อยู่ในตัวเองแล้ว ผมไม่เชื่อว่า
เพื่อนสภา^{นี้}นี่เป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นโปรดเปิดโอกาสให้ทุกคนในสภาได้พูด
ได้^{นี้}ขึ้นแต่ละปัญหา ผมยอมรับว่าปัญหามี ว่า ส.ส. มุ่งกันไปเป็นรัฐมนตรีแล้ว
ก็เกิดปัญหามากมาย และเราจะแก้โดยการแยกหน้าที่^{นี้}นี้ ผมต้องการฟังความคิดเห็น
ช่วยกันคิดคิดว่าวิธี^{นี้}นี้แก้ปัญหาได้จริงไหม เกิดผลกระทบอะไรบ้าง ถ้าเกิด
ผลกระทบแล้วแก้ไขได้ไหม ถ้าไล่ไปจนสุดแล้วจะไม่ได้มีทางอื่นอีกไหมที่ไม่ใช่
วิธี^{นี้}นี้ เพราะฉะนั้นท่าน สสร. สงวน คุณวุฒิพงศ์ หรืออีกหลายท่าน ที่ไม่เห็นด้วย
โปรดพูดขึ้นมา ใครจะมองว่าท่านเป็นร่างทรงก็ช่างเขา ท่านต้องรับผิดชอบต่อ
ต่อประชาชน นั่นคือความรับผิดชอบต่อท่าน ใครจะมองอย่างไรอย่าไปสนใจ
ข้อที่ ๒ ผมขอสื่อมวลชนที่นั่งตรงนี้ ขอประชาชนที่ได้ยินเสียงนี้ด้วย
ว่าบ้านเมืองถ้าจะปฏิรูปประชาธิปไตยต้องเป็นประชาธิปไตยกันด้วย เพราะฉะนั้น
โปรดช่วยกันให้ความคิดเห็น ความเห็นอะไรโผล่ขึ้นมา โปรดวิเคราะห์ความเห็นนั้น
อย่าไปมองว่าใครพูด หรือพูดเพราะอะไร เมืองไทยไปไหนไม่ได้ก็เพราะอย่างนี้
ผมอ่านข้อวิเคราะห์ร่างนี้ของวุฒิสมาชิกแล้ว ผมชอบหลายจุดหลายประเด็น
เพราะเป็นข้อที่ผมไม่ได้เห็นมาก่อน ท่าน ส.ส. พรรคการเมือง ท่านออกมา

เลยครับ ว่าท่านเห็นตรงนั้น เป็นปัญหาตรงนั้น ว่ามาเลย ผู้คนกำลังรอฟัง
 ความเห็นและใช้ความเห็น เพื่อนสมาชิกในสภาพูดมาเลยครับ เพราะว่า
 เรากำลังจะก้าวเดินร่วมกัน สื่อนาคตร่วมกัน ถ้ามีมุมมองจนกระทั่งคิดกัน
 ไม่ออก เสนอมาแล้วก็ไม่ฟังกันจะไปได้อย่างไร เพราะฉะนั้นผมจำได้ที่
 ท่านศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี ท่านบอกว่าสังคมจะอยู่ได้ตอนนี้
 ต้องมีสัมมาวาจา ซึ่งหมายถึงสัมมาในสมองด้วย เพราะฉะนั้นโปรดรักษา
 ตรงนี้ไว้ ใครก็ตามที่ประกาศขึ้นมาว่า ใครก็ตามร่างรัฐธรรมนูญนี้ผู้ซึ่งจับ
 ที่อยู่ของคณะกรรมการร่างฯ นี้ คนคนนั้นเป็นพวกผู้เสียประโยชน์
 เป็นผู้กลัวเสียฐานะ เป็นพวกหัวเหวต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นนักวิชาการ
 เปะปะ คิดไม่ถ้วน ท่านที่พูดเช่นกำลังไม่รักประชาธิปไตย กำลังปิดปากคนอื่น
 กำลังเอามลทินไปเปื้อนคนอื่น โปรดอย่าไปฟังความเห็นอันนั้นเป็นอันขาด
 โปรดอย่าฟังและจงตำหนิประณามท่านผู้นั้นด้วย ว่าพูดแต่ละเวลาไม่เหมือนกันเลย
 ผมคิดว่านี่คือสิ่งที่ผมคิดว่าเราต้องรักษาไว้ให้ได้ ทั้งในสภานี้และที่นอกสภา
 เรื่องแยกหน้าที่ไม่ให้คนหนึ่งเป็นทั้ง ส.ส. รัฐมนตรีนั้น ผมพูดไปแล้วก็
 ไม่ขอข้องเกี่ยว แต่มีอีก ๒ พื้นที่ที่พวกเราจะต้องทบทวนให้ชัดด้วย-----

กล่าวคือในร่างฯ นี้ต้องการจะเสริมประสิทธิภาพของคณะรัฐมนตรี ก็เลยให้อำนาจคณะรัฐมนตรีในการปรับ ขุน เลิก กระ ทรวง ทบวง กรม ฉะนั้นต่อไปนี้ผมได้ขึ้นเป็นรัฐบาล สมมุติ ผมจะโยกกรมตำรวจ ดึงอัยการ ดึงราชทัณฑ์มาใส่กระทรวงยุติธรรมก็ทำได้โดยพระราชกฤษฎีกา ไม่ต้องเข้าสภาเลย ผมอยู่ได้ ๖ เดือน มาอีก เปลี่ยนรัฐบาลมาแล้ว ที่แกโยกกลับไปโน้นอีก อันนี้ในต่างประเทศการนำมาตรการนี้มาใช้ แล้วก็ทำให้ราชการบริหารมันกระชับมือฝ่ายการเมืองยิ่งขึ้น แต่ในมุมมองมันจะมีผลได้ผลเสีย ผลกระทบอย่างไร จำเป็นต้องปรับระบบ ปรับบริหารข้าราชการบุคคลด้วยหรือไม่ ครึ่งนี้ต้องทบทวนให้มาก ผลกว้างไกลจริง ๆ เพราะฉะนั้นโปรดวิเคราะห์ตรงนี้ด้วยนะครับว่า มาตรการนี้ถ้าจะยังคงไว้เพราะมันเป็นหัวใจทำให้บ้านเมืองเดินได้ โปรดดูด้วยว่าต้องอาศัยเงื่อนไขอะไรบ้าง และควรจะมีบทเฉพาะกาลหรือไม่อย่างไร อันนี้ข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ ขอ ๓ นาที่ ผมจะมาพูดต่อถึงความเสมอภาคในทางการเมือง มีในมาตราในคณะรัฐมนตรีนี้ ในสภาคด้วย เราได้พูดถึงสิ่งที่ภาษาฝรั่งเขาเรียกว่า คอนฟลิคท์ ออฟ อินเทอเรสต์ (Conflict of interest) คือกลัวว่าไปได้ตำแหน่งแล้วจะเอาไปแสวงประโยชน์ ไปสั่งการให้ตัวเองมีส่วนได้เสียอะไรต่าง ๆ รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาได้พยายามขจัดไว้ว่าพวกที่ถือสัมปทานผูกขาด พวกที่มาได้สัญญาเบ็ดเสร็จจากรัฐ ผลประโยชน์จากรัฐในลักษณะผูกขาดนี้อันตรายมาก เรากลัวว่านักการเมืองจะเข้ามาแล้วแสวงหาอันนี้ เพราะฉะนั้นเราก็ห้ามไว้ว่า ทั้ง ส.ส. ก็ดี รัฐมนตรีก็ดี เข้ามาแล้วจะไปได้สัมปทานอะไรต่าง ๆ ไม่ได้เป็นการติดโอกาสหาประโยชน์ นี่ข้อที่ ๑ แล้วที่ผ่านมาก็เกิดปัญหาขึ้นมาว่า คนที่เขาถือสัมปทานผูกขาดอยู่แล้ว พวกนี้จะให้เขาคงถือไว้ต่อไปหรือไม่ ถ้าอยากจะเป็นรัฐมนตรี อยากจะเป็น ส.ส. ต้องโยนทิ้งเสียซะใหม่ ขยับไปเลยหรือถ้าเขาไปโอนให้ลูกให้เมียก็บอกว่านี่มันถือโดยอ้อมไม่ได้ อีก ครึ่งนี้เป็นปัญหาที่ค้างอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในช่วงรัฐบาลที่แล้วปรากฏว่าในร่างฉบับนี้ได้ตัดสินใจไว้ว่า นอกจากว่าเมื่อดำรงตำแหน่งแล้วจะรับสัมปทานอะไรไม่ได้ ถ้ายังถืออยู่ก็ถือไม่ได้ ต้องคายทิ้ง ห้ามไม่ให้ถือไว้ไม่ว่าโดยตรงโดยอ้อม เพราะฉะนั้นต้องทั้งหมด ให้ลูกให้เมียก็ไม่ได้ ตัวนี้เป็นปัญหานะครับ ว่าอันที่จริงในระบอบกฎหมายนั้น ถ้าผมเป็นรัฐมนตรีแล้วผมไปสั่งการอะไร

ไปถึงสัญญาที่ผมเป็นผู้ได้ประโยชน์ด้วย ผมคิดคุณแล้วนะครับ มันกันตรงนั้น อยู่แล้ว และเรามีระบบตรวจสอบทรัพย์สินอยู่แล้วด้วย ที่นั่นจะถึงขนาดว่า บรรดาผู้ผูกขาดทั้งหลาย คุณอย่าเข้าไปเป็นรัฐบาลนะ ถ้าเป็นต้องถอนทั้ง ตรงนี้เสมอภาคใหม่ครับ การผูกขาดนั้นมัน เป็นปัญหาเป็นคุณเป็นโทษในตัวเอง การลงทุนในระยะยาวจำเป็นต้องรับประกันตลาด แต่มันก็เกิดผลเสีย ในทางอ้อมได้ถ้าไม่ควบคุมให้ดี เราก็มีองค์กรควบคุมผู้บริโภค มีประชาพิจารณ์ มีศาลปกครองอะไรออกมาแล้ว แล้วนี่มาถึงขนาดว่าจะไม่ให้เขาถือไว้ ต้องขายทิ้ง เสมอภาคใหม่ มันช่วยใช้ไหมที่เขาเกิดมารวย ทำงานหนัก ก็เลยมาบ่่งกับการเมืองไม่ได้ ฉะนั้นผมขอให้ทบทวนตรงนี้ให้ดี ผมได้ ศึกษาในกฎหมายของสหรัฐอเมริกาแล้วนะครับ กับแค่เป็นเจ้าของที่ แล้วต้องเปิดเผยทรัพย์สิน ประท้วงเกินครึ่งนะครับ เขาบอกว่านี่คือ สิทธิส่วนบุคคล ข้าราชการไม่ใช่ว่าไม่ใช้กฎหมายต้องมาเปิดเผยทรัพย์สิน อย่างนี้ แล้วถ้ามาถึง เรื่องคอนฟลิคท์ ออฟ อินเทอเรสต์ (Conflict of interest) เรื่องประโยชน์เกี่ยวข้องอย่างนี้ ไม่มีกฎหมายใด แม้แต่น้อยนะครับที่จะมาให้สละอาชีพการงานที่ถืออยู่ มีแต่เพียงว่า คุณถือสัญญาถือหุ้นทั้งหลาย คุณต้องเปิดเผย แล้วห้ามเคลื่อนไหวย้ายหุ้น ชื่อหุ้น เปิดเผยเท่านั้นครับ แต่ถ้าไปห้ามเมื่อไร เขาถือว่าขัดต่อเสรีภาพ ความเสมอภาคในทางการเมืองทันที เพราะฉะนั้นโปรดทบทวนตรงนี้ ให้ดี ว่าบ้านเมืองนี้เขียนไว้ในส่วนต้นว่าบุคคลต้องเสมอภาค มีเสรีภาพในทางการเมือง แล้วท่านมาเขียนไว้ตรงนี้ ถูกหรือไม่ ผมขอจบเท่านี้ ถ้าใครจะหาว่าผมรับเงินใครมาก็เดินมาหาตรง ๆ เลย ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คุณคณิตะ

นายคณิต บุษสุวรรณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผม คณิต บุษสุวรรณ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดชลบุรี ในนามของ
 คณะกรรมาธิการ ขออนุญาตกราบเรียนเพื่อความเข้าใจที่ชัด และเพื่อความ
 สมานฉันท์ของ สสร. ทุกท่านอันเป็นยอดปรารถนาของพวกเราทุกคน และเป็น
 ความหวังของคนทั้งชาติด้วยสัก ๒ - ๓ ประการเท่านั้นเองครับ

ในประการแรกนั้น ขอกราบเรียนด้วยความจริงใจ ขอกราบเรียน
 ด้วยความเคารพ ตลอดเวลาที่คณะกรรมการยกกว้างๆ ทำงานมา ๓ เดือนเศษ
 ๔ เดือนนั้น ไม่ได้ทำงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความระแวดระวังใจใคร่เลย
 แม้แต่น้อย เราทำงานด้วยสิ่งที่ได้รับอนุมัติมอบหมายมาจากมาตรา ๒๑๑
 ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ที่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้
 จะต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ และที่มีความสำคัญไม่
 ยิ่งหย่อนไปกว่าเลยก็คือการที่จะต้องหาแนวทางในการปฏิรูปทางการเมือง
 เพราะฉะนั้นตรงนี้ความระแวดระวังเกิดขึ้นไม่ได้เลย

ในประการที่ ๒ กระผมขอกราบเรียนว่ากระบวนการทำงาน
 ของคณะกรรมการยกกว้างรัฐธรรมนูญตั้งแต่ต้นมาจนกระทั่งถึงวินาทีนี้ที่
 คณะกรรมาธิการได้นำเสนอเป็นรายงานต่อสภาว่างรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับ
 มอบหมายไปนั้น ได้ดำเนินการมาโดยไม่มีใครผู้หนึ่งผู้ใดที่จะมาสามารถเป็น
 ผู้กำหนดได้ว่าประเด็นนั้นประเด็นนี้ใครเป็นเจ้าของ ประเด็นนี้ได้รับมอบหมาย
 จากใครมา ประเด็นนั้นเกิดขึ้นมาเพราะความระแวดระวังนักการเมือง
 หรือเปล่า ไม่มีเลย หลายประเด็นที่เกิดขึ้นมาในร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ท่าน
 เห็นอยู่ ณ ขณะนี้นั้น คณะทำงานซึ่งมีอยู่ ๘ - ๙ คน ซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัดก็จริง
 เกือบจะเรียกได้ว่าไม่มีความคิดเห็นส่วนของใครเลยที่หลุดรอดเข้ามาได้
 จนถึงขั้นเป็นสรุปรายงานนี้ ตัวผมเองในฐานะที่เป็นคณะทำงานนั้น เกาะติด
 กับเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น ผมยอมรับว่ามีเพียงประเด็นเดียวเท่านั้นเองที่ผมเป็นต้นคิด
 แล้วสามารถที่จะผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการยกกว้างๆ มาหลายลำดับ
 หลายขั้นตอน จนกระทั่งมาปรากฏในร่างในขณะนี้ ก็คือขนาดของคณะรัฐมนตรี
 ซึ่งเห็นว่าจำนวน ๓๐ คนนั้นเพียงพอแล้ว เป็นขนาดที่พอดีแล้วสำหรับการบริหาร
 ชาติบ้านเมือง แต่สิ่งที่ผมไม่ได้คาดหวังที่ใครจะบอกแถมมาก็คือจำนวนอีก ๒๐ คน
 ที่ไม่ได้อยู่ในคณะรัฐมนตรี ตรงนี้เกิดขึ้นมาเองครับ เกิดขึ้นมาเองตามขั้นตอน
 ของการพิจารณา ซึ่งอาจจะมีความบกพร่อง อาจจะมีความผิดพลาด อาจจะพิจารณา

ไม่ถึงก็เป็นได้ แล้วก็อีกหลายประเด็นครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่
 วิพากษ์วิจารณ์กันมากในเรื่องของการห้าม ส.ส. ไม่ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี
 ในขณะที่เดียวกัน เท่าที่ผมจำได้กราบเรียนด้วยความสัตย์จริง ไม่มีใครสักคนเลย
 ในขณะทำงานเป็นต้นคิดในเรื่องนี้ ไม่มีครับ ผมไม่ได้เป็นต้นคิด ท่านอาจารย์วรศักดิ์
 ไม่ได้เป็นต้นคิด ท่านประธานอานันท์ ปันยารชุน ไม่ได้เป็นต้นคิด แต่มีแนวความคิด
 มาแล้วครับ มีแนวความคิดมาก่อนที่เราจะได้เริ่มต้นทำงานกัน แนวความคิดนั้น
 ก็คือการแยกอำนาจเด็ดขาดระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ซึ่งส่วนหนึ่งนั้น
 เป็นความต้องการของประชาชนเช่นเดียวกัน ท่านที่ไปรับฟังความคิดเห็นมา
 ก็คงจะเป็นประจักษ์พยานในเรื่องนี้ได้-----

- ๓๔/๑

แล้วก็เป็นแนวความคิดซึ่งได้พูดกันมานานแล้วครับ พูดกันมาตั้ง ๒๐ กว่าปี แล้วครับ พูดกันมาตั้งแต่หลัง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ พูดกันมาหนัก พูดกันมาตลอด แต่สิ่งที่เราได้นั่งพิจารณากันในขั้นตอนของคณะทำงานในเบื้องต้นนั้น สิ่งที่ท่านสวัสดิ์ คำประกอบ ได้กรุณาชี้แจงต่อที่ประชุมสภาในปีนั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรแก่การรับฟัง เป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านตั้งคำถามไม่ได้เป็นคณะทำงาน แต่ท่านในฐานะ เป็นกรรมการสภา ท่านได้ร่วมอยู่กับเราตลอด เราได้ปรึกษาหารือกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบการเมืองของบ้านเรา เราเห็นว่าระบบที่เราใช้อยู่ ๖๕ ปีนั้น ที่เรียกว่าเป็นระบบรัฐสภานั้นมันมีความป่วยไข้ มีความบกพร่องสมควรที่จะได้รับการบำบัดรักษาเยียวยา อาจจะต้องถึงขั้นผ่าตัด เราพูดกันสิ่งตรงนั้น เราเข้าใจตรงกัน ท่านสวัสดิ์ก็เข้าใจตรงกัน เมื่อสักครู่นี้ท่านอภิปรายไปนั้นเป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ที่ตรงจุดที่สุด ระบบรัฐสภาของเรานั้นจำเป็นจะต้องได้รับการบำบัดเยียวยา แต่สิ่งที่ท่านได้เสนอมาเป็นทฤษฎีนั้นท่านก็ได้อภิปรายให้พวกเราฟังไปแล้วว่าพวกเราก็ได้มาพิจารณา รับไว้พิจารณาครับ ปรึกษาหารือกันตลอด แต่เราเห็นว่าทฤษฎีของท่านนั้นมันข้ามขั้นตอนไปนิดหนึ่ง เรายังมีความประสงค์ที่จะดำรงไว้ซึ่งระบบรัฐสภา แต่จำเป็นที่จะต้องเป็นระบบรัฐสภาที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข บำบัด เยียวยา รักษาให้มันสามารถที่จะเป็นระบบรัฐสภาที่มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่อง มีเสถียรภาพ ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์สำคัญ

๒ ประการก็คือ ระบบรัฐสภานั้นเป็นที่ก่อให้เกิดของการทำงานที่มีความสำคัญ

๒ ประการ ถ้าจะเปรียบเป็นแม่แล้วก็เป็นแม่ที่มีลูก ๒ คน มีอำนาจหน้าที่ ๒ ใหญ่ทั้ง ๒ คน มาจากระบบรัฐสภาทั้งสิ้น มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งสิ้น ลูกชายคนหนึ่งนั้นไปทำหน้าที่นิติบัญญัติ ออกกฎหมายมาแก้ไขปัญหาของชาติ บ้านเมือง ช่วยเหลือพี่น้องประชาชนให้พ้นจากความเดือดร้อน ความทุกข์ร้อน ความไม่เป็นธรรมทั้งหลาย อีกหน้าที่หนึ่งก็คือการที่จะเข้าไปบริหารประเทศ นำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง นำพาประเทศชาติไปสู่ความวัฒนาถาวร ความเข้มแข็ง ความมั่นคง ทั้งในทางเศรษฐกิจ ในทางสังคม ในทางวัฒนธรรม และในทางการเมือง ๖๕ ปีที่ผ่านมาฉันขอบอกรับครับ ผมเองนั้นอยู่ในวงการเมืองมา ๑๘ ปีหลังจากลาออกจากราชการมาเมื่อปี ๒๕๒๒ ก่อนหน้านั้นผมรับราชการอยู่ที่รัฐสภาเป็นเวลา ๕ ปี ตลอดระยะเวลา ๒๓ ปีที่ผ่านมาฉันขอบอกรับว่าผมได้มีประสบการณ์มากพอสมควร มากพอที่จะได้รู้ได้เห็นวาระระบบรัฐสภาที่ผ่านมาเป็นเวลา ๖๕ ปีนั้นจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไข

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผมก็ขอกราบเรียนด้วยความจริงใจว่าทั้งหมดไม่ใช่ความคิดของผม
ผมไม่ได้เป็นต้นคิด แต่ว่ามันเกิดขึ้นไปตามกระบวนการและตามขั้นตอน ซึ่ง
เวลานี้ก็ยังไม่จบ เวลานี้ยังไม่จบครบ เราจะต้องผ่านขั้นตอนการไป
ประชาพิจารณ์กับประชาชนอีก และท่าน สสร. ทุกท่านก็จะนำมาแปรญัตติ
มาพิจารณาอีก มาถกเถียงกันอีก มาอภิปรายกันอีก ผลที่สุดเราจะต้องได้
ข้อสรุปว่าสิ่งไหนที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนต่อประเทศชาติมากที่สุดเราจะ
ใช้สิ่งนั้น ไม่มีการตั้งต้น ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่มีอะไรทั้งสิ้น ประเด็น
ที่เราพิจารณา เห็นว่าการห้าม ส.ส. ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในขณะที่เดียวกันนั้น
จริง ๆ แล้วมันไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงระบบอะไรเลย เป็นเพียงเปลี่ยนแปลง
กลไกอย่างหนึ่งในระบบรัฐสภานั้นเอง เพราะว่ากลไกที่เราต้องการที่จะ
ทำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดประโยชน์กับพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริงนั้น ในเมื่อ
เราจะมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่เป็นความหวังของประชาชนนั้น เราได้เสนอ
มาตรการต่าง ๆ มากมายหลายประการ ในกรอบที่ ๑ นั้นในเรื่องของสิทธิ
เสรีภาพท่านย่อมทราบว่าได้รับเพิ่มเติมขึ้นมามาก เรามองเห็นว่าประชาชน
คือเป้าหมายที่จะต้องได้รับการคุ้มครองในบริวคาสสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ เหล่านี้
ในกรอบที่ ๒ นั้นเราพูดถึงกระบวนการในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

- ๓๕/๑

ซึ่งที่ผ่านมาเราก็ฟังเสียงกันแต่เพียงว่าผู้เข้ามาใช้อำนาจรัฐคือนักการเมือง เป็นนายกรัฐมนตรัฐมนตรีเท่านั้น ซึ่งถูกระแวงไปหมด ไม่ใช่ว่าเรามาระแวงกันเองนะครับ ระแวงกันไปหมดทั่วทั้งบ้านทั้งเมือง แต่ความจริงแล้วผู้เข้ามาใช้อำนาจรัฐนั้นไม่ใช่แค่เพียงนักการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นข้าราชการประจำ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองพรรคใหญ่ที่สุดเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ คนที่มีอำนาจเกือบจะเด็ดขาดที่สุดในระยะเวลาที่ผ่านมา นอกจากนั้นยังมีฝ่ายตุลาการ ยังมีพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานของรัฐ มีอัยการ มีตั้งหลายตำแหน่งที่เข้ามาใช้อำนาจรัฐ เราได้พูดกันถึงกลไกที่จะเข้ามาใช้อำนาจของประชาชนในการที่จะเข้ามาตรวจสอบตราบนี้ครับ กลไกในเรื่องศาลยุติธรรมนั้น เราได้เสนอแต่เพียงว่าต้องการที่จะให้ศาลยุติธรรมนั้นมีความเป็นอิสระเพิ่มมากขึ้น แต่พร้อมกันนั้นก็ขอให้เป็นระบบเปิดมากขึ้น เพื่อที่ประชาชนจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมตรงนั้นได้บ้าง นี่คือหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในเรื่องของศาลรัฐธรรมนูญนั้น เราต้องการให้มีสถาบันที่จะมาวินิจฉัยว่ากฎหมายใด การกระทำใดขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน ตาค่า ๆ มีโอกาสได้รับการพิจารณาว่ากฎหมายที่มาพิพากษาถึงชีวิตของเขา ถึงชะตากรรมของเขานั้นได้ดำเนินการไป ได้พิจารณาไปโดยมีมาตรฐานที่ถูกตั้งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ เราให้มีศาลปกครองเพื่อที่จะให้ประชาชนนั้นมีโอกาสได้ฟ้องร้องรัฐได้บ้าง ในสิ่งที่ได้ถูกระงับโดยรัฐ สิ่งที่ไม่ได้รับความ เป็นธรรมไม่ได้รับความสะดวกจากพนักงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรง เราให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อให้องค์กรนี้เป็นองค์กรอิสระ ไม่ขึ้นกับฝ่ายบริหารเหมือนอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เราได้เสนอให้มีคณะตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งตรงนี้เมื่อเสนอตรงนี้ขึ้นมาถูกมองว่าคณะยกวางๆ หรือคณะทำงานนี้ไประแวงนักการเมือง กลัวว่าจะเข้ามาโกงจะเข้ามากิน ความจริงไม่ใช่ประเด็น ประเด็นก็คือเราต้องการที่จะให้องค์กรตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลนั้นมันเป็นไปได้โดยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แต่ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ถ้าท่านเห็นว่ามันมากไป มันน้อยไป มันขัดข้องในทางปฏิบัติ เรายังมีเวลาที่จะพิจารณาอีกนาน ไม่ใช่ข้อยุติในวันนี้ มีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่จะรับเรื่องราวร้องทุกข์จากราษฎร มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้ง ๘ องค์กรนี้เป็นมาตรการที่เราได้เสนอว่าน่าจะนำมาใช้ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ แต่ว่าในรอบที่ ๑ และในรอบที่ ๒ นั้นจะเป็นไปไม่ได้

หรือถ้าเป็นไปได้ก็จะเป็นไปโดยขาดประสิทธิภาพ ถ้าหากในรอบที่ ๓ ในเรื่องของสถาบันการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มาของสมาชิกรัฐสภานั้น ไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ด้วยเหตุนี้มาตรการต่าง ๆ จึงได้เสนอขึ้นมาเพื่อช่วยกันพิจารณา ช่วยกันวิเคราะห์ ช่วยกันวิเคราะห์ เพราะว่าในองค์กรตรวจสอบทั้ง ๘ องค์กรที่ว่านี้ที่มานั้นจะมาจากรัฐสภาทั้งหมดไม่ว่าจะเข้าไปเป็น ก.ค. ในศาลยุติธรรม ๒ ท่านไม่ว่าจะไปเป็นคณะกรรมการในศาลรัฐธรรมนูญในศาลปกครองในองค์กรต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่จะมาจากรัฐสภาทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นในขณะที่เราไปปรับปรุงกลไกทุกอย่างหมด ถ้าหากที่มาของรัฐสภานั้นยังเป็นไปเหมือนอย่างเดิม ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราได้กำหนดไว้ก็คงจะไม่มี ความหมาย ท่านประธานครับ มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ได้พยายามที่จะเสนอ ขึ้นมาเพื่อที่จะได้มาร่วมกันพิจารณาแล้วก็วิเคราะห์วิเคราะห์ มาถึงตรงนี้มีมาถึง มาตรการต่าง ๆ ที่เราคิดว่าน่าที่จะนำไปปรับปรุงระบบรัฐสภาของเราได้ นั้นก็คือมาตรการที่ ๑ ที่เราได้เสนอมาแล้วคือคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาตรการที่ ๒ ก็คือการกำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ มาตรการที่ ๓ ก็คือ การเลือกตั้งในระบบผสม ซึ่งจะเปิดทางเลือกให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้นแทนที่ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งนั้นประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งแต่เฉพาะผู้แทนราษฎร ที่อยู่ในเขตเลือกตั้งของตัวเองเท่านั้น ก็จะได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทั้งประเทศ ได้สามารถที่จะมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนฯ ในระดับชาติ และเป็นผู้แทนฯ ของพรรคการเมืองได้ด้วย มาถึงครั้งนี้ครับ มาตรการที่คิดไว้

คิดไว้ที่เท่านั้นนะครับ-----

คิดว่าน่าที่จะเป็นส่วนหนึ่งในกลไกในการปรับปรุงระบบรัฐสภาของเรา ก็คือมาตรา^{ที่}ในการห้าม ส.ส. ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีในขณะที่ตนเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสิ่งที่ได้เสนอขึ้นมานั้นก็ไม่ได้ไปเอาแบบอย่างจากใคร คิดว่าในระบบของไทย ๆ นั้น ถ้าเราจะแก้ไขนั้นเราจะแก้ไขอย่างไร ผมมีเหตุผลคร่าว ๆ แล้วเหตุผลนั้นก็คงไม่ใช่เป็นเหตุผลในทางวิชาการ ไม่ใช่เหตุผลในทางลึกลับ ซ้ำซ้อนแต่ประการใด เป็นเหตุผลที่เราได้ประสบแล้วคิดว่าน่าที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ เหตุผลในประการที่ ๑ การห้าม ส.ส. ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในขณะที่ตนเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละครั้งนั้น ลดการทุ่มเงินซื้อเสียงลง เพราะอาจจะเห็นว่าไม่คุ้มถ้าหากจะต้องไปทุ่มเทใช้เงินซื้อเสียงในการเลือกตั้งนั้นจำนวนมาก ๆ ถ้าไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแล้วต้องพ้นจากตำแหน่ง ส.ส. สิ่งนี้เอง ถ้านำไปพิจารณาว่าระบบการเลือกตั้งแบบเขตเล็กคนเดียว ซึ่งทำให้พื้นที่การเลือกตั้งนั้นแคบลง ก็จะทำให้การเลือกตั้งดูจะมีความโปร่งใสและซื่อสัตย์มากขึ้น อาจจะผิดก็ได้ เหตุผลข้อนี้ แต่ว่าช่วยกันพิจารณา

เหตุผลประการที่ ๒ ถ้าหากท่าน ส.ส. ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแล้วพ้นจาก ส.ส. นั้น ทำให้ทั้ง ส.ส. และรัฐมนตรีนั้น ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ เพราะหน้าที่ที่สำคัญหน้าที่นิติบัญญัติกับหน้าที่บริหารนั้น เป็นหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ทั้งคู่ ในขณะที่รัฐมนตรีที่ไม่ต้องดำรงตำแหน่ง ส.ส. ในขณะที่เดียวกันนั้น ท่านจะได้มีเวลาที่ทุ่มเทในการรับใช้ชาติบ้านเมืองอย่างเต็มที่ พร้อม ๆ กันนั้น ส.ส. ที่อาจจะเลือกตั้งซ่อมขึ้นมาแทน หรือได้รับเลือกตั้งซ่อมเข้ามาแทนนั้น ท่านก็จะได้มีเวลาที่ทำงานทางด้านนิติบัญญัติอย่างเต็มที่ มีเวลามาประชุมสภาอย่างเต็มที่ ประชุมกรรมาธิการอย่างเต็มที่ มีเวลาไปดูแลราษฎรอย่างเต็มที่ ถ้าทั้ง ๒ คนนี้ต่างคนต่างทำหน้าที่โดยสมบูรณ์ทั้ง ๒ คนแล้ว ถ้ามองว่าใครจะได้รับประโยชน์ ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างมหาศาล

เหตุผลในประการที่ ๓ นั้น การที่ ส.ส. เมื่อไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแล้ว เมื่อพ้นตำแหน่งรัฐมนตรีแล้วไม่สามารถที่จะกลับมาเป็น ส.ส. ได้อย่างเดิมนั้น มันจะเป็นเหตุเป็นผลที่เสมือนหนึ่งว่าจะไปก้ำกึ่งพฤติกรรมของรัฐมนตรีท่านนั้น ว่าท่านจะต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ

LIBRARY
THAI PARLIAMENT
Copyright © Thailand

๓๒

สว ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สภา ๓๖/๒

ปฏิบัติงานนั้นอยู่ในสายตาของประชาชนตลอดเวลา ท่านจะต้องมีความระมัดระวัง เพราะวันใดถ้าหากท่านถูกปลดจากรัฐมนตรีแล้วท่านไม่ได้กลับมาเป็น ส.ส. เมื่อไม่ได้กลับมาเป็น ส.ส. แล้ว ภูมิใจกันไม่ว่าในฐานะเอกสิทธิ์ภูมิใจกันในสภา หรือว่าภูมิใจกันในด้านต่าง ๆ ก็ไม่มี เพราะฉะนั้นเป็นการกำกับพฤติกรรม ว่ารัฐมนตรีท่านนั้น จะมีความระมัดระวังตัวมากยิ่งขึ้น

เหตุผลในประการที่ ๕ การแยกกันทำหน้าที่นั้น คิดว่าน่าที่จะทำให้ สภามีโอกาสที่จะอยู่ครบวาระ ๕ ปีได้มากขึ้น เพราะในระบบปัจจุบันนั้น เสมือนหนึ่งว่า ฝ่ายบริหารนั้นเข้ามาครอบงำการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ตลอดเวลา การต่อรอง การเก็งงอนกันในเรื่องของผลประโยชน์ที่ดี ในเรื่องของตำแหน่งก็ดีเกิดขึ้นตลอดเวลา รัฐสภาไม่มีเสถียรภาพ เนื่องจาก นายกรัฐมนตรี รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพ ตั้งรัฐบาลประมาณ ๑ ปีเศษ ก็ต้องล้มไปแล้ว เมื่อล้มไปแล้วไม่ล้มเปล่าก็ต้องยุบสภาไปด้วย สภาก็ต้อง ล้มไปด้วย กฎหมายต่าง ๆ ที่รอการแก้ไข รอการปรับปรุง รอการผลิต ขึ้นมาใช้ กฎหมายที่ทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ไม่เคยได้มีโอกาสเอาออกมาใช้ ตรงกันข้ามกฎหมายที่ออกมาแล้วเป็นการยิ่งลดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน มากยิ่งขึ้นนั้น ปรากฏว่าได้รับการผลิตออกมาใช้ด้วยความรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายเวนคืนที่ดินของราษฎร แต่กฎหมายที่จะออกมา เพิ่มพูนสิทธิ เสรีภาพ แก้ไขปัญหาสิทธิ เสรีภาพของประชาชนนั้นล่าช้าเหลือเกิน ในการที่จะได้ออกมาใช้-----

- ๓๗/๑

Legislative Institutional Repository of Thailand

เหตุผลในประการที่ ๕ นั้น เชื่อได้ว่าการให้ ส.ส. นั้นจากตำแหน่ง ส.ส. ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้น จะเป็นการพัฒนาการเมืองในระบบรัฐสภา ไปอีกระดับหนึ่ง ก็คือการที่จะเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ ๆ นั้นสามารถที่จะเข้าสู่ระบบการเมืองได้ เพราะในปัจจุบันนี้เท่าที่มีตัวเลขได้ทำการสำรวจไว้แล้วว่า นักการเมืองที่เกี่ยวข้องในวงการเมืองจริง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือนักการเมืองในระดับชาติก็ตามนั้น ทั่วประเทศมีอยู่เพียงแค่ ๓,๐๐๐ กว่าคนเท่านั้นเอง และในจำนวน ๓,๐๐๐ กว่าคนนี้มีจำนวนไม่น้อย ถ้าคิดเปอร์เซ็นต์เป็นสัดส่วนก็คงจะไม่น้อยเช่นเดียวกัน ที่มีการผูกขาดในระบบการเมือง สัมครวัชเลือกตั้งได้ทุกสมัย ๓ สมัย ๔ สมัย ๕ สมัย ๑๐ สมัยก็ได้ แล้วเป็นระบบผูกขาดซึ่งไม่ได้เคยเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะมีความรู้ มีความตั้งใจดี มีความปรารถนาดีได้เข้ามาสู่ระบบการเมืองได้เลย เพราะฉะนั้นตรงนี้น่าจะเป็นช่องทางหนึ่งเพื่อที่จะเปิดช่องให้คนรุ่นใหม่ ๆ นั้น เข้าสู่ระบบการเมืองได้

ในประการที่ ๖ นั้น ในอดีตถ้าท่านผู้มีเกียรติจะจำได้ หลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคมเป็นต้นมา เราได้เรียกร้องกันมาก นักการเมืองนักประชาธิปไตย องค์การประชาธิปไตยต่าง ๆ ได้เรียกร้องกันมาก เรียกร้องอะไรครบ เรียกร้องให้แยกข้าราชการประจำออกจากนักการเมือง เหตุผลก็ไม่มื่ออะไรมากหรอกครับ เหตุผลก็มีอยู่แต่เพียงว่า คนคนเดี๋ยวยุโรปทำ ๒ หน้าทีนั้น ไม่มีประสิทธิภาพขาดความชอบธรรม เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ข้าราชการประจำเป็นฝ่ายที่จะต้องสนองนโยบาย แต่รัฐมนตรี ข้าราชการการเมืองนั้นเป็นฝ่ายที่จะกำหนดนโยบาย ในเมื่อผู้ที่จะสนองนโยบายไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายเสียเองแล้ว ความชอบธรรม จะเกิดขึ้นได้อย่างไร ฉะนั้นก็นั้นกรุณาเปรียบเทียบกับอะไรครบ ถึงขั้นท่านจะบอกว่าเปรียบเทียบกับไม่ได้ก็ตาม การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารในขณะเดียวกันนั้นถามว่าได้สร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยมากน้อยแค่ไหน ผมไม่ต้องการที่จะใช้เวลาของสภานี้มากจนเกินไป แต่ขอกราบเรียนด้วยความเคารพ ด้วยความจริงใจว่ากระบวนการทำงานของคณะกรรมการยกร่างฯ นั้น ไม่ได้ทำงานด้วยความระวาง ไม่ได้ทำงานด้วยการยึดติดกับความคิดใดความคิดหนึ่ง แล้วผมกราบเรียนยืนยันในที่ประชุมแห่งนี้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น เป็นสิ่งที่จะสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นสิ่งที่เราจะต้องช่วยกันพิจารณา วิเคราะห์

ด้วยความเสมานันท์ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เข้าใจเรา
คงจบการพิจารณาหมวด ๗ คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี คุณพงศ์เทพจะตอบอีก
เชิญคุณพงศ์เทพ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ
จากจังหวัดสมุทรสาคร ในฐานะกรรมาธิการ จะขออนุญาตกราบเรียนตอบ
ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ที่ได้ตั้งข้อสังเกตหรือตั้งคำถามไว้ในช่วงเช้าสั้น ๆ
ท่านประธานที่เคารพครับ ท่านสมาชิกจากจังหวัดเชียงรายได้สอบถามว่า
ในมาตรา ๒๑๕ ที่บอกว่าความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อต้องคำพิพากษา
ให้จำคุกนั้น หมายความว่าอย่างไร หมายความว่าเพียงมีคำพิพากษาให้จำคุก แม้ว่า
คำพิพากษานั้นไม่ถึงที่สุด หรือแม้แต่ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้จำคุก แต่รอการลงโทษ
จำคุกไว้หรือไม่ จะขอกราบเรียนครับว่า หลักการตรงนี้ในต้นร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับที่เสนอยังสภาร่างนั้น เป็นหลักการเดียวกันกับที่อยู่ในรัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบัน นั่นก็คือ คำว่า ต้องคำพิพากษาให้จำคุกนั้น เพียงแต่มีคำพิพากษา
ของศาลให้จำคุก แม้ว่าคำพิพากษานั้นจะไม่ถึงที่สุด แม้ว่าศาลจะให้รอการลงโทษ
จำคุกไว้ก็ตาม ความเป็นรัฐมนตรีก็สิ้นสุดลง -----

เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากถือว่าความเป็นรัฐมนตรีแห่งรัฐนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญ เป็นสถานะที่สูงส่ง แม้แต่เพียงต้องคำพิพากษาให้จำคุก ก็พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี อันนี้เป็นหลักการเดิมนะครับ ซึ่งถ้าเป็นกรณีของ ส.ส. ที่ว่า ๆ ไปนั้น หลักการจะต่างกัน ถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๗ (๑๒) จะเห็นได้ชัดว่า ใช้ถ้อยคำอีกอย่างหนึ่ง เขียนว่า ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ถ้าเป็น ส.ส. ที่ว่า ๆ ไปจะพ้นจากความเป็น ส.ส. นั้น ก็หมายความว่า ศาลจะต้องได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และคำพิพากษานั้นจะต้องไม่รอการลงโทษจำคุกไว้ด้วย สำหรับคำถามของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากจังหวัดปทุมธานีที่ท่านได้กรุณาสอบถามเกี่ยวกับมาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗ ที่มาตรา ๒๐๖ บัญญัติว่า ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ และในมาตรา ๒๐๗ ที่บัญญัติว่า คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินจะต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๒๐๖ นั้น หลังจากถวายสัตย์ปฏิญาณแล้วคณะรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนั้นไม่มีปัญหาว่า หลังจากที่ถวายสัตย์ปฏิญาณแล้ว คณะรัฐมนตรีจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่บริหารราชการแผ่นดินได้หรือไม่ เพราะว่าใช้ถ้อยคำต่างกันครับ ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนั้นใช้ถ้อยคำบอกว่า คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ แล้วไม่ได้กำหนดวันเวลาไว้ หลักการใหม่ที่ต้นร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เสนอก็คือว่า หลังจากถวายสัตย์ปฏิญาณแล้ว คณะรัฐมนตรีสามารถปฏิบัติหน้าที่แห่งความเป็นคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้ เพียงแต่ว่าคณะรัฐมนตรีนั้นจะต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่เข้าถวายสัตย์ปฏิญาณ ดังนั้นแม้จะยังไม่แถลงนโยบายต่อรัฐสภาก็ปฏิบัติหน้าที่ได้ ตรงนี้เพื่อสร้างความชัดเจนให้เกิดขึ้น สำหรับในข้อสังเกตข้อสุดท้ายที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากจังหวัดลำพูนได้ตั้งข้อสังเกตว่า ระบบเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ นั้นจะทำให้เกิดการซื้อเสียงมากขึ้น เนื่องจากผู้มีควรวินเขตเดียวเบอร์เดียวของแต่ละจังหวัดก็จะมาเรียกร้องจากทางพรรคการเมืองว่าต้องให้เงินเพิ่มขึ้น เพราะจะต้องไปใช้ในการซื้อสิทธิซื้อเสียง ทั้งในระบบการเลือกตั้ง เขตเดียวเบอร์เดียว และในระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อด้วยนั้น คงจะต้องขอทราบ เวียนว่า ถึงแม้เราจะได้พยายามปฏิรูปการเมือง ยกเว้นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยวัตถุประสงค์หนึ่งก็คือลดการซื้อสิทธิขายเสียง

ลงให้มากที่สุด แต่เป็นที่แน่นอนครับว่าการซื้อสิทธิขายเสียงนั้นก็คงจะยังไม่หมดไปจากระบบการเมืองไทย คงจะยังไม่หมดไปจากระบบสังคมไทย ภายในระยะเวลาอีก ๆ คนที่เคยใช้เงินซื้อเสียงมาโดยตลอดก็คงจะยังคงใช้เงินของเขาต่อไป แต่เรามีหลาย ๆ ระบบที่มากัดตรงนี้ ท่านสมาชิกผู้อาวุโส ขออนุญาตต้องเอ่ยนามครับ ท่านสวัสดิ์ท่านได้พูดประเด็นที่สำคัญที่สุดว่าเงินที่ใช้ไปในการซื้อเสียงของบรรดาผู้สมัคร ส.ส. นั้น ส่วนใหญ่ไปจากพรรคการเมือง ไม่ใช่เงินของผู้สมัคร ส.ส. เอง ซึ่งตรงนี้ผมเชื่อกับผมเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจว่าเป็นความจริง แล้วผมก็เชื่อกับว่าเงินที่ได้ไปจากพรรคการเมืองนั้น ไม่ใช่เงินของหัวหน้าพรรคการเมือง ไม่ใช่เงินของเลขาธิการพรรคการเมืองเท่านั้น ไม่ใช่ เงินส่วนใหญ่นั้นเป็นเงินที่พรรคการเมืองไปหามาจากข้างนอก -----

- ๓๘/๑

สิ่งที่ตนร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้พยายามทำขึ้นก็คือ การควบคุมการบริจาการเงิน ให้พรรคการเมือง การควบคุมการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง เป็นการตัด กระแสเงินครีป ที่จะเข้ามาสู่พรรคการเมืองที่พรรคการเมืองจะนำไปใช้ใน ทางที่มีชอบเป็นการตัดกระแสกระสุนต่าง ๆ ที่พรรคการเมืองจะให้แก่มุสลิมนักรบ ที่นักวมมาตุคริบ ว่าในระบบการเลือกตั้งแบบใหม่โดยเฉพาะระบบการเลือกตั้ง แบบบัญชีรายชื่อ นั้น จะทำให้เกิดการซื้อเสียงมากขึ้นจริงหรือ ระบบบัญชีรายชื่อ นั้นใช้เขตทั่วประเทศเป็นเขตเลือกตั้งกว้างใหญ่แค่ไหน ถ้าจะใช้เงินซื้อเสียง ทั่วประเทศใช้เงินจำนวนมหาศาล แล้วคนที่รับเงินไปซื้อเสียงในเขตเล็ก ๆ โดยตัวเขาไม่ได้มีสิทธิไม่ได้มีส่วนที่จะได้เป็น ส.ส. ในระบบบัญชีรายชื่อ โดยตรงเลย ให้เงินผู้สมัครในเขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยวไปซื้อเสียงในเขตหนึ่ง ของจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งโดยผู้สมัครในเขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยวโดยตรงนั้นไม่ได้ มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนที่คนในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นจะได้เป็น ส.ส. หรือไม่ เขาจะเอาเงินที่ได้ไป สมมุติว่าให้ไปซื้อเสียงหรือครีป ค่อนข้างจะพูดได้ครีป ว่าระบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองนั้นจะมีการซื้อเสียง น้อยกว่าระบบการเลือกตั้งแบบเขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยว และแน่นอนที่สุดครีปว่า ส.ส. ที่มาจากระบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองนั้น ก็น่าจะเชื่อมั่นในการ เข้ามาโดยบริสุทธิ์มากกว่ามีหลายท่านที่บอกว่า ผู้ที่เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง นั้นอาจจะไม่ยอมไปลงสมัครรับเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อของพรรค การเมือง เพราะว่าฐานทัพใหญ่อยู่ที่เขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยว แน่นนอนที่สุดครีป ถ้าดูจำนวน ส.ส. ที่เสนอไปในตอนนี้ ส.ส. ในระบบเขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยว นั้นมีถึง ๓๕๐ ท่าน ส.ส. ในระบบบัญชีรายชื่อพรรคนี้ มี ๑๕๐ ท่าน ผู้ใด เหมือนว่าฐานทัพใหญ่นั้นอยู่ที่ ส.ส. ระบบเขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยว แต่ที่แท้ไม่มี ทัพใหญ่จริง ๆ นั้นอยู่ที่ ส.ส. ในระบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง คือ ๑๕๐ คน แต่ ส.ส. ในระบบเขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยวนั้นเป็น ๓๕๐ ก็พ้อย เพราะฉะนั้นแม้ทพจจริง ๆ ต้องไปซุกซนอยู่ในระบบบัญชีรายชื่อของพรรค การเมือง เพราะนั่นคือทัพใหญ่ ถ้าสามารถจะนำชงให้คนขึ้นชมเห็นชอบ ในนโยบาย เห็นชอบในตัวบุคคลคะแนนที่จะได้ในทัพใหญ่ก็คือระบบบัญชีรายชื่อ พรรคนั้นได้เป็นกอบเป็นกำครีป แต่เขตเดี่ยวเบอร์เดี่ยวนั้นเป็นทัพย่อย ๆ ได้ทีละคน แล้วจริง ๆ แล้วเมื่อแม่ทัพไปอยู่ในระบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง แล้ว แม่ทัพของแต่ละพรรคการเมืองจะช่วยหาเสียงได้ทั้งประเทศไม่ได้ ยิง ไปทั้งลาวว่าผมจะต้องติดอยู่เขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร หรือเขตหนึ่งของ

จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผมลงสมัครรับเลือกตั้งอยู่ แต่จะไปช่วยทุกคนทั้งพรรคใหญ่ และพรรคเล็กหาเสียงทั่วประเทศ ตรงนั้นแหละครับ เป็นสิ่งที่เราคิดว่า จะทำให้ระบบการเมืองของเรานั้นพัฒนาขึ้น คนที่เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง คนที่จะมีโอกาสเข้ามาบริหารประเทศจะได้รับความเห็นชอบของคนทั้งประเทศ ของคนทั้งประเทศครับ ไม่ใช่มาจากเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งของ จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ตอนแรกที่ทางคณะทำงานของกรมการเมืองต่างๆ เสนอ เข้าไปนั้น เสนอถึงขนาดที่ว่า ให้นายกรัฐมนตรีมาจาก ส.ส. ในระบบบัญชี รายชื่อของพรรคการเมืองเท่านั้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ที่ต้องการมีสิทธิมีเสียง ในการเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งวิธีการที่จะให้ประชาชน มีสิทธิมีเสียงในการเลือกนายกรัฐมนตรีได้ ก็คือการกำหนดให้นายกรัฐมนตรี มาจาก ส.ส. ในระบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง เพราะมาจากประชาชน ทั้งประเทศไม่ได้มาจาก ส.ส. เขตใดเขตหนึ่ง ซึ่งประชาชนในเขตจังหวัด อื่นหรือแม้ในเขตอื่นของจังหวัดเดียวกันนั้น เขาบอกว่า เขาไม่ได้เลือกเลย แต่แน่นอนที่สุดครับว่า ความคิดที่เสนอไปนั้นกรมการเมืองส่วนใหญ่ไม่เห็นเป็น อย่างอื่น รว้างๆ ที่เสนอเข้ามายังสภาฯ ก็มีหน้าตาแบบนี้ และกระผม ขอกราบเรียนย้ำอีกครั้งหนึ่งครับว่า จากการทำงานที่ผมอยู่ในกรมการเมืองมายาวนาน ระยะเวลาอันสั้นได้ครับว่า แม้แต่ตัวกระผมเอง กระผมเคยเสนอ ความเห็นหลาย ๆ อย่าง บางอย่างก็ได้รับความเห็นชอบจากทางกรมการเมือง ยาวๆ บางอย่างเอง เขาก็ไม่เห็นด้วย และผมขอกราบเรียนได้ว่า กรมการเมือง ทั้งหมดรวมทั้งตัวกระผมเองนั้น คงไม่ได้ตั้งต้นในความเห็นใดความเห็นหนึ่ง ในหลักการใดหลักการหนึ่งจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ไม่ใช่เลยครับ และทาง สภาฯ เองในเดือนพฤษภาคมนี้ เราก็จะไปทำประชาพิจารณ์ในประเด็น สำคัญ ๆ ของทุกปัญหาอยู่แล้ว ความเห็นของประชาชนนั้นมันน้ำหนักยิ่ง มีน้ำหนัก ยิ่งกว่าความเห็นส่วนตัว หลายประเด็นครับที่อยู่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กรมการเมืองเองอาจจะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น แต่ในเมื่อเราไปฟัง ความคิดเห็นจากประชาชนรอบแรกบอกว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสียงท่วมท้น เห็นอย่างนั้น เราก็เปลี่ยนความคิดเห็นของเรา ผมหวังครับ ผมหวังว่า ท่านสมาชิกสภาฯ คงจะเข้าใจกรมการเมือง แต่ทุกท่านเองผมก็ เชื่อครับว่า เราทุกคนนั้นทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ ของตัวเอง ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง และด้วยหลักการ

ตรงนี้ครับ เราก็คงจะสามารถที่จะยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่เป็นประโยชน์
แก่ประชาชนทั้งประเทศได้ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : นี่ก็บ่ายโมง
แล้วนะคะ ดิฉันขอจบการพิจารณาหมวด ๓ คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีแต่เพียง
เท่านี้ เพื่อหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน กลับมาอีกครั้งหนึ่งประชุมตอนบ่าย
๑๕.๓๐ นาฬิกา ขอคุณค่ะ

พักการประชุมเวลา ๑๒.๕๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๕.๓๕ นาฬิกา

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ ผมขอเปิดประชุมต่อจากพักเที่ยงนะครับ ต่อไปขอเชิญท่านพิจารณาในหมวด ๘ ว่าด้วยศาลเชิญท่าน สสร. ประชุม ครับ

นายประจักษ์ ทองมี : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม ประจักษ์ ทองมี สสร. จังหวัดนครปฐม กระผมอยากจะทำแบบเรียนให้ท่านประธานทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะไปใช้ในการแปรญัตติต่อไป ท่านประธานที่เคารพครับ ในรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ๆ เราแบ่งแยกระบบการปกครองออกเป็น ๓ ส่วน คือได้แก่ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ซึ่งรัฐธรรมนูญเหล่านั้นก็เดินตาม เรื่อยกันมาจนกระทั่งมาฉบับร่างฯ ที่เรากำลังพิจารณากรอบกันในวันนี้ ฉบับร่างฯ ที่เรากำลังพิจารณากรอบเพื่อจะเอาไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เราได้แบ่งแยกส่วนงานของศาลออกทั้งหมดเป็น ๓ ลักษณะใหญ่ ๆ คือได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และส่วนย่อยอีกส่วนหนึ่งคือ ตุลาการยุติธรรมคดีอาญา ท่านประธานครับ การที่แบ่งส่วนงานออกเป็นอย่างนี้ มันก็มีประเด็นปัญหาที่ต้องสงสัยว่า อำนาจอิสระของตุลาการจะมีอยู่อย่างไร ในเมื่อบรรดาคณะกรรมาธิการกิติ นักวิชาการกิติ หลาย ๆ ฝ่ายที่ได้พูดกันว่าเปรียบเสมือนการแบ่งออกเป็น ๓ แท่ง ถ้ากระผมจะเปรียบทั้ง ๓ แท่งนั้น เป็นแท่งแก้วปริซึม (Prism) แท่งแก้วปริซึม (Prism) ท่านประธานครับ มันแยกสีของแสงดวงอาทิตย์ได้เป็น ๗ สีด้วยกัน ตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ร่างฯ และพิจารณากันอยู่นี้ เราจะเห็นว่าส่วนประกอบของสารแต่ละสารจะไม่เหมือนกัน ที่มาของตุลาการที่มาของฝ่ายตุลาการหรืออำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี ท่านประธานครับ การแยกออกเป็นองคาพยพทั้ง ๓ องคาพยพ แต่ละองค์กั้น มีคณะกรรมการตุลาการของตัวเองมีประธานศาลของตัวเอง ซึ่งแท่งแก้วทั้ง ๓ แท่ง ถ้าเราปล่อยให้ เป็นไปอย่างนี้ ต่างคนต่างมีวิธีคิด ต่างคนต่างมีการแยกแสงของดวงอาทิตย์ได้ทั้ง ๗ สี คล้าย ๆ กัน ถึงแม้ว่าเจตนารมณ์ที่ร่างฯ เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน แต่ตามรูปแบบที่ออกมา น่าจะเป็นการที่จะทำให้เกิดการระส่ำระสายหรือเกิดการแตกแยกในกระบวนการยุติธรรม

LIRT

ท่านประธานครับ ระยะเวลาอันยาวนาน ที่พวกเราทั้งหลายอยู่ในกรอบ หรืออยู่ในกระบวนการยุติธรรมของอำนาจตุลาการเพียงศาลเดียว คือศาลยุติธรรม คงจะปฏิเสธกันไม่ได้ว่า บรรดาคดีความทั้งหลาย ศาลยุติธรรมนั้นก็ให้ความ เป็นธรรมให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน ได้ตาม ฐานานุกรมของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ยอมรับ เป็นที่กล่าวขวัญ เป็นที่พูดกันอยู่ ตลอดเวลาว่า ศาลยุติธรรมนั้นเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน แต่ในการ แยกแยะในคดีนี้เป็นการกระจายอำนาจของศาลออกไป เพื่อให้อำนาจนั้น ถูกแบ่งแยก ตามเจตนารมณ์ถ้าผมเข้าใจไม่ผิด ก็เพื่อต้องการให้มีการ คานอำนาจในระบบตุลาการ ท่านประธานครับ ระบบตุลาการนั้น เรามี คณะกรรมการตุลาการที่คอยดูแล แต่ก็ได้รับการเรียกร้อง หรือร้องเรียน กันอยู่เสมอว่า บรรดาตุลาการเล็ก ๆ ทั้งหลาย บรรดาตุลาการที่อยู่หัวเมือง ทั้งหลาย ไม่ค่อยได้รับความ เป็นธรรมจากคณะกรรมการตุลาการในการบริหารงาน ของตุลาการ ได้เรียกร้องกันอย่างนี้ ก็จึงเกิดอันนี้ขึ้น เพื่อที่จะแยกออกไปเสีย เพื่อที่ต้องการให้คนภายนอกเข้ามาตรวจสอบ ท่านประธานครับ การแยก ออกไปนั้น ถ้าเรามองดูผิวเผิน เรามองอย่างไม่ละเอียด เรามองอย่าง ไม่ลึกซึ้งและรอบคอบ ก็น่าจะถือว่าเป็นการดี แต่ถ้าเรามองโดยละเอียด รอบคอบแล้วกระผมเห็นว่าน่าจะไม่ต้องด้วยเหตุผล น่าจะไม่ต้องด้วยวัฒนธรรม น่าจะไม่ต้องด้วยประเพณีการปกครองของประเทศไทย ท่านประธานครับ ตามร่างที่เราดูกันอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ กระผมจะไม่ยกมาตราขึ้นมาว่า มีอำนาจ มากแค่ไหน มีอำนาจที่จะพิจารณาเป็นชีวิตาัย มีอำนาจมากเหลือเกินท่านประธาน ผมเคยอภิปรายย่อ ๆ เมื่อคราวที่แล้ว ก่อนที่จะร่างกรอบออกมาว่า จะเป็นศาล ที่มีอำนาจสูงสุด แล้วจะเอาอำนาจศาลยุติธรรมไปไว้ไหน ศาลยุติธรรม ต้องดูแลคนทั้งประเทศแต่ศาลรัฐธรรมนูญนั้น องค์ประกอบก็เพียงแต่ ๕ คนเท่านั้น ที่ทำหน้าที่เป็นศาลรัฐธรรมนูญ แต่ท่านประธานตามร่างนั้น ก็ให้อำนาจมากมาย กระผมเห็นว่าไม่น่าจะให้ อำนาจมากมายขนาดนั้น มีบางท่านที่เป็นสมาชิกสภาร่างฯ ที่นั่งประชุมกันอยู่ที่นี่ ยังมีความเห็นว่า ไม่น่าจะมีศาลรัฐธรรมนูญด้วยซ้ำไป ศาลยุติธรรมดูแลคนทั้งประเทศ มีองค์กร มีผู้พิพากษาถึง ๒,๐๐๐ คน ขณะนี้ จากการที่ เราไปสอบถามประชาชนก็ต้องการให้มีศาลปกครอง ส่วนหนึ่งของ ประชาชนก็บอกว่าให้แยก เป็นอิสระ อีกส่วนหนึ่งก็บอกว่าให้อยู่ในกระทรวงยุติธรรม เพราะฉะนั้นเสียงของประชาชนนั้น ยิ่งก้ำกั้ยิ่งพอพิศพอเหตุยังกัน ยังต้องการ ให้อยู่กับศาลยุติธรรมอยู่ เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาท่านประธานครับ ผมจึงได้

นำเสนอให้มีสภาตุลาการขึ้นมาเพื่อดูแลองคาพยพนี้ เพื่อดูแลทั้งแกวทั้ง ๓ แห่ง
ให้อยู่ในกรอบเดียวกัน ไม่ต้องต่างคนต่างแปลงรัศมี ไม่ต้องต่างคนต่างที่จะเดิน
ไป ให้เดินไปในแนวทางเดียวกันเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ประโยชน์สูงสุด
แก่ประชาชนคืออะไรรับท่านประธาน ก็คืออำนาจความยุติธรรมให้แก่ประชาชน
ถ้าขึ้นยังแยกกันอย่างนี้ท่านประธาน จะเกิดการขัดกันเรื่องอำนาจ เรื่องเขต
อำนาจศาล เวลาประชาชนมีเรื่องเดือดร้อนที่จะไปฟ้องศาล สมมุติว่า จะไปฟ้อง
ศาลยุติธรรม เกิดศาลยุติธรรมไม่มีอำนาจพิจารณาต้องไปศาลปกครอง เกิดศาล
ปกครองไม่มีอำนาจก็ย้อนมาศาลยุติธรรม ใครจะเป็นคนชี้ขาด ก็ต้องไป
ศาลรัฐธรรมนูญตามร่างนี้ แต่ถ้าเราอยู่ในองคาพยพเดียวกันอยู่ในองค์กร
เดียวกันเป็นผู้ดูแล แล้วจะเห็นว่า เราไปที่หน่วยงานนั้นเพียงหน่วยเดียว
ก็สามารถที่จะตรวจสอบได้ว่า คดีของประชาชน คดีของมีเสียหาย หรือคดี
ของราชกรคดีเหล่านี้จะขึ้นศาลใด ก็จะต้องไม่เป็นปัญหาแก่ประชาชน
โดยการทუნค่าใช้จ่ายท่านประธานครับ ไม่ต้องสร้างความสะดวกเดือดร้อน
ให้ประชาชนมาก หรือกรณีเรื่องคำพิพากษา ซึ่งขณะนี้ผมได้ทราบมาจาก
ข่าวต่าง ๆ จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ว่า บรรดาตุลาการทั้งหลาย ก็ยังไม่เห็นด้วย
ในกรณีที่จะให้มีศาลที่แยกกันเป็นระบบศาลคู่ -----

เพราะว่าคำพิพากษาเกิดการขัดกัน ท่านประธานครับ ตามร่างฯ ถ้ามีคำพิพากษาเกิดการขัดกันอย่างไรก็ไปสู่ศาลรัฐธรรมนูญก็ไปชี้ขาด เพราะฉะนั้นแนวทางปฏิบัติที่เราเคยถือเอาคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นแนวบรรทัดฐานในการตีความก็ตีในการพิจารณาฎหมายก็ดี หรือในการพิจารณาคดีใด ๆ ก็ดี ก็จะเป็นหมิ่นไปก็จะใช้ไม่ได้ ฎีกาดั้งแต่ปี ๒๕๓๐ กว่าจนกระทั่งมาถึงปี ๒๕๓๗ ปี ๒๕๓๘ ปี ๒๕๓๙ ก็จะต้องเลิกใช้ ต่อไปจะมีศาลรัฐธรรมนูญ เอาศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลัก แล้วศาลรัฐธรรมนูญจะแก้ไขอะไรไม่ได้ท่านประธานครับ จะแก้ไขไม่ได้ เพราะว่าเมื่อประกาศ หรือตัดสิน หรือคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญมีขึ้นเมื่อใดแล้ว ก็ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็ถือเป็นที่สุด การจะแก้ไขใหม่ หรือการจะถือเป็นแนวบรรทัดฐานจากศาลอื่นก็คงทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นกระผมถึงเสนอแนวทางครับท่านประธาน ให้มีสภาตุลาการขึ้น คำว่า สภาตุลาการ นั้น อาจจะเป็นคำซึ่งไม่ค่อยเสนาะ หรือไม่ค่อยเพราะเหตุนี้ เพราะว่าเอาตุลาการขึ้นมาจะมารอบง่าศาลรัฐธรรมนูญ จะมารอบง่าศาลยุติธรรม จะมารอบง่าศาลปกครอง หรือจะมารอบง่าตุลาการ คดีอาญา การเมือง แต่ท่านประธานครับ องค์ประกอบที่จะให้มีสภาตุลาการนั้น กระผมมีแนวคิดที่จะแถลงติดสำนวนเอาไว้ว่า เพื่อจะไปแปรรูปคดี คือสภาตุลาการจะประกอบด้วย ประธานศาลฎีกาท่านประธานครับ แล้วก็ตุลาการศาลยุติธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คือเอาตัวประธานศาลรัฐธรรมนูญมา หรือตุลาการศาลปกครอง เอาตัวตุลาการศาลปกครองมา หรือประธานศาลปกครองมา แล้วประกอบด้วยบุคคลภายนอก เช่น บุคคลที่มาจากพรรคการเมืองของรัฐบาล เหตุใดผมถึงเสนอเอาบุคคลที่มาจากพรรคการเมืองของรัฐบาล ท่านประธานครับ ต่อไปนี้เราจะมีผู้แทนฯ ซึ่งมีคุณภาพ มีผู้แทนฯ ที่มีประสิทธิภาพ มีผู้แทนฯ ที่เข้ามาในสภาโดยไม่มีภารกิจชื้อลิตีชขายเสียง หรือจะมีชื้อลิตีชขายเสียงที่น้อยที่สุด แต่ได้ผู้แทนฯ ที่บริสุทธิ์เข้ามาดูแล เพราะเราต้องการกันเหลือเกินจะมีการตรวจสอบกระบวนการยุติธรรม เพราะว่าเดิมนั้นเป็นองค์กรที่ปิดใครจะแตะต้องไม่ได้ แต่ต่อไปนี้จะต้องแตะต้องได้ นั้นประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง คือเอานักวิชาการ ท่านประธานครับ เอานักวิชาการที่มีความรู้ด้านบริหาร จะไปบริหารบุคคล บริหารกิจการใดก็ตาม เอาเข้ามาเป็นองค์ประกอบหรือเป็นคณะกรรมการสภาตุลาการ ผมยังเห็นไปอีกนิดครับ ท่านประธานลองดูสิว่า เอาทนายเข้าไปสัก ๒ คน มีคนถามผมว่า ทำไมคุณต้องการเอาทนายเข้าไป อยากรจะทราบเรียนท่านประธานว่า ทนายความนั้น

เรามีองค์กรที่เกิดขึ้นโดยกฎหมาย คือสภานายความ ขณะนี้มีสมาชิกทั่วประเทศถึง ๓๐,๐๐๐ กว่าคน และสภานายความนั้น ก็ต้องถูกกำกับดูแล โดยกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรมก็ส่งผู้พิพากษาเข้ามาดูแล สภานายความ มาตรวจสอบการทำงานของสภานายความว่าจะเป็นอย่างไรร อย่างนี้ก็ตรวจกันไปตรวจกันมา ผมเชื่อว่าน่าจะเป็นผลดีแก่องค์กรนี้ และ การที่ผมเสนอสภาตุลาการ ท่านประธานที่เคารพ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ไม่ให้แก่งแย่งกับรัฐธรรมนูญ ไม่ให้แก่งแย่งศาลปกครอง หรือไม่ให้แก่งแย่งของศาลยุติธรรมนั้นแตกแยกกัน ให้อยู่ในองค์กรเดียวกัน เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน ดังที่ผมกราบเรียนมาแล้วข้างต้น เพราะฉะนั้น การที่ผมแถลงเรื่องนี้ ก็แถลงติดไว้ย่อ ๆ และคิดว่าคงจะเกิดประโยชน์ ในการที่จะสร้างสภาตุลาการขึ้นมา ท่านประธานครับ ผมมี เรื่องอีกหลายเรื่อง ซึ่งจะพูดสักคราวเดียวกัน ถ้าเราย้อนไปดูมาตรา ๒๓๕ ท่านประธานครับ การพิจารณาคดีของผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดี บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๕ จะไปทำคำพิพากษาไม่ได้-----

- ๕๓/๑

ผมอยากจะทราบเรียงตั้งข้อสังเกต การบัญญัติไว้เช่นนี้ประเทศไทยเราพร้อมหรือยัง เรามีผู้พิพากษาพร้อมหรือยัง ในกรณีที่เขาเพียงต้องการเคลื่อนย้ายไป ในกรณีเขาต้องไปรับตำแหน่งสูงขึ้น ในกรณีที่คนมาแทนไม่เคยรับสำนวนมาเลย จะทำคำพิพากษาไม่ได้หรือ จะต้องส่งสำนวนนั้นไปให้ผู้พิพากษาที่ถูกโยกย้ายไป ทำคำพิพากษาหรือ ความยุติธรรมจะได้แก่ประชาชนเพียงใด เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่าไม่น่าจะบัญญัติข้อความเหล่านี้ไว้เป็นการป้องกันเพื่อไม่ให้มีการทุจริต ประพฤติมิชอบ คนจะทุจริตศาลก็ถามจะทำกรทุจริต ไม่ว่าจะกริดจะทุจริต ก็ป้องกันไม่ได้หรือครับท่านประธาน

ต่อไปมาตรา ๒๔๓ ท่านประธานครับ เป็นเรื่องที่แปลก ผมไม่ถาม แต่ผมคิดว่าไม่ควรจะบัญญัติไว้เลย ท่านประธานครับ ในคดีอาญา ผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดีในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจะเป็นองค์คณะในชั้นพิจารณาคดีมิได้ เดิมระบบเดิมที่เป็นมาคดีจะมีการไต่สวนมูลฟ้องก็ต่อเมื่อมีการฟ้องตนเองเป็นคดีอาญา ไม่ว่าจะ เป็นคดีเช็ก ทำร้ายร่างกาย เบิกความเท็จ แจ้งความเท็จ ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีในชั้นไต่สวนมูลฟ้องต่อมาถ้ามีการประทับรับฟ้องว่าคดีมีมูลก็พิจารณาคดีนั้นต่อไปได้ แต่การบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๓ กลับกลายเป็นว่า ต่อไปนี้ผู้พิจารณาคดีในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจะเป็นองค์คณะไม่ได้ ผมก็ว่ามันชงบกล ๆ คนที่รู้ข้อเท็จจริงอยู่เดิมแต่ไม่สามารถจะมาดูแลสำนวนได้ แต่เป็นองค์คณะไม่ได้ หรือว่าจะเปลี่ยนระบบว่าการไต่สวนมูลฟ้องนั้นไม่ต้องฟังพยานหลักฐาน เพียงแต่ว่ามีมูลก็รับประทับฟ้องไป หรือว่าฟังพยานกันใหม่เลย ผมก็ยังเคลือบแคลงสงสัยอยู่ เพราะฉะนั้นไม่น่าจะมีไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญนะครับท่านประธาน

อีกเรื่องหนึ่งครับท่านประธานที่เคารพครับ เป็นปัญหาในการโยกย้ายผู้พิพากษาซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๘ วรรคท้ายบอกว่า การโยกย้ายผู้พิพากษาและตุลาการโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้พิพากษาและตุลาการนั้น จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรโยกย้ายตามวาระหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น เป็นกรณีที่อยู่ระหว่างถูกดำเนินกรทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา ท่านประธานครับ การเขียนกฎหมายไว้อย่างนี้ในความเห็นส่วนตัวของผมว่าเป็นอันตราย ทำไมครับถึงเป็นอันตราย ท่านมั่นใจไหมว่าผู้พิพากษาเขาจะย้ายง่าย ๆ ไม่มีใครหรือครับที่จะอยากย้ายง่ายในกรณีที่อยู่จังหวัดเชียงใหม่ ในกรณีที่อยู่จังหวัดชลบุรี ในกรณีที่อยู่จังหวัดสมุทรปราการ หรือในกรณีที่อยู่จังหวัดที่ใกล้กรุงเทพมหานครไปมาสะดวก จะส่งลูมาเรียนกรุงเทพฯ ก็สบาย บ้านชองก็มี

อยู่อาศัยดี ถ้าสมมุติว่าไม่ย้ายเลย ย้ายไม่ได้ ไปบอกเจ้าตัวว่าผมจะย้ายคุณแล้วนะ ก็ไม่ย้ายหรอก ผมไม่ย้ายหรอก ผมอยู่ที่นี่ผมสบายดีแล้วขออยู่ต่อ ปีแล้วปีเล่า ๒ ปี ก็แล้ว ๓ ปีก็แล้ว ๔ ปีก็แล้ว ท่านประธานครับ อะไรจะเกิดขึ้นในกระบวนการ ยุติธรรม เมื่อสมัยก่อนท่านประธานครับ ท่านประธานคงทราบกรณีที่มีผู้พิพากษา เกิดอยู่ในจังหวัดใด เขายังไม่เอาผู้พิพากษาท่านนั้นไป เป็นผู้พิพากษาในจังหวัดนั้น แต่ต่อมากำลังคนขาด ผู้พิพากษาขาด ตุลาคมขาด ก็เลยต้องเอาคนที่บางครั้งก็ เอาคนในจังหวัดนั้นไป ท่านประธานครับแม้แต่อยู่จังหวัดใกล้เคียง ถ้ามีบ้านญาติ อยู่ที่จังหวัดใกล้เคียงมากยังไม่เอาไป แต่ปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป สังคม เจริญขึ้น คนมากขึ้น คนขาดแคลน การทำงานก็เลยเอาไป เพราะฉะนั้นถ้าสมมุติ เขียนไว้อย่างนี้เกิดเขาไม่ย้ายขึ้นมาจะทำอย่างไร เกิดไม่ต้องการวินัยขึ้นมาจะทำ อย่างไร เกิดไม่ต้องการคดีอาญาจะทำอย่างไร และถ้าสมมุติผู้พิพากษานั้นถูกฟ้อง คดีแพ่ง จะเป็นคดีละเมิดก็ดี คดีที่ดินก็ดี คดีมรดกก็ดี ผมถามว่าท่านจะทำอย่างไร ไม่ต้องย้ายใหม่ครับ เพราะว่ารบแต่เพียงคดีอาญา อันนี้เป็นที่นั้นจะต้องแก้ไข เพราะว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ อิทธิพลของศาล อิทธิพลของผู้พิพากษานั้นจะยิ่งใหญ่ ใครก็จะวิ่งไปหาคนนั้น กระบวนการยุติธรรมหรือความยุติธรรมก็จะไม่ตกแก่ ประชาชน-----

ท่านประธานครับ อีกส่วนหนึ่งคือกรณีที่ศาลฎีกาจะพิจารณาปัญหาข้อเท็จจริงไม่ได้ กระผมอยากกราบเรียนท่านประธานที่เคารพว่า ในกรณีที่ห้ามไม่ให้ศาลฎีกาพิจารณาปัญหาข้อเท็จจริง จะพิจารณาเฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติว่า คดีอาญาสำคัญ ๆ ที่มีโทษจำคุกสูงตั้งแต่ ๑๐ ปีถึงตลอดชีวิต ถึงประหารชีวิต การรับฟังพยานหลักฐานจะพอฟังลงโทษหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากปัญหาข้อเท็จจริง แต่ถ้าสมมุติว่าปล่อยให้กฎหมายฉบับนี้ออกไปว่า ศาลฎีกาจะพิจารณาเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น ผมอยากจะกราบเรียนว่ากรณีอย่างนี้ สมมุติว่าศาลชั้นต้นจำเลยชนะ ศาลอุทธรณ์จำเลยแพ้ ในคดีอาญาปัญหาข้อเท็จจริงก็แสดงว่ายังมีการโต้เถียงกันอยู่ ยังมีการโต้แย้งกันอยู่ ยังไม่ยุติ เมื่อยังไม่ยุติแล้วท่านจะปล่อยห้ามฎีกาปัญหาข้อเท็จจริงหรือ ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานต่อไปว่า ปัญหาข้อกฎหมายนั้น ผมว่ายังมีความสำคัญน้อยกว่าปัญหาข้อเท็จจริง ปัญหาข้อเท็จจริงนั้นแต่ละคดี แต่ละเรื่องเกิดนั้นไม่เหมือนกัน แต่ปัญหาข้อกฎหมายนั้นบัญญัติไว้อย่างไรก็เป็นอย่างนั้นตายตัว อย่างเช่น กรณีรับฟังพยาน กรณีพยานที่ได้อาจากการล่อลวง หรือการขู่เข็ญ หรือการบังคับนั้นไม่อาจจะรับฟังได้ หรือคำรับสารภาพของจำเลยจะใช้ฟังลงโทษจำเลยไม่ได้ อย่างนี้เขียนไว้ในกฎหมาย บัญญัติไว้ชัดเจนว่าฟังไม่ได้ แต่ข้อเท็จจริงแต่ละเรื่อง ท่านประธานที่เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๕ เกิดคดีฆ่ากันตายข้อเท็จจริงอย่างนี้ พอ ๒๕๓๖ เกิดคดีฆ่ากันตายข้อเท็จจริงอีกอย่างหนึ่ง ลักษณะความผิดอย่างเดียวกัน ผิดตามตามมาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต กฎหมายบัญญัติไว้เปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่ข้อเท็จจริงเปลี่ยนอยู่เสมอ ท่านประธาน เปลี่ยนไปตามเหตุการณ์ของคดี เปลี่ยนไปตามรูปคดี เพราะฉะนั้นเขาถึงใช้คำว่า ข้อเท็จจริง มีทั้งจริง ทั้งเท็จ เมื่อมีทั้งจริงทั้งเท็จนั้น เราจะให้กลั่นกรองเพียง ๒ ศาลหรือ กระผมยังไม่เห็นด้วยท่านประธาน เพราะฉะนั้นเรื่องสำคัญอย่างนี้ก็อยากจะให้ท่านกรมวิธีการลองไปบททวนว่า เราควรจะให้ประชาชนเขาฎีกาปัญหาข้อเท็จจริงได้หรือไม่ ในกรณีที่มีอัตราโทษสูง จริงอยู่ในต่างประเทศเขาไม่ทำกัน ในต่างประเทศ เขาบอกว่าคดีที่ไปสู่ศาลฎีกาไม่มากนักเหมือนบ้านเรา ผมก็อยากจะเรียนท่านประธานว่า ต่างประเทศกับบ้านเราคนละระบบ ระบบในอเมริกาที่ใช้ระบบไต่สวน ระบบในอังกฤษที่ใช้ระบบไต่สวน เพราะฉะนั้นระบบของเรา

ระบบกล่าวหา เมื่อระบบกล่าวหาที่ต้องพึ่งข้อเท็จจริงเป็นหลักในการปรับ
 ข้อกฎหมาย ท่านประธาน มีท่านปรมาจารย์ท่านหนึ่งท่านได้เขียนไว้ว่าฟังมาก
 หลวงสิทธิบัตรชำนาญ ท่านได้เขียนไว้ตั้งแต่เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ปี ๒๕๔๒
 ท่านมีความเห็นว่าปัญหาข้อเท็จจริงนั้นมีความสำคัญมากกว่าปัญหาข้อกฎหมาย
 ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของผมที่กราบเรียนท่านประธานไปแล้วว่า ปัญหา
 ข้อกฎหมายนั้นบัญญัติไว้ชัดเจน ใครเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ทำอย่างไรเข้าข้อกฎหมาย
 ก็เป็นอย่างนั้น แต่ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เมื่อเปลี่ยนแปลงได้เสมอ
 ยังไม่ฟังเป็นยุติทั้ง ๒ ศาล ก็ต้องให้มีศาลที่ ๓ คอยชี้ขาด แล้วท่านจะปล่อย
 อย่างนี้ ท่านแน่ใจ ท่านมั่นใจไหม ผมอยากจะกราบเรียนว่าศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์
 พอหรือยัง การพิจารณาคดีท่านนั่งพอหรือยัง ท่านฟังพยานชัดเจนหรือยัง
 เพราะฉะนั้นผมยังมีความไม่เห็นด้วยกับกรณีนี้ให้ศาลฎีกาพิจารณาเฉพาะปัญหา
 ข้อกฎหมาย ท่านประธานครับ -----

อีกเรื่องหนึ่งครับท่านประธานขอฝากไว้คือเรื่องการประกันตัว ผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา กระผมได้เคยกราบเรียนไปแล้วครั้งหนึ่งก็จะ พุดยาวในเรื่องนี้แต่ว่าหย่อนลงไปแล้วในการร่างกรอบขึ้นมา ในกรณีจำเลยนั้น ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งก็ยังเป็นการโต้เถียงกันอยู่ ผม ยังโต้เถียงกับอาจารย์โกเมศ ขอนุญาตที่เอ่ยนามว่าจะใช้ถ้อยคำว่า ให้ หรือ ต้อง กันแน่ ให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ หรือให้ต้องสันนิษฐาน ก็คงจะต้องเอา ไปแปรญัติกัน เพราะฉะนั้นเมื่อจำเลยได้รับการคุ้มครองสิทธิเช่นนี้ท่านประธานครับ การประกันตัวก็ไม่มาจะยากนัก การประกันตัวตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ขั้นเจ้าหน้าที่ ตำรวจ อัยการ ขึ้นศาล แต่ในชีวิตจริงท่านประธานที่เคารพ มันไม่เป็นอย่างที่ กระผมได้กราบเรียน ผู้ต้องหาใดก็ตาม คดีใดก็ตาม ที่ปรากฏข่าวออกไปทาง สื่อมวลชนก็ดี ทางวิทยุ โทรทัศน์ก็ดี หรือเป็นการกระทำผิด อย่างเช่นกรณีบองรัาย บุคคลที่มีชื่อเสียง ท่านประธานครับ ผู้ที่ถูกจับได้ตามหลักแล้วต้องสันนิษฐานว่าเป็น ผู้บริสุทธิ์หรือไม่เป็นผู้กระทำผิดจะดำเนินการอย่างนั้น ฐานได้รับโทษแล้ว ไม่ได้ ไปเขียนกันไว้อย่างนี้ท่านประธานครับ การประกันตัวกลับยากที่สุด ผู้ที่มี อำนาจเกี่ยวข้อง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ออกไปเลยไปแถลงเลยครับว่า ห้ามเยี่ยม ห้ามประกัน แต่ต่อไปมันอาจจะไม่มีถ้ารัฐธรรมนูญออกประกาศใช้ ห้ามเยี่ยม ห้ามประกัน ท่านเอาอะไรมาพูดกัน ผมอยากกราบเรียนท่านประธานว่า กรณีอย่างนี้มันต้องหมดไปจากแผ่นดินนี้ เรามีกฎหมายอื่นคอยคุ้มครองอยู่ อ้างว่า ถ้าเขาประกันแล้วจะไปยุ่งกับพยานหลักฐาน จะทำให้พยานหลักฐานเสียไป เรามีมาตรการกฎหมายอื่นดูแลอยู่ ถ้าจำเลยหรือผู้ต้องหากระทำอย่างนั้นเราก็ สามารถจะถอนประกันได้ หรือกรณีเกรงจะหลบหนีก็วางหลักประกันให้สูงขึ้น ก็มี ข้อโต้แย้งว่าก็จะคุ้มครองเฉพาะจำเลยหรือผู้ต้องหา และผู้เสียหายละท่านประธาน ครับ ผู้เสียหายนั้นเรามีกฎหมาย เรามีเจ้าหน้าที่ของรัฐคอยดูแลควบคุมอยู่แล้ว แต่อาจจะเป็นปัญหาในการสอบสวนว่าถ้าให้ประกันไปแล้วจะสอบสวนยาก จะรวบรวม พยานหลักฐานยาก จะค้นหาของกลางยาก แต่ต่อไปนี่คงจะไม่เป็นอย่างนั้นแล้ว เพราะการจะจับก็ดี การจะดำเนินการอย่างไรก็ดีจะต้องไปขอศาล ต้องไปที่ศาล จะต้องมีการขอประกันว่าสมควรจะมีหมายจับมีพยานหลักฐาน เพราะฉะนั้น กรณีใดก็ตามถ้าไม่ให้ประกันก็น่าจะชี้แจงรายละเอียด ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา ก็น่าจะชี้แจงรายละเอียดให้เหตุผล แต่ยังไม่เห็นว่ามีที่ปรึกษา ปุ่หา ข้อเท็จจริงในการประกันตัวท่านประธานครับ อย่างที่ผมกราบเรียนแล้วไว้ ข้อเท็จจริงแต่ละครั้งแต่ละคดีที่เกิดขึ้นนั้น มันไม่เหมือนกัน จะถือเป็นแนวบรรทัดฐาน

ยังไม่ได้ ต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบ เราอย่าไปกลัว อย่าไปกลัวว่าคดีจะรกรงศาล ถ้าเราจะคุ้มครองสิทธิกัน ถ้าเราจะดูแลบ้านเมืองให้มั่นคงให้มั่น เรียบร้อยก็ต้องให้สิทธิเขา อย่าไปกลัวว่าจะทำร้าย ไปยุ่งเหยิงพยานหลักฐาน เรามีมาตรการที่จะถอนประกันได้ท่านประธานครับ เพราะฉะนั้นผมฝากไว้เป็นคำแถลงฝากไว้เพื่อจะแปรญัตติต่อไป ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านแล้ว'

นายแคล้ว นรปติ : ท่านประธานครับ กระผมขอขอบพระคุณ กระผม แคล้ว นรปติ จากจังหวัดขอนแก่น กระผมขอกราบเรียนว่าไม่รู้เป็นอย่างไร คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเขียนแต่จะให้คนทะเลาะกัน เช่น เป็นต้นว่า ซึ่งเขียนว่าห้ามผู้แทนฯ เป็นรัฐมนตรี ถ้าเป็นรัฐมนตรีต้องลาออก เป็นนายกฯ ต้องลาออกจากผู้แทนฯ เดิมท่านเขียนว่า ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นั้น ให้มาจากการเลือกตั้ง แต่ทว่าเมื่อราษฎรรวมตัวกันเข้า ผู้ใหญ่บ้านรวมตัวกันเข้า กำนันรวมตัวกันเข้า ท่านก็เลยมีบทเฉพาะกาล เขียนบทเฉพาะกาลไว้ว่า นับแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญไปแล้วเป็นเวลาสิบปี ถึงค่อยแก้ไข ท่านประธานครับ กล่าวในประเด็น ที่นี้ผมขออนุญาตในประเด็นในหมวด ๘ กระผมเห็นว่าท่านไปเขียนเขียนให้ศาลปกครองเป็นอิสระไม่ขึ้นกับกระทรวงยุติธรรม -----

- ๔๖/๑

จะเห็นได้ว่าคลื่นของผู้พิพากษาที่เป็นผู้มีความรู้ และเชี่ยวชาญในทางคดี ไม่ว่าจะ
จะเป็นศาลอาญาหรือศาลแพ่งก็รวมตัวกันแสดงความคิดเห็นคัดค้านอย่างนี้ เป็นต้น
ท่านประธานครับ ผมเห็นว่าในหมวด ๘ นี้โดยเฉพาะศาลปกครองนั้นน่าจะอยู่
ในกระทรวงยุติธรรมนะครับ การที่จะปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะเกิด
ความเสียหายโดยผู้พิพากษาจะไม่มีอิสระ ศาลปกครองนั้นก็เป็นที่ทราบกันอยู่
แล้วว่า พิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ
หรือรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
มีพิพาทด้วยกักรกระทำหรือเว้นการกระทำที่หน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ
หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น
ในการที่ เราจะตั้งศาลปกครองขึ้น เขียนรัฐธรรมนูญให้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้น
คราวนี้ท่านมาตำแหน่งตุลาการในศาลปกครอง ตามมาตรา ๒๗๗ การแต่งตั้ง
ตุลาการในศาลปกครองให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดนั้น
เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองและรัฐสภาแล้ว
ให้นายกรัฐมนตรีนำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อแต่งตั้งต่อไป และอีกวรรคหนึ่ง
ในมาตรา ๒๗๘ ตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองซึ่งจะมีสิทธิได้รับเลือกเป็น
กรรมการตุลาการศาลปกครอง และวิธีการเลือกตุลาการในศาลปกครอง
เป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ
คือหมายความว่าแต่งตั้งผู้พิพากษา ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ
ขอประทานกราบเรียนว่า ศาลยุติธรรมก็ได้ทำหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่มาช้านาน
และเรียบร้อยมาแล้ว เกี่ยวกับคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ดี หรือส่วนราชการก็ดี
ประชาชนพิพาทกับส่วนราชการก็ดี ก็ได้ทำหน้าที่มาโดยปกติและเรียบร้อยมาแล้ว
ไม่มีความจำเป็นที่คณะรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีจะต้องตั้งศาลปกครองออกมานอก
ขอประทานโทษครับ ขอกราบเรียนให้ทราบว่าในคณะกรรมการสิทธิการของเรานี้
ก็ได้มีอดีตผู้พิพากษารวมอยู่ด้วย ไม่รู้ว่าท่านไปไหน ขอท่านได้โปรดชี้แจงด้วย
นี้ขอยุ่ตรงหน้าผม ท่านประธานครับ ผมจะขอกราบเรียนว่า ตำแหน่งตุลาการ
ในศาลปกครองซึ่งมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการศาลปกครองด้วยวิธีเลือก
ตุลาการในศาลปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ คือหมายความว่ารัฐบาล
ต้องการอย่างไร รัฐสภาต้องการอย่างไร ไปปฏิบัติเองก็ได้ รัฐบาลก็ใส่
ไปตามนั้น เพราะฉะนั้นรัฐบาลก็ดี หรือรัฐสภาที่ดีจึง เป็นที่กำเนิดของตุลาการ

๑๒

สร ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

หทัยกาญจน์ ๕๖/๒

ในศาลปกครอง แล้วจะให้ศาลปกครองมีอิสระเป็นไปได้อย่างไรครับ
ตุลาการศาลปกครองก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาลและตกอยู่ภายใต้อำนาจ
ของรัฐสภา ไม่ใช่เป็นอิสระหรอกครับ นั่นเป็นประการแรกนะครับ

- ๕๗/๑

นอกจากนั้นในการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งศาลปกครองนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการตุลาการศาลปกครอง กรรมการตุลาการศาลปกครองก็มาจากรัฐบาลและรัฐสภาเป็นคนเลือก ไม่เป็นอิสระไปได้ เพราะฉะนั้นที่ท่านบอกว่าจะให้ศาลเป็นอิสระนั้นผมยังมีความสงสัย

ท่านประธาน ผมขอกราบเรียนให้ทราบว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมงดออกความเห็น ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าท่านไปเขียนในหลายบทหลายมาตรา ซึ่งผมไม่เห็นด้วยเหลือเกิน แต่อย่างไรก็ดี ผมก็ได้ทราบว่าเพื่อน ๆ รัฐสภาหลายคน ขอให้ท่านเตรียมไว้จะลงมติไม่รับ ขอให้ท่านเตรียมไว้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ แต่ทว่าอย่างไรก็ดี ท่านประธานก็บอกว่าจะไม่แคร์ (Care) เขียนให้ประชาชน ไม่ได้เขียนให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใด ท่านว่าอย่างนั้น เอละครับ เราจะได้เห็นกันต่อไป ท่านประธาน ผมขอกราบเรียนว่า การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองก็ต้องได้รับความเห็นชอบ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านแคล้วครับ ขออนุญาตประธาน คงหมายถึงผม ผมไม่ได้ใช้คำว่า ไม่แคร์ (Care) เพราะว่าจะว่า ไม่แคร์ (Care) เป็นคำที่เชิงลบ แล้วเป็นคำแอคต์ ๆ (Act) เพราะหนังสือผู้สื่อข่าวถามผมว่าเป็นห่วงไหม คงตรงกับภาษาอังกฤษ วอรี (Worry) มากกว่า ผมก็ไม่ค่อยถนัดภาษาอังกฤษ แต่ผมไม่ได้พูดภาษาอังกฤษ ผมเพียงแต่บอก ถามว่าวิตกไหม ผมบอกไม่วิตกหรอกครับ เพราะว่าเป็นหน้าที่ที่เราทำ เราทำได้ดีที่สุด แล้วออกมาอย่างไรก็ต้องเป็นไปอย่างนั้น คนที่มาให้ความเห็นก็ล้วนเป็นคนที่มีส่วนได้เสียในตำแหน่ง หรือว่าในฐานะที่เกี่ยวข้องรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อยู่ที่จะออกมา เผอิญเราเขียนเพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เพราะฉะนั้นยังเอิญประชาชนจะได้ระมัดระวังขึ้นมา เราก็มองไปตรงนั้น ที่นี้ใครที่ไปกระเทือนเข้า หรือไปแสดงความไม่เห็นด้วย หนังสือพิมพ์ก็เป็นห่วงถามว่าวิตกไหม เราก็บอกว่าไม่วิตกหรอกครับในเรื่องเหล่านั้น ไม่ใช่ไม่แคร์ (Care) ไม่แคร์ (Care) ดูกระไรชอบกล เพราะคำคำนี้ในภาษาไทย ถ้าพูดในภาษาไทยเขาเรียกพวกแอคต์ ๆ ผมไม่ใช่คนแอคต์ขนาดนั้นหรอกครับ เรียนให้ทราบ ขอขอบคุณท่านแคล้วครับ

นายแคล้ว นรปติ : ขอโทษท่านประธาน สวพบว่าหลักการของรัฐธรรมนูญที่เขียนในศาลปกครองเป็นอิสระนั้น ท่านทำอย่างนี้ไม่ถูกหรอกครับ ควรจะให้ศาลปกครองอยู่ในกระทรวงยุติธรรมต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ผมก็สนใจ ท่านพงศ์เทพกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้โปรดกรุณา
ชี้แจงผมด้วย ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านมนตรี ครีวัณ

รองศาสตราจารย์มนตรี รุปลสุวรรณ : กราบเรียนท่านประธาน
สภาที่เคารพ ก่อนอื่นผมขอชื่นชมคณะกรรมการยกร่างฯ ผ่านไปยังท่าน
ประธานสภาฯ ว่า ได้มีความชัดเจนในรัฐธรรมนูญที่บัญญัติในหมวดศาลไว้
แล้วความชัดเจนนั้นบางครั้งอาจจะละเอียดเกินไปเสียด้วยซ้ำ อย่างที่ผม
ได้ตั้งข้อสังเกตเมื่อวานนี้ ผมเองมีประเด็นอยู่ไม่มาก ผมกราบเรียนนิดว่า
ในหมวด ๘ ในบททั่วไปนั้นที่ติดใจอยู่ก็เล็ก ๆ น้อย ๆ และเป็นภาคปฏิบัติ
อย่างมาตรา ๒๓๕ เรื่องการนั่งพิจารณาคดีต้องให้ครบองค์คณะ ผมกราบเรียน
ท่านประธานผ่านไปยังท่านคณะกรรมการยกร่างฯ ว่า ความจริง เรื่องนี้
เป็นปัญหาทางภาคปฏิบัติ และเป็นปัญหาที่ทุกท่านทราบดีว่า การคดีผู้พิพากษา
ศาลยุติธรรมนั้นต้องอาศัยคนที่มีความรู้แล้วก็คัดเลือกได้ไม่มากนัก เป็นปัญหา
ภาคปฏิบัติ ที่ถ้าเราไปใส่ในรัฐธรรมนูญ จริงอยู่ที่ท่านบอกว่า มีบทเฉพาะกาล
ว่า ๓ ปี ให้เวลา ๓ ปีก็จริง แต่ว่าเป็นเรื่องที่น่าจะทบทวน ผมฝากกราบเรียน
ท่านประธานไปยังท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ว่า เรื่องอย่างนี้บางครั้ง
บางประเด็นไม่ควรใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญ บางเรื่องบางประเด็นอยู่ในรัฐธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม บางเรื่องบางประเด็นอยู่ในกฎหมายสำหรับพระราชบัญญัติ
แต่เราใส่ไว้ทั้งหมดก็ไม่ยาว อย่างไรก็ตามขอชื่นชมว่าที่ท่านได้พยายามแปลง
ตุลาการรัฐธรรมนูญมาเป็นศาลรัฐธรรมนูญ ด้วยความเคารพผมเห็นด้วยอย่างยิ่ง
แล้วก็อาจจะมีความเห็นที่แตกต่างจาก สสร. ท่านอื่นว่า ถึงเวลาที่เราจะต้อง
มีศาลรัฐธรรมนูญแทนตุลาการรัฐธรรมนูญแล้ว เพราะที่บ้าน เมืองเราก็
พัฒนามาเรื่อย แล้วบทบาทของตุลาการรัฐธรรมนูญเท่าที่ดูในอดีตท่านจะพบว่า
ไม่ค่อยมีเท่าไรนัก ทางภาคปฏิบัติท่าน ๆ จะมีโอกาสได้วินิจฉัยกันอีกสักครั้งหนึ่ง
แต่ถ้าเราเพิ่มบทบาทให้ศาลรัฐธรรมนูญมีบทบาทมากขึ้น มีอำนาจหน้าที่มากขึ้น
ตรงนี้จะครบที่จะเป็นหลักประกันในเรื่องของรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุด
ของประเทศ -----

ในหมวดที่เกี่ยวกับศาลปกครองด้วยความเคารพว่า ผมเห็นด้วยกับคณะกรรมการการศึกษากร่างฯ ที่ได้วางระบบศาลคู่ไว้อย่างเด่นชัดเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาที่เกิดขึ้นมาในอดีตที่ผ่านมา เราพูดเรื่องระบบศาลคู่กันมานาน เราพูดเรื่องศาลปกครองกันมานานตั้งแต่สมัย ๒๕๑๓ แต่ทางภาคปฏิบัติก็ไม่เคยเกิดขึ้นมา คราวนี้ทางกรรมการการศึกษากร่างฯ ได้เขียนไว้ชัดเจนว่าให้มีศาลปกครอง ผมอยากจะกราบเรียนด้วยความเคารพต่อท่าน สสร. ผู้อาวุโสหลายท่านว่าปัจจุบันบ้านเมืองได้พัฒนาจนเป็นแล้วครับว่า เราจำเป็นต้องมีผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญการพิเศษ ต้องเป็นผู้ที่รู้ทางด้านกฎหมายมหาชน รู้ทางด้านการบริหารราชการแผ่นดินนะครับ ผมไม่ปฏิเสธในคุณภาพหรือความรู้ความสามารถของท่านผู้พิพากษาศาลยุติธรรมแต่อย่างไรก็ตามเราก็ต้องเคารพในระบบของความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านว่ามันเป็นไปไม่ได้หรือว่าคนคนหนึ่งจะเก่งไปทุกอย่าง และหลักที่ท่านได้วางไว้วันนี้เป็นหลักที่ดี ไม่ว่าจะเป็นที่มาของผู้พิพากษา หลักความอิสระของผู้พิพากษาศาลปกครอง วิธีพิจารณาความ รวมถึงลดจนหน่วยธุรการของศาลปกครอง อันนี้ผมเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากจะฝากไว้ก็คือ แม้จะเห็นด้วยอย่างไรก็ตาม ถ้าดูเทียบกับรัฐธรรมนูญฉบับเก่าซึ่งมีอยู่ประมาณ ๑๐ กว่ามาตรา แต่คราวนี้ท่านใส่เข้าไปหลายมาตราเหลือเกิน ถ้าหากว่าจะตัดจะลดลงไปสักนิดหนึ่ง ผมฝากท่านประธานไปทางท่านกรรมการซึ่งต่อไปจะเป็นกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญว่าตัดบางส่วนที่ไม่จำเป็นออก กราบขอพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสวัสดิ์ครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สวัสดิ์ คำประกอบ รัฐมนตรีว่าการศาลฎีกา มาพิจารณาในหมวดที่ ๘ ว่าด้วยเรื่องศาลก่อนอื่นต้องขอประทานกราบเรียนว่า ปัญหาเรื่องนี้เราเห็นจะต้องพิจารณากันด้วยความรอบคอบและด้วยความละเอียดเป็นกรณีพิเศษ เพราะว่าในสังคมปัจจุบันของชาวโลกทั้งหลายไม่แต่เฉพาะประเทศไทย เราต้องยอมรับให้มีคนกลางไว้ตัดสินกรณีพิพาทคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม การพิพากษาในสังคมมีทั้งอาชญากรรมมีทั้งทางแพ่ง จะตัดสินว่าใครผิดใครถูกเพื่อให้บุคคลนั้นได้รับโทษหรือได้ปล่อยตัวไป หรือจะตัดสินให้ใครชดใช้หนี้สินแก่ใครหรือจะตัดสินต่อสิ่งหาวิมพิรภัยแต่ละรายว่าเป็นของใครที่ถูกต้อง เราก็มีคนกลางเป็นคนตัดสิน คนกลางที่เป็นคนตัดสินซึ่งสังคมยอมรับมอบหมายให้ไม่ใช่ใครที่จะมาจากที่ไหนหรือครับ

ก็เป็นปณฺฑชนฺธรรมดาเหมือนเราท่านทั้งหลายนี้แหละ มอบอำนาจให้ท่านเป็นคน
 ชี้ขาด มอบอำนาจให้ท่านเป็นคนพิจารณาวินิจฉัยตัดสินด้วยความเที่ยงธรรม
 ปัญหามันจึงอยู่ที่ว่าทำอะไร เราจะได้ศาลตัดสินด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม
 ถูกต้องอย่างที่สื่อกเราจะทำอย่างไรครับ เพราะว่าคนที่ตัดสินก็ปณฺฑชนฺธรรมดา
 เหมือนกัน เหมือนเราท่านทั้งหลาย เพราะฉะนั้นวิธีการที่จะให้ศาลทรงไว้ซึ่ง
 ความสุจริตยุติธรรม นอกจากจะต้องอบรมศาลที่ท่านได้ปฏิบัติกันอยู่แล้ว อบรม
 ให้มีความเข้าใจในหน้าที่ที่ประชาชนทั้งหลายทั้งปวงได้มอบหมายให้แล้ว
 เราจะต้องส่งเสริมขอม เคารพนับถือความเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ ต้องยอมรับ
 ว่าท่านเหล่านั้นเราได้เกิดเกียรติให้เป็นบุคคลพิเศษไม่ใช่นปณฺฑชนฺธรรมดาสามัญ
 ทั้งหลายทั่วไป -----

คนธรรมดาสามัญทั่วไปมาชี้ขาดว่าคนนั้นผิดคนนี้ผิด เราอาจจะไม่รับฟังครับ เราอาจจะเชื่อว่าจะไม่ถูกต้อง แต่ถ้าหากศาลตัดสินทุกคนต้องยอมรับตามคำตัดสินนั้น ศาลชั้นต้นเมื่อตัดสินแล้วเราไม่เห็นฟ้องด้วยเราอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ตัดสินแล้วเรายังไม่เห็นฟ้องด้วย เราก็เสนอต่อศาลฎีกาเป็นศาลสุดท้าย ท่านประธานที่เคารพ ด้วยกรณีศาลเป็นบุคคลพิเศษที่เรายอมรับนับถือมอบหมายให้เป็นคนกลาง เราต้องรักษาความเป็นกลางของผู้พิพากษาไว้ ไม้ว่าจะให้ท่านแต่ฝ่ายเดียวรักษาความบริสุทธิ์ยุติธรรมเป็นกลาง เราท่านทั้งหลายในสังคมทั้งหลายทั้งปวงต้องคำนึงภาระของเรายอมรับนับถือให้ความสำคัญของศาลเป็นพิเศษ บุคคลก็ทำตาม เมื่อได้ทราบว่าคุณทั้งหลายทั้งปวงให้ความเคารพนับถือเป็นกรณีพิเศษ คนที่ถูกคนทั้งหลายเคารพนับถือ นั้น ย่อมภาคภูมิใจยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลซึ่งคนทั้งหลายยอมรับนับถือ เราจะพยายามวางตัวเป็นกลางและเที่ยงธรรมอย่างที่สุด ด้วยเคารพระคับระคองยอมรับนับถือจากประชาชนในสังคมทั่วไป และจากความสัมพันธ์ของท่านเองในหน้าที่ อยากจะกราบเรียนว่า ศาล ผู้พิพากษาผู้ตัดสินคดีความ เหมือนบุคคลซึ่งมีศีลอยู่ในใจ มีศีลประจำใจ เพราะฉะนั้นสังคมหรือเราท่านทั้งหลายต้องยอมรับความมีศีลของผู้พิพากษา ยอมรับว่าท่านจะเป็นคนกลางให้แก่เรา ยอมรับว่าศาลเป็นที่พึ่งอันสุดท้ายของประชาชน ซึ่งความยอมรับนับถือดังกล่าวนี้ ศาลจึงทรงไว้ซึ่งความสถิตยยุติธรรมเพื่อตอบสนองการเคารพนับถือของประชาชนทั่วไปทั้งประเทศ

ที่นี้มาดูต่อไปว่า ในการที่เราร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราได้ให้ความสำคัญในความสถิตยยุติธรรมของศาลแค่ไหนเพียงไรหรือไม่ เมื่อดูโดยละเอียดแล้วก็รู้สึกได้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติให้อิสระแก่ศาล แต่ว่ามีบางสิ่งบางอย่างให้เกิดความรู้สึกว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ความมั่นใจต่อศาลให้ความสำคัญต่อศาลอาจจะลดน้อยไปกว่ารัฐธรรมนูญเก่า ที่กระผมกล่าว เช่นนี้ก็จะอยากจะขอกราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญฉบับเก่าหรือฉบับก่อน ๆ จะมีบัญญัติให้มีศาลเพียง ๒ ประเภทเท่านั้น คือศาลสถิตยยุติธรรมกับศาลทหาร ส่วนใหญ่ศาลในประเทศทั้งหลายทั้งปวงทุกจังหวัดที่มีอยู่ เรียกว่า ศาลสถิตยยุติธรรมหรือศาลยุติธรรมทั้งสิ้น ประกอบด้วยศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา มีศาลซึ่งส่วนส่วนใหญ่เป็นตุลาการส่วนใหญ่ของประเทศ ส่วนศาลทหารนั้นเป็นศาลอีกสถาบันหนึ่ง ซึ่งพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเฉพาะทหารได้กระทำ ความผิด ซึ่งก็มีไม่มากนัก มีเฉพาะในจังหวัดที่กรมกองทหารเท่านั้น คดีของ

ศาลทหารก็ไม่มาก ถ้าทหารคนใดไปกระทำผิดร่วมกับพลเรือนก็ไม่ต้องขึ้นศาลทหาร มาขึ้นศาลสถิตยุติธรรม ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา เพราะฉะนั้น ความสำคัญจริง ๆ ของศาลที่มีอยู่ในขณะนี้คือศาลสถิตยุติธรรมเท่านั้น มีอยู่ทั่วไปทุกจังหวัด บางจังหวัดมี ๒ ศาล บางจังหวัดมี ๓ ศาล ท่านประธานที่เคารพ เมื่อมีศาลสถิตยุติธรรมอยู่แบบนี้แล้ว เราก็ไม่ควรจะไปกระทบกระทั่ง มีอะไรหรือครับ ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่เรามีศาลสถิตยุติธรรมอยู่ ศาลมีความบกพร่องตรงไหนที่เราจะต้องไปแตะต้อง ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีศาลหลายสถาบันเหลือเกิน แล้วแต่กระทรวงใดจะตั้งศาลขึ้นมา กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป การพิพากษารรคคดีทั้งหลายทั้งปวงไม่ตรงกัน พระองค์จึงได้รวบรวมศาลที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ ทั้งหลายทั้งปวงนั้น เข้ามารวมอยู่ในสถาบันเดียวกัน คือ กระทรวงยุติธรรม แล้วเริ่มต้นตั้งแต่ศาลชั้นต้นที่เริ่มพิจารณารรคคดีตัดสินความ

เมื่อตัดสินใจแล้วความยิ่งของใจอุทธรณ์ได้ถึง ^๑ / อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ตัดสินแล้ว
 ใจความไม่พอใจและข้อใจไม่เห็นพ้องด้วย ก็ไปสู่ศาลฎีกาอันเป็นศาลสุดท้าย กรณี
 อย่างนี้ได้ปฏิบัติมาเป็นร้อยปีกว่ามาแล้ว ความเวียนร้อยในวงการศาลยุติธรรม
 เกิดขึ้น เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนในทั่วไป เอาละครับ แต่ว่าในกฎหมาย
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เรามาเพิ่มสถาบันศาลขึ้นอีก ๒ ศาล คือศาลรัฐธรรมนูญศาลหนึ่ง
 เป็นอีกสถาบันหนึ่งไม่ได้สังกัดในกระทรวงยุติธรรม ไม่ได้อยู่ในสถาบันเดียวกัน
 กับศาลสถิตยุติธรรมเป็นอีกศาลหนึ่งต่างหาก เป็นศาลรัฐธรรมนูญ เราตั้งทำ
 ศาลรัฐธรรมนูญ อีกอันหนึ่งได้มีการให้จัดตั้งศาลปกครองในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราตั้ง
 ขึ้นมาเพื่ออะไรศาลปกครอง ท่านประธานที่เคารพ ศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกติ
 ตั้งขึ้นนี้ เมื่อตั้งขึ้นแล้วดูเหมือนว่าเราเกิดความรู้สึกในการร่างรัฐธรรมนูญว่า
 เราไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ศาลสถิตยุติธรรมที่มีอยู่แล้ว หรือเรากล้าย ๆ ใจไม่ไว้วางใจ
 ศาลที่มีอยู่แล้ว ซึ่งเขาได้ดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมอยู่แล้ว เขาเขียน
 เข้าไปอย่างนี้เกิดความสะเทือนถึงศาลหรือไม่ เราต้องคิดนะครับ ศาลรัฐธรรมนูญ
 ตั้งขึ้นใหม่ได้ เขียนให้อ่านจากมากายก่ายกองเหลือเกิน เกิดความรู้สึกแก่ศาล
 ทั้งหลายทั้งปวง ทั้งศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา เพราะให้ศาลรัฐธรรมนูญ
 ตั้งขึ้นใหม่มีอำนาจเหนือศาลทั้งหลายทั้งปวงในประเทศ ไม่ใช่เหนือแต่เฉพาะ
 ศาลชั้นต้น ไม่ใช่เฉพาะมีอำนาจเหนือศาลอุทธรณ์ แต่กลับมีอำนาจเหนือศาลฎีกา
 ด้วยซ้ำไป คิดได้ที่เราเป็นความกัน เมื่อถึงศาลฎีกาก็ถือเป็นที่สุดแล้วพิจารณากัน
 อย่างกลั่นกรองถี่ถ้วนแล้ว ตัดสินแล้วยุติ แต่ในรัฐธรรมนูญของเราที่ร่างใหม่นี้
 ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสูงสุดเหนือศาลทั้งหลายทั้งปวงในประเทศตามที่บัญญัติไว้
 ในมาตรา ๒๖๓ วรรคสาม คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ตลอดทั้งปวง
 ในอำนาจสูงสุด มาตรา ๒๖๗ ได้บัญญัติไว้ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็น
 เด็ดขาด มีผลบังคับรัฐสภา มีผลบังคับคณะรัฐมนตรี มีผลบังคับศาลทั่วไป มีผลบังคับ
 องค์การอื่น ๆ ของรัฐ เพราะฉะนั้นศาลรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นใหม่นี้มีอำนาจมากมาย
 เหลือเกิน มันเกิดความสะเทือนขวัญของผู้พิพากษาศาลฎีกาทั่วไป ขอประทาน
 กราบเรียนว่า ศาลรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นใหม่โดยลักษณะแล้วเราต้องยอมรับเหมือน
 เป็นศาลการเมือง เพราะที่มาของตุลาการ ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญนั้นมาจาก
 การเมืองเกือบทั้งสิ้น จะผ่านเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญก็ต้องผ่านรัฐสภา
 ถ้าพรรคการเมืองใดคุมรัฐสภาอยู่ได้ มีเสียงข้างมากในรัฐสภา ก็สามารถจะ
 คุมศาลอันสูงสุดในประเทศที่ตั้งขึ้นมานี้ได้ นี่แหละครับ ผมจึงกราบเรียนว่าน่าจะ
 เกิดความสะเทือนใจแก่ผู้พิพากษาทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นข้ออ้างถึงแก่สงสัยอยู่

ประการหนึ่ง ซึ่งขอให้ท่านกรรมาธิการได้พิจารณา มีอยู่ว่าตราหนึ่งบอกว่า
เมื่อสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาที่วุฒิสภาทั้งสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา
กฎหมายใดเสร็จเด็ดขาดแล้ว ตามหลักทั่วไปของกฎหมายที่แล้ว ๆ มา
เมื่อรัฐสภาพิจารณาเสร็จแล้ว นายกฯ มีหน้าที่นำกฎหมายฉบับนั้นทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมเพื่อทรงพระราชนิฉัย และลงปรมาภิไธยเพื่อประกาศใช้

เราก็ปฏิบัติกันมาอย่างนี้ด้วยดี แต่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เรากลับว่า กฎหมายฉบับใดที่ผ่านรัฐสภาเรียบร้อยแล้ว ก็ปรากฏว่ามีผู้แทนราษฎรกลุ่มหนึ่ง ทักท้วง เห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ จะนำทูลเกล้าฯ เสนอในหลวงไม่ได้ ต้อง ยับยั้งไว้ก่อน ต้องส่งกฎหมายที่เสร็จจากสภาผู้แทนราษฎรแล้วนี้ หรือเสร็จ จากรัฐสภา วุฒิสภาแล้ว ยัง เสนอทูลเกล้าฯ ไม่ได้ ก่อให้เกิดความล่าช้า ส่งไปไหน ต้องส่งไปศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดอีกครั้งหนึ่ง นี่แสดงให้เห็น ว่า ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งมีอยู่ ๙ คน มีอำนาจเหนือรัฐสภา ๕๐๐ คน รัฐสภา ๕๐๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยวุฒิสมาชิก ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญอย่างมาก พิจารณากฎหมายอะไรว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัด เขาว่ากันเรียบร้อยแล้ว และถ้ามีใครท้วงขึ้นมาต้องส่งไปให้คน ๙ คน เป็นคนชี้ขาด ท่านประธานที่เคารพ คนชี้ขาด ๙ คน เก่งกาจสามารถ มาจากไหน เก่งกาจสามารถดีกว่าคน ๕๐๐ คนกระนั้นหรือ ก็ไม่ใช่ ก็มาจาก ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภาแต่งตั้ง เป็นการเมืองเข้ามาอีกแล้ว

เอาละครับข้อที่ผมเห็นว่าน่าจะไม่ถูกต้องอีกประการหนึ่งก็คือว่า ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินชี้ขาดว่ากฎหมายใดที่รัฐสภาผ่านไปแล้วและมีคนทักท้วง ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัย การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในร่างพระราชบัญญัติ ต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นทำในพระปรมาภิไธย เป็นศาลแล้วต้องทำในพระปรมาภิไธย ซึ่งมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญในตอนต้นว่าไว้ว่า ทุกศาลตัดสินคดีความใน พระปรมาภิไธยทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการชี้ขาดของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับ กฎหมายต่าง ๆ ซึ่งผ่านรัฐสภาไปนั้นจึงทำในนามพระปรมาภิไธย เสมือนว่า พระองค์ได้ตัดสินชี้ขาดไว้แล้ว เมื่อศาลรัฐธรรมนูญชี้ขาดแล้วไม่สิ้นสุด นำความนั้น นำกฎหมายนั้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ในหลวงทรงวินิจฉัยอีกครั้งหนึ่ง ชี้ขาด ประหนึ่งว่า บังคับพระองค์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญชี้ขาดในพระปรมาภิไธยแล้ว กลับมาให้พระองค์ ชี้ขาดในพระปรมาภิไธยอีก ในที่สุดก็ย่อมเสมือนหนึ่งว่าบังคับให้พระองค์ต้อง ตัดสิน เช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญ เพราะได้ทำในพระปรมาภิไธย เช่นเดียวกัน อันนี้ละครับ เป็นจุดบกพร่องซึ่งเราจำเป็นต้องแก้ไขในโอกาสต่อไป

ท่านประธานที่เคารพ เอาละพูดถึงศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากศาลรัฐธรรมนูญ จะมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังมีอำนาจทั้งหลายทั้งปวงสามารถสั่งว่า การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัด จังหวัดใด เขตใดเป็นโมฆะ ให้เลือกตั้งใหม่

Legislative Institutional Repository of Thailand

ปกครองซึ่งมีคุณธรรม ผมก็เขียนอย่างนี้ ให้มีบุคคลซึ่งมีอำนาจจะชี้ขาดว่า การเลือกตั้งในเขตใด หรือการเลือกตั้งครั้งใดไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมให้เลือกตั้งใหม่ ผมเขียนเหมือนกัน แต่บุคคลซึ่งจะมีอำนาจอย่างนี้ไม่ใช่คนซึ่งมาจากการเมือง ไม่ใช่มาง่าย ๆ อย่างที่เราได้ยกวางไว้ เราต้องเฟ้นหาบุคคลซึ่งเสมือนหนึ่งเป็นเป่า บูนจีนแห่งประเทศไทย ซึ่งก็มีอยู่ ไม่ใช่ไม่มี คนดีที่สามารถชี้ตรงหาได้ เพราะฉะนั้นควรจะได้มีการแก้ไขบุคคลซึ่งจะมาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียใหม่ ให้เข้มข้น ให้มีความน่าเชื่อถือและเป็นบุคคลซึ่งยอมรับนับถือโดยทั่วไปสามารถชี้ต้นตอ ชี้ปลายเป็น ว่าการเลือกตั้งเขตนั้น จังหวัดนั้นโหมمه เลือกตั้งใหม่ ไม่ต้องไปศาล ถือว่าท่านเป็นศาลสูงสุดแล้วตัดสินได้เลย เต็มขาดได้ไว ผมเห็นด้วย แต่ที่มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องแก้ไขให้มีคุณภาพสูงกว่านี้

- ๕๒/๑

ท่านประธานที่เคารพ ขอเวลานิดเถอะครับ เพราะว่าเรื่องศาลก็รู้สึกจะไม่มีเพื่อนสมาชิกอะไรที่จะอภิปรายกันแล้ว ก็ขอประธานกราบเรียนเรื่องศาลปกครอง ศาลปกครองนี้เมื่อเราได้เขียนรัฐธรรมนูญขึ้นมา ปรากฏว่ามีความกระทบกระเทือนในวงการศาลตุลาการเป็นอย่างมาก ทำให้จึงมีการกระทบกระเทือนโดยความรู้สึกของศาลโดยทั่วไป ซึ่งเราได้พูดกันแล้วว่าศาลเราต้องประดับประดา เพราะเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน ศาลปกครองได้แยกไปอีกสถาบันหนึ่งเลยครับ ไม่อยู่ในกระทรวงยุติธรรม ไม่อยู่ในสถาบัน ก.ต. หรือกรมการตุลาการ เช่นเดียวกับศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาซึ่งเป็นอยู่ขณะนี้ แยกไปสู่อีกประเภทหนึ่งเลยอีกสถาบันหนึ่ง ตัดสิ้นความของตนเอง เรื่อยไปจนถึงสูงสุด มี ก.ต.ป. ของตนเอง ไม่เกี่ยวกับศาลปัจจุบันนี้ เป็นการแยกการวินิจฉัยชี้ขาดในคดีต่าง ๆ ไปให้บุคคลอีกคณะหนึ่งซึ่งไม่ได้อยู่ในสถาบันเดียวกันด้วยการแยกไป เมื่อการแยกออกไปอย่างนี้คำพิพากษาของศาลปกครองกับศาลแพ่งศาลอาญาอาจจะขัดกัน เพราะคดีบางคดีบางเรื่องฟ้องได้ทั้งศาลแพ่งฟ้องได้ทั้งศาลอาญาฟ้องได้ต่อศาลสถิตยุติธรรมโดยทั่วไป และในขณะที่เดียวกันก็เดียวกัน ประเด็นเดียวกันนั้นเองสามารถฟ้องยังศาลปกครองได้ด้วย เมื่อสามารถจะขึ้นทั้ง ๒ ทางเช่นนี้ ข้อเท็จจริงข้อกฎหมายของคดีต่าง ๆ ที่ไปสู่ ๒ ศาลนี้ให้คดีเดียวกันนั้น การพิพากษาอาจจะไม่ตรงกันอาจจะผิดเพี้ยนกัน อาจจะแตกต่างกันอย่างตรงกันข้าม และอะไรละครับจะถืออะไรเป็นหลัก ในที่สุดคณะกรรมการตุลาการท่านก็ตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นมาให้สูงสุดเลยครับ ซึ่งผมเคยพูดในที่ประชุมว่านี่ก็คือศาลพระพรหมนั่นเอง คือศาลฎีกาแล้วก็ยังไม่สิ้นสุด ต้องมีศาลพระพรหมคอยชี้ขาดระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองและศาลสถิตยุติธรรมโดยทั่วไป ทำไมจะต้องไปตั้งศาลขึ้นมาอีกศาลหนึ่งเพื่อชี้ขาด แก่ง่ายนิดเดียวไม่ต้องไปตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และไม่ต้องไปตั้งศาลปกครอง หรือจะตั้งกระผมก็ไม่ขัดข้อง ผมขอประธานกราบเรียนครับว่าคดีที่เกี่ยวกับคดีปกครองนั้นที่เราเรียกว่าคดีปกครองเป็นกรณีพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน ประชาชนกับรัฐพิพาทซึ่งกันและกัน เรียกว่าคดีปกครอง เช่นคดีเวนคืนที่ดินหลายอย่างหลายชนิดขึ้นศาลปกครอง ในปัจจุบันนี้คดีปกครองทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐกับประชาชนนั้น ศาลสถิตยุติธรรมทุกศาลรับพิจารณาและได้พิพากษาเป็นประจวบมานับเป็นร้อยมาแล้วครับ กระผมขอยกตัวอย่างแม้จะเป็นข้อสังเกตท่านประธาน ยกตัวอย่างที่ตัวผม

ท่าน จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ออกคำสั่งของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓ ว่าบุคคลใด เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวบ้างอาจปลุกบ้านเรือนเข้าไปในแม่น้ำลำคลองเป็นที่สาธารณะไม่ต้องขึ้นศาล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ กทม. รื้อขนออกไปได้ทันทีและค่าใช้จ่ายเก็บจากเจ้าของ ผู้บุกรุกนั้น ปรากฏว่าคลองบางลำภู เลี้ยวเลข คลองโค้งอ่างในกรุงเทพฯ เอี่ยมหมด คลองหลอดใช้อ่านาจเผด็จการไปได้เลยโดยคำสั่งของ คณะปฏิวัติอันนี้ ไปถึงจังหวัดนครสวรรค์ผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อประมาณ ๓๐ ปีมาแล้ว ออกคำสั่งเลขครึบ ให้รื้อตลาดอำเภอชุมแสง ๓๕๐ ห้อง ที่อยู่ริมน้ำทั้งหมด ก็ปรากฏว่าบุคคล ๓๕๐ คูหา ห้องแถวนี้บ้างอาจปลุก บ้านเรือนลงไปแม่น้ำลำคลองคือแม่น้ำน่าน ในที่สุดก็จะรื้อ เขาก็ มาหากระผม กระผมพิจารณาแล้ว เห็นว่าคุณเหล่านั้นไม่ได้บุกรุก ไม่ได้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ที่ดินตรงนั้นเป็นที่ของเขามาเดิม ครึ่งโบราณ ๕๐ ปี ๖๐ ปี ๗๐ ปีมาแล้ว แต่ท้องน้ำมันคั่ง แม่น้ำมันก็ รุกเข้าไป พังเข้าไป ๆ ประชาชนห้องแถว ๒ ชั้นอยู่ไม่ได้ก็เอา ไม้ค้ำยัน เสาก็อยู่ในน้ำมันก็รุกเข้ามาอีก ก็ค้ำยันกันอยู่เรื่อยเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง -----

กรณีเช่นนี้ทางรัฐบาลถือว่าบุกรุกเข้าไปในแม่น้ำลำคลอง ผมยอมรับว่าบ้านเรือน
 เหล่านั้น ๓๕๐ กว่าหลังอยู่ในแม่น้ำนาน แต่อยู่ในแม่น้ำนาน ซึ่งตรงนั้นเป็นของเดิมอยู่
 ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งหรือ ในขณะที่สั่งหรือก็เอากรรมกร ๕๐ - ๕๐ คน ไปเตรียม
 จะหรือ ผมก็ให้เจ้าหน้าที่ถ่ายรูปไว้ แล้วผมก็ฟ้องศาลทันที ขอให้ระงับการชั่วคราว
 ก่อนมีคำพิพากษา ศาลออกคำสั่งทันทีว่าให้ระงับก่อน พิจารณาใครผิดใครถูก เขาก่อน
 แล้วค่อยหรือทีหลัง ก็ระงับไม่หรือ ศาลชั้นต้นได้พิพากษา นี่เป็นคดีปกครอง ตัดสินว่า
 ประชาชน ๓๕๐ คูหาได้ปลูกในที่เดิมของเขาซึ่งมีโฉนด ไม่ได้บุกรุกเห็นแก่ประโยชน์
 ส่วนตัวแต่ชำระการใด ได้ปลูกมาแต่ครั้งพ่อครั้งแม่ หากแต่น้ำมีน้ำได้เซาะตลิ่งเข้าไป
 เซาะเข้าไป กรณีเช่นนี้ไม่ถือว่าบุกรุกที่สาธารณะ ถือว่าแม่น้ำลำคลองบุกรุกประชาชน
 เขียนว่าอย่างนี้ครับ ศาลอุทธรณ์ตัดสินตรงกัน ศาลฎีกาเข้าที่ประชุมใหญ่ตัดสินตรงกัน
 ว่ากรณีเช่นนี้เป็นกรณีที่แม่น้ำลำคลองบุกรุกประชาชน นี่ละครับศาลปกครอง คดีปกครอง
 เราได้มีการปฏิบัติกันมาอยู่ตลอดระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ท่านประธานที่เคารพ
 ทำไมจะต้องไปตั้งศาลปกครองขึ้นมาใหม่ เอาละครับ แม้ว่าท่านกรมการธิการ^๕ จะจะมี
 ศาลปกครอง ผมก็ไม่ขัดข้อง เหมือนกับศาลสถิตยุติธรรมได้แยกสาขาออกไปเป็น
 ศาลแรงงาน เป็นศาลครอบครัว เป็นศาลภาษี แต่ก็อยู่ในสถาบันเดียวกันครับ สุดท้าย
 ปลายสุดการตัดสินไปอยู่ที่ศาลฎีกาอันเดียวกัน การวินิจฉัยชี้ขาดอยู่ในบรรทัดฐาน
 เดียวกันทั้งสิ้น แล้วทำไมเราจะแยกศาลปกครองออกจากศาลสถิตยุติธรรมพิจารณา
 อรรถคดีปกครองทั้งหลายทั้งปวง สังกัดอยู่ในสถาบันเดียวกัน คำพิพากษาขั้นสุดท้าย
 จะได้ไม่แตกแยก จะได้เหมือนกันเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน แล้วก็ปฏิบัติกัน เช่นนี้
 มานานแล้ว โดยไม่ได้แยกศาลปกครองออก ถ้าจะแยกก็แยกตั้งศาลปกครองขึ้น
 ถ้าอย่างที่คุณกรรมการกรรมาธิการต่างๆ มานี่ละครับ เป็นความลำบากของประชาชน
 อย่างที่สุด ตั้งศาลปกครองอยู่ที่กรุงเทพฯ ใครมีคดีความในต่างจังหวัดต้องมาฟ้องที่
 ศาลกรุงเทพฯ อยู่เชียงใหม่เกิดขัดข้องฟ้องร้องกับรัฐ ต้องมาฟ้องกรุงเทพฯ การ
 พิจารณาที่กรุงเทพฯ ลำบากมากไหมครับ เราจะไปตั้งศาลปกครองที่เชียงใหม่
 นครสวรรค์ก็จังหวัดไม่ได้ ถ้าศาลคดีปกครองไม่คอยได้เกิดขึ้น นครสวรรค์ใน ๑๐ ปี
 มานี้ยังไม่มีคดีปกครองเลยครับ ทุกจังหวัดหลายปีจะมีคดีปกครองสักครั้งหนึ่ง เราก็
 ไม่สามารถจะเสียค่าใช้จ่ายไปตั้งศาลปกครองแต่ละจังหวัดได้ จะตั้งอยู่กรุงเทพฯ
 แห่งเดียว เมื่อมีคดีเกิดขึ้น แต่ละจังหวัดก็ต้องวิ่งมาฟ้องศาลปกครองที่กรุงเทพฯ
 ความลำบากยากแก่ตัวของประชาชนเป็นอย่างนี้ครับ ท่านประธาน ถ้าเอาอย่างนี้
 กระผมได้กราบเรียนมาแล้วว่า ศาลปกครองตั้งเยอะผมไม่ว่า แต่สิ่งกีดขวางในศาลสถิต
 ยุติธรรม ฟ้องที่ไหนก็ได้ ฟ้องศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ก็ได้ ฟ้องชุมพร ฟ้องจังหวัดทุกศาล

ฟ้องได้ทั้งหมดครับ แล้วก็ส่งผู้พิพากษาผู้เชี่ยวชาญจากส่วนกลางของศาลสถิตยุติธรรมไปพิจารณาเป็นครั้งเป็นคราว อย่างนี้จะสะดวก กู้เงินค่าใช้จ่าย และรวดเร็ว ไม่ลำบากแก่ประชาชนทั้งหลายทั้งปวง เพราะฉะนั้นในสุดท้ายนี้กระผมขอสรุปเอาแต่เพียงว่า เห็นด้วยตั้งศาลปกครอง และเพื่อความเชี่ยวชาญเป็นกรณีพิเศษ เหมือนศาลภาษีที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แต่ต้องสังกัดอยู่ในสถาบันเดียวกัน แม้ต่อไปเบื้องหน้าเราจะแยกศาลออกจากกระทรวงยุติธรรม ศาลปกครองก็ไปอยู่ในสถาบันเดียว ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา อย่างนี้จะเหมาะหรือไม่ สิ่งสำคัญประการสุดท้ายที่ท่านกรรมการยกวางฯ ได้แก้ไขอยู่นั้นซึ่งกระผมขอกล่าวเป็นคำสุดท้ายว่า ที่บอกว่าศาลฎีกาขณะนี้มีประมาณ ๒๖ คณะ หรือ ๓๐ คณะ ผู้พิพากษาทั้งศาลฎีกาก็ประมาณเกือบ ๑๐๐ ท่าน พิจารณาบรรดคดีทั้งหลายทั้งปวง ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง ประชาชนผู้เป็นความซิงกันและกันมีบรรดคดีได้ฟังศาลชั้นต้น ไม่เห็นฟ้องด้วยกับคำพิพากษาไปฟังศาลอุทธรณ์ พอถึงศาลอุทธรณ์ยังไม่พอใจ ไม่เห็นฟ้องด้วยว่าตัวถูกควรจะได้ฎีกา ก็ไปสู้ศาลฎีกาอันเป็นศาลสุดท้าย แต่คณะกรรมการยกวางฯ บอกว่าไม่ได้ประชาชนจะฟังได้สิ้นสุดแค่ศาลอุทธรณ์เท่านั้น ในคดีปัญหาข้อเท็จจริง ทำไม่ไปตัดสินคดีของประชาชนเขา เรามีศาลฎีกาพิจารณาอยู่แล้ว ควรจะให้โอกาสแก่ประชาชน ไปตัดสินคดีประชาชน ไปบังคับให้เขาอยู่นี้ ความยุติธรรมจะเกิดขึ้นหรือไม่-----

ขอประทานกราบเรียนว่า ในคดีข้อเท็จจริงมีอยู่มากมายหลายคดีที่ไปถึงศาลอุทธรณ์ แต่พอไปถึงศาลฎีกาปรากฏว่าข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลง ศาลฎีกาหยิบยกขึ้นมาให้เห็นชัดเจนว่าที่ศาลอุทธรณ์ตัดสินข้อเท็จจริงในคดีมีผลคล้ายกัน ๑๐๐ ล้านบาท ฝ่ายนี้ไม่ได้ผิดหมดแล้ว กลับเป็นการตรงข้ามฝ่ายที่ไม่มีสิทธิจะได้ ๑๐๐ ล้านบาท กลับเป็นฝ่ายได้ คนได้กลับไม่ได้ โดยข้อเท็จจริงที่ศาลฎีกาได้หยิบยกมาให้เห็นได้เด่นชัดว่าที่ศาลอุทธรณ์มาก็ผิดพลาดได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนว่าควรน่าจะให้เราไปอยู่ศาลฎีกา ถึงศาลฎีกาในคดีข้อเท็จจริงทั้งหลายทั้งปวง และขอประทานกราบเรียนว่า

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : พอแล้วครับ ขออนุญาตครับ สุดท้ายหลายสุดท้ายแล้วครับ กลายเป็น ๓๐ นาทีกว่า

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : เรื่องศาลฎีกาท่านประธานเอาคนเดียวขอเรียนถามว่าทำให้ศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาอรรถคดีแต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย ศาลฎีกาไม่ทำงานที่ท่านประธานครับ ท่านประธานก็เป็นทนายความคดีไปอยู่ศาลฎีกาเกือบ ๑๐๐ ประเด็น เป็นคดีที่ได้แย้งกันในปัญหาข้อเท็จจริงทั้งสิ้น ผมเกือบจะกล่าวว่า .๐๑ เปอร์เซนต์ ที่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย ๑,๐๐๐ คดี จะมีปัญหาข้อกฎหมายสักคดีเดียวอาจจะน้อยกว่านั้น อาจจะ ๕,๐๐๐ คดี ที่ไปอยู่ศาลฎีกามีปัญหาข้อกฎหมายให้พิจารณาคดีเดียว แล้วเมื่อศาลฎีกาไม่มีหน้าที่ต้องพิจารณาคดีปัญหาข้อเท็จจริง พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายอย่างเดียว ศาลจะนั่งทำอะไรรครับ ไม่มีปัญหาข้อกฎหมายไปอยู่ศาลฎีกาเลยอยู่ไปวัน ๆ ๑๐๐ ท่าน ปีนึงอาจจะพิจารณาคดีเดียว ท่านคิดถึงความสูญเสียอย่างนี้บ้างหรือเปล่า เอาละครับ ขอประทานกราบเรียนเอาแค่นี้ ด้วยความเกรงใจท่านประธานที่เคารพครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อวานนี้ครั้งวันเราได้พูดกันทั้งหมด ๓ เรื่องของสิทธิเสรีภาพของบุคคลบัญญัติไว้ถึง ๔๒ มาตรา สิ่งเหล่านั้นจะไม่สามารถที่จะใช้อำนวยประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนเลยถ้าเราไม่มีหลักประกันหรือองค์กรที่จะเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพดังกล่าวเหล่านั้น ขณะนี้เรากำลังพูดถึงเรื่องศาล ซึ่งผมถือว่าเป็นองค์กรที่เป็นหลักประกันที่จะให้ความเป็นธรรมแก่พี่น้องประชาชนประกันถึงสิทธิเสรีภาพดังกล่าวมาแล้ว ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เราได้กำหนดองค์กรที่เรียกว่าศาลถึง ๔ ศาลด้วยกัน คือ ศาลยุติธรรม ศาลทหาร ซึ่ง ๒ องค์กรนี้ในรัฐธรรมนูญอื่น ๆ ก็ได้กำหนดไว้แล้ว มีเพิ่มเติมที่เป็นรัฐธรรมนูญ

ชัดเจนคือศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญ แต่ที่จริงแล้วศาลปกครองในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติให้จัดตั้ง แต่เนื่องจากยังมีปัญหาในแง่ของการปฏิบัติว่าจะเอาอย่างไรกันดี ขณะนี้รัฐธรรมนูญที่เรากำลังร่างได้ประกาศเด่นชัดว่าศาลปกครองต้องเป็นอิสระ ภารกิจของศาลปกครองของศาลรัฐธรรมนูญก็ต่างจากศาลยุติธรรมต่างจากศาลทหารซึ่งล้วนแต่เป็นหลักประกันสำหรับพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลปกครอง ถ้าเราอ่านดูภารกิจในมาตรา ๒๗๕ จะเห็นได้ชัดเจนว่าจะพิจารณาคดีเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับประชาชนกับรัฐ ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ ส่วนศาลรัฐธรรมนูญนั้นก็จะดูแลในเรื่องของกฎ ระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่จะออกมาที่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องใด ๆ ที่ไม่ได้บัญญัติไว้ว่าจะให้ขึ้นศาลไหนก็มาให้ขึ้นศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งผมคิดว่าก็ครอบคลุมในทุก ๆ เรื่องที่เราสามารถที่จะแก้ปัญหาในชาติบ้านเมืองนี้ได้ เพียงแต่ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติบางท่านก็เสนอว่า ๓ ศาล ๔ ศาล เราจะให้ตากแดดตากฝนอยู่หรือจะเอาร่มมากางซึ่งคงจะต้องไปพูดกันในชั้นแปรญัตติว่าควรจะมีอยู่หรือไม่ ผมสัจใจอยู่อย่างหนึ่งเท่าที่นี้ฟังท่านสมาชิกมาตลอด ไม่มีใครขัดข้องที่จะมี ๔ ศาลดังกล่าว -----

แต่อยากขอความกรุณาตั้ง เป็นข้อสังเกตให้ท่านกรรมาธิการยกร่างฯ นะครับ
 ได้โปรดนำไปพิจารณาทบทวนหรืออาจจะในชั้นแปรญัตติ เราอาจจะต้องมาดู
 กันหน่อยนะครับ อย่างเช่นใน มาตรา ๒๓๖ ถ้าท่านจะกรรณาเลิกไปอยู่ในบททั่วไป
 ใน เรื่องของศาล อ่านหนังสือพิมพ์วันนี้บรรดาเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหลายก็ได้
 ชักแถวกันออกมา เราเคยบัญญัติบอกว่าในคดีอาญา การจับกุมคุมขังบุคคลใด
 จะกระทำมิได้ เว้นแต่บุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า อะไรก็ว่าไป เรื่อยนะครับ
 ตอนกลางของบทบัญญัตินั้นบอกว่า และเจ้าพนักงานผู้จับกุมต้องนำผู้ถูกจับกุมไป
 ศาลภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาผู้ถูกจับกุมถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของ
 เจ้าพนักงาน อันนี้คงจะต้องขยายความให้ท่านพี่น้องประชาชนให้เจ้าหน้าที่ผู้
 ปฏิบัติได้ทราบ ว่า เวลาจับแล้วภายใน ๒๔ ชั่วโมง เราจะนับกันอย่างไร
 นับตอนจับหรือนับกันตอนที่ส่งตัวไปถึง เจ้าพนักงานถึงที่ทำการของ เจ้าพนักงาน
 เพราะว่าขณะนี้มีความวิตกกังวลว่าผู้ปฏิบัติโดยเฉพาอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจ
 อาจจะไม่สามารถปฏิบัติได้ตามรัฐธรรมนูญนี้ หลักการนี้ เรื่องนี้เป็น เรื่องใหม่
 ที่เรามาบัญญัติไว้ ผมมองแล้วนี้แท้ที่จริงมันน่าจะไป เขียนไว้ในกฎหมายลูก
 น่าจะไปบทบัญญัติอยู่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ถ้าเราบัญญัติไว้ในกฎหมาย
 รัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของชาติ ถ้าปฏิบัติไม่ได้มันก็ต้องมาแก้กฎหมาย
 รัฐธรรมนูญนะครับ ทำไมเราไม่หลบไป เขียนไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
 ถ้าปฏิบัติกันไม่ได้จริง ๆ ก็จะได้อาศัยความยืดหยุ่นในการแก้กฎหมายดังกล่าว
 ซึ่งน่าจะง่ายกว่า และต่อไปผมอยากจะขออนุญาตตั้งข้อสังเกตมัน เกี่ยวโยงกัน
 อยู่หลายหมวด เริ่มตั้งแต่มาตรา ๙๐ ขอความกรุณาท่านกรรมาธิการยกร่างฯ
 ได้โปรดกรุณาดู ในมาตรา ๙๐ บอกว่าภายใต้มาตรา ๑๙๒ ร่างพระราชบัญญัติ
 หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว
 ให้นำยกร่างขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสามสิบวัน ก็ว่ากันไป
 ที่นี้ เราโยงมาถึงมาตรา ๑๙๒ โดยสรุปก็คือว่าร่างพระราชบัญญัติได้ก็ตามที่ผ่าน
 รัฐสภาแล้ว ก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลง
 พระปรมาภิไธย จะต้องผ่านความเห็นชอบผ่านการตรวจสอบของศาลรัฐธรรมนูญ
 เสียก่อน ผมตั้งข้อสังเกตนะครับว่า รัฐสภานี้เป็นหนึ่งในองค์กรปิตัยะนะครับ
 ก็เป็นตัวแทนที่ประชาชนเลือกเข้ามา มีหน้าที่ที่นำออกกฎหมาย ขณะเดียวกัน
 รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างกฎหมายออกไปแล้ว ผ่านไปแล้ว ๓ วาระ
 ไปถึงวุฒิสภา วุฒิสภาเห็นชอบด้วย ยังไม่สามารถประกาศใช้ต้องมาผ่าน

ศาลรัฐธรรมนูญอีก เลยไม่ทราบว่ามีใครใหญ่กว่าใครนะครับ อันนี้ฝากถึงไว้ เป็นข้อสังเกตก็ให้ลองทบทวนดูนะครับ ว่าเราจะหาวิธีอย่างไร เช่น ในชั้นของกรรมาธิการ เราน่าจะส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบ เสียก่อนดีไหม ผ่านศาลรัฐธรรมนูญแก้ไขมาแล้วไม่ให้ขัดให้แย้งรัฐธรรมนูญก็ค่อยเอากลับมาในวาระที่ ๒ วาระที่ ๓ ก็ว่าไป พอผ่านออกจากรัฐสภาก็น่าจะนำความกราบบังคมทูลได้ ไม่ใช่ว่าผ่านรัฐสภาแล้วต้องไปผ่านศาลรัฐธรรมนูญ ผมว่าถ้ากระบวนการแบบนี้ เราน่าจะไปรอนสิทธิของคดียุติธรรมซึ่งมาจากพี่น้องประชาชนก็ขอเรียนฝากประเด็นต่าง ๆ ไว้สำหรับท่านกรรมาธิการนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญกรรมาธิการครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน

ที่เคารพครับ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่านครับ ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ ในนามของกรรมาธิการขออนุญาตเรียนชี้แจงท่านกรรมาธิการ ท่าน สสร. ทุกท่านในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ได้มีการอภิปรายมาแล้ว หมวดศาล คือหมวดที่ ๘ เป็นหมวดที่อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ นะครับว่าเป็นเรื่องที่ตั้งศาลกันขึ้นมาใหม่ เพราะว่ามี การแบ่งหมวด ๘ หมวดศาลนี้ออกเป็น ๕ ส่วนด้วยกันคือ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ส่วนที่ ๒ ศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนที่ ๓ ศาลยุติธรรม ส่วนที่ ๔ ศาลปกครอง และส่วนที่ ๕ คือศาลทหาร-----

ผมอยากทราบเรียนท่านสมาชิกผู้มีความเกียรติทุกท่านว่า ความจริงเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ ที่เป็นเรื่องใหม่จริง ๆ อาจจะเป็นเรื่องของศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้นเอง ที่เรายกฐานะของตุลาการรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นศาลรัฐธรรมนูญ แต่ว่าถ้าเข้าไปถึงศาลอื่น ๆ ที่เคยมีขึ้นมาแล้ว เป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๗ และรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันต่างก็บัญญัติถึงเรื่องศาลปกครองไว้ทั้งสิ้น ผมอยากเรียนท่านทั้งหลายว่า ในหมวด ๘ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนั้น ได้บัญญัติว่าด้วยศาลตั้งแต่มาตรา ๑๘๖ เป็นต้นไป ถึงมาตรา ๑๙๕ เบญจ ในจำนวนมาตราดังกล่าว เราจะพบว่าตั้งแต่มาตรา ๑๘๖ ถึงมาตรา ๑๙๑ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาลโดยทั่วไป คือใช้กับศาลทุกศาล มาตรา ๑๙๒ ถึงมาตรา ๑๙๓ เป็นการพูดถึงศาลยุติธรรมเพียง ๒ มาตรา เท่านั้นเอง มาตรา ๑๙๔ พูดถึงศาลทหาร และมาตรา ๑๙๕ มาตรา ๑๙๕ ทวิ และ ๑๙๕ ตริ นั้นพูดถึงศาลปกครอง พูดถึงศาลปกครอง ๓ มาตรา ในขณะที่พูดถึงศาลยุติธรรม ๒ มาตราด้วยกัน อยากเรียนท่านทั้งหลายว่า ศาลปกครองนั้นความจริงไม่ใช่เรื่องใหม่ ท่านทั้งหลายมีการพูดถึงเรื่องแพ่งว่ามีอยู่ด้วยกัน ๒ - ๓ แห่งด้วยกัน ๓ - ๔ แห่งด้วยกัน ความจริงนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ ถ้าจะพูดว่าศาลปกครองไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยนั้น ผมอยากเรียนว่า ความจริงศาลทหารนั้นอยู่เคียงคู่กับศาลยุติธรรมมาโดยตลอด ไม่เคยมีข้อสงสัยว่าทำไมไม่คู่ควรกับศาลทหารมารวมกับศาลยุติธรรม แต่เมื่อจะจัดตั้งศาลปกครองมีคำถามขึ้นว่าทำไมศาลปกครองแตกต่างหากจากศาลยุติธรรมไม่ได้ ผมอยากเรียนว่า ในระบบของประเทศทั้งหลายมีทั้ง ๒ ระบบ ระบบที่ใช้ศาลเดียวพิจารณาคดีทุกคดี กับระบบที่แยกศาลพิจารณาซึ่งท่าน สสร. มนตรีได้พูดขออนุญาตเอ่ยนามได้พูดถึงว่าระบบอย่างนี้มีอยู่เพราะต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไปพิจารณาพิพากษาคดีต่าง ๆ เมื่อเกิด ๓ ศาล ๔ ศาลขึ้นทั้งหลายจะสงสัยว่ามีปัญหาใหม่กับเรื่องเขตอำนาจของศาลทั้งหลายจะซ้ำซ้อนกัน หลายท่านพูดว่าเขตอำนาจของศาลปกครอง เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ เขตอำนาจของศาลยุติธรรม จะซ้ำซ้อนกัน ผมอยากเรียนทั้งฝ่ายว่าเรื่องการซ้ำซ้อนความจริงแล้วไม่ได้ซ้ำซ้อนเฉพาะศาลปกครองกับศาลยุติธรรมเท่านั้น ศาลทหารกับศาลยุติธรรมปัจจุบันอาจจะเกิดความซ้ำซ้อนในเรื่องเขตอำนาจของศาลได้ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตรา ๑๙๕ เบญจ จึงเขียนเรื่องนี้ได้โดยตรงว่า ถ้ามีปัญหาเรื่องเขตอำนาจระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลอื่น ซึ่งอาจจะเป็นศาลทหารกับศาลปกครองก็แล้วแต่ ให้ตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย ในปัจจุบัน

เมื่อไม่มีศาลปกครองคือศาลทหารกับศาลยุติธรรมนั่นเอง ผมอยากเรียนว่า กระบวนการของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้แล้วว่ามีการแก้ไข เรื่องเขตอำนาจศาลอยู่ว่าจะทำอะไร ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่นิยมทำกันอยู่ แต่ผมอยากเรียนเพิ่มเติมว่าความจริงแล้วความเข้าใจเรื่องความขัดแย้งเรื่องเขตอำนาจศาลอาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากว่า เข้าใจเรื่องเขตอำนาจของศาลบางศาลผิดพลาด โดยเฉพาะ เรื่องเขตอำนาจของศาลปกครอง หลายท่านอาจจะเข้าใจว่าศาลปกครองนั้น ท่านหน้าที่พิจารณาคดีพิพาทคดีที่เกี่ยวกับฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกเรื่อง ผมอยากเรียนว่าจริง ๆ ไม่ใช่ ศาลปกครองนั้นจะทำหน้าที่พิจารณาเฉพาะคดีที่การกระทำของฝ่ายปกครองนั้นมีลักษณะที่ขัดแย้งต่อกฎหมายคดีปกครองนั้นเน้นหนักเฉพาะ เรื่องของการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เท่านั้น คดีบางคดีแม้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นฝ่ายทำก็ไม่ใช่คดีปกครอง ผมอยากยกตัวอย่าง เช่นหลายฝ่ายยกตัวอย่างว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานของรัฐไม่รับผิดชอบเปิดท่อน้ำไว้และก็รถของประชาชนไปตกท่อก็เกิดความเสียหายขึ้น มีฝ่ายที่เห็นว่าคดีเช่นนี้เป็นปกครอง ความจริงแล้วคดีเช่นนี้เป็นคดีแพ่งธรรมดาทั่ว ๆ ไป แม้การกระทำเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ตาม แต่ไม่ใช่ เรื่องของการกระทำที่ผิดกฎหมายแต่ประการใดทั้งสิ้น ไม่มีกรณีที่ตกยกหรือเพิกถอนการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ประการใด เพราะฉะนั้นในทางปฏิบัติจริง ๆ เขตอำนาจของศาลปกครองกับศาลยุติธรรม ผมคิดว่าจะมีความซ้ำซ้อนกันน้อยมาก ๆ ถึงแม้จะมีความซ้ำซ้อนบ้างผมคิดว่ากระบวนการที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ตราไว้ และก็ เป็นแนวทางเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็คือให้ตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยนั้น เป็นเรื่องที่เป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ผมอยากเรียนเพิ่มเติมอีกนิดหนึ่งในเรื่องศาลปกครองว่าความจริงแล้วนอกจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๑๗ กับ ๒๕๓๔ ฉบับปัจจุบันได้พูดถึงเรื่องศาลปกครองไว้แล้ว ถ้าพิจารณาทบทวนกับไปถึง เรื่องนโยบายของรัฐบาลต่าง ๆ ผมอยากเรียนว่าตั้งแต่รัฐบาลของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นต้นมาก็ปฏิเสธระบบศาลเดียว ในสมัยของ ฯพณฯ ชวน หลีกภัย ก็เห็นด้วยกับระบบศาลคู่ ในสมัยของท่านบรรหารนั้นอาจจะไม่ชัดเจนว่าเน้นหนักไปในทิศทางใด

แต่ในสมัยรัฐบาลปัจจุบันก็เน้นหนักระบบที่ให้ศาลปกครองนั้นแยกต่างหาก
 จากศาลยุติธรรม ผมอยากเรียนท่านทั้งหลายว่าหากพิจารณาบทบทวนถึงการไป
 รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ถ้าท่านทั้งหลายมีแบบสอบถามก็จะพบว่า
 แบบสอบถามนั้นถามความเห็นประชาชนครบว่า ศาลปกครองควรแยกเป็นอิสระ
 จากศาลยุติธรรมหรือไม่ เสียงส่วนใหญ่ของประชาชนนั้นก็ออกมาในทางที่
 เห็นด้วยกับการแยกศาลปกครองออกจากศาลยุติธรรมเป็นองค์กรอิสระ
 แยกออกจากกัน เพราะฉะนั้นแนวทางที่กรมการร่างรัฐธรรมนูญได้
 จัดทำนั้นก็ เป็นแนวทางที่สอดคล้องทั้งในแง่หลักวิชาการและสอดคล้องในแง่
 ความคิดเห็นของประชาชนที่แสดงความคิดเห็นมาครบ มี สสร. บางท่าน
 ผู้ทรงเกียรติบางท่านได้อภิปรายว่า ศาลปกครองที่ตั้งขึ้นนั้นจะมีความอิสระ
 หรือไม่ โดยวิจารณ์ว่าศาลปกครองที่ตั้งขึ้นนั้นอาจจะอยู่ภายใต้การดูแลของ
 รัฐบาล อาจจะไม่เป็นอิสระเหมือนกับศาลยุติธรรม ผมก็อยากเรียนว่า
 ความจริงบทบัญญัติของร่างมาตรา ๒๗๖ ที่เขียนขึ้นของการแต่งตั้งและ
 การพ้นจากตำแหน่งของศาลปกครองนั้น ก็ออกแบบหรือเขียนแบบมาจาก
 ของศาลยุติธรรมนั่นเอง ความจริงไม่มีความแตกต่างกันเลยนะครับ
 ผมขออนุญาตท่านประชาชนว่าอ่านสั้น ๆ นะครับว่า เขียนไว้ว่าการแต่งตั้ง
 และการให้ตุลาการในศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งต้องได้รับความเห็นชอบ
 ของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ก่อน แล้ว
 จึงนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป บทบัญญัตินี้พระราชบัญญัติ
 เดียวกับมาตรา ๒๗๖ ในเรื่องของศาลยุติธรรมครับ เพราะฉะนั้นถ้าจะมี
 ข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่า บทบัญญัตินี้ทำให้ศาลปกครองไม่เป็นอิสระนั้นก็ เป็น
 บทบัญญัติในเชิงเดียวกับที่เขียนถึง เรื่องศาลยุติธรรมทั้งสิ้น มีท่านผู้เกียรติ
 ทั้งหลายได้อภิปรายบางท่านว่า ศาลปกครอง คดีปกครองที่ปัจจุบันศาล
 ยุติธรรมพิจารณาคดีอยู่นั้นเป็นสิ่งที่ได้อยู่แล้ว เพราะว่าศาลยุติธรรมก็ได้
 พิจารณาคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคดีปกครองทั้งสิ้น ผมก็อยากเรียนนะครับ
 เป็นตัวอย่างกับ ๒ - ๓ คดีเพื่อให้ท่านทั้งหลายเห็นว่า ความจริงแล้ว
 ปัจจุบันศาลยุติธรรมไม่ได้พิจารณาคดีปกครองเลย ๒ คดีที่ผมอยากยกคือ
 คดีแรกคือ เรื่องของคดีวินัยครบถ้วนทั้งหลาย ท่านทั้งหลาย
 จะพบว่าคดีที่ข้าราชการถูกลงโทษวินัยทั้งหลาย ไม่ทราบว่าท่านจะถูก
 ลงโทษวินัยด้วยเรื่องอะไรก็แล้วแต่ เมื่อท่านไปฟ้องร้องต่อศาล ศาลจะ
 ชี้ว่าเป็นเรื่องภายในของฝ่ายปกครอง เป็นเรื่องภายในของฝ่ายบริหาร

ศาลจะไม่รับฟ้องคดีวินัยเลย ในปัจจุบันนั้นทุกคดีในคดีวินัยไม่สามารถฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมได้

คดีอีกคดีหนึ่งที่เป็นปกครองแล้วศาลยุติธรรมนั้นไม่พิจารณาคดีก็คือคดีเกี่ยวกับดุลยพินิจของฝ่ายปกครอง ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร เรื่องไหนก็แล้วแต่ที่กฎหมายอนุญาตให้ฝ่ายปกครองใช้ดุลยพินิจได้ไปในทางใดทางหนึ่ง เลือกได้ว่าจะให้หรือไม่ให้ ศาลยุติธรรมนั้นก็จะไม่พิจารณาควบคุมดุลยพินิจของฝ่ายปกครองเลยครับ ซึ่งต่างจากคดีปกครองทั้งหลาย ถ้าให้ศาลปกครองทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยแล้ว คดีดุลยพินิจนั้นจะสามารถควบคุมได้ ประชาชนจะได้รับความคุ้มครองจากการที่ศาลปกครองทำหน้าที่ควบคุมดุลยพินิจของฝ่ายปกครอง

ผมขออนุญาตเพิ่มเติมในอีกประเด็นหนึ่งที่ท่านผู้มีเกียรติได้พูดถึงเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ หลายท่านพูดว่าศาลรัฐธรรมนูญนั้นทำไมจึงมีสถานะสูงกว่าศาลอื่น โดยเฉพาะสูงกว่าศาลยุติธรรม ผมอยากเรียนเป็นข้อมูลว่าความจริงแล้วการที่ศาลรัฐธรรมนูญมีสถานะที่สูงกว่าศาลอื่นนั้นมีเหตุผลโดยตัวของมันเอง แล้วก็เป็นเรื่องที่ดำเนินการไปตามแนวทางของรัฐธรรมนูญปัจจุบันที่เป็นอยู่ มีอยู่ ๓ - ๔ ประเด็นครับท่านผู้มีเกียรติครับที่ผมอยากให้ท่านทั้งหลายทราบ

ประเด็นแรกผมอยากเรียนว่า ปัจจุบันนี้เรามีตุลาการรัฐธรรมนูญอยู่แล้วนะครับ แล้วก็มียอด์ประกอบด้วยหลาย ๆ คนด้วยกัน ในตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นท่านจะพบว่าประธานศาลฎีกานั่งอยู่ในตุลาการรัฐธรรมนูญด้วย แต่เป็นเพียงแต่กรรมการคนหนึ่งเท่านั้นเอง ประธานศาลฎีกานั้นไม่ใช่ประธานของตุลาการรัฐธรรมนูญอย่างที่หลายฝ่ายเข้าใจกัน ความจริงแล้วประธานรัฐสภานั้นเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญโดยตำแหน่ง เพราะฉะนั้นโดยสถานะ โดยองค์ประกอบปัจจุบันของตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น ตุลาการรัฐธรรมนูญก็มีสถานะที่สูงกว่าศาลยุติธรรมนะครับ

ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่าการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาในเรื่องของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เป็นการพิจารณาว่ากฎหมายนั้นขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่อย่างไร แต่การพิจารณาของศาลยุติธรรมโดยทั่วไป เป็นการพิจารณาในแง่กฎหมาย คำสั่ง ระเบียบต่าง ๆ ซึ่งมีสถานะที่ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นโดยเนื้อหาของคำพิพากษา เนื้อหาของการพิจารณาตัดสินก็แตกต่างกัน ฝ่ายหนึ่งพิจารณากฎหมายที่สูงกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง

อีกประเด็นหนึ่งที่ผมอยากเรียนก็คือว่า ในเรื่องของการควบคุมกฎหมายไม่ให้ขัดรัฐธรรมนูญนั้น ตามมาตรา ๒๐๖ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ท่านทั้งหลายก็จะพบว่า ในกรณีที่มีการฟ้องร้องคดีขึ้นสู่ศาลแล้วปรากฏว่าคดีนั้นมีประเด็นว่ากฎหมายขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ ถ้าศาลยุติธรรมเห็นว่ากฎหมายนั้นขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๖ บอกว่า ศาลยุติธรรมนั้นไม่สามารถพิจารณาตัดสินต่อไปได้ ศาลยุติธรรมนั้นต้องส่งเรื่อง ต้องส่งคดีนั้นให้ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ สะท้อนให้เห็นว่าศาลยุติธรรมนั้นก็ต้องส่ง เรื่องให้ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา ซึ่งในประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากพูดถึงก็คือว่า ในมาตรา ๒๐๙ ของรัฐธรรมนูญปัจจุบันนั้นบัญญัติว่า คำวินิจฉัยของตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นเด็ดขาด สิ่งทั้งหลายใน ๕ ประเด็นที่ผมพูดมานั้น ไม่ใช่สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นเลย ว่า สถานะของตุลาการรัฐธรรมนูญ สถานะของศาลรัฐธรรมนูญทำไมจึงมีฐานะสูงเด่นกว่าศาลโดยทั่วไป เพราะเป็นสิ่งที่โดยเนื้อหา โดยองค์กร องค์ประกอบต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่ได้โดยตัวของมันเองอยู่แล้ว

ในประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากเรียนตอบท่าน สสร. ที่ได้เรียนถามว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทำไมจะต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมาตรวจสอบเสียก่อน ท่าน สสร. จากจังหวัดเชียงใหม่ได้เรียนถามในเรื่องนี้ ผมขอเรียนท่านทั้งหลายว่า ความจริงเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ ร่างกฎหมายทั้งหลาย ความจริงในมาตรา ๒๐๖ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็เขียนไว้อยู่แล้วว่า ให้ตุลาการรัฐธรรมนูญสามารถตรวจสอบร่างกฎหมายโดยทั่วไปได้ ในเรื่องของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็เป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้น แต่ว่าเป็นแนวทาง ที่ศทางเดียวกันว่า ร่างกฎหมายที่แม้จะออกมาโดยรัฐสภา ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการออกกฎหมายก็ตาม แต่ว่าจะมีองค์กรในการทำหน้าที่ตรวจสอบร่างกฎหมายเหล่านั้นก่อน ถามว่าทำไมร่างกฎหมายทั่ว ๆ ไปนั้นไม่จำเป็นต้องส่งทุกเรื่อง แต่ร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญต้องส่งทุกเรื่อง คำตอบ

ก็คือเราคิดว่า ร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องที่สำคัญ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกลไกทางการเมือง กฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายการเลือกตั้ง กฎหมายเหล่านี้ถ้ายอมให้รัฐสภา ซึ่งก็คือรัฐบาลที่คุมเสียงข้างมากในสภา เป็นผู้ออกกฎหมายโดยไม่ได้มีการตรวจสอบเสียก่อน เป็นไปได้ว่ากฎหมายฉบับนั้นอาจจะมิติศทางหรือแนวโน้ม มีความโน้มเอียงไปในทางที่ไม่เป็นธรรมกับพรรคการเมืองอื่นกับฝ่ายค้านกับกลุ่มการเมืองต่าง ๆ เพราะฉะนั้น การให้ตุลาการรัฐธรรมนูญได้ตรวจสอบเสียก่อนจึงเป็นเรื่องที่ทำกันโดยทั่วไป ความจริงผมอยากเรียนว่า กระบวนการหรือกลไกประเภทนี้ เป็นกลไกที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ในต่างประเทศนั้นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนอกจากจะต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาก่อนแล้ว ยังมีเงื่อนไขจุดอื่นอีกหลายประการ ยกตัวอย่างเช่นว่า ระหว่างวาระที่ ๑ กับวาระที่ ๒ หรือวาระที่ ๒ กับวาระที่ ๓ จะต้องมีกาตั้งช่วงระยะเวลาไว้ ๑๕ วัน ๓๐ วันเสียก่อน ซึ่งในร่างฉบับปัจจุบันของเรา นั้นไม่ได้ทำขึ้น เราตัดกลไกหลายชนิดเพื่อควบคุมร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไป ผมอยากเรียนท่านทั้งหลายว่า กรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญก็เหมือนท่านทั้งหลาย เห็นความสำคัญของหมวดศาล เราทุกคนเห็นเคารพศาล และคิดว่าศาลนั้นเป็นสถาบันสูงสุดสถาบันหนึ่งของเมืองไทย เป็นสิ่งที่ต้องบำรุงรักษาไว้ ต้องพัฒนาต่อไป แต่ผมคิดว่าศาลก็เป็นสถาบันทางการเมืองหนึ่ง เป็นสถาบันที่อยู่ในวงของการปฏิรูปการเมืองอย่างหนึ่งเหมือนกัน ผมคิดว่าถ้าเราปฏิรูปรัฐบาล เราปฏิรูปรัฐสภา แต่ไม่ปฏิรูปศาลนั้น ผมคิดว่าเราคงผิดพลาดอะไรบางอย่างครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านธรรมนุญ ครีว

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ท่านประธานที่เคารพ

กระผม ธรรมนุญ ลัดพลี ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางด้านรัฐธรรมนูญ และการปกครอง กระผมขอกราบเรียนในเรื่องของศาล ในหมวดที่ ๘ ดังนี้

ประการแรก กระผมเห็นว่า ตามกระแสพระราชดำรัสที่กระผมขอกราบอัญเชิญมาเพียงสั้น ๆ ก็บอกออกยากจะเห็นรัฐธรรมนูญเขียนด้วยลักษณะที่สั้น ไม่ยาวเกินไป และมีถ้อยคำที่ไม่กำกวม และผมก็ยินดีที่เราได้ถือปฏิบัติตามหลักการนี้ โดยเฉพาะในแนวนโยบายแห่งรัฐ ทางศาสตราจารย์ ดอกเตอร์กระมล ก็ได้กรุณาเขียนมาให้เป็นอย่างดี ก็ทำให้ประหยัดเนื้อที่ ประหยัดความคิดที่จะต้องไปติดตามเขาไปได้มาก แต่ว่าในเรื่องศาลนี้ กระผมก็ยังข้องใจอยู่นิดหนึ่ง ว่าทำไมจึงมีบทบัญญัติมาตราอื่น ๆ ทั้งที่ควร จะอยู่ใน เรื่อง วิ. อาญา และในเรื่องอื่นนั้นมาพัวพันอยู่ในเรื่องของศาล ทำให้ให้อ่านแล้วดูก็ลงใจไป จับประเด็นไม่ค่อยถูกว่า ศาลนี้ที่ถูกควรจะมีรูปร่างอย่างไร และศาลต่าง ๆ ที่เอามาผูกเข้าไว้ ก็ทำให้สับสนว่าควรจะอยู่ในที่ เหล่านี้หรือไม่ และบทบาทอำนาจหน้าที่ควรจะเดินไปในรูปใด ต่างคนต่างทำ ไปในลักษณะซึ่งไม่ใช่ศาลคู่ แต่เป็นศาล ๓ ศาล ๔ อาจจะเป็นศาล ๕ ศาล ๖ ไปอีกก็ได้ เพราะฉะนั้นอันนี้กระผมก็อยากฝากเรียนเป็นข้อสังเกตไว้ว่า

ประการแรก กระผมคิดว่า มาตราต่าง ๆ โดยเฉพาะตั้งแต่ มาตรา ๒๓๖ ไป น่าจะได้ยกไว้อยู่ในเรื่องสิทธิเสรีภาพของบุคคลในตอนแรกก็น่าจะเหมาะสมกว่า และบางมาตรานั้นก็อยู่ในกฎหมาย วิ. อาญา อยู่แล้ว แล้วทำไมไม่ไปแก้ในกฎหมาย วิ. อาญา ซึ่งทำได้ง่าย และเป็นไปตามเหตุผลความเจริญของบ้านเมืองและของสังคม ตลอดจนกระบวนการของอาชญากรรมที่มันสลับซับซ้อนเจริญก้าวหน้าขึ้น เราก็จะทำได้ดีกว่ามาใส่ในรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญนั้นน่าจะพูดถึงเรื่องความผาสุกของประชาชนที่เราคาดหมายว่าจะได้ โดยเฉพาะอย่างท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญก็ได้กรุณาบรรยายไว้ในหลายที่ ก็ยืนยันว่าเรานั้นควรจะเขียนให้ได้ผลตามเป้าหมายคือประเทศชาติมีความมั่นคงและประชาชนมีความผาสุกและความเข้าใจที่ปวง ความดีของโอกาสที่ปวง ในหมู่ปวงชนอื่น ๆ เช่น ผู้ชรา ผู้ทุพพลภาพ ผู้พิการ หรือเด็กที่ยากจนก็ควรได้รับการดูแลรักษาให้ดี ขรรษชาติ

สิ่งแวดลอมอะไรต่าง ๆ สิทธิมนุษยชน ชุมชนในท้องถิ่นควรได้รับการยกย่อง
ปรับปรุงให้ดีขึ้น กระจายความมั่งคั่งไปอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้น
ในเรื่องศาล ผมคิดว่าถ้าเราเอาบทบัญญัติมาตราที่ไม่จำเป็นออกจะทำให้
ความยาวของรัฐธรรมนูฉบับนี้กลัดน้อยลง และก็จะทำให้คนสนใจที่จะอ่าน
มากขึ้น และมีเวลาที่จะไปพิจารณาในบทบัญญัติมาตราอื่น ๆ ที่กระผม
กราบเรียนมาแล้วไว้ตัดสิน และในประการนี้ในเรื่องของศาลโดยเฉพาะ
ผมก็อยากกราบเรียน

ประการแรก ผมรู้สึกว่่าที่เขียนมานั้นก็มีเหตุผล ที่ฝังอยู่ใน
ประการแรกก็ควรจะได้อยู่ในเรื่องของศาล อย่างเช่น ศาลรัฐธรรมนูญ
ศาลปกครองพวกนี้ ผมเห็นด้วยที่รวมกันมากับศาลยุติธรรม แต่ว่าเพื่อผลดี
กระผมคิดว่ามันน่าจะเหมาะสมกว่าไหม ถ้าเพื่อเรามารวมทั้ง ๓ ศาล
อยู่ภายใต้ร่มเดียวกันเสีย เช่น อย่างศาลยุติธรรม ซึ่งมีมา ๑๐๐ กว่าปีแล้ว
และที่ทำมาด้วยความมีประสิทธิภาพที่ดี และตรงกับเจตนารมณ์หรือตรงกับ
พระราชดำริหรือพระราชประสงค์ของพระมหากษัตริย์ที่ล่วงลับไปแล้ว
แต่ตั้งแต่ ๑๐๐ กว่าปี ตลอดมาก็เป็นอำนาจอธิปไตยที่ล้ำค่าทำให้เกิด
ความมั่นคงผาสุกกับบ้านเมือง เรามาในระยะยาวนานนี้ก็ควรจะได้อยู่และ
ศาลปกครองหรือศาลรัฐธรรมนูญก็ควรจะต้องอยู่ด้วยกันจะดีไหม ภายใต้ร่มโพธิ์
ร่มไทรอันเดียวกัน คืออย่างเช่น สภาตุลาการ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัด
เพราะอย่างที่ได้มีท่านผู้มีเกียรติในสภานี้ก็ได้เสนอไปบ้างแล้ว -----

กระผมก็ขอสนับสนุนอันนั้นและความคิดในเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง
 เท่าที่ในบทบัญญัติที่สำคัญ ๆ กระผมก็เห็นด้วย ถ้ามารวมกันอยู่ภายใต้ร่มเงาอันเดียวกัน
 นอกจากจะประหยัดแล้วจะทำให้เกิดความคล่องตัวขึ้น ชักตัวอย่างอย่างเช่น คือกระผมจะ
 ไม่ลงรายละเอียดมาตรา เพราะเกรงใจพวกชาวบ้านที่ฟังอยู่ หรือพวกที่อ่าน สสร.
 ที่ฟังอยู่จะต้องพลิกไปพลิกมา กระผมจะพูดแต่เพียงว่าอย่างเช่นศาลรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจ
 ที่จะพิจารณาคดีหรือวินิจฉัยคดีที่อยู่ในศาลที่อาจจะขอให้ระงับไว้ก่อน ก็เกรงว่าจะขัด
 ต่อรัฐธรรมนูญก็ เรื่องเหล่านี้มันจะดีขึ้นมากกว่าไหม ถ้า ๓ ศาลนี้อยู่ด้วยกัน
 แล้วโดยมีสภาตุลาการอยู่ข้างบนเป็นฮีดโยงกันอยู่เป็นสามเหลี่ยม โดยศาลยุติธรรม
 อยู่มุมซ้าย ศาลรัฐธรรมนูญอยู่ตรงกลาง แล้วศาลปกครองอยู่มุมขวา แล้วข้างบน
 มีสภาตุลาการที่รับผลงานของนี้ ทำหน้าที่ประสานงานทางด้านธุรการ การบริหารงาน
 ทางงบประมาณ และประสานงานทางด้านที่จะมีปัญหาการสืบอำนาจศาลต่าง ๆ อย่างเช่น
 พอมีบุคคลจะมาฟ้องศาลแพ่งแล้วจะไปฟ้องศาลปกครองด้วย ทางศาลปกครองอาจจะ
 เป็นคอมพิวเตอร์กดดูว่า ขึ้นที่ออนไลน์ (On - line) ขึ้นที่ศาลแพ่งหรือยัง ถ้าขึ้นแล้ว
 อาจจะไม่รับหรือหาหรือมันจะไม่เกิดปัญหาขัดกันในเรื่องที่ว่าฟ้องซ้ำ หรือว่าราชธ
 แพ่งที่ศาลปกครองมาขณะศาลยุติธรรมจะถือว่าศาลศาลไหน ศาลรัฐธรรมนูญจะได้ไม่ต้อง
 มาเสียเวลาวินิจฉัยความขัดแย้งกัน เพราะอยู่ภายใต้ร่มเงาเดียวกันที่สภาตุลาการ แล้ว
 ตุลาการของแต่ละศาลก็ไม่ต้องมีก็ประหยัด ไปอยู่ในสภาตุลาการหมด มาร่วมกัน
 เข้าหลักสมานฉันท์ รู้รักสามัคคีกันด้วย ตรงกับพระราชดำริในเรื่องความมั่นคงของ
 ประเทศชาติ เพราะฉะนั้นอันนี้ยามนี้เราต้องการความสามัคคีกันในทุกหมู่เหล่า ยิ่ง
 ศาลนี้เป็นหลักประกันความมั่นคง ความผาสุกเป็นหลัก อำนาจอธิปไตยสุดท้ายที่
 รู้ลึกว่าในปัจจุบันก็ยังไม่คลอนแคลนไปมาก จะมีบ้างในเรื่องส่วนบุคคล ซึ่งควรจะ
 ปรับปรุงได้อย่างนี้เป็นต้น หรืออย่างพระราชบัญญัติบางมาตราที่ไม่มีทำนองว่า
 เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญา แต่เอามาแทรกแข่งการดำเนินงานของศาลยุติธรรม
 อย่างเช่น บทบัญญัติที่ว่าคดีถ้าโทษ ๕ ปี แล้วยังพิจารณาไม่เสร็จภายใน ๑ ปี
 ต้องให้ปล่อยตัวไปจะมีประกันหรือไม่ก็ตาม อันนี้ผมขอทราบ เรียงตรง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ
 เพราะเคยเป็นทนายมาตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ นี้ ก็ ๕๐ ปี มาแล้ว
 แต่ว่าหยุดไปตอนที่มารับราชการอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วระยะหลังต่อ
 อายุมาใหม่แล้ว เกษียณมาแล้ว กระผมกราบ เรียงตรง ๆ ว่า ได้พบเห็นสิ่ง
 เหล่านี้ แล้วได้ชิมช้ำขบอยู่ในสายเลือดเลย ว่าศาลเวลานี้การะมาเหลือเกิน
 ทำนองไม่ทราบเพราะท่านไม่มีประสิทธิภาพ ที่บางคนเข้าใจผิดว่าศาลหนึ่งไม่ครบ
 องค์คณะอย่างที่ มีบทบัญญัติ แล้วบางทีก็บอกถ้าไม่ได้นั่งห้ามตัดสินคดีอะไรต่าง ๆ

ซึ่งเข้าใจผิดกันเลยเกิดไป แต่ถ้าได้ลงไปเหตุการณ์จริง ๆ จะพบว่า ศาลนี้บางครั้ง
 อธิบายว่าแต่ ๓ คนเลยครบ คนเดียวบางที่ยังรับงานไม่ไหว บางวัน ๕ - ๕ คดี
 บัลลังก์ก็เหมือนกันบางที่ก็ ๕ - ๕ คดี ต้องรอกัน ถ้าคดีไหนได้รับอนุญาตให้สืบให้
 ดำเนินคดีได้ คดีที่เหลือก็ต้องเลื่อนไป เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ข้อแก้ปัญหาก็คือจะแก้
 ให้ถูกจุด/แก้ให้ถูกที่ต้น ก็น่าจะให้งบประมาณศาลยุติธรรมไป ไปเพิ่มอัตรา
 ผู้พิพากษา ไปเพิ่มสถานที่พิจารณาาคดีคือบัลลังก์ให้มากขึ้นพอ ไม่ใช่พอเสร็จแล้ว
 ทว่าพิจารณาไม่เสร็จเลยให้ปล่อยตัวไป ถ้าอย่างนั้นละก็เกิดวิบัติแน่นอนทางผู้
 กระบวนการยุติธรรม เพราะถ้ากระผมทราบเขียนกรมสถาบันตำรวจเองก็จะร่วมมืออัยการ
 ในการที่จะนำพยานมาสืบพยาน ขึ้นอัยการที่จะนำมาดำเนินการกระบวนการพิจารณา
 ในศาลอาจจะขอเลื่อน เพราะบางคดีผมมีตัวอย่าง บางคดีมีอัยการอยู่ ๓ คน
 นัดที่หนึ่งคนนั้นบอกป่วยเลื่อนแล้ว พอคราวหน้าคนป่วยไม่ป่วยมา อีกคนบอกติดราชการ
 รัฐมนตรีใช้ติดธุระเลื่อนอีกแล้ว แล้วพอที่สุดกว่าจะมาครบได้ผู้บัลลังก์ศาล
 ไม่มีอีก ศาลเองนั่งไม่ได้ตรงกับวันที่อัยการว่าง แบบนี้ต้องเลื่อนไป บางคดีผม
 กราบเขียนตรง ๆ อธิบายว่าแต่จะสืบถึงพยานจำเลยเลย แต่พยานโจทก์บางที่ปากเดียว
 บางคราวท่านเชื่อไหมว่าเลื่อนไป ๕ - ๕ เดือน ถ้า ๒ ปากก็เกินปีแล้ว ถ้า
 พยานโจทก์มี ๕ ปาก ๑๐ ปาก ก็ไปเป็น ๒ ปีแล้ว-----

- ๖๑/๑

เพราะฉะนั้นถ้าอย่างนี้ ผมกราบเรียนว่าถ้ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้เมื่อไรแล้ว โดยมีบทบัญญัติมาตราที่ผ่านความเห็นชอบไว้ให้ช่วย ผมรับรองวันนั้นจะมีอาชญากรออกมาเพ่นพ่านอีกประมาณหมื่นกว่าคน แล้วท่านจะพอใจไหม ลูกหลานท่านจะปลอดภัยไหม ตัวท่านที่ทรัพย์สินบ้านท่านจะปลอดภัยไหม ท่านคิดดู ตำรวจจะพอใจไหมที่จะดูแล เรื่องเหล่านี้ จะเกิดความเดือดร้อนเพราะ เป็นกลียุค และเป็นการเกาผิดที่คั้น แทนที่เราจะปรับปรุงทางคดีอาญา ปรับปรุงทางงบประมาณ แต่กลับมาเขียนในรัฐธรรมนูญ ซึ่งผมก็รู้สึกเป็นสิ่งที่น่าอาย หัวมังกุท้ายมังกร คือตอนแรกก็บอกยาวไป แนวนโยบายแห่งรัฐตัดสิน แต่พอมานะเรื่องนี้สั้นนักไม่ดีเอา เข้ามาใส่เยอะแยะให้มันสับสน กระผมก็กราบเรียน เป็นข้อสังเกตประการแรก และประการที่ ๒ ในบางเรื่อง อย่างเมื่อก็พูดกันถึง มีท่านผู้มิได้อภิปรายไป อย่างเช่น กระบวนที่จับตัวมาและที่ ๒๔ ชั่วโมงนับจากที่นั้นมาจะต้องไปส่งศาล จากที่ทำการไปส่งศาล ฟังดู ผมก็เป็นกลาง ที่แรกก็ตกใจตำรวจอาจจะต้องเดือดร้อน เพราะ ๔๘ ชั่วโมง เขายังไม่พอ เขายังเดือดร้อน แล้วบางครั้งก็เดือดต่อครั้งที่จะถูกฟ้อง ฐานทำให้เขาเสื่อมเสียอิสรภาพ แต่ในเวลาเดียวกันผมมาคิดอีกทางหนึ่ง กฎหมายอันนี้มีช่องโหว่ คือผมอาจจะผิดก็ได้ แต่อยากฝากข้อสังเกตไว้ ถ้าท่านคิดว่าผิดก็กรุณาแก้ แล้วก็คอยรับค่าแปรญัตติของผม กระผมก็จะขอบพระคุณ คือลงว่า ๒๔ ชั่วโมงจากวันที่นำไปถึงที่ทำการไปส่งศาลต้องไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง แต่ว่าช่วงเวลาก่อนนั้นคือไปจับกันได้ที่ไหนก่อนจะมาถึงที่ทำการนี้ที่วันไม่ได้บอก ระหว่างนั้นจำเลยอาจจะถูกซ้อมสะบักสะบอมมาแล้ว ๒๔ ชั่วโมงนี้ก็ห้ามส่งเลย ก็เข้าโรงพยาบาลไป เพราะอันนี้มันก็น่าคิดว่า ก่อนนั้นไม่ได้พูดถึงเลยว่า คือจับได้จริง ๆ จะต้องวันมาถึงที่ทำการ และจากที่ทำการไปถึงศาลจะกี่ชั่วโมงก็แล้วแต่ ก็ยังไม่เป็นไร มันสำคัญช่วงแรกด้วย และบางคนก็จะเห็น ยังไม่ทันจับเลย ๒๔ ชั่วโมงไม่ได้ใช้หรือครบ ส่งวัดไปแล้ว ใส่หีบศพไปแล้ว วิสามัญฆาตกรรมไปแล้ว อย่างนั้นน่ากลัวมากกว่านี้ ควรจะห้วงตรงนั้นมากกว่า เพราะอันนี้ก็เป็น เรื่องหนึ่งที่ผมอยากกราบเรียนฝากไว้จะครบว่ามันอาจจะ มีช่องโหว่ ฉะนั้น ๒๔ ชั่วโมง หรือ ๔๘ ชั่วโมง บางทีไม่มีความหมาย มันมีความหมายช่วงแรกก่อน โดยเฉพาะบางท่านก็ได้อภิปรายพูดถึงเซฟ เฮ้าส์ (Safe house) พูดถึงอะไร ประสบการณ์ผมก็มีเหมือนกัน ไม่ใช่คดี ต่อความมั่นคงในราชอาณาจักรที่มักจะมีพูดกันบ่อยว่า เอาตัวไปเก็บ เสียที่ไหน คดีบางคดีท่านก็ได้ยินบ่อย ๆ คดีที่วิวกันไปวิวกันมาว่าบางทีกว่าจะรู้เรื่อง

หิวกันไปหิวกันมาว่าบางที่ตั้งแต่ว่ารู้เรื่องพยานไปอยู่ที่ไหน ตัวจำเลยอยู่ที่ไหนก็ยังไม่รู้
อะไรต่าง ๆ พวกนี้ นี่ก็เป็นเรื่องที่มีอยู่นอกเหนือ ๒๕ ชั่วโมง กับ ๔๘ ชั่วโมง
ของท่าน นี่ก็เป็นเรื่องหนึ่งนะครับ ที่นี้มาถึงเรื่องของความขัดแย้งในมาตรา ๒๔๗
ระหว่างศาล ให้ศาลเป็นคนชี้ขาด กระผมก็เห็นว่าในเรื่องนี้มองดูก็ดีเหมือนอย่าง
จะช่วยเพิ่มความยุติธรรมให้พลเมือง ประชากร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับมากขึ้น
แต่ถ้ามองอีกเรื่องหนึ่งมันมองเหมือนกับกลายเป็นไปลดศักดิ์ศรีหรือลดประสิทธิภาพ
หรือไปที่เรียกว่าดูถูกก็ได้ ศาลอื่นซึ่งเขาอาจจะไม่ดี ก็มีอีกศาลเข้ามา ซึ่งเราเห็นว่า
ลำพังมี ๓ ศาล บางคราวท่านก็ยังไม่บอกมา ๓ ศาลนี้เราว่าแยะ ท่านยังบอกว่า
ข้อเท็จจริงถึงศาลฎีกาไม่ให้รับฟังแล้ว เพราะฉะนั้นเห็นว่ามันมากไปแล้ว อยากให้
ราษฎรได้รับความยุติธรรมเร็ว ๆ แต่ที่ท่านเพิ่มอีกศาลหนึ่งมาอีก เผื่อว่าเคอะต่างกัน
ได้ไปอีก ๒ ศาลบางทีเคอะออกไปทางโน้นก่อน กลายเป็น ๔ - ๕ ศาล กว่าทางโน้น
จะพิจารณา เพราะฉะนั้นอันนี้ผมฝากไว้ด้วยว่าความหวังดีที่คิดว่าจะช่วยให้ได้รวดเร็ว
อาจจะหวังร้ายได้ไหมถ้ามีคนเขาลาด ทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านเมืองเวลานี้เป็น
ในเรื่องถ้าใครลาดแล้วรู้จักกฎหมายแล้วมักได้เปรียบคนโกงคนยากไร้ กระผมอยาก
ฝากไว้ เราเองก็ยังไม่ประจบประยอม ๆ กฎหมายที่ออกมาให้ทำอย่างนั้นอย่างนี้
ทางปฏิบัติก็ไม่ทำ ถ้าจะทำก็ต่อเมื่อคนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง เขาได้ผลประโยชน์
อย่างคดีเพชร ตำรวจก็ยินดีทำมากรีบวิ่งตัวปลิวเลย แต่ถ้าคดีอย่างอื่นของหลายบ้าง
อะไรบ้าง คนมาปิ่นบ้านเราบ้าง ไปแจ้งบางที่ยังไม่มาดูแล เพราะฉะนั้นอันนี้
เป็นเรื่องที่เราต้องคิดว่าเราใส่อะไรเข้าไป เพิ่มอะไรเข้าไปมันมีจริงหรือเปล่า
หรือทำให้ได้ประโยชน์จากคนที่เขาลาดคนที่อยู่ในวงการที่จะหาประโยชน์จาก
สิ่งเหล่านี้ ยิ่งมากหมอยิ่งมากความ ท่านคงได้ยินอย่างนั้นเหมือนกัน คนไข้เหมือนกัน
มีหมอมากก็ตายเร็วขึ้นไม่ใช่ว่าจะหายเร็ว ผมก็ทราบไว้เรียน

เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ผมอยากฝากไว้ และมาตรา ๒๖๒ อย่างในเรื่องนั้นก็ มีผู้พูดแล้ว ผมก็จะไม่พูดมาก ผมก็เห็นว่าเราเอาอย่างไรกันแต่อำนาจอธิปไตย มีศาล ตุลาการบัญญัติ มีรัฐบาลบริหารบัญญัติ แล้วก็วินิจฉัยบัญญัติ รัฐสภา เราบอก ๓ อันนี้ถ่วงดุลยึดกันไปด้วยกันมา แต่ในเวลาเดียวกันท่านบอกศาลนั้นก็ไม่ว่า ต้องมีศาลอื่นดูแลอีก และในเวลาเดียวกันพอ ท่านบอกรัฐสภาออกกฎหมายแล้ว ก็ยังไม่พออีก ส่งไปศาล และไม่ใช้ศาลยุติธรรม ศาลตั้งมาใหม่ก็ให้ดูแลอีก ผมก็ไม่รู้ จะดูกันไปกิน และท่านรู้ใหม่ว่าเวลานี้ทางการเมือง พรรคการเมืองต่าง ๆ ก็ชิงหาประโยชน์กัน หาคความได้เปรียบกัน กฎหมายอะไรถ้าเขาเสียเปรียบ เขาก็อาจจะอยากถ่วงไว้ ผ่านแล้วทางนี้เตะลูกออกไปศาลรัฐธรรมนูญ เสียบ้าง อะไรบ้าง ก็ถึงได้ ทำไมจะดังไม่ได้ ขอให้เห็นเสียอย่าง เหมือนกับ สสร. เวลานี้ เราก็ยังถูกพลอยอยู่ตั้งแต่แรก เริ่มตั้งมาถึงมีคนลาออกไป ที่ถูกหาว่าบล็อก โหวต (Block vote) บ้าง ปัจจุบันนี้ก็หาว่ารับโผมาแล้วบ้าง เพราะฉะนั้นท่านคิดหรือว่า ในนั้นถ้าท่านเปิดช่องให้ออกไปทางโน้นจะไม่มีใครมุดออกไปออกใบ แต่ตรงกันข้าม ถ้ามันจบที่ไหน เราควรจะเชื่อบ้าง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่แรกผมก็ไม่เชื่อ แต่ตอนนี้ เริ่มเชื่อแล้ว จนผมเองยังหัวใจตัวเองเหมือนกัน คือเริ่มเชื่อแล้ว เราเป็น รัฐธรรมนูญแห่งความหวาดระแวง ใครที่เข้ามาถ้ารักษาตัวไม่ได้ ทำใจไม่ได้ ทำจิตใจไม่ให้อ่องใสโปร่งใสอาจจะประสาทกันขึ้นมาได้ ผมเห็นมี สสร. หลายคน เวลานี้พยายาม ถามหาอะไร ยาประสาท

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขออนุญาตสรุปนะครับ เพราะว่าจะเลยเวลาไปเยอะแล้วครับ

ศาสตราจารย์ธรรมชญ ลัดพลี : เพราะฉะนั้นอันนี้ผมกราบเรียน ขอสรุปตอนนี้น้อยคือว่า ในเรื่องเหล่านี้เราควรดูแลให้มันเกิดความยุติธรรม ที่แท้จริงขึ้น ให้เกิดเป้าหมาย และโดยเฉพาะอันนี้เป็นอำนาจอธิปไตยสูงสุด ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราควรจะต้องส่งเสริมเกื้อหนุน ให้เกิดประโยชน์ประสิทธิภาพจริง ๆ ไม่ใช่ไปแบ่งแยกทำให้แตกสลาย ทำให้มันช่องโหว่ ที่หน่วยงานอื่นก็เลยโอกาสมาใช้ระบบศาลนี้เป็นประโยชน์ เพราะฉะนั้นกระผม กราบเรียนยืนยันว่าควรจะทำตามที่ว่านี้ แต่ว่าควรจะทำโดยเสียอยู่ภายใต้ ร่วมงานเดียวกับสภาตุลาการ เพื่อประหยัดและคล่องตัว เพื่อกันไม่ให้เกิดแตกแยก ให้มีความสามัคคีที่ดี และ

ประการสุดท้ายคือ อย่างในมาตรา ๒๕๕ ผมอยากกราบเรียน
Legislative Institutional Repository of Thailand
สักนิดหนึ่ง ศาลปกครองดูเดิน ๆ ก็เหมือนกับไม่มีอะไรมา แต่ที่ท่านกรุณา

ทำไม่ได้ เขียนไว้ ผมว่าเราควรเขียนล็อก (Lock) ไว้ตอนท้ายว่า ทั้งนี้ไม่รวมถึงคดีแพ่ง ซึ่งอยู่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะมีฉะนั้นจะกลายเป็นเดี่ยวกี่จะมากำก่ายอำนาจของศาลยุติธรรมที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาตัดสินคดีที่เกี่ยวกับคดีปกครอง

แล้วสุดท้ายนี้ เรื่องศาลทหาร ผมอยากจะพูดเพียงสั้น ๆ ว่า ศาลทหารนั้นสั้นมาก ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เพราะฉะนั้นผมก็เสียใจที่บทบัญญัติของกฎหมาย เรื่องศาลทหารนั้นความจริงมีเรื่องจะต้องแก้ไขอยู่เหมือนกัน แต่เราไม่ได้หยิบยกมาเลย ผมก็ฝากข้อสังเกตว่า เราจะเขียนลั้งลงไปได้บ้างไหม เพื่อแก้ไขในเรื่องศาลทหารให้เกิดความเป็นธรรม โดยเฉพาะในคดีที่ทหารมาเกิดคดีขึ้นร่วมกับพลเรือน ผมก็ฝากไว้เท่านี้ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมคิดว่าหมวด เรื่องศาลนี้ได้พูดกันมากว่าข้างข้างทั้งฝ่ายสมาชิก ข้อสังเกตมากมาย และท่านกรรมาธิการก็ได้กรุณาชี้แจงหลายแห่งหลายมุม ก็เป็นภาระของกรรมาธิการแปรญัตติ และกับพี่น้องประชาชนที่จะพิจารณาเข้ามา เนื่องจากท่านพงศ์เทพกรรมาธิการท่านหนึ่งจะชี้แจงเพิ่มเติม ผมอนุญาต เชิญเลยครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จากจังหวัดสมุทรสาคร ในฐานะกรรมาธิการ จะขอกราบเรียนชี้แจงเพิ่มเติมจากที่ท่านผู้ช่วยเลขานุการ คือท่านรองศาสตราจารย์สมคิดได้ชี้แจงไปแล้ว ก่อนอื่นคงต้องขออนุญาตตอบท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากจังหวัดขอนแก่น ที่ท่านถามว่าผมไปอยู่ที่ไหน ก็คงขอกราบเรียนตอบว่า ระหว่างการพิจารณาผมก็อยู่ร่วมในคณะกรรมาธิการโดยตลอด แต่สิ่งที่ท่านรองศาสตราจารย์สมคิดได้ชี้แจงไปนั้น เป็นความเห็นส่วนใหญ่ของกรรมาธิการส่วนตัวกระผมเองนั้นก็มีความเห็น ซึ่งความเห็นของกระผมเองผมคงจะไม่ขออนุญาตกราบเรียนในที่นี้ และก็คงจะไปช่วยเสริมตักแต่งร่างฯ นี้ให้ดีขึ้นในชั้นแปรญัตติ ที่นี้จะขอกราบเรียนตอบข้อสังเกตและคำถามของท่านสมาชิกจากจังหวัดนครปฐม ท่านได้ยกมาตรา ๒๓๕ เกี่ยวกับเรื่องการทำให้นั่งพิจารณาตัดสินคดีของศาล ที่บอกว่าต้องมีผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ และก็มีท่านสมาชิกหลาย ๆ ท่านเอง เพราะฉะนั้นตั้งข้อสังเกตตรงนี้ไว้ว่า ในทางปฏิบัตินั้นจะทำได้หรือ แล้วมีประโยชน์อย่างไร

กระผมขอทราบเรียนอย่างนี้ว่า การพัฒนาระบบการพิจารณาคดีในศาลครั้งนี้ เราพิจารณาตั้งแต่ในศาลชั้นต้นไปถึงศาลสูงสุด คงจะมองที่จุดใดจุดหนึ่งแต่อย่าง เดียวไม่ได้ การพิจารณาให้ครบองค์คณะนั้นจะไป เชื่อมโยงกับการที่ให้ ศาลฎีกาพิจารณาเฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย ความเป็นอิสระต่าง ๆ ของ ผู้พิพากษาซึ่งท่านสมาชิกหลาย ๆ ท่านก็ได้บอกว่าเป็นสิ่งจำเป็น แล้วก็ เป็น สิ่งจำเป็นจริง ๆ สำหรับประชาชน เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีเพื่อประโยชน์ของ ประชาชน ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของท่านผู้พิพากษาหรือตุลาการ แต่จำเป็นที่ ประชาชนจะต้องมีคนกลางไว้ตัดสินคดีเวลามีข้อพิพาทระหว่าง เอกชนต่อเอกชน หรือเอกชนต่อรัฐ เรามาคูตรงนี้ว่าในโครงสร้างใหม่ของระบบเกี่ยวกับเรื่อง ทางศาลเขาจัดอย่างไร ปัญหาข้อเท็จจริงนั้นเป็นปัญหาที่ยากที่สุด ปัญหาว่า จำเลยได้เข้าไปในบ้านผู้เสียหายในวันเกิดเหตุ และทำร้ายผู้เสียหายหรือไป ลักทรัพย์ของผู้เสียหายหรือไม่ เป็นสิ่งที่ตัดสินได้ยาก เพราะว่าผู้พิพากษา หรือตุลาการที่วินิจฉัยข้อเท็จจริงนั้นไม่ได้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเอง ถ้าเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองก็มานั่งพิจารณาคดีไม่ได้ กฎหมายเขาห้ามครับ เป็นสิ่งที่ยากที่สุด จะไม่เป็นสิ่งที่ยากถ้าระบบศาลในปัจจุบัน พระธรรมญู ศาลยุติธรรมบอกว่าองค์คณะในศาลชั้นต้น เว้นแต่ศาลแขวงต้องมีผู้พิพากษา ๒ ท่าน ในศาลอุทธรณ์ก็ว่า ๒ ท่าน ในศาลฎีกาว่า ๓ ท่าน อย่างน้อยเป็นองค์คณะ แต่ทางปฏิบัติที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ส่วนใหญ่ศาลชั้นต้น ท่านผู้พิพากษานั่งพิจารณา ท่านเดียวในศาลจังหวัด หรือในศาลอาญาก็พิจารณาท่านเดียว ในศาลอุทธรณ์ เวลาคดีขึ้นไปสู่ศาลอุทธรณ์ ท่านผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ที่เป็นเจ้าของสำนวน ก็อ่านสำนวนท่านเดียว แล้วมีองค์คณะอีก ๒ ท่าน ท่านเจ้าของสำนวนก็จะไป ปรึกษาของคณะ ๒ ท่านซึ่งปกติจะไม่มีใครมีเวลามาร่วมอ่านสำนวนทั้งหมดครับ ศาลฎีกาก็เช่นเดียวกัน ท่านผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนท่านเดียวอ่านสำนวน แล้วก็ปรึกษาของคณะอีก ๒ ท่าน ถ้าระบบศาลเราเป็นอยู่ในปัจจุบันตรงนี้ ผมเชื่อว่าทุกท่านเห็นเหมือนกันว่าท่านผู้พิพากษาศาลชั้นต้นเพิ่ง เข้าไปใหม่ บางท่านเข้าไปทำงานได้ ๒ ปี ๓ ปี ๕ ปี หรือ ๖ ปี ความน่าเชื่อถือเมื่อ เทียบกับท่านผู้พิพากษาศาลฎีกาที่ทำงานมาจากศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ทำงานมาเป็น ๑๐ ปีก็น่าจะเชื่อว่าท่านผู้พิพากษาศาลฎีกานั้นคงจะวินิจฉัย ในปัญหาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานของโจทก์ จำเลย ว่าจำเลยได้เข้าไป ทำผู้เสียหายหรือไม่ได้ดีกว่า ฟังดูมันน่าจะเป็นอย่างนั้น เพราะประสบการณ์ มากกว่า แต่ถ้าถามจริง ๆ ว่าสิ่งที่ศาลฎีกานั้นตัดสินปัญหาข้อเท็จจริงไปนั้น

ถูกต้องเสมอไปไหม ไม่มีใครบอกได้ครับ ไม่มีใครบอกได้ ท่านผู้พิพากษาที่ตัดสินก็ไม่ทราบหรือว่าข้อเท็จจริงจริง ๆ เป็นอย่างไร แต่ตามสำนวนแล้ว ท่านเชื่อว่าเป็นอย่างนั้น แม้แต่ในท่านผู้พิพากษาศาลฎีกาด้วยกันคนละคนละอ่านสำนวนเดียวกันก็ไม่แน่ว่าจะตัดสินเห็นตามข้อเท็จจริงเหมือนกัน ไม่แน่ว่าที่ระบบใหม่เป็นอย่างไรครับ ระบบใหม่เริ่มจากในมาตรา ๑๓๕ ก็บอกว่า การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีท่านผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ แทนที่จะนั่งคนเดียวก็นั่งครบองค์คณะ ซึ่งองค์คณะอาจจะต้องมากขึ้นในศาลชั้นต้น อาจจะไม่ใช่ ๒ คนก็ได้ อาจจะ เป็น ๓ คนก็ได้ในคดีสำคัญ นั่งแล้วก็ถามพยาน เห็นพยานเบิกความด้วยกัน เข้าใจเหมือนกันครับ ส่งสัยก็ถามพยานได้ พยานคนนี้น่าเชื่อถือไหม เวลาเบิกความ กระสับกระส่ายไหม เวลาเขาถามแล้วพยานจะหลีกเลี่ยงไม่ตอบไหม ความน่าเชื่อถืออยู่ที่อาภักดิ์ภักดิ์ของประชาชน ถ้า ๓ คนนั่งอยู่ด้วยกันเห็นพยานทุกอย่าง แล้วถามว่าเมื่อเทียบกับท่านผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งไม่ได้เห็นพยานเลย เราอ่านแต่สำนวนซึ่งท่านผู้พิพากษาศาลชั้นต้นตำมา

- ๖๘/๑

ถามว่าใครน่าจะอยู่ในจุดที่วินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงได้ดีกว่ากัน ระหว่างคนที่เห็นพยาน ถามพยานด้วยตนเอง แล้ว ๓ คนนั่งเห็นพร้อม ๆ กัน กับท่านเดียวในศาลฎีกา คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าท่านผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นนั้นน่าจะอยู่ในจุดที่วินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงได้ดีกว่าท่านผู้พิพากษาในศาลฎีกา ท่านสมาชิกอาวุโส นะครับ ต้องขอประทานโทษที่เอ่ยนาม ท่านสวัสดิ์ ท่านบอกว่าท่านเป็นห่วง เป็นห่วงว่า ถ้าศาลฎีกาไม่ได้วินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงแล้ว ท่านผู้พิพากษาศาลฎีกาจะไม่มีงานทำ จริง ๆ แล้วผมไม่ใช่ว่าห่วงตรงนั้นครับ ปัจจุบันศาลฎีกาของเรานั้นใหญ่มาก เมื่อเทียบกับศาลฎีกาของหลาย ๆ ประเทศ เรามีก่านผู้พิพากษาศาลฎีกา ๓๐ - ๕๐ คน แล้วก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ท่านผู้พิพากษาศาลฎีกาของเราเสียเวลาส่วนใหญ่ไปกับการอ่านคำเบิกความพยานในท้องสำนวน เพื่อที่จะตัดสินปัญหาข้อเท็จจริง ถึงต้องมีผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนมากขนาดนั้น ทีนี้เมื่อเราพัฒนาระบบศาลชั้นต้นให้หน้าเชื่อถือกว่า สามารถจะวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงได้ดีกว่าศาลฎีกา งานของท่านผู้พิพากษาศาลฎีกานั้นก็ลดน้อยลงครับ เราก็ไม่จำเป็นที่จะต้องนำผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ไปอยู่ในศาลสูงมากเช่นนั้น ไม่จำเป็นแล้วระบบของศาลที่เสนอขึ้นมานั้น ที่มองแล้วคิดมาแล้ว เรื่องการที่จะให้ท่านผู้พิพากษามีเงินเดือนเพียงพอกแก่ความดำรงศักดิ์ศรีของท่าน ท่านไม่จำเป็นต้องได้ขึ้นไปถึงศาลฎีกาครับ ท่านอยู่ศาลชั้นต้นแต่ก็มีเงินเดือนระดับไล่เลี่ยกับผู้พิพากษาศาลฎีกาได้ เราจะมีผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์มาตัดสินคดีในชั้นต้น ๆ อีก ในศาลอุทธรณ์นั้นที่ไม่ได้พูดไว้ว่าจะให้ศาลอุทธรณ์ตัดสินเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายหรือไม่ คือปล่อยว่างไว้ครับ แต่ถ้าถามถึงในความเห็นของผม ถ้าศาลชั้นต้นเราสามารถพัฒนาให้ผู้พิพากษาดังครบบของคณะ มีผู้พิพากษาอาวุโมาบ้าง ข้อเท็จจริงมันน่าจะยุติอยู่ตรงนี้ ความยุติธรรมที่มีนัยสำคัญนั้น คือความยุติธรรม เราสามารถจะมีศาล ๕ ชั้นก็ได้ ไข่ใหม่ครับ ใช้เวลา ๑๐ กว่าปีในการที่จะจบ ๕ ชั้น แต่ก็ไม่แน่หรือครับว่าชั้นที่ ๕ จะมีขาดข้อเท็จจริงถูกต้อง แต่เมื่อเราสามารถพัฒนาให้ชั้น ๑ ของเรา ในศาลชั้นต้นอยู่ในจุดที่วินิจฉัยข้อเท็จจริงได้ดีที่สุด ตรงนั้นน่าจะเกิดระบบที่ดีขึ้น

อย่างที่ว่า ๒ ครั้ง การพิจารณาคดีนั้นเชื่อมโยงกัน ในมาตรา ๒๕๐ ถึงแม้จะพูดไว้เฉพาะในคดีอาญา แต่ได้พูดถึงการพิจารณาคดีอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันในระบบการพิจารณาคดีในศาลนั้น จะเป็นระบบการพิจารณาที่เขารวเรียกว่า นัดครั้งหนึ่งแล้วเลื่อนไป อาจจะเป็น ๒ อาทิตย์หรือเดือนหนึ่งหรือ ๒ เดือน แล้วค่อยมาเจอกันอีกทีหนึ่ง ตรงนี้แหละครับที่มันเกิดความไม่ต่อเนื่องในการพิจารณาคดี

แล้วมันทำให้มีปัญหาในระบบที่ผู้พิพากษาท่านจะนั่งพิจารณาครบองค์คณะหรือไม่
 จำได้ไหมครับ เมื่อไม่กี่วันมานี้มีคดีที่จังหวัดทางภาคใต้ คดีอาญาณะครับ ฟ้องกัน
 ใช้เวลานานเกือบ ๑๐ ปีในการพิจารณาคดี กว่าจะพิพากษาคดีอาญา จำเลยติด
 คุกอยู่เกือบ ๑๐ ปีครับ ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาในศาลชั้นต้นเกือบ ๑๐ ปี
 แล้วศาลยกฟ้อง ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเอง ท่านก็ออกมาแสดงความสลดใจ
 ท่านสลดใจครับ สลดใจกับจำเลยที่ติดคุก ถูกคุมขังระหว่างพิจารณา ๑๐ ปีครับ
 ถ้ามองเหตุการณ์อย่างนี้จะเกิดขึ้นใหม่ ถ้ามีการพิจารณาคดีต่อเนื่อง พิจารณากันะครับ
 มีฆานก็ปาก คดีนั้นเขาบอกมีฆานโจทก์ ๕๐ ปาก ถ้ามองว่า ๕๐ ปากต้องใช้
 เวลา ๑๐ ปีไหม ผมบอกตรง ๆ ครับว่าถ้าพิจารณาต่อเนื่องไม่เกิน ๑ เดือนครึ่ง
 ไม่เกิน ๑ เดือนครึ่งครับ ๕๐ ปาก ตรงนี้มันต้องแก้ ในกฎหมายวิธีพิจารณาความ
 ของเรา ปัจจุบันก็พูดถึงนะครับ ให้มีการพิจารณาคดีต่อเนื่อง แต่ว่าเมื่อไปใช้กัน
 แล้วไม่มีการทำกัน อันนี้เป็นแนวความคิดที่เสนอขึ้นมา เพื่อจะปรับปรุงระบบ
 กระบวนการตรงนี้

ที่นี้จะมีอีกระบบหนึ่งนะครับ ที่ท่านถามในมาตรา ๒๕๓ ท่านบอกว่า
 ในคดีอาญา ผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาในชั้นได้ส่วนมูลฟ้องจะเป็นองค์คณะในชั้นพิจารณา
 ไม่ได้-----

ท่านบอกว่าปกติคนนั้น คนที่พิจารณาได้ส่วนมูลฟ้องว่าคดีมีมูล แล้วก็มาพิจารณาในชั้นพิจารณา ๒ ครั้ง เป็นอยู่ระบบปัจจุบันเป็นอยู่ แต่ถ้าถาม คำพยานต่าง ๆ ที่ว่าไว้ในชั้นได้ส่วนมูลฟ้องนั้น ไม่ได้เป็นพยานหลักฐานที่มาฟังในชั้นพิจารณา ไม่ใช่เลย แล้วแต่เดิมนั้นการได้ส่วนมูลฟ้อง เก่งกว่าคดีมีมูลใหม่ ที่จะให้เอกชนผู้เสียหายปกติธรรมดา เขาสามารถฟ้องได้ เพื่อกันการฟ้องพรว้าเพรื่อ เพื่อกันความลำบากที่จะเกิดแก่คนที่ตกเป็นจำเลยในคดีอาญา ฉะนั้นตรงนี้เองมันคนละกระบวนการ การขึ้นได้ส่วนมูลฟ้องกับการพิจารณา ไม่จำเป็นที่คนที่พิจารณาจะต้องรู้เรื่องอะไรในชั้นได้ส่วนมูลฟ้อง มันคนละตอนกัน

อีกประเด็นหนึ่งเป็นเรื่องของมาตรา ๒๕๘ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับต้นร่างนี้มีความพยายามอยู่ ๒ ประการ ในเรื่องของความเป็นอิสระของท่านผู้พิพากษาและตุลาการ ๑. ก็คือให้ท่านผู้พิพากษานั้นเป็นอิสระจากอำนาจภายนอก อำนาจภายนอกที่พยายามจะแยกศาลออกจากกระทรวงยุติธรรม กันอำนาจทางการเมือง เข้ามาที่มีอิทธิพลเหนือท่านผู้พิพากษา อย่างที่ ๒ กันการครอบงำจากภายในวงการตุลาการด้วยกันเอง ไม่ว่าคนที่มาครอบงำนั้นจะเป็นคนในระดับผู้บริหารงานศาล หรือเป็นคนในคณะกรรมการตุลาการ เราสร้างระบบ จริงอยู่เรามีคดี ๆ ในระบบศาลยุติธรรมของเราเยอะ แต่ไม่ได้หมายความว่าเราที่มีคดีอยู่แล้ว เราไม่ต้องสนใจพัฒนาระบบ เพื่อกันในกรณีที่ เราไม่มีคดีอย่างนั้นเข้ามา ผู้พิพากษาต้องมีอิสระในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดีก็กันผู้บริหารงานศาลจะไปมีอิทธิพลเหนือท่านผู้พิพากษาเหล่านี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการโยกย้ายนั้น ถ้าท่านผู้พิพากษาต้องกังวลกับการโยกย้ายบ่อย ๆ ท่านก็อาจจะต้องโอนอ่อนไปกับผู้ที่มีอำนาจที่จะโยกย้ายให้ท่าน ก็จะทำให้ความดีความชอบท่าน มันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ตรงไปถึงประกันไว้ ว่าการโยกย้ายผู้พิพากษาหรือตุลาการนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากท่านก่อน เว้นแต่ในกรณีการโยกย้ายตามวาระ ซึ่งปกติคิดว่ากฎหมายออกมาก็ประมาณ ๕ ปี ปัจจุบันหลักของทางศาลยุติธรรมก็คือ ไม่ให้ท่านผู้พิพากษาอยู่ในศาลใด ๆ ในจังหวัดใด ๆ เกิน ๕ ปี ติดต่อกัน เพราะท่านก็เกรงเหมือนกัน เกรงว่าอยู่นาน ๆ รู้จักมักคุ้นคนเยอะ ๆ อาจจะเสียความยุติธรรมคือพูดง่าย ๆ ว่า ถ้าครบ ๕ ปี ทาง ก.ต. ก็โยกย้ายได้ แต่ไม่ใช่ไปโยกย้ายเขาทุกปีทุก ๒ ปี ทำให้เขาไม่มีความมั่นคง ในการปฏิบัติราชการ อีกประเด็นหนึ่งที่ผมคงขอทราบ เรียงเกือบจะเป็นประเด็นสุดท้าย ประเด็นที่บอกว่า เป็นคำถกถามจากท่านสมาชิกจากจังหวัดเชียงราย ในมาตรา ๒๓๖ ซึ่งได้กำหนดให้ เจ้าพนักงานผู้จับกุม จะต้องนำผู้ถูกจับไปศาลภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับกุมถูกนำตัวไปถึง ที่ทำการของเจ้าพนักงาน หลักการตรงนั้นเพื่ออะไร บางท่านก็สงสัยว่า ถ้าอย่างนั้น

เมื่อเจ้าพนักงานจับ ผู้ถูกจับมาแล้วจะมีเวลาเพียงพอที่จะสอบปากคำเขาหรือ
เวลาสั้น ๆ แค่ว่า ๒๔ ชั่วโมงเอง ตรงนี้ไม่ได้หมายความว่าเจ้าพนักงานเมื่อจับ
เขามาแล้วจะต้องรีบจับ ต้องรีบสอบสวนแล้วรีบนำไปส่งศาลภายใน ๒๔ ชั่วโมง
ไม่ใช่ครับ การสอบปากคำของเจ้าพนักงานนั้น อย่างว่าแต่ ๒๔ ชั่วโมงเลย แม้แต่
ปัจจุบันที่กำหนดให้ ๗๒ ชั่วโมง หรือแม้แต่ ๗ วัน ก็มีหลายครั้งบ่อย ๆ ครับ
ที่เจ้าพนักงานตำรวจไม่สามารถจะสอบปากคำผู้ต้องหาให้เสร็จภายใน ๗ วัน
หรือภายใน ๗๒ ชั่วโมง บางครั้งได้พยานหลักฐานใหม่มาก็ต้องไปนำตัวกลับมา
สอบสวน แต่ที่บอกว่าเป็นนำตัวไปศาลภายใน ๒๔ ชั่วโมงนั้น ก็เพื่อให้ศาลอย่างน้อย
ได้พิจารณา ว่าการที่เจ้าพนักงานตำรวจไปจับตามหมายจับก็ดี ไปจับในกรณีที่ยัง
โดยไม่ต้องมีหมายจับก็ดีนั้น มันมีเหตุที่จะจับเขาไหม มันมีเหตุที่จะคุมขังเขาไว้ไหม

ถ้ามีเหตุ ศาลก็สั่งว่าให้คุมขังไว้ แล้วจากนั้น เจ้าพนักงานก็จะไปสอบปากคำ เขาว่า
กี่วัน ๆ ก็แล้วแต่ ปัญหาอาจจะมีการเดียว ซึ่งท่านสมาชิกบางท่านได้เคยพูดไว้ว่า
มีไหมว่าที่ทำการของ เจ้าพนักงานตำรวจ ในบางท้องที่ในประเทศไทย ที่ระยะเวลา
เดินทางจากที่ทำการของท่านมาที่ศาลใช้เวลาเกิน ๒๕ ชั่วโมง ในชั้นกรรมาธิการเอง
ก็มีข้อมูลอยู่ค่อนข้างจำกัด กรรมาธิการคิดว่าคงจะไม่มีครับ แต่ตอนนี้เป็นเรื่องรายละเอียด
ถ้ามี เราสามารถจะแก้ไขตกแต่งเพิ่มเติมตรงนี้ได้ แล้วก็ในเรื่องสุดท้ายที่ผมขอกราบเรียน
ตอบท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากจังหวัดปทุมธานี ซึ่งท่านได้สอบถามไว้ตั้งแต่ตอนเช้า
ในเรื่องของรัฐมนตรีที่ไม่อยู่ในคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นความผิดพลาดของทางฝ่าย
กรรมาธิการเองที่ยังไม่ได้ตอบท่าน ก็ขอกราบเรียนตอบตอนนี้ครับว่า สำหรับอำนาจ
หน้าที่ของรัฐมนตรีที่มาอยู่ในคณะรัฐมนตรีนั้น ก็เป็นการปฏิบัติราชการตามที่รัฐมนตรี
ว่ากรมมอบหมาย ซึ่งจะบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
อยู่แล้วครับ และกระผมเองคงมีเรื่องที่จะกราบเรียนเพียงแค่นี้ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผมขออนุญาตให้ผ่านเรื่องหมวดศาลไป
เพราะว่าได้พูดกันกว้างขวาง เพื่อมีโอกาสในการแปรญัตติอีก ต่อไปผมขอเชิญท่าน
สมาชิกพิจารณาหมวด ๙ เลย ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นครับ เชิญท่านรัฐมนตรี

นายธรรมณู มงคล : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมสวัสดีครับฟัง
การอภิปรายมา ๒ วัน ก็ยังไม่เห็นมีใครกล่าวชมคณะกรรมาธิการกว้างๆ ในการทำงาน
อย่างเข้มแข็งเสียสละเพื่อพวกเรามาตลอด ผมขอกล่าวชมเชยคณะกรรมาธิการกว้างๆ
ผ่านท่านประธานสภาว่า อย่างที่ท่านทั้งหลายได้เสียสละร่างรัฐธรรมนูญให้พวกเรา
อันนี้เป็นสิ่งที่ดีเยี่ยม ผมเองได้มีโอกาสไปทำงานในคณะติดตามผลงานของคณะกรรมาธิการ
ทุกคณะ ผมได้ไปที่โรงแรมอิมพีเรียล ควีน ปาร์ค ผมได้ไปที่พิชญา ผมได้เฝ้าดูการทำงาน
ของคณะกรรมาธิการกว้างๆ ตั้งแต่เช้าจนถึง ๒ ขยามทุกวัน เสียสละกันอย่างเต็มที่
ท่านประธานครับ ผมตรวจดูรัฐธรรมนูญที่ร่างมาแล้วทุกหมวด เกือบทุกหมวด ผมให้คะแนน
ถ้าไม่เต็มร้อยก็เกือบร้อย บางหมวดผมให้คะแนนเกินร้อยด้วยซ้ำไป เพราะว่าท่านมาดี
เกินพอ แต่มีอยู่หมวดเดียวที่ท่านประธาน ผมทำใจไม่ได้ก็คือ หมวด ๙ เรื่องของ
ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและท้องถิ่น ท่านประธานครับ ในตอนวันแรก ๆ ท่านประธาน
ตอนที่ผมไปพิชญาวันแรก ผมก็ได้มีโอกาสพบกับท่านอาจารย์วิสุทธ์ ขอโทษนะครับ
ที่ต้องเอ่ยชื่อนาม ท่านอาจารย์วิสุทธ์ได้แสดง เป็นคนที่ผมนับถืออย่างยิ่งในความกล้าหาญ
ในความเสียสละ ที่ต้องการร่างฯ หมวดนี้ให้ดีที่สุด ท่านอาจารย์วิสุทธ์เอาจริงๆ
นี้ให้ผมดู ตอนนั้นไม่ได้ชื่ออันนี้ ตอนนั้นผมมีชื่อว่า การบริหารราชการแผ่นดิน ท่านประธานครับ
ผมได้เห็นความปรารถนาอย่างแรงกล้าของอาจารย์วิสุทธ์ที่จะหาการเปลี่ยนแปลง

ของประเทศในทิศทางที่ถูกต้อง รัฐบาลฯ เขียนหมวดนี้ทั้งหมดพร้อมกฎหมายลูก เพื่อจัด
โครงสร้างองค์กรประกอบที่ล้ำสมัยของระบบราชการเสียใหม่ มีการกำหนดขีดเงินถึง
ความสัมพันธ์ของระหว่างหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่าง
ข้าราชการประจำ และข้าราชการการเมือง เป็นต้น ในส่วนของการปกครองส่วนท้องถิ่น
อาจารย์วิสุทธีได้กำหนดแผนงานการกระจายอำนาจ การปกครอง การตัดสินใจ
การเงินการคลังไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องจัดให้มีผลอย่างจริงจัง ให้เกิดขึ้นภายใน
๕ ปี หลังจากรัฐธรรมนูญที่ได้ประกาศใช้ โดยจัดเป็นรูปแบบของเทศบาลนคร เทศบาล
เมือง เทศบาลตำบลทั่วประเทศ ตามจำนวนของประชากร และเมื่อรายได้ของชุมชน
ขึ้นสูงถึงระดับหนึ่ง ประชาชนมีสิทธิมีประชาธิปไตยที่จะบอกกับส่วนกลางว่า พร้อมแล้ว
ที่จะเปลี่ยนสภาพจากหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นจากส่วนกลางมาเป็น
ส่วนบริหารส่วนท้องถิ่น ส่วนจังหวัดที่ไม่พร้อม การบริหารส่วนภูมิภาคก็ยังคงอยู่เช่น
ปัจจุบัน ส่วนที่พร้อมแล้วการบริหารส่วนภูมิภาคก็ค่อย ๆ หายไป แต่ว่าผู้ว่าราชการฯ
ซึ่งเป็นของมหาดไทยก็ยังคงอยู่ ดูแลกำกับความเรียบร้อยตลอดไปทุกท้องถิ่นเช่นปัจจุบัน
ท่านประธานครับ ผมต้องกลับกรุงเทพฯ ก่อนที่เรื่องยุติของอาจารย์วิสุทธีมีโอกา
สได้เสนอเข้าสู่สภาในวันนี้ ผมกลับกรุงเทพฯ ด้วยความสบายใจอย่างมาก คิดว่า
ยุติของอาจารย์วิสุทธีที่เป็นยุติที่ดีมาก ๆ จะต้องผ่านการรับรองจากบรรดาคณะท่าน
กรรมการยกร่างฯ ทุกท่าน ผมกลับมากกรุงเทพฯ ด้วยความสบายใจเหลือเกิน ผมได้
มีโอกาสดูเห็นร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เมื่อวันจันทร์ที่ผ่านมาเอง ท่านประธานครับ
ผมขอเรียนตรง ๆ ว่า ผมรับหมวดนี้ทำใจไม่ได้จริง ๆ ทุกอย่างเขียนมาเลย
ท่านประธานลองดู ทุกอย่างเขียนไว้หมดเลย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ -----

ท่านประธานครับ ทุกคนคงทราบแล้ว รัฐธรรมนูญปัจจุบันในเรื่องของการกระจายอำนาจ เขียนไว้ในแบบที่ว่า ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ผมเขียนได้เลยว่า อีก ๕๐ ปีข้างหน้า เราไม่มีโอกาสได้เห็นการกระจายอำนาจอย่างจริงจังเกิดขึ้น ท่านประธานครับ ขอดูคดีเดียวขอเดาตอนนี้ ผมยกตัวอย่าง มาตรา ๒๕๒ ที่องคมนตรีมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ท่านคงทราบ สสร. พวกเราทราบดีว่า สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นไม่ได้เลย โอกาส สสร. ครี่งนี้เรามีอยู่แล้ว ผมเสียตายเหลือเกินถ้าเราไม่ทำให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น ถ้าเราอยากให้รัฐธรรมนูญออกมาอย่างนี้ การบริหารส่วนท้องถิ่นจะเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย ผมอยากให้มีการกำหนดแผนงานที่แน่นอนว่า จังหวัดต่าง ๆ จะให้มีการบริหารส่วนท้องถิ่นเต็มที่เต็มรูปแบบในจังหวัดใดอย่างไรบ้าง และเมื่อไร ผมใคร่ขอเรียกว่า ผมไม่ทราบว่าผมจะกลับไประนอง ผมไม่ทราบว่าผมจะบอกคนระนอง ได้อย่างไรว่า ที่ไปรับฟังประชามติมาแล้วผมจะไปตอบเขาว่าอย่างไร ในภาวะปัจจุบันในโลกปัจจุบันจะให้จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งส่งส่วยเข้ามาจากรัฐบาลกลาง มันไปอย่างนี้ไม่ได้ตลอด ถึงจุดหนึ่งที่ท้องถิ่นเขาจะบอกว่า เขาหยุดส่งส่วย เขาจะไม่ทำอะไรอีกแล้ว แล้วลองดูถึงจุดนั้นจะเกิดอะไรขึ้น ยิ่งแล้วไปกว่านั้นผมขอย้อนกลับไปประเด็นหนึ่ง อยากให้กลับไปดูมาตรา ๕๐ หมวด ๕ อันนี้ยังแล้วไปใหญ่เลย ผมขออ่านมาตรา ๕๐ นะครับ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ อันนี้ดีฟังค์ดี แต่ดูประโยชน์สี่ครับ รวมทั้งอาจพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น ทำให้ไม่ต้องใช้คำว่า อาจ ละครับ ทำให้ไม่ต้องใช้คำว่า ต้อง ละครับ หรือไม่อย่างนั้นไม่ต้องมีทั้งอาจทั้งต้องก็ได้ ก็เขียนว่า รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมก็ได้ แสดงว่าอย่างนี้ เขียนไว้ทำไม เขียนไว้เพื่อคนที่มาที่หลังจะทำอย่างไรก็ได้ เขาจะมองว่า สสร. แบบทำเต็มที่เลย คนที่มาตอนหลังทำอย่างไร เปิดช่องให้เต็มที่เลย อันนี้ผมไปตอบประชาชนไม่ได้เลย ผมอยากให้มีการแก้ไขตรงนี้ ผมคิดว่าพวกเรากำลังจะหลีกหนีปัญหา เราไม่กล้าเผชิญกับความจริง ลืมหลักหนึ่งสิ่งที่เราหาไม่พ้น ผมได้ยินพูดกันเสมอในสภาที่ว่า ปัญหาหลักของชาติในปัจจุบันก็คือ การรวบรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง แล้วทำไมเราไม่กระจายออกไปละครับ กระจายออกไปแล้วใครจะมา

๑๓๔

สร ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

พรเทพ ๖๗/๒

เพื่ออำนาจรัฐ ถ้าเรากระจายอำนาจให้ส่วนกลางมันเล็กลง ผมเคยอ่าน
ท่านคิกฤทธี ปราโมช ได้เขียนไว้ว่า ประเทศไทยเหมือนกับกำแพง แล้วก็
มีต้นไม้ใหญ่ ๆ ขึ้นอยู่ข้าง ๆ รากมันยาวเหลือเกิน รัฐบาลก็คือต้นไม้หรือรากไม้
ถ้าหากเราจะไปรื้อรากไม้ กำแพงก็พัง แต่ถ้าไม่รื้อทั้งราก ไม่รื้อทั้งกำแพง
ถ้าไม่ทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะพังทั้งต้นไม้และกำแพง เพราะฉะนั้นผมว่าถึง
เวลาแล้วเราต้องทำอะไรบางอย่าง ผมไม่ได้บอกว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้
ร่างฯ นี้ไม่กระจายอำนาจ ผมไม่ได้บอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่กระจายโอกาส
แล้วก็ไม่ได้กระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ผมเป็นห่วงเพียงแต่ว่า คนในต่าง
จังหวัดเขาไม่ได้ดูว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ร่างโดยคณะกรรมการยกร่างฯ เขาคง
คิดว่าเป็นการร่างโดย สสร. ทุก ๆ คน เขาเพียงแต่จะต่อว่าบอกว่า เราทำ
อย่างเสียไม่ได้เท่านั้นเอง ผมขอฝากไว้แค่นี้ ขอขอบคุณครับ

- ๖๘/๑

(การประชุมคําเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางบุพผา อุดมศักดิ์ รองประธาน
สภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสุรินทร์คะ
นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบคุณมากครับท่านประธาน
ผม นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. จังหวัดอุดรธานี ผมจะกล่าวถึงมาตรา
นี้เป็นประเด็น ๆ ครับ

ประเด็นที่ ๑ เกี่ยวกับเรื่องที่ผมเคยอุทธรณ์ไว้เมื่อวานนี้
ที่กล่าวพูดว่า องค์การ องค์การ ที่ผมมาสนใจเรื่องนี้ก็เพราะเห็นว่ารัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่กล่าวไว้ในมาตรา ๖ แต่ข้อความที่ใช้
หรือบทบัญญัติต่าง ๆ น่าจะอยู่ใน ขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษ คอนฟอร์มิตี
(Conformity) อย่างเดียวกัน คือเป็นมาตรฐานเดียวกัน แล้วผมได้
ยกตัวอย่างให้ฟังมีคำพูดที่กล่าวถึงในมาตราต่าง ๆ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖
มาตรา ๓๙ มาตรา ๖๒ ซึ่งเกี่ยวกับองค์การอื่นของรัฐ ท่านองนี้ แล้วก็มีที่
กล่าวถึงคำว่า องค์การ ก็มีอันเดียวครับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ซึ่งกล่าวถึงในมาตรา ๘๒ มาตรา ๘๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง และที่มากที่สุด
ก็คืออยู่ในหมวด ๙ มีอยู่ ๖ มาตรา ผมคิดว่าความที่จะดูเป็นชื่อที่เหมาะสม
มันก็น่าจะอยู่ที่ตรงคำว่าสระอา ที่มีเพิ่มมาตัวเดียวหรือครับ มันน่าจะ
อยู่ใน คอนฟอร์มิตี (Conformity) อันเดียวกัน เพราะว่าองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นก็เป็นองค์การของรัฐ ไม่ได้มีอิสระจากรัฐก็น่าจะใช้คำว่า องค์การ ได้
นี่เป็นเรื่องที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ เกี่ยวกับมาตรา ๒๘๑ ในหมวด ๙ ผมอยากจะขอ
เสนอแนะท่านกรรมาธิการร่างฯ อยากจะให้เพิ่มข้อความไปหน่อยครับ
ที่กล่าวถึงไว้ในมาตรา ๒๘๑ ก็คือ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความ
เป็นอิสระแก่ท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของ
ประชาชนในท้องถิ่น ผมอยากจะขอให้เพิ่มข้อความว่า ในท่านองนี้แหละครับ
คือไม่จำเป็นต้องเป็นแบบนี้หรือครับ แต่ท่านองที่ว่า แต่ต้องไม่กระทบต่อ
ความสงบเรียบร้อย สวัสดิภาพหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือส่วนได้เสีย
อันพึงคุ้มครองของบุคคลใด เพราะที่กล่าวถึงมาตรา ๑ นั้นก็เพียงแต่เกี่ยวกับ
เรื่องประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้ และที่ผม
Legislative Institutional Repository of Thailand

เสนอเพิ่มเติมเพราะผมเห็นมีข้อความแบบทำนองนี้ มีอยู่ในมาตราอีกแยะ ๗ มาตราด้วยกัน มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๘๖ มีข้อความบางส่วนหรือจะทั้งหมดในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับมาตราทั้ง ๗ มาตราเหล่านี้ในทำนองที่ว่า จะไม่เป็นการขัดต่อ ความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพ ศีลธรรมอันดีของประชาชน เราก็ยังกล่าวขึ้นได้ในมาตราเหล่านี้ ก็เพิ่มเข้าไปนิดหน่อยคงจะไม่เป็นไร เพิ่มแค่ ๒ บรรทัด แล้วเพื่อให้มันอยู่ในระดับเดียวกันในมาตรา ๒๘๒ ผมอยากเสนอให้ตัดในวรรคสอง บรรทัดที่ ๓ ตั้งแต่คำว่า ทั้งนี้จะกระทบถึง สาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้ เพราะว่าที่จริงอันนี้ก็ไม่ว่าเป็น หรือครับ เราได้กล่าวถึงแล้วในมาตรา ๑ ตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และในมาตรา ๒๘๒ ก็ได้กล่าวถึง ในวรรคหนึ่ง ที่ว่า มีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์การปกครอง เดิมเป็นองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็กล่าวไว้แล้วครับ ไม่จำเป็นต้องรีพิท (Repeat) ไม่จำเป็นต้องซ้ำอีกก็ได้

สำหรับประเด็นที่ ๓ เกี่ยวกับเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น กระผมมีความเห็นส่วนตัวในเรื่องนี้ว่าการปกครองที่เราใช้อยู่คือการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย คือในการปกครองของประเทศซึ่งรวมถึงการปกครอง ส่วนท้องถิ่น เรามีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นองค์พระประมุข -----

ที่เรามีอยู่ก็ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิวัฒนาการจากการปกครองแบบไทย ๆ ที่ผ่านมา ซึ่งก็สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่และขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรมของไทย หากจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามกาลเวลา หรือหากจะใช้แบบอย่างบางอย่างในต่างประเทศมาไว้ด้วยความที่คิดว่าเป็นความเจริญของประเทศ ก็ไม่ควรจะลอกเลียนแบบมาทั้งหมด คือบางอย่างที่จะทำให้ขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานอันที่ผมนำมา แล้ว โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นอันตรายต่อเอกภาพของการปกครองประเทศ ซึ่งหลักการพื้นฐานดังกล่าวนี้มีปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรของไทยฉบับที่ผ่าน ๆ มาอยู่แล้ว เช่นระบบรัฐสภาและการบริหารราชการแผ่นดินที่มีการกระจายอำนาจให้กับภูมิภาคและท้องถิ่น โดยใช้ส่วนภูมิภาคกำกับดูแลท่ส่วนกลาง เพื่อให้เกิดเอกภาพในการปกครองประเทศ อันเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อความมั่นคงของประเทศ เพราะในสภาพเช่นนี้อำนาจการปกครองหรืออำนาจของรัฐจะควบคุมไปถึงทุกแห่งในประเทศ ผมเห็นว่าอันนี้จำเป็นในการปกครองประเทศ ผมไม่ใช่หมายความว่าผมต้องพยายามจะระงับการเจริญเติบโต หรือความเจริญของท้องถิ่น ผมเห็นด้วยที่ให้ท้องถิ่นมีความเจริญ มีการปกครองด้วยตนเองในส่วนที่จำเป็น เป็นต้นว่างบประมาณ หรือการพิจารณาที่จะทำอะไร สร้างอะไร ถนนอะไร ที่ไหนอะไรต่าง ๆ เพื่อให้ความเจริญในท้องถิ่น แต่มันต้องมีขอบเขตจำกัด และเรื่องนี้เกี่ยวกับเอกภาพในการบริหารงานของราชการส่วนภูมิภาคและของซึ่งเกี่ยวกับจากส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ก็ไปเกี่ยวข้องกับเรื่องของระดับผู้ว่าราชการจังหวัด เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดก็เป็นตัวแทนของส่วนกลาง ในการที่จะกำกับดูแลการปกครองในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักของการปกครอง ในการบริหารราชการแผ่นดิน ปัจจุบันส่วนกลางเราใช้หลักการมอบอำนาจให้แก่ภูมิภาค ซึ่งทางปฏิบัติจะมอบหรือไม่มอบก็อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจจากส่วนกลาง ผมคิดว่าเรื่องนี้ควรจะมีความชัดเจนในรัฐธรรมนูญของเราว่า อำนาจส่วนใดที่จะให้ส่วนกลาง ใช้ดุลยพินิจในการมอบให้ และอำนาจส่วนใดที่จะต้องกระจายให้ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ก็เพื่อผู้ทำหน้าที่ในการบริหารในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นมีอำนาจที่เพียงพอกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ จะได้บริหารราชการให้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ และก็ให้ความเจริญให้กับท้องถิ่นเหล่านั้น สำหรับในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง ผมมีข้อคิดว่า ระบบการเลือกตั้งที่จริงเหมือนอย่างที่เราได้มา เลือกตั้งผู้แทนราษฎรมันเป็นลักษณะของผู้แทนฯ ขออนุญาตต้องใช้ภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า เรพรีเซนเททีฟ (Representative) เช่นผู้แทนราษฎร หรือ ส.จ. ส.ท. อะไรอย่างนี้ แต่ระบบการแต่งตั้งมันจะเป็นที่มาของตัวแทน ซึ่งควรจะใช้คำว่า เอเจนต์ (Agent) เช่น

บุคคลที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งให้ใช้อำนาจทางการบริหาร เช่น ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นอย่างผู้ว่าราชการจังหวัดที่เขาเป็นตัวแทนของรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง และใช้อำนาจแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวมในภูมิภาค ทั้งนี้ก็เพื่อให้อำนาจของรัฐในรูปของรัฐเดียวตามมาตรา ๑ จะคงอยู่ต่อไป คือจะต้องมีตัวแทนของรัฐบริหารงานในระดับภูมิภาค ถ้าหากไม่มี ผมคิดว่ามันจะทำให้ไม่สามารถทำให้เกิดเป็นเอกภาพในการปกครองประเทศนี้ได้ และการกำหนดว่าองค์กรใดหรือองค์กรใดจะต้องใช้ระบบใดในการเลือกตั้งผู้บริหารขององค์กร สมควรที่จะให้สอดคล้องกับระบอบการปกครองระบบการเมืองและการบริหาร การใช้อำนาจรัฐและการเพิ่มประสิทธิภาพและการคงอยู่ของระบบการปกครองเป็นสิ่งสำคัญ คืออย่าใช้ระบบการเลือกตั้งเป็นที่มาของผู้บริหารขององค์กรที่ต้องมาจากการแต่งตั้งเป็นอันขาด เพราะว่าพื้นฐานความมุ่งหมายและกลไกทางสังคมเหล่านั้นมันแตกต่างกันที่ผมพูดไม่ว่าเราจะเรียกชื่อว่าอะไรก็ตาม จะเรียกว่าอะไรก็ตาม ถ้ามีการเลือกตั้งผู้ว่าฯ จะเปลี่ยนชื่อเป็นอะไรก็ตาม หลักการก็เหมือนกันละครับ ไม่ควรจะให้ขัดกับระบบที่ว่ามี ผมก็มีข้อเสนอนี้ ขอบคุ่มมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านปรีดาโต๊ะ

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ : เรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ สสร. จากจังหวัดมุกดาหาร ในฐานะที่ผมเคยสัมผัส
งานส่วนท้องถิ่นมาตั้งแต่เป็นนายอำเภอจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วก็ได้เป็น
สมาชิกสภาเทศบาล แล้วเป็นนายกเทศมนตรี แล้วก็ลาออกมาเป็น สสร. นะครับ
ผมก็อยากจะเรียนให้ทราบว่า เรื่ององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมานั้นครับ
ในรัฐธรรมนูญจะพูดว่าตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นส่วนใหญ่ แล้วก็จะมีบทเฉพาะกาล
อีกว่าจะต้องทำตามกฎหมายรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลา ๕ ปี อย่างที่กฎหมาย
รัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว เพราะฉะนั้นผมอยากจะพูดไปตามมาตราว่า มาตรา ๒๕๑ ว่า
รัฐจะต้องให้ความสำคัญอันสร้อยแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์
ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ในข้อเท็จจริงแล้วนะครับ ผมอยากเรียนให้ทราบว่า
เจตนารมณ์ของประชาชนนะครับ เขาไม่เคยหกรอกครับ มีแต่ทางรัฐเอาไปจัดตั้ง
ให้เขา บางอย่างเขายังไม่พร้อมนะครับ ก็จำเป็นต้องจัดตั้งขึ้นมา ผมยกตัวอย่าง
อย่างเรื่องเทศบาล จังหวัดโดยยกฐานะเป็นจังหวัดขึ้นมาแล้ว ในพระราชบัญญัติ
เทศบาลกำหนดไว้เลยว่า ท้องถิ่นใดที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ให้ยกฐานะเป็น
เทศบาลเมือง แต่ปรากฏว่าความพร้อมเขาไม่มีครับ ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ อย่าง
จังหวัดมุกดาหารนะครับ แยกจังหวัดมาจากจังหวัดนครพนม แล้วมาเป็นเทศบาล
เมืองมุกดาหาร รายได้ก็ไม่มีครับ แต่ความจำเป็นจะต้องทำ เพราะฉะนั้นมันก็
ไม่มีความเจริญ ต้องอาศัยงบประมาณจากส่วนกลาง ในขณะที่ผมเข้ามา ก็ได้
ชอกี้เงิน ชอกี้ไร่ต่าง ๆ มา แล้วผมอยากเรียนให้ทราบว่าจังหวัดที่ตั้งใหม่
อย่างจังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดหนองบัวลำภูก็เหมือนกัน นี่ครับเป็นเพราะว่า
กฎหมายกำหนดให้ แล้วผมอยากเรียนให้ทราบว่ากฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
มันมีตั้ง ๖ รูปแบบ แบบแรกมันมีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันมากครับ
โดยเฉพาะในเรื่องรูปแบบของเทศบาล ระบบรัฐสภา มีทั้งฝ่ายบริหาร มีคณะเทศมนตรี
มีสภาด้วย แล้วก็รูปแบบต่อไปก็คือว่า ในรูปของคณะกรรมการของสมาชิกปาล และใน
รูปแบบพิเศษคือในกรณีเมืองพัทยา แล้วก็ในรูปแบบของกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้บริหาร
นั้น เลือกตั้งโดยตรง แล้วก็ในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วก็รูปแบบ
ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทั้งหมด ๖ รูปแบบ ผมเป็นนายกเทศมนตรีครับ
ในฐานะที่เคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วก็เคยควบคุมงานส่วนท้องถิ่น พอมาเป็น
นายกเทศมนตรีแล้ว ผมมองดูว่าทางส่วนกลางคือกระทรวงมหาดไทยยังห่วงอำนาจ
ไว้มาก ยังมีกฎหมาย มีระเบียบต่าง ๆ ที่เขาควบคุมงานของเทศบาลหลายรูปแบบ

แล้วก็ค่อย ๆ ผ่อนคลาย เพราะผมเข้าใจว่าในตอนนั้นคงจะคิดว่าผู้บริหารหรือสมาชิก
ยังไม่มีความเข้าใจ ต่อไปนั้นก็เริ่มผ่อนคลายไปแล้ว แต่อย่างไรก็ตามยังมีการที่ยัง
หวงอำนาจอยู่ เพราะฉะนั้นผมอยากเรียนให้ท่านทราบนะครับว่า ในเรื่องนั้นผมเป็น
นายกเทศมนตรี แล้วก็เคยเข้าประชุมสมาคมสันนิบาตเทศบาล -----

นายกเทศมนตรีนั้นได้คุยกันมาก ว่างานนี้ของเทศบาลอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ว่าราชการจังหวัด เขาพูดอย่างนี้เลยครับ ทางผู้ว่าฯ ผมมีความสะท้อนใจ
เขาบอกว่าถ้าผู้ว่าฯ ดีก็ดีไป ถ้าผู้ว่าฯ ไม่ดีผมก็ทำงานลำบาก แล้วผมเอง
เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วก็เคยเป็นนายกเทศมนตรี ผมมีความรู้สึก
ทางจังหวัดยังพยายามที่จะเข้ามาล้วงลูกมากเกินไป แต่อย่างไรก็ดี แต่เนื่องจาก
ว่าผมเคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด เขาก็ไม่ค่อยทำอะไรเท่าไร แต่ว่าหลังจาก
ที่ผมลาออกมานี้ คนที่เป็นนายกเทศมนตรีแทนผมบอกว่าเดี๋ยวนี้จังหวัดเข้ามา
ก้าวก่ายมาก บางเรื่องไม่ใช่เรื่องของจังหวัดเลย จังหวัดมีหน้าที่กำกับดูแล
เทศบาลนั้น ให้ทำหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติแล้ว
ไม่ใช่อย่างนั้น เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะเรียนให้ทราบ ว่าในเรื่องความเป็นอิสระ
มันมีความสำคัญ เพราะฉะนั้นยังไม่ให้ความอิสระเท่าที่ควร ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ
อย่างเงินของเทศบาลซึ่งเป็นรายได้ของเทศบาล แล้วเหลือเอาไว้แต่ละปี ๆ
เขาเรียกว่าเงินสะสม ซึ่งจะทำอะไรต่าง ๆ ได้ แต่ว่าจะต้องมีโครงการ
จะต้องมีแผนพัฒนาฯ ซึ่งเราก็ผ่านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยออกไว้เลย ว่า
จะต้องผ่านความเห็นชอบของสภาเทศบาล เมื่อผ่านความเห็นชอบของสภา
เทศบาลแล้ว จะต้องให้ผู้ว่าฯ อนุมัติอีก ทั้งที่เป็นเงินรายได้ของตัวเอง มีแผนงาน
ของตัวเอง แต่ปรากฏว่านี่แหละครับกฎหมายเทศบาล ผมอยากเรียนให้ทราบ ว่า
ยังไม่มีมีการแก้ไข แล้วยังไม่ได้ทำอะไรต่าง ๆ หลากอย่างด้วยกัน อันนี้ผมอยาก
จะเรียนให้ทราบ ที่หน้ามาตรา ๒๘๓ ในเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งอำนาจหน้าที่
ระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ
อย่างตามที่ท่าน สสร. ระบุ ท่านได้กล่าว ผมก็ว่าอย่างนี้ เพราะฉะนั้น
การปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่บอกต้องมีกฎหมายบัญญัติ
เพราะมันมีกฎหมายตั้ง ๖ ฉบับ แล้วก็แก้ยังไม่ได้ บางอย่างยังแก้ไม่ได้เลย
เพราะฉะนั้นผมอยากจะเรียนให้ทราบว่าในเรื่องการปกครองท้องถิ่น นอกจาก
การแบ่งอำนาจหน้าที่แล้ว ผมคิดว่าควรจะมีหน่วยงานสนับสนุนช่วยเหลือ
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะนี้งานอันนี้ไปอยู่ที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
แล้วกระทรวงมหาดไทยนี้ขณะนี่ก็งานเยอะ ทางฝ่ายท่านนายกเทศมนตรีต่าง ๆ
ที่ได้ประชุมกันเขาอยากให้แยกงานปกครองส่วนท้องถิ่นออกมาตั้งเป็น
กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยต่างหาก ซึ่งพอผมจะพูดมันจะเป็นเรื่องยาวมาก
เพราะกรมการปกครองจะมีสำนักการบริหารงานส่วนท้องถิ่น สำนักการศึกษา
Legislative Institutional Repository of Thailand
ส่วนท้องถิ่น อันนี้ผมต้องขอภัยที่ต้องพูดอันนี้ในฐานะที่เคยเป็นผู้นำ ๆ

แล้วต้องมาพูดคล้าย ๆ ว่ากันเอง แต่ว่าในเมื่อเป็นนักการเมืองแล้ว
 ผมก็ต้องกล้าพูดแล้วใครไม่เคยมาสัมผัสสทำผมไม่รู้ อย่างท่านผู้ว่าฯ
 สมนึก ชูวิเชียร ท่านไม่เคยเป็นนายกเทศมนตรี แต่ผมเป็นผมรู้ เพราะฉะนั้น
 ผมก็มีความสัมผัสสักมานาน ก็ผมก็อยากจะให้ว่ามีหน่วยงานขึ้นมาหน่วยหนึ่ง
 ซึ่งคอยดูในนี้ควรจะเพิ่มหน่วยงาน ที่จะมาสนับสนุนขององค์การบริหาร
 การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะ แล้วการแบ่งเงินก็เหมือนกัน รายได้ต่าง ๆ
 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่แล้วให้เขาเป็นบ้างที่เขาไม่สามารถ
 ที่จะเอาไปใช้จ่ายได้ ไหนจะเป็นค่าลูกจ้าง ค่าอะไรต่าง ๆ บางทีมันไม่
 เพียงพอต้องขอการรับสนับสนุนจากส่วนกลาง เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็อยากจะให้
 เพิ่มว่าควรจะเป็นหน่วยงานอิสระ แล้วจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่าง
 ท้องถิ่นให้มันเหมาะสม ใจผมแล้วอยากจะถ้าเก็บในท้องถิ่นไหนได้
 ก็ควรจะให้อย่างน้อย ๕๐ เปอร์เซ็นต์เช่น ๑๐๐ บาท ก็ ๕๐ บาท-----

เพราะภาษีของเทศบาลก็ดี เก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย แต่ว่ามีส่วนหนึ่ง ภาษีล้อเลื่อนนี้ก็ให้ในจังหวัดนั้น แต่มีภาษีบางอย่างรัฐจัดเก็บ แล้วก็แบ่งสรรให้กับองค์การปกครองท้องถิ่น เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะ เรียนว่า ควรจะมีกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ให้ เพราะขณะนี้ให้เพียงประมาณ ๗ เปอร์เซ็นต์ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นผมก็จะทำเรื่องนี้ใน เรื่องการแปรญัตติต่อไป

ที่นี้ผมก็อยากจะมาเรียนให้ทราบว่า มาตรา ๒๘๔ ในเรื่องสมาชิก สภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง อันนี้ก็ถูกต้องแล้วครับ แต่ว่าผมอยากจะเพิ่ม ว่า ควรจะมีระยะเวลากำหนดการดำรงตำแหน่งไว้ด้วย เพราะกฎหมายแต่ละฉบับ คือ ๖ ฉบับนั้นครับ วาระในการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่เท่ากัน เทศบาล ๕ ปี สภาจังหวัด ๕ ปี องค์การบริหารส่วนตำบล ๔ ปี สุขาภิบาล ๔ ปี กรรมการสมาชิกของสภาเมืองพัทยา ๔ ปี เพราะฉะนั้นควรที่จะกำหนดไว้เลยว่า ๔ ปี เพื่อให้มีวาระนั้นเท่าเทียมกัน หรือไม่ก็ไม่กำหนดก็แล้วแต่ แต่ว่าอันนี้ก็แล้วแต่ กฎหมายบัญญัติเหมือนกันครับ ที่นี้คณะผู้บริหารในพรรคต่อไป คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจาก ความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น อันนี้ผมเห็นด้วย เพราะว่าไม่มีท่าน สสร. บางท่าน ได้พูดถึงเมื่อวานนี้ว่า อย่างของเทศบาลควรจะแบ่งเป็นเขต เขาเรียกเป็นแขวง ควรออกเป็นเขต เพราะว่าเทศบาลนั้นมี ๓ ระดับ คือเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร ตำบล ๑๒ เมือง ๑๘ นคร ๒๔ เพราะฉะนั้น อันนี้ผมเห็นด้วยนะครับ โดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของ สภาท้องถิ่น ก็คือเลือกตั้งโดยตรง ผู้บริหาร อย่างนายกเทศมนตรีอาจจะ เลือกตั้งโดยตรง เพราะที่แล้ว ๆ มานี้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลและมีเสียงข้างมาก แล้วก็มาเลือกกันว่าใครจะเป็น ชาวเสียงกัน แล้วก็ เป็นนายกเทศมนตรีกัน ที่นี้พรรคสุดท้าย คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมี ตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นไม่ได้ แต่ในทางปฏิบัติในปัจจุบันนี้ถึงแม้ว่า พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะ เสนอผ่านสภาผู้แทนราษฎร ไปแล้วก็ตามครับ แต่ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นยังทำหน้าที่ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ครับ นายอำเภอเป็นหัวหน้าส่วนอำเภอในองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วผมก็ ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าออกไปอย่างไร อย่างจังหวัดนี้ถ้าหากการปกครองส่วน

Legislative Institutional Repository of Thailand

ท้องถิ่นเต็มรูปแบบแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะ ไปอยู่ที่ไหน จะเป็นแบบ กทม.

หรืออย่างไร เพราะมันต้องมีพื้นที่ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็ยังมีข้าราชการอยู่ แล้วก็
 สุขาภิบาล ซึ่งท่านเอนกท่านก็พูดว่า สุขาภิบาลขณะนี้ก็ให้ประธานกรรมการสุขาภิบาล
 ให้มีการเลือกตั้งแล้ว แต่ว่ามีหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยว่า สุขาภิบาลใด
 ที่มีรายได้เกิน ๕ ล้านบาทขึ้นไป กรรมการสุขาภิบาลนั้น ๘ คนมาจาก
 การเลือกตั้ง แต่ถ้าต่ำกว่า ๕ ล้านบาท นายอำเภอยังเป็นประธานกรรมการ
 สุขาภิบาลอยู่ เพราะฉะนั้นอันนี้ผมหวังว่ามันจะจัดรัฐธรรมนูญใหม่

แล้วอีกเรื่องหนึ่งก็คือ ที่ท่านสมาชิกผู้ที่เกี่ยวข้องจากระนอง ท่านก็
 บอกว่า อยากจะเห็นที่ท่านอาจารย์วิสุทธิได้ร่างฯ มาแล้ว ผมก็มีความเห็นด้วย
 แต่ผมคิดว่าท่านก็อาจจะหวั่นไหวในเรื่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล ซึ่งเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ -----

คือผมอยากเรียนให้ทราบ ว่า ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๕ ผมอาจจะจำ พ.ศ. ไม่ได้ นะครับ คือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะ เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกโดยตำแหน่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้าน ในตำบล และแพทย์ประจำตำบล แล้วก็สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง คือสมาชิก อบต. ได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้น หมู่บ้านละ ๒ คน เพราะฉะนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนี้ครับ เรากลัวว่าเราจะมีปัญหา เพราะว่าเราามาจากการเลือกตั้ง ในพระราชบัญญัติสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทเฉพาะกาลอีก ให้กำนัน เป็นประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตำแหน่งในวาระเริ่มแรก เป็นเวลา ๔ ปี เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ ที่เราจะร่าง การปกครองท้องถิ่น ผมก็ได้รับการ ต่อว่าจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านว่า เคยเป็นฝ่ายปกครองแล้ว ไม่ปกป้องอะไรต่าง ๆ ไม่เข้าใจ ผมก็ชี้แจงบอกว่า ท่านก็เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ท่านก็เป็นสมาชิกโดย ตำแหน่งแล้ว ที่นี้ผมก็อยากจะเรียนให้ทราบว่า เรามีบทเฉพาะกาลนะครับ ในมาตรา ๓๒๘ ในบทเฉพาะกาล เพราะมันเกี่ยวข้องกับ ผมขอภัยด้วยที่จะต้อง ไปถึง ซึ่งยังไม่ถึงบทเฉพาะกาล แต่ว่าอยากจะเรียนให้ทราบว่าเราไปห้วง มาตรา ๓๒๘ มิให้นำมาตรา ๒๘๔ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจนกว่าจะพ้นสิบปี นับแต่ วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล แพทย์เขาก็เป็น สมาชิก อบต. อยู่ครับ ทำไมटकไปแพทย์ประจำตำบล ทำไมท่านไม่เอาแพทย์ ประจำตำบลเข้าไปด้วย ผมอยากจะเรียนให้ท่านทราบนะครับ ในเรื่องนี้ เป็นเรื่อง ที่สำคัญมาก แล้วโดยเฉพาะผมดูแล้ว ไม่มีบทเฉพาะกาลใน เรื่องการออกกฎหมาย เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ภายในระยะเวลาที่ปี ไม่มีนะครับ มีแต่เรื่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเท่านั้นให้คงตำแหน่งไปก่อน ๑๐ ปี ซึ่งเขาก็เป็นอยู่แล้วในพระราชบัญญัติของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล แต่มี อย่างเดียวคือว่า กำนันนั้นเป็นประธานแต่เพียง ๔ ปีเท่านั้นเอง ส่วนผู้ใหญ่บ้าน ก็เป็น แพทย์ประจำตำบลก็เป็น แพทย์ประจำตำบลเขาบอกว่าทำไมเขาออกไป อันนี้ผมก็อยากจะเรียนให้ทราบในฐานะที่ผมได้สัมผัสงานของการปกครองท้องถิ่น มาโดยตลอดนะครับ แล้วผมเองที่เข้ามาในนี้ผมก็อยากจะมาดูใน เรื่องการปกครอง ท้องถิ่นว่ามีความก้าวหน้าอย่างไร สรุปแล้วเหมือนเดิม คือตามที่กฎหมายบัญญัติ เพราะฉะนั้นผมก็ขอฝากคณะกรรมการที่จะแปรญัตติต่อไปได้รับทราบเป็นเบื้องต้น เพียงแค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธงชาติตะ

นายธงชาติ รัตนวิชา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ธงชาติ รัตนวิชา สสร. จากจังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ หลายท่านก็ได้พูดถึง เรื่องนี้กันมากพอสมควร กระผมเองจะใช้เวลาเพียงน้อยนิด ในการที่จะพูดถึง เรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านประธานครับ จากการไปรับฟัง ความคิดความเห็นจากพี่น้องประชาชน พี่น้องประชาชนให้ความคิดความเห็นในเรื่อง ของปกครองส่วนท้องถิ่นมากมาย สรุปว่า พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นอยากให้รัฐ กระจายอำนาจไปให้ท้องถิ่นได้ปกครองกันเอง เพราะว่าเวลานี้ในท้องถิ่นนั้น ยังทำอะไรกันไม่ได้ไม่มากนัก เมื่อเราจะร่างรัฐธรรมนูญกันแล้ว น่าจะร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อการปฏิรูปอย่างแท้จริง นั่นก็คือ น่าจะต้องกระจายอำนาจ กระจายการบริหารงาน การเงินการคลังลงไปให้ท้องถิ่นได้มีอิสระอย่างแท้จริงในการที่จะปกครองตนเอง ท้องถิ่นคือหัวใจสำคัญของประเทศเรา พัฒนาตรงไหน ควรจะดำเนินการอย่างไร

- ๗๔/๑

ก่อนนี้เรามักจะทำอะไรไปจากส่วนกลาง ทำอะไรไปจากส่วนภูมิภาค ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่น เพราะฉะนั้นการให้ความสำคัญกับพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นการให้ที่ตรงกับเจตนารมณ์ของพี่น้องประชาชน ดังนั้น การที่เราร่างรัฐธรรมนูญในคราวนี้ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก นับว่าได้สนองความต้องการของพี่น้องประชาชนได้ตามสมควรแล้ว ท่านประธานที่เคารพ แม้ว่าในร่างรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นมาไม่ได้ได้ชื่ออะไรให้เห็นชัด ๆ แต่เราก็มีข้อบ่งชี้ในมาตราต่าง ๆ ส่อให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่นของเราให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพี่น้องประชาชนตามสมควร พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นได้เสนอความเห็นมาว่า ต่อไปนี้จะต้องพัฒนาการปกครองในระบบตำบล หมู่บ้าน ซึ่งเวลานี้เป็นสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วนั้นน่าจะพัฒนาต่อไป มีการคิดกันว่า น่าจะพัฒนาท้องถิ่นเหล่านั้นให้เจริญขึ้นมาเป็นรูปแบบเดียวกัน เสีย อาจจะเป็นเทศบาล แล้วก็จะมีเขตพื้นที่ติดต่อกันทั่วไปหมด นี่คือความเห็นของพี่น้องประชาชนที่ส่งกันเข้ามา เทศบาลอาจจะมีเทศบาล ๒ ประเภท และทั่วประเทศ ก็จะมีพื้นที่ของเทศบาลทั่วถึงกันไปหมดทั้งสิ้น ซึ่งจุดนี้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็เขียนเอาไว้เป็นแนวทางเหมือนกันว่า ถ้าถึงเวลาหนึ่งประชาชนในท้องถิ่นนั้นต้องการจะให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบ เต็มพื้นที่ ก็สามารถกระทำได้ ซึ่งอาจจะกระทำได้ตามรูปแบบเหมือนของ กทม. ก็ย่อมได้ ในมาตราต่าง ๆ เขียนไว้ ถ้าได้ตรวจดูตั้งแต่มาตรา ๒๘๑ เป็นต้นไปนั้นก็จะเห็นชัดครับว่า ต่อไปในอนาคตรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นไปในรูปแบบที่เราคาดหวังกันได้ ผู้บริหารต้องมาจากการเลือกตั้ง สมาชิกสภา ต้องมาจากการเลือกตั้ง มาจากพี่น้องประชาชน เมื่อใดที่การปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มพื้นที่เต็มรูปแบบนั้นก็คือมีแต่การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค อาจจะยังอยู่บ้าง แต่เป็นแค่เพียงสายสร้อยที่ร้อยรัศมีระหว่างการปกครองส่วนท้องถิ่นกับการปกครองส่วนกลางให้สามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี เพราะฉะนั้นจุดนี้จึงเป็นจุดความหวังหนึ่งของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ทำอะไรแก่เขามากมายพอสมควร แม้ว่าที่เขียนไว้จะไม่ชี้ว่าเพราะเจาะจงลงไปว่าเขาได้อะไรบ้าง แต่ว่าก็ยังเปิดโอกาสกว้าง ๆ ให้พี่น้องประชาชน ให้รัฐสภาในอนาคตได้พิจารณาปรับรูปแบบให้เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ต่อไป

Legislative Institutional Repository of Thailand

เพราะฉะนั้นตรงนี้กระผมจึงอยากจะพูดเอาไว้ให้เป็นบันทึกกันว่า สภาร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ไม่ได้พูดถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเดียว แต่ว่าในหมวด ๙ ได้พูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นเอาไว้ กำหนดไว้ชัดเจนว่า รัฐต้องให้ความอิสระแก่ท้องถิ่น เขียนไว้ชัดเจนในคราวนี้ในมาตรา ๒๘๑ มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีคณะกรรมการ มีหน่วยงานที่จะต้องแบ่งปันรายได้กันอย่างยุติธรรมระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น มีการแบ่งอำนาจ มีการจัดสรรภาษีอากร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ท้องถิ่นมีอำนาจ มีกำลังที่จะพัฒนาตัวเองขึ้นมาได้ และถึงวันนั้นท้องถิ่นก็จะเข้มแข็ง แม้ว่าเวลานี้หลายฝ่ายก็อาจจะวิตกกังวลอยู่ อย่างไรก็ตาม เมื่อเริ่มต้นมันก็ถูกขลิบเป็นธรรมดา มันก็อ่อนแออยู่บ้างเป็นธรรมดา ก็ต้องให้เวลาในการพัฒนาตัวเองขึ้นมาเรื่อย หลายฝ่ายบอกว่าเวลานี้องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ไหวไปไม่รอด แต่ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมกราบเรียนแล้วว่าต้องให้เวลาเขา ต้องให้เวลาในการเรียนรู้ ในการลองผิดลองถูก ไปพลางก่อน คาดว่า ๒ - ๓ ปีข้างหน้า องค์การบริหารส่วนตำบลก็จะต้องเข้มแข็งมากขึ้น เมื่อเข้มแข็งมากขึ้นถึงขั้นที่จะร่วมกันเป็นเทศบาลได้ หลาย ๆ อบต. อาจจะรวมขึ้นมาเป็นเทศบาล หลาย ๆ เทศบาลอาจจะรวมกัน มาเติมพื้นที่เป็นการปกครองแบบ กทม. ก็ได้ -----

เพราะฉะนั้นเรื่องที่จะพูดกันถึงเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดถึงเวลาที่ไม่ต้องพูดมันก็มาเอง เพราะฉะนั้นตรงจุดนี้กระผมจึงคาดว่าในหมวด ๙ นี้ ถ้ามีอะไรที่ยังขาดตกบกพร่องอยู่ เราก็คงจะพิจารณาแปรญัตติได้ในชั้นแปรญัตติต่อไป เพราะฉะนั้นกระผมจึงกราบเรียนว่า ในหมวดนี้ตามความเห็นของพี่น้องประชาชนที่แสดงความเห็นมานั้น ทางสภาฯ ของเราได้เขียนขึ้นมาเพื่อสนองตอบพี่น้องประชาชนตามสมควรแล้ว ขอคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญอาจารย์แก้วสรรค่นายแก้วสรร อดิโพธิ : เรียนท่านประธานและเพื่อนสมาชิก

นะครับ ผมขอชี้แจงในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานของกรรมาธิการในกรอบนี้ผู้ที่ช่วยร่างฯ ช่วยรวบรวมข้อมูลขึ้นมาก็คือ ท่านอาจารย์สมคิด ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และก็ศึกษาในด้านท้องถิ่นโดยเฉพาะ ในการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะ แต่เราก็ปรึกษากันตลอด ผมอยากจะทำให้เพื่อนสมาชิกได้เห็นภาพรวมว่าเราได้พยายามทำอะไรบ้าง ถามว่า ความพยายามอันนี้มาจากความฝันหรือความเพ้อฝันอะไรหรืออย่างไร คำตอบก็คือว่า ผมขอยืนยันว่ามันก็เหมือนกับ เรื่องอื่น ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ ร่างฯ ของคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ไม่รู้ก็เรื่อง มันก็มาจากกระแสดึกที่มีมาแต่เก่าแต่ก่อน เป็นปัญหาที่ได้แย้งกันมาแล้วก็มาลงตัว เรื่องการเลือกตั้งแบ่งเขต पार्टी ลิสต์ (Party list) อะไรก็แล้วแต่ อันนี้บ้านเมืองมันว่ากันมาก่อนแล้วทั้งนั้น คิดกันมาก่อนแล้วทั้งนั้นโดยนัยเดียวกันเรื่องท้องถิ่นก็เหมือนกัน มันจะมีปัญหาที่มันค้างคาอยู่คิดกันไว้ก่อนแล้วเถียงกันมาก่อน แล้วเราก็คิดว่ามันชัดเจนพอรับกันได้เราก็เอามาลงตัวไป

ข้อที่ ๒ ถ้าถามถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนก็ขอเรียนให้ทราบนะครับว่าท่าน สสร. จะเชิงเทรา คุณวุฒิพงศ์ ฉายแสง ก็ได้เป็นตัวกลางในการเชิญให้กลุ่มเทศบาลทั้งประเทศว่า ท่านโปรดคุยกันเสียก่อนในแต่ละเทศบาล แล้วก็ส่งตัวแทนมารวมกันที่กรุงเทพฯ แล้วก็มาคุยมาเสนอให้เราฟัง แล้วหลายอย่างที่ผู้รับผิดชอบงานท้องถิ่นได้เสนอไว้ในที่ประชุมนั้นก็ปรากฏอยู่ในนี้ ผมขอเรียนชี้แจงดังต่อไปนี้ ข้อแรกสิ่งแรกที่เรารู้สึกใจก็คือว่า เรื่องการปกครองท้องถิ่นนั้นท่านทั้งหลายโปรดอย่าลืมคำว่า ฟังตนเองนะครับ หมายความว่าเมื่อมอบงานใดให้ท่านต้องอาศัยภาษี อาศัยรายได้ของท่านทำให้สำเร็จ เลือกดีได้ดี เลือกชั่วได้ชั่วจนกัน รวยก็รวย ฉะนั้นการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องว่า งานอันนี้พวกคุณทำกันเองได้ แล้วก็จ่ายเงินกันเองได้ จุดอยู่ตรงนั้น มันมีปัญหาที่เจอว่า บ้านเราสภาพการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจ การถือตัวของชุมชน ชุมชนบ้านนอก

ชุมชนเมือง หรือแม้กระทั่งมหานครมันไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นเราก็คิดว่าบรรดาารูปแบบต่าง ๆ ทั้งหลายจำเป็นหรือไม่ที่เราจะต้องไปคิดไปบอกเอาเป็นเทศบาลเสียให้หมด อย่างไรดีต่าง ๆ ตรงนี้ในกระแสที่เกี่ยวกันในเรื่องการปกครองท้องถิ่นยิ่งเกี่ยวกันมากว่าจะเหมาะสมหรือไม่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่าน สสร. ชงชาติชิวไว้ นั่นก็เป็นสิ่งที่เราคิดว่าวิวัฒนาการมันน่าจะเป็นตัวกำหนดไปได้ว่า ถ้าให้ตำบลโนนหมาวอมีเทศบาล ผมก็ยังไม่เข้าใจว่าจะมีภาษีออกมาทำอะไรได้เหมือนกับเทศบาลในเมืองหรือเปล่า เพราะฉะนั้นตรงนี้เราเว้นไว้ แต่เราก็ได้ให้หลักไว้สำหรับทุกองค์กรท้องถิ่น ซึ่งตัวนี้ในข้อแรกก็คือ เรื่องการกระจายอำนาจในระดับจังหวัด อันนี้โดยการนำเสนอของท่านอาจารย์วิสุทธี แล้วก็เพื่อน ๆ สสร. ทุกคนเห็นว่า ถึงเวลาที่จะทำให้มันปรากฏเป็นที่เป็นที่เส้นทางเสียทีหนึ่ง ในที่สุดเราก็ลงเอาไว้ที่ในหลักการพื้นฐานว่า ต่อไปนี้การกระจายอำนาจระดับจังหวัดทำได้อ ย่ามาหาว่าแบ่งแยกดินแดนกันอีก และเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ด้วยถ้าพร้อม ถ้ากำลังมันไปถึง เราเปิดทางไว้ให้แล้ว แล้วท่านผู้ใดกลัวจะเป็นการแบ่งแยกดินแดนโปรดดูมาตรา ๒๘๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้ -----

เพราะฉะนั้นท้องถิ่นทั้งหลายอย่ามาคิดว่าตัวเองมีอำนาจรัฐอยู่ในตัวเอง ออกกฎหมายได้ทำอะไรได้ มันต้องให้รัฐให้มา อันนี้คือหลักของความเป็นรัฐเดี่ยวนะครับ แต่อำนาจที่ให้ ถ้าให้ไปแล้วคือเคารพว่านี่คือการให้เขาปกครองตนเอง อันนี้คือมาตรา ๒๘๑ มาตรา ๒๘๒ ปัญหาที่ท่าน สสร. จากมุกดาหารชี้ไว้ก็คือว่า อำนาจเมื่อตกกับท้องถิ่นแล้วต้องให้เขารับผิดชอบกัน ถ้าเลือกเทศมนตรีมาแล้วจะทำอะไรต้องไปขออนุมัติผู้ว่า มหาดไทยหมด แล้วเลือกมาทำไม เพราะฉะนั้นการที่มหาดไทยก็ดี หรือหน่วยงานอันใดก็ดี จะไปแตะการดำเนินงานของท้องถิ่นต้องเป็นเรื่องของการกำกับดูแล ไม่ใช่เรื่องของการอนุมัติหรือบังคับบัญชา ตรงนี้เป็นปัญหาหนักมาตลอด ท้องถิ่นทุกแห่งร้อนมาตลอด พอส่งอันนี้ให้ดู แทนที่จะไปดูว่าขัดต่อกฎหมายอะไรไหม กลับไปแทรกดุลยพินิจเขา ไปแทรกความต้องการของเขา หรือระเบียบที่ออกมามันหุยมหิม เสียจนกระดิกไม่ได้ เป็นเสมือนก่องหนึ่งนมหาดไทยเสียอย่างนั้น เพราะวรรคสองนี่คือตัวหลักว่าการกำกับดูแลทำได้ แต่ต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศ เป็นส่วนรวม มันจะกระทบถึงสาระสำคัญของหลักการปกครองไม่ได้ ตรงนี้ถ้ามีศาลปกครองในอนาคตเกิดขึ้น เมื่อใดที่ส่วนงานที่ไม่คุมท้องถิ่นไปแตะดุลยพินิจเขา ไปล่วงดุลยพินิจเขาจนกระทบถึงสาระสำคัญการปกครองตนเอง คดีนี้จะไปเข้าศาลปกครอง แล้วบรรทัดฐานก็จะเกิดขึ้น มาตรา ๒๘๓ เรื่องการแบ่งงาน หลายท่านพูดว่าน่าจะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ โปรดพิจารณา นะครับว่า เราได้สร้างกลไกอันนี้ไว้ คือกลไกที่พัฒนาการแบ่งงาน แบ่งเงิน แล้วบางที่แบ่งอำนาจด้วยนะครับ อำนาจที่จะดูแลการสาธารณสุขในพื้นที่ ตรงนี้บางที่มันไม่ต้องใช้จ่ายสตางค์อะไร อนุมัติโรงงานในพื้นที่ นิวแชนซ์ (Nuisance) หรือเปล่า พวกนี้ก็มักจะลงไปด้วย แต่ถามว่าถ้าลงไปแล้ว ต้องมีช่างมีวิศวกรตามไปด้วยนี้ไหวไหม เอาเงินเดือนที่ให้นามา เพราะฉะนั้นงานอะไรจะตกไปมันคงต้องดูกันละเอียด แต่ปัจจุบันนี้มันไม่ไปไหน ท่านทราบไหมครับว่ามหาดไทยจริง ๆ อำนาจเหลือไม่เท่าไร คนที่หวงอำนาจจริง ๆ คือกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ถามกรมโรงงานสิครับ เอาอำนาจอนุญาต โรงงานให้เทศบาลไหนบ้างแค่ไหน ถามกระทรวงศึกษาธิการบ้างสิครับ ยอมให้การศึกษาแก่ท้องถิ่นแค่ไหน นี่ก็จะดึงการศึกษาของกรุงเทพมหานครมาเข้า

กระทรวงศึกษาธิการเสียอีก เพราะฉะนั้นปัญหาอยู่ตรงนั้น เพราะฉะนั้น การสร้างกลไกที่จะแบ่งงานแล้วก็คิดถึงการแบกรับทางภาษี คิดถึงการอุดหนุน เป็นขั้นเป็นตอนไป ตรงนี้เราคิดว่าเป็นกลไกที่สำคัญกว่า สำคัญกว่าที่จะมา เขียนอะไรให้มันนำไปใช้ได้ทุกหัวระแหงที่มีความแตกต่างทั้งกาลเวลาแล้วก็พื้นที่ เพราะฉะนั้นเราเลยสร้างกลไกอันนี้ไว้วันะครับว่า ให้มีกฎหมายกลางว่าด้วยการแบ่งงานแล้วก็กรรมการ เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายบรรดาท่านที่คิดองการ จะผลักดัน เรื่องการกระจายอำนาจ โปรดยึดกฎหมายนี้เป็นหลัก ถ้ารัฐธรรมนูญนี้ ออกไป กฎหมายกลางในการพัฒนาท้องถิ่น ตรงนี้คือตัวถูกแจจจริง ๆ ที่มันจะ เดินไป ถ้ายังปล่อยให้การแบ่งงานแบ่งเงินยังอยู่ในอำนาจของส่วนราชการ และกระทรวงการคลัง ท้องถิ่นไม่มีทางได้อะไรไปครับ แท้งตาย เพราะฉะนั้น ต้องยึดตรงนี้ให้ได้แล้วก็สร้างไปให้ได้ อย่าให้เราเขียนรัฐธรรมนูญจน กลายเป็นพระราชบัญญัติเทศบาลเลยครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้ให้ไว้แล้ว โปรดช่วยกันด้วยครับ อย่าให้ สสร. มาเนรมิตอำนาจท้องถิ่น เราทำให้ไม่ได้ครับ แล้วอีกข้อหนึ่งที่สำคัญ ผมคิดว่าข้ออื่นอีกส่วนเดี๋ยวก็คือ เรื่องของการแบ่งงาน งานนี้ปกติก็จะ เขียนไว้เป็นวัตถุประสงค์ของเทศบาลเอะอะไรเอะ ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ และที่แก้ก็ไม่ให้เสียที่ แต่รัฐธรรมนูญนี้ได้ย่ำถึงการกิจสำคัญ ที่จะต้องตกไปถึงท้องถิ่น นั่นก็คือ เรื่องการศึกษาแล้วก็ เรื่องการดูแลสุขภาพทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ตัวนี้เป็นตัวสำคัญมากนะครับ -----

- ๗๗/๑

เพราะฉะนั้นเราก็คิดว่าเราได้พยายามพัฒนาปัญหาจากความเป็นจริง แล้วก็มีความผันอันยาวไกล แล้วก็รู้ข้อจำกัดต่าง ๆ แล้วก็สร้างกรอบไว้ทั้งหมดเท่านี้ ปล่อยให้ร่างรัฐธรรมนูญจะต้องมารับภาระที่มีหลากหลายแปรผันขนาดนี้ เราเขียนหลัก ๆ ไว้ทั้งหมด คลุมไว้ทั้งหมด อันนี้ก็เป็นการเขียนที่แจ่มแจ้งว่าแนวความคิดหรือที่มาเป็นอย่างไร ส่วนในรายละเอียดทางเนื้อหาหลักวิชาจริง ๆ คงต้องขอให้ท่านอาจารย์สมคิดช่วยชี้แจงถ้ามีความข้องใจครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์โกศลค่ะ

นายโกศล ศรีสังข์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระทบอินดีเป็นอย่างยิ่งที่มีหมวด ๕ ออกมา เห็นด้วยอย่างมากกับหลักการแนวคิดและทิศทางของหมวดนี้ แล้วข้อสงวนต่าง ๆ ที่ท่านผู้มีเกียรติได้พูดไปแล้วนั้นก็เห็นด้วยเช่นเดียวกัน สำหรับกระผมเองอยากจะเสนอแนวความคิดและหลักการบางอย่างซึ่งมิได้มีปรากฏอยู่ในหมวด ๕ กระผมยินดีมากเมื่อวานนี้ที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้พูดไว้ว่า หัวใจของร่างรัฐธรรมนูญคือประชาชน แล้วก็ในร่างรัฐธรรมนูญของเราก็มีหลายมาตราที่พูดไว้อย่างชัดแจ้งว่า ให้กอบกู้ฟื้นฟูพัฒนาภูมิปัญญาของประชาชน หลายท่านได้พูดในแถลงการณ์ของก้านัน ผู้ใหญ่บ้านที่ส่งมาให้เรา ทั้งของภาคกลางและของประเทศไทยก็ได้พูดว่า สถาบันก้านัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นได้ตั้งมาแล้วร้อยกว่าปี ถ้าจะว่าไปมันก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันของประวัติศาสตร์ของภูมิปัญญาของไทยไปแล้ว กระผมคงจะไม่ต้องเตือนพวกเรากระมังครับว่าการจัดตั้งสถาบันก้านัน ผู้ใหญ่บ้านขึ้นเมื่อร้อยปีเศษมานั้น มีข้อผิดพลาดที่สำคัญอย่างยิ่งอยู่ข้อหนึ่งซึ่งมีผลพวงจนกระทั่งปัจจุบันนี้ นอกจากการรวบรวมอำนาจมาไว้ส่วนกลางมากอยู่แล้ว สิ่งหนึ่งที่สำคัญมากก็คือการหลงลืมการทอดทิ้ง การข้ามกลายสถาบันดั้งเดิมของชุมชนในระดับหมู่บ้าน นั่นคือเราลืมพวกที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงปัญญาในหมู่บ้าน ในชนบทของอีสานหรือของภาคอื่นก็จะมีพวกม็คนายก ในอีสานจะมีพวกขะเจ้า ซึ่งเป็นผู้นำทางภูมิปัญญาและทางวิญญาณจิตของประชาชน แม้เวลาจะผ่านไปแล้วร้อยปีเศษ สถาบันเหล่านี้ก็ยังคงอยู่ แต่ไม่มีใครยอมรับนับถือนอกจากชาวบ้าน นั่นเป็นบทเรียนที่สำคัญ ขณะนี้เมื่อเราจะ มี อบต. การพูดถึง อบต. ในหมวดนี้ก็มีพูดกันยังไม่ชัดเจนอย่างที่ท่านพูดแล้ว กระผมอยากจะนำเสนอว่า น่าจะมีการปรับโครงสร้างของ อบต. เสียใหม่ ขณะนี้เรา มี ฝ่ายสภา อบต.

แล้วก็มีคณะผู้บริหาร ถ้าเป็นก่อนเส้าก็มีก่อนเส้าเพียง ๒ ก่อน ตั้งหม้อข้าว
 ไม่ไหวนะครับ ในบ้านนอกมันต้องมี ๓ ก่อน นอกจากนั้นในรายงานของ
 จังหวัดมหาสารคามที่กระผมได้มอบแก่ท่าน สสร. ไปแล้ว ในหน้า ๔
 ถึงหน้า ๒๔ ก็มีการเขียนบันทึกไว้ความเป็นจริงว่า อันตรายของ อบต.
 กรณีตัวอย่างที่ทั้งห้องลูกก้ำลึงวางแผนแล้วก็สำเร็จแล้วที่จะซบ อบต.
 ที่จะควบคุมทุกอย่าง อบต. หลายแห่งได้รับการกล่าวขานว่ากลายเป็น
 มาเฟีย (Mafia) บุคใหม่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดอีกอันหนึ่งก็คือ
 จำเป็นจะต้องคำนึงถึงองค์กรตรวจสอบระดับ อบต. คล้าย ๆ กับองค์กร
 ตรวจสอบระดับชาติ เช่นเดียวกัน เมื่อคำนึงถึงการรักษาภูมิปัญญาที่เรามีมา
 ร้อยปีเศษ คือสถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้านประการหนึ่ง บวกกับความจำเป็น
 ต้องการที่จะต้องมีองค์กรตรวจสอบระดับตำบลอีกประการหนึ่ง กระผมจึง
 เสนอก่อนเส้าก่อนที่ ๓ เพิ่มจากสภาตำบลและฝ่ายบริหาร นั้นจะเรียกชื่อ
 อะไรก็ยังไม่ทราบ แต่อาจจะเรียกชื่อว่า สภาผู้เฒ่าหรือสภาผู้อาวุโส
 ซึ่งน่าจะประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนหนึ่ง ถ้าอย่างนั้นก็คงต้อง
 กำหนดใหม่ว่า ผู้จะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องอายุสูงขึ้น ๒๕ ปี ก็เปลี่ยน
 เป็น ๓๕ ปีก็ได้ บวกกับผู้ซึ่งเคยถูกทอดทิ้งละเลย หมายถึงพวกจะจัม
 หมายถึงพวกมีคณาภซึ่งมีบทบาทสำคัญในหมู่บ้าน -----

ให้องค์กรที่ ๓ ที่พูดถึงนี้ทำหน้าที่อย่างน้อย ๒ อย่าง นั่นคือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ทรงภูมิปัญญา ทรงคุณธรรมที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาต่าง ๆ นานาแก่ อบต. ทั้งส่วนที่เป็นสถานิติบัญญัติและฝ่ายบริหารประการหนึ่ง กับเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ ตรวจสอบ อบต. อีกประการหนึ่ง กระผมก็คิดว่าถ้าเราทำอย่างนี้ได้เนะคริบ โครงสร้างของ อบต. ก็จะมีก้อนเสา ๓ ก้อน แทนที่จะเป็น ๒ ก้อนอย่างปัจจุบันนี้ ท่านประธานที่เคารพ การจัดโครงสร้าง ๓ ส่วน หรือ ๓ ก้อนเสาดังกล่าวนี้นี้ ถ้าหากเห็นชอบในระดับ อบต. แล้ว ถ้าหากจังหวัดจะกลายเป็นการปกครอง ท้องถิ่นระดับใหญ่อย่างที่เสนอไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ก็น่าจะค้างถึงโครงสร้าง ๓ ก้อนเสานี้ในระดับจังหวัดหรือที่อื่น ๆ เช่นเดียวกัน กระผมขอเรียนในขั้นนี้ เพียงแต่ว่าให้เป็นหลักการไว้ก่อน แล้วจะได้นำเสนอรายละเอียดในขั้นแปรญัตติต่อไป ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธาน สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้กลับมานั่งบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณพินิจรับ เดี่ยวต่อไป
ท่านสมคิดนะครับ

นายพินิจ อัครโกวิทกรม์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม พินิจ อัครโกวิทกรม์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จากจังหวัดกระบี่ครับ กระผมขอใช้ เวลาสภาเพียงเล็กน้อยนะคริบท่านประธาน สำหรับหมวดที่ ๙ นี้ ในหมวดว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น ซึ่งท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติก็ได้เสนอความคิดเห็น อย่างหลากหลาย ซึ่งจะได้พิจารณาในวาระที่ ๒ กันต่อไป แต่สิ่งหนึ่งที่กระผมใคร่ ขออนุญาตตั้ง เป็นข้อสังเกตนะคริบ ในมาตรา ๒๘๕ ซึ่งกระผมได้อ่านแล้วอ่านอีก จนมีความรู้สึกและเข้าใจด้วยตัวกระผมเองว่า มาตรา ๒๘๕ เป็นบทบัญญัติที่ เปรียบเสมือนมิได้บัญญัติไว้ กระผมฟังท่านสมาชิก ท่านปรีดา ยกมาตรา ๒๘๕ กระผมก็ตกใจ เพราะความเข้าใจกระผมคิดว่าบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีบทบัญญัติไว้ กระผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานดังนี้นะคริบ มาตรา ๒๘๕ การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ให้มีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กระผม รับผิดชอบได้ และถือว่าเป็นการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยด้วย แต่ตอนท้ายลึกรับ ท่านประธาน หรือมีรูปแบบอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ความเข้าใจในความหมาย ตรงนี้แสดงว่า รูปการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องมีสภาท้องถิ่น และไม่ จำเป็นต้องมีคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นอกเหนือไปจากนั้นนะคริบ คำว่า หรือมีรูปแบบอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติอาจจะ เป็นรูปแบบอย่างห่างๆในส่วน

บริษัทก็ได้ เพราะฉะนั้นประโยคนั้นจะเป็นประโยคที่หักล้างบทบัญญัติในวรรคต่อ ๆ ไปด้วย เพราะฉะนั้นกระผมจึงทออนุญาตตั้งเป็นข้อสังเกตและเป็นข้อสังเกตที่เกิดจากความหวาดผวว่า ในฐานะที่กระผมเคยเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยปกครองท้องถิ่น เพราะกฎหมายที่เกี่ยวข้องบังคับผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่าน ๆ มานั้นนะครับ เราเคยได้ยินคำพูดอยู่เสมอนะครับว่ามีการเขียนกฎหมายซ้อนกฎหมาย เพราะโดยปกติแล้วพระราชบัญญัติทั้งหลายที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะมีบทบัญญัติไว้ในลักษณะต่าง ๆ โดยกำหนดรูปแบบต่าง ๆ ไว้ แต่จะมีบทมาตราหนึ่งที่บอกว่า ให้กระทรวงมหาดไทยตราข้อบังคับ นอกจากข้อบังคับแล้วยังเกี่ยวกับเรื่องการเงิน การคลัง พัสดุ หรือทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเป็พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดหรือเทศบาล สุขาภิบาล จะก่อให้เกิดสภาพลักษณะอย่างนี้ อย่างที่บอกว่ากระทรวงมหาดไทยห่วงอำนาจบังคับบัญชาท้องถิ่นจนไม่สามารถที่จะพัฒนาตัวเองไปได้ เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอตั้งข้อสังเกตมาตรา ๒๘๕ เพื่อคณะกรรมการมาธิการร่างฯ ได้โปรดไปพิจารณาบทบทวนและแก้ไขให้ประชาชนชื่นใจ และไม่ตั้งข้อครหาว่าหมกเม็ดนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมคิดครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ท่านประธานที่เคารพ การที่ผมมา

อภิปรายเรื่องนี้ ผมค่อนข้างจะรู้สึกอึดอัดใจ เพราะผมเองก็เป็น
กรรมาธิการร่างฯ และได้พิจารณาเรื่องนี้มาแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม
ผมก็ขออนุญาตมาอภิปรายเรื่องในหมวด ๙ เนื่องจากว่ามันเป็นประเด็น
ที่สำคัญนั้นประการหนึ่ง แล้วก็อีกประการหนึ่งนั้น ในตอนที่เราไปพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่พืทยานั้น ผมก็ได้มีส่วนพิจารณาเรื่องนี้ แล้วก็
ความคิดเห็นแตกต่างกันไปบ้าง ทั้งนี้เนื่องจากว่า ท่านผู้บัญญัติเรื่องนี้โดยตรง
ก็คืออาจารย์วิสุทธิ โงษิตานนท์ ผมก็ได้พิจารณาสนับสนุนท่าน ซึ่งความจริงเรื่องนี้
ผมคิดว่าก็อย่างที่เคยพูดมาแล้วที่พืทยา หัวข้อที่ความสำคัญระหว่างรัฐและท้องถิ่น
ผมเห็นว่าน่าจะให้ค่าว่า การบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งอันนี้ก็ตกลงกันไปแล้ว
ประนีประนอมกันมาได้แบบนี้ ทั้งนี้เรื่องนั้นมันเป็นเรื่องที่สำคัญเรามา
ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อปฏิรูปการเมืองนี้ มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับประชาชนทั้ง ๖๐ ล้านคน
บางทีเราอาจจะมองไปเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาแล้วก็คณะรัฐมนตรี
ซึ่งถ้าหากว่าเราเน้นหนักไปเฉพาะสถาบันดังกล่าวแล้ว จะทำให้เราลืมประชาชน
ชาวบ้านอีก ๕๐ - ๖๐ ล้านคน ทำไม่ถึงว่าอย่างนั้นครับ ก็การแก้ปัญหาของ
บ้านเมืองของเราปัจจุบันนี้ เรามักจะมานั่งแก้ปัญหากันในสภาแห่งนี้
ไม่ว่าจะเป็นสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรี ซึ่งอำนาจ
ในการปกครองบ้านเมืองนี้ก็อย่างที่ ราชทราบแล้วละครับ มารวมศูนย์อยู่ส่วนกลาง
แล้วก็แบ่งไปให้ส่วนภูมิภาค จังหวัด ตำบล หมู่บ้าน ซึ่งก็ทราบกันดีอยู่แล้วว่า
มันเป็นอย่างไร มารวมอยู่สายมหาดไทยทั้งสิ้น ถึงแม้เราจะมีส่วนผู้แทนราษฎร
เราเลือกผู้แทนราษฎรในระดับชาติมาแล้วก็ตาม มีคณะรัฐมนตรีซึ่งมาจากประชาชน
แต่ว่าการแก้ปัญหาของประชาชนนั้น มันก็แก้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ในระดับ
หมู่บ้าน ตำบลนั้น ก็แทบจะกล่าวได้ว่าถูกทอดทิ้ง เราจะเห็นได้ชัดเจนครับว่า
อำนาจในการแก้ปัญหาบ้านเมืองมันมารวมอยู่ส่วนกลางอย่างไร เราไม่สามารถ
ที่จะแก้ปัญหาของประชาชนได้-----

ถึงแม้ว่า เราจะมีผู้แทนราษฎร ซึ่งประชาชนชาวบ้านเลือกมากับมือตนเองก็ตาม แต่มันก็มีจุดอ่อนจุดบกพร่อง เยอะแยะ อย่างที่เรามานั่งแก้ปัญหาที่ท่าอย่างไร ถึงจะแก้ปัญหา เรื่องผู้แทนที่ซื้อเสียงแล้วมาแย่งอำนาจกัน แล้วเป็นรัฐมนตรี แล้วไปแสวงหาประโยชน์อะไรพวกนั้นะครับ ก็มากักกันอยู่ตรงนี้ ประชาชนอีก ๕๐ ล้านคน ๕๐ ล้านคน ๖๐ ล้านคน ในชนบทที่มีผู้ใช้ถูกลิ้มไปหมด แล้วอำนาจ การปกครองบ้านเมืองทองเรานี้เป็นของใครครับ เป็นของข้าราชการส่วนกลาง อย่างนั้นหรือ เป็นของรัฐมนตรี เป็นของผู้แทนราษฎรหรือครับ มันไม่ใช่ครับ อำนาจอธิปไตยทั้ง ๓ อำนาจนี้เป็นของประชาชน เราเคยบัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญมาแล้ว เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เขียนไว้ ชัดเลยว่า อำนาจอธิปไตยนี้เป็นของประชาชน ผมก็ไม่ทราบเหมือนกันว่า รัฐธรรมนูญฉบับต่อมาทำไม่มาแก้เป็น มาจากของประชาชน แล้วฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๗ ก็เขียนไว้ชัดเช่นเดียวกันว่า เป็นของประชาชน นะละครับ เป็นเนื้อแท้ของประชาธิปไตย ของใครละครับ ก็ของประชาชน ๖๐ ล้านคนนี่ แล้วเมื่อเป็นของเขาแล้ว ทำไมอำนาจพวกนี้มาทำไว้ในส่วนกลาง แล้วก็ แยกกันไป แล้วไปคุม กำไว้ตลอดจนถึงจังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน เหตุนี้ละครับ บ้านเมืองของเรามันถึงวุ่นวายปั่นป่วนอย่างที่เราเห็นอยู่วันนี้ เหตุนี้ละครับ ที่ทำให้การแก้ปัญหาของบ้านเมือง ผู้ที่มาเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมานั่ง อยู่ในสภาแห่งนี้ แล้วก็ตัวแทนของประชาชน ที่ไปนั่งเป็นคณะรัฐมนตรีนี้ จึงมองข้ามประชาชน ทั้ง ๆ ที่ตัวถูกเลือกตั้ง ได้มอบหมายให้มาแก้ไขปัญหา ของประชาชน มองข้ามไปหมด มองข้ามอย่างไรครับ เราเห็นอยู่แจ้งชัด ท่านรัฐอยู่กับสื่อมวลชน ประกาศออกข่าวกันอยู่ไม่เว้นแต่ละวัน เมื่อมีวิกฤตการณ์ ที่เกี่ยวกับคนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจที่จะกดดันบีบบังคับให้ช่วย เขา แล้วผู้ที่ เป็นตัวแทนของประชาชนนี้ละครับก็รีบช่วยเขาเลยครับ อะไรละครับ เมื่อมีวิกฤตการณ์เกี่ยวกับสถาบันการเงิน เกี่ยวกับการธนาคาร เกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์ที่สร้างกันเป็นทิวแถว แล้วก็บริหารผิดพลาด เพราะความโลภ เพราะความเห็นแก่ตัว แล้วเอาเงินจำนวนมหาศาลนี้ละครับมาทุ่มเท เงินจากธนาคารเงินของใคร เงินของประชาชน สถาบันการเมืองเงินของใคร เงินของประชาชน แล้วก็สมคบกันโกงกิน ทำให้สถาบันการเมืองปั่นป่วน สร้างอาคารบ้านช่องกันเต็มไปหมด ขายไม่ได้ เงินมาจากไหน จากธนาคารทั้งสิ้น เงินของประชาชนทั้งสิ้น แล้วอย่างไรละครับ เพราะความเห็นแก่ตัว ความโลภ แล้วการโกงการกินสมคบกันทำลายสถาบันเหล่านี้ ควบคุมกันไม่ได้ ผู้มีอำนาจ

๑๕๖

สร ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สุทธาทิพย์ ๘๐/๒

ที่จะควบคุมก็ควบคุมพอใช้ได้ ก็เลอะเทอะกันไปหมด แล้วใครล่ะครับ
ตัวแทนประชาชนนี้ล่ะครับ เข้ามาอยู่สถาบันแห่งนี้ ไปอยู่คณะรัฐมนตรี ทุ่มเท
เป็นอย่างไรรครับ เงินเป็นหมื่นเป็นแสนล้านบาท เข้าไปช่วยเหลือ -----

- ๘๑/๑

มองข้ามประชาชน ๕๐ - ๖๐ ล้านคน เขาไม่ได้รับการเหลียวแล เขาต้องการให้ช่วยเหลือเขา เขาเดือดร้อนช่วยไม่ได้ ไม่มีปัญหาที่จะช่วย เขาต้องเดินทางเข้ามาล้อมท่าเทียบเรือถึง ๙๙ วัน เงินเพียง ๖,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ ล้านบาทหาไม่ได้ที่จะช่วยเขา แล้วเงินเป็นหมื่นเป็นแสนล้านบาทไปทุ่มเทช่วยเหลือกลุ่มคนเพียงหยิบมือเดียว ๙๙ วัน ตีลงมากจนทุกข์ทรมาน ตายไปก็มี แล้วตกลงให้เขาคืนกลับไปบ้าน เขาว่าตกลงกันได้แล้ว แล้วก็จะได้หรือเปล่าก็ไม่ทราบ นี่ละครับ มันก็อยู่ตรงนี้ อำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นของประชาชน หวงกันไว้ส่วนกลาง แล้วเราจะถือได้ว่าเรามีผู้แทนฯ มานั้น แล้วก็มีความรับผิดชอบ มีนายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งนั้นเป็นประชาธิปไตยแล้วหรือ สมว่ามันเป็นเพียงเสียหนึ่งเท่านั้น เพราะมารวมกลุ่มกันอยู่ที่นี่ ประชาชนส่วนใหญ่ถูกละเลย แล้วเราจะหวงอำนาจไว้ทำไมครับ อำนาจนี้เป็นของเขา คืนให้เขาเสีย มันไม่ใช่กระจายละครับ อำนาจของเขาคืนให้เขา ก็คือเรื่องที่เรามาพูดกันอยู่ละครับ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น เพราะฉะนั้นผมสนับสนุนอย่างเต็มที่เลยครับ ถ้าหากว่าเราจะให้มีประชาธิปไตยที่ประชาชนเขาได้มีส่วนเข้ามาปกครองบ้านเมืองแล้วเราเปิดโอกาสให้เขาเต็มที่ตามสภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่จะอำนวยให้ ก็เปิดไปเลย อย่างมาหวังไว้เลยครับ ท่านที่อยู่ฝ่ายมหาดไทยจะหวังไว้ทำไม อำนาจเป็นของเขา ท่านเพียงเอาอำนาจไปทำแทนเขาโดยที่เขาไม่รู้ไม่มีที่ ท่านนั้นละครับ ก็คืนให้เขาเสีย เพราะฉะนั้นผมจึงขอสนับสนุนอย่างเต็มที่ ถ้าหากว่าเราต้องการประชาธิปไตย ถ้าหากว่าเราจะมาหนึ่งเขียนรัฐธรรมนูญนี้ จะให้ประโยชน์แก่ประชาชนโดยแท้จริง ที่เขาหวังเหลือเกิน ท่านประชาชน ท่านก็ทราบดีอยู่แล้ว ท่านตระเวนอยู่ทั่วประเทศ ท่านผ่านชีวิตทางการเมืองมามาก เพราะฉะนั้นการที่จะให้เขาได้รับประโยชน์อันแท้จริง เขาตั้งความหวังว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เขามอบอำนาจให้ ๙๙ คน มาหนึ่งเขียนอยู่ที่นี่ เขาหวังว่าชีวิตของเขาจะดีขึ้น มันมาอยู่ตรงนี้ ไม่ใช่ใช้ว่าจะมาอยู่เฉพาะผู้แทนฯ ๓๙๓ คน คณะรัฐมนตรี ๕๐ กว่าคนนี้ครับ ไม่ใช่อยู่ตรงนั้นละครับ มันก็มีความสำคัญเหมือนกัน แต่ตรงนี้คือหัวใจของระบอบประชาธิปไตย เพราะอำนาจเหล่านี้เป็นของประชาชน ๖๐ ล้านคน เพราะฉะนั้นขอเถลละครับ ทุกท่านพยายามพิจารณาหมวด ๙ นี้ ให้คืนอำนาจไปยังประชาชน คืนให้เขา เขาจะได้ดูแลผลประโยชน์ของเขาเอง เขาก็จะได้ช่วยเหลือตัวของเขาเองได้

งบประมาณท่าน เป็นห่วงผู้ที่มีเงินก็น่าเป็นห่วงนะครับ เพราะว่าประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้าน เขาจะไปดูแลให้ชีวิตของเขาดีขึ้น มันก็ขึ้นอยู่กับงบประมาณอันนี้ เราก็ต้องว่าไปตามสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละแห่งเป็นที่ เป็นเรื่อง ๆ เป็นรายไป เพราะฉะนั้นผมก็ขอฝากท่านสมาชิกทุกคนขอให้เน้นหนัก เรื่องนี้ แล้วก็ขอให้พยายามถ้าท่านจะแปรญัตตินะครับ แปรญัตติให้พี่น้องชาวบ้านเตาเผา ๆ ของเราที่ต้องทนทุกข์ทรมานถูกมองข้ามมาอย่างที่ผมได้กราบเรียนมาแล้ว ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขออนุญาตให้กรรมาธิการชี้แจง เฉพาะท่านอาจารย์สมคิดครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) :
ท่านประธานที่เคารพครับ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ ฐานะกรรมาธิการ ขออนุญาตเรียนชี้แจงในเรื่องของหมวด ๙ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นในการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นหัวใจที่สำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตย ถึงที่ท่านสมาชิกหลายท่านได้เรียนพูดถึงนะครับ แต่ผมอยากเรียนท่านทั้งหลายว่า ในอดีตที่ผ่านมาั้น การให้ความสำคัญกับการปกครองท้องถิ่นนั้นกลับมีน้อยมาก เรามีรัฐธรรมนูญอยู่ด้วยกัน ๑๕ ฉบับ บางบทก็มี ๓ ฉบับ คือฉบับปี พ.ศ. ๒๕๐๗ พ.ศ. ๒๕๑๑ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่พูดถึงเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ รัฐธรรมนูญฉบับอื่นนั้นไม่มีการพูดถึงไว้เลย ด้วยผมอยากเรียนว่าใน ๓ ฉบับที่กล่าวถึงนั้นมีการเขียนเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้เพียง ๘ มาตรา รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่เรากำลังเขียนกันอยู่ร่างกันอยู่มีด้วยกัน ๘ มาตรา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทิศทางที่ท่านสมาชิกได้กล่าวถึงว่า เราต้องการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ว่าทิศทางหรือว่าแนวทางในการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นนั้นอาจมีความเห็นที่แตกต่างกันบ้างพอสมควรผมอยากเรียนว่าในประเทศต่าง ๆ ในโลกถ้าเราตัดประเทศที่เป็นผลรัฐสหพันธ์รัฐที่มีผลรัฐ ประเทศที่เป็นรัฐเดี่ยวทั้งหลาย บางประเทศก็มีการปกครองในระดับที่เป็นส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น เช่น ประเทศฝรั่งเศสประเทศไทย เป็นต้น บางประเทศนั้นก็ใช้ระบบการปกครองแบบกลางแล้วก็ท้องถิ่นเลยโดยไม่มีภูมิภาค เช่น ประเทศอังกฤษหรือประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น หลายท่านก็เลยสงสัยว่า ในประเทศไทยที่มีส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่นนั้น ถ้าตัดภูมิภาคทิ้งไปจะเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้นหรือเต็มที่หรือไม่
Legislative Institutional Repository of Thailand
ผมอยากเรียนท่านทั้งหลายครับว่า การตัดราชการส่วนภูมิภาคทิ้งไม่ได้เป็น

เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากที่สุดอย่างที่มีความเข้าใจกัน
ความจริงแล้ว ถึงแม้เราจะมีราชการส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กัน
เราก็สามารถกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากที่สุดได้เช่นเดียวกัน สมอยาก
เรียนว่าใน ๒ ประเทศที่ขมกตัวอย่างคือ ประเทศญี่ปุ่นและประเทศอังกฤษนั้น
ที่พูดถึงว่ามีราชการส่วนกลางและท้องถิ่น โดยไม่มีภูมิกาศนั้น ประเทศอังกฤษนั้น
เกิดขึ้นเนื่องจากวิวัฒนาการของประเทศนั้น ๆ เองว่าไม่มีราชการส่วนภูมิภาค
ตั้งแต่ต้น เพราะมีการกระจายอำนาจสูงมาก ๆ ส่วนประเทศญี่ปุ่นนั้น เดิมที
ก็มีราชการส่วนภูมิภาคเหมือนประเทศไทยเรา แต่ว่าเนื่องจากเมื่อแพ้สงคราม
ในปี ๑๙๔๕ สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นคนร่างรัฐธรรมนูญให้ญี่ปุ่นนั้น จัดการ
เปลี่ยนแปลงยกเลิกภูมิภาคของญี่ปุ่นทั้ง ปรับให้เหลือส่วนกลางกับท้องถิ่น
ทั้งที่ไม่ได้เป็นความต้องการของประเทศญี่ปุ่นเลย เท่าที่ผมได้ศึกษามาจะครับ
ผมเข้าใจว่าไม่มีประเทศไหนละครับที่เดิมที่มีส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น
และยกเลิกราชการส่วนภูมิภาค เพื่อปรับไปสู่ราชการส่วนกลางและท้องถิ่น
โดยมีเหตุผลว่าเป็นเรื่องที่ดีกว่าเดิม ผมอยากเรียนท่านทั้งหลายว่า ผมไม่ได้
ตัดค้านะครับว่า จะไม่มีราชการส่วนภูมิภาคได้หรือไม่ แต่ผมอยากเรียนท่าน
ทั้งหลายว่า การมีราชการส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กันนั้น
เป็นสิ่งที่สามารถกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่เช่นเดียวกัน

ในช่วงรัฐธรรมนูญของกรมการนั้นได้วางทิศทางการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเป็น ๓ กรณีใหญ่ ๆ ด้วยกัน กรณีที่ ๑ คือ พยายามเพิ่มอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กรณีที่ ๒ คือ เรื่องของการเพิ่มภาษีและ การเงินของท้องถิ่น ซึ่ง ๒ เรื่องนี้อยู่ในมาตรา ๒๘๓ ในเรื่องสุดท้ายที่ พยายามกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นก็คือ เรื่องของการบริหารงานบุคคล ให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานบุคคลที่มีอิสระได้ด้วยตัวเอง อยู่ในมาตรา ๒๘๖ ท่านสมาชิกหลายท่านได้กล่าวถึงว่าทำไมเราไม่เขียนให้ชัดเจนลงไป ทำไมต้อง เขียนว่า ตามที่กฎหมายบัญญัติ เขียนแยกอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นกับรัฐลงไป ในรัฐธรรมนูญเลยไม่ได้หรืออย่างไร เขียน เรื่องภาษีแยกระหว่างรัฐกับท้องถิ่น ไปในรัฐธรรมนูญไม่ได้หรืออย่างไร ผมคิดว่าเขียนได้ แต่ว่ารัฐธรรมนูญของเรา จะยาวมาก ถ้าท่านทั้งหลายได้ศึกษาจะพบว่า หน้าที่ของการปกครองท้องถิ่นนั้น มีหลายหน้าที่ ถ้าศึกษาจาก กทม. ก็มีอยู่ด้วยกัน ๓๐ หน้าที่ เทศบาลก็มี ๒๐ กว่าหน้าที่ด้วยกัน การนำมาเขียนในรัฐธรรมนูญนั้นอาจจะทำให้รัฐธรรมนูญ ยืดยาวค่อนข้างมาก เพราะฉะนั้นกลไกที่กรมการสร้างขึ้นในมาตรา ๒๘๓ ก็คือ เรื่องของการที่พยายามจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย คนของทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น เป็นครั้งแรกที่คนของท้องถิ่นจะมีอำนาจในการ กำหนดอำนาจหน้าที่และภาษีได้ด้วยตัวเอง ผมอยากเรียนว่าเป็นครั้งแรก ที่เป็นเช่นนี้ เราเขียนอยู่ในมาตรา ๒๘๓ บังคับว่าคณะกรรมการชุดนี้ต้อง มีองค์ประกอบ ๒ ส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือราชการส่วนกลางกับท้องถิ่น กรมการ ิการเห็นว่าไม่มีทางใด ๆ ก็แล้วแต่ที่จะทำให้การปกครองท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เพิ่ม มากขึ้น ด้วยวิธีเขียนบังคับโดยตรงก็จะมีปัญหา การเขียนให้มีการรวมการขึ้นชุดหนึ่ง ไปตกลงในรายละเอียด ไปดูสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยว่า เรื่องไหนที่ ท้องถิ่นควรทำ เรื่องไหนที่รัฐควรทำ เราเชื่อว่าด้วยระบบคณะกรรมการเช่นนี้ ท้องถิ่นจะมีอำนาจมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมอย่างแน่นอน ไม่มีทางที่รัฐบาล ที่ท้องถิ่น จะมีความอำนาจน้อยลงกว่าเดิมแต่ประการใดทั้งสิ้น ในเรื่องภาษีก็เช่นเดียวกัน ปัจจุบันเราบอกว่า ท้องถิ่นทั่วประเทศมีเงินหรือมีรายได้เทียบกับรัฐบาลประมาณ ๗ เปอร์เซ็นต์ กรมการการยกย่อง เห็นพ้องต้องกันกับพวกเราทุกท่าน กับประชาชนทั่วประเทศว่ารายได้ตรงนี้ต้องเพิ่มขึ้น ไม่ใช่ ๗ เปอร์เซ็นต์ตลอดไป ต้องเพิ่มเป็น ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ก็แล้วแต่ แต่คงไปเขียนในรัฐธรรมนูญไม่ได้ว่า ๕ ปีนี้จะต้องเพิ่มเป็น ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ๑๐ ปีนี้จะต้องเพิ่มเป็น ๑๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ว่าให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง

ทำหน้าที่อย่างที่ผมเรียนดังกล่าวข้างต้น มีท่านทั้งหลายได้ตั้งข้อสังเกตอีกหลายประเด็นด้วยกัน ผมขออนุญาตพิจารณาเป็นประเด็นไป เรื่องแรกที่มีท่านสามารถได้พูดถึงคือมาตรา ๒๘๒ วรรคสอง ที่พูดถึงว่า การกำกับดูแลนั้นได้เขียนเพิ่มเติมเต็มว่า ทั้งนี้จะกระทบถึงสาระสำคัญของแห่งการปกครองท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้อยู่ในวรรคสองของมาตรา ๒๘๒ บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่เขียนขึ้นใหม่ ตามว่าทำไมต้องเขียนขึ้นใหม่ ท่อนแรกเป็นท่อนที่เหมือนเดิม คำตอบก็คือว่า ในอดีตที่ผ่านมาถ้าเราเขียนเฉพาะท่อนแรก ซึ่งผมขออนุญาตไม่อ่าน จะพบว่าทางรัฐบาลหรือกระทรวงมหาดไทย หรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลท้องถิ่นก็แล้วแต่ มักจะไปเขียนในกฎหมายลูก คือกฎกระทรวง พ.ร.บ. ทั้งหลาย ให้ผู้อำนวยการรัฐบาลให้อำนาจกระทรวงมหาดไทย ให้อำนาจกระทรวงที่เกี่ยวข้องไปออกกฎเกณฑ์ไปออกระเบียบที่ไปกำกับดูแลท้องถิ่น สิ่งที่มีการมาธิการเขียนขึ้นอีก ๒ บรรทัด ๒ วรรค เป็นสิ่งที่เราต้องการที่จะคุ้มครองประโยชน์ของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น การกำกับดูแลนั้นนอกจากจะต้องทำตามกฎหมายแล้วจะนอกเหนือจากกฎหมายไม่ได้ และจะกระทบสาระสำคัญของหลักการปกครองท้องถิ่นไม่ได้ เช่นเดียวกัน เป็นเหตุผลที่สำคัญที่เราเขียนเรื่องนี้ขึ้น มีอีกหลายท่านพูดถึงเรื่องการเลือกผู้บริหารท้องถิ่น พูดถึงเรื่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พูดถึงเรื่องแพทย์ประจำตำบล ผมขออนุญาตอธิบายสั้น ๆ เพราะเข้าใจว่าท่านทั้งหลายคงอภิปรายในเรื่องของบทเฉพาะกาลอีกทีหนึ่ง ก็เรียนท่านทั้งหลายว่า ในร่างของกรมการศึกษานี้ไม่ได้ยกเลิกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแต่ประการใดทั้งสิ้น ผมขอยืนยันว่าถ้าท่านทั้งหลายอ่านอย่างชัดเจนจะพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นยังคงอยู่ในประเทศไทย -----

เพียงแต่ว่าบทบัญญัติของกรมการนั้นไม่ให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่งอยู่ใน อบต. เท่านั้นเอง แต่เป็นบทเฉพาะกาล ๑๐ ปี ตามมาตรา ๓๒๘ อย่างที่เรียนท่านทั้งหลาย ส่วนเรื่องของแพทย์ประจำตำบลนั้น ทำไมไม่มีบทเฉพาะกาลอยู่ ผมอธิบายนิดหนึ่งนะครับว่าความจริงแล้วแพทย์ประจำตำบลนั้นเดิมที่ร่าง พ.ร.บ. ในปี ๒๕๓๗ คือ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น แพทย์ประจำตำบลก็ไม่ได้อยู่ในตัวร่างตั้งแต่ต้นร่าง เมื่อเข้าไปถึงวุฒิสมาชิกจึงมีการเติมแพทย์ประจำตำบลเข้าไป ตามว่าแพทย์ประจำตำบลต่างกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอย่างไรบ้าง ต่างครับ เพราะว่าแพทย์ประจำตำบลนั้นไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนแต่ประการใดทั้งสิ้น ต่างกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งแม้จะไม่ได้มาจากการเลือกตั้งตาม พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบล ปี ๒๕๓๗ ก็ตาม แต่ว่ามาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง จาก พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗

ในเรื่องขององค์กรตรวจสอบสภาตำบล มีท่านสมาชิกผมขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านโกศล ได้พูดถึงจะตั้งสภาผู้เฒ่าซึ่งเป็นความคิดใหม่เป็นองค์กรที่ ๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ผมขออนุญาตเรียนตอบคำชี้แจงนิดหนึ่งว่า ความจริงแล้วระบบตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นในร่างของกรมการยกร่างฯ ก็ได้สร้างขึ้น มีระบบการตรวจสอบอยู่ ๒ ระบบด้วยกัน ในกรณีที่ผู้บริหาร อบต. หรือสภา อบต. นั้นดำเนินการในสิ่งที่ไม่เป็นไปตามผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นที่มีอยู่ในมาตรา ๒๘๕ เป็นมาตราใหม่ที่เกิดขึ้น เป็นเรื่องที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นสามารถถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นได้ ซึ่งรวมหมายถึงผู้บริหาร อบต. สมาชิกสภา อบต. ด้วย

อีกเรื่องหนึ่งซึ่งท่านอาจารย์แก้วสรร ได้กล่าวไปแล้วก็คือ เรื่องของศาลปกครองนะครับว่า นับแต่นี้ต่อไปท้องถิ่นทั้งหลายก็คงอยู่ภายใต้การควบคุมในเรื่องของการกระทำมิชอบด้วยกฎหมายของศาลปกครอง เรื่องใดก็แล้วแต่ที่นับแต่นี้ต่อไปที่ท้องถิ่นดำเนินการผิดพลาดในเรื่องของการกระทำใด ๆ ก็แล้วแต่ ก็อาจจะถูกศาลปกครองสั่งเพิกถอนการกระทำนั้น ๆ ได้ เป็น ๒ กลไกใหญ่ ๆ ที่ได้เรียนไว้ในรัฐธรรมนูญ

อีกเรื่องหนึ่งที่สมาชิกได้พูดถึง คือมาตรา ๒๘๔ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านพินิจ ซึ่งความจริงได้คุยกับผมไปบ้างแล้วในบางส่วน ท่านพินิจมองว่า

ในมาตรา ๒๘๘ วรรคแรก ทำไมต้องเขียนว่า หรือมีรูปแบบอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็เขียนท่านทั้งหลายว่าเป็นคำเติม คำในกฎหมายรัฐธรรมนูญเดิม ในปี ๒๕๓๕ ก็เขียนไว้เช่นนี้ เหตุผลที่ต้องเขียนไว้ก็เป็นอย่างที่ท่านวินิจฉัยเข้าใจว่า เดิมทีนั้นเราเข้าใจว่าท้องถิ่นจะต้องสภาท้องถิ่นแยกต่างหากจากผู้บริหารท้องถิ่น เป็น ๒ องค์กร ฝ่ายนิติบัญญัติแยกจากฝ่ายบริหาร มีกรรมวิธีการบางท่านตั้งข้อสังเกตว่าเป็นไปได้หรือไม่ว่าจะมีท้องถิ่นมีองค์กรเดียว ทำหน้าที่ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นท้องถิ่นที่ยังมีสภาพที่ไม่โตเต็มที่นัก หรือไม่เจริญพัฒนาเต็มที่นัก ยังมีความจำเป็นต้องอาศัยองค์กรเดียวทำหน้าที่ ๒ อย่างไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งก็มีตัวอย่างของต่างประเทศที่ทำกันอยู่ ทำไมเราจะต้องไปจำกัดว่า จะต้องมีฝ่ายบริหารท้องถิ่นกับสภาท้องถิ่นแยกจากกัน ผมเรียนว่าท่านทั้งหลายอาจจะมองเห็นภาพของสาขาวิชาซึ่งมาจากการแต่งตั้ง แต่ผมอยากเรียนว่ารูปแบบที่เราสร้างขึ้นในมาตรา ๒๘๘ นั้น ไม่มีคนที่มาจากการแต่งตั้งเลยนะครับ มีคนที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด เพียงแต่ว่าไม่ได้แยกเป็นฝ่ายบริหารกับฝ่ายออกกฎหมายของสภาท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งเป็นรูปแบบที่อาจจะสอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทยในบางส่วนก็ได้เช่นเดียวกัน

ในประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากเรียนต่อท่านสมาชิกที่พูดถึงเรื่องคำว่า องค์กร กับ องค์กร ท่านได้ถามว่าทำไมในรัฐธรรมนูญ บางเรื่องใช้คำว่า องค์กร เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น บางเรื่องทำไมใช้ว่า องค์กร มีข้อพิจารณาอย่างไรบ้างจึงเขียนใช้คำ ๒ คำที่แตกต่างกัน อยากเรียนท่านทั้งหลายว่า คำว่า องค์กร นั้น เราหมายถึงหน่วยงานที่มีฐานะที่เป็นอิสระ โดยทั่วไปมันจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล ส่วนองค์กรนั้นเป็นองค์ภาพขององค์กร มาจากภาษาต่างประเทศ ผมขออนุญาตใช้ องค์กร ก็คือมาจาก ออร์แกนไนเซชัน (Organization) องค์กร^๑นั้นมาจากคำว่า ออร์แกน (Organ) -----

ถ้าท่านทั้งหลายดู พ.ร.บ. เทศบาลจะพูดว่า เทศบาลนั้นเป็นองค์การ ส่วน คณะเทศมนตรีกับสภาเทศบาลนั้นเป็นองค์การขององค์การเทศบาล การเขียนรัฐธรรมนูญที่เราพูดถึงองค์การปกครองท้องถิ่นก็เดินแนวทางนี้ครับว่า แยกระหว่างองค์การกับองค์กรให้ชัดเจน ความจริง ๒ คำนี้คนไทยใช้สับสนมาโดยตลอด แล้วก็ใช้โดยไม่ได้แยกแยะว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เราก็พยายามที่จะแยกแยะอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันครับว่า ๒ คำนี้มีความแตกต่างกันพอสมควรครับ ผมอยากเรียนสรุปว่าแนวทางที่กรมการได้ร่างในหมวด ๙ ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น เป็นความพยายามที่จะกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เราพยายามเพิ่มทั้งเรื่องอำนาจหน้าที่ เพิ่มทั้งเรื่องภาษีอากร เพิ่มทั้งเรื่องการบริหารงานบุคคล เราคิดว่าทิศทางแบบนี้ที่จะเหมาะสมกับสังคมไทยและทำให้ท้องถิ่นของเมืองไทยนั้นเป็นหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ท่านสมาชิกบางท่านพูดถึงว่าทำไมทุกเรื่องเวลามีการประท้วงต้องมาประท้วงที่กรุงเทพฯ ทำไมต้องมาอยู่ ๙๙ วัน ทำไมไม่มีใครประท้วงที่จังหวัด ไม่มีใครประท้วงที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผมคิดว่าคำตอบก็คือทุกวันนี้เมืองไทยรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลางค่อนข้างมากอย่างที่ท่านสมาชิกได้พูดถึง ถ้าเดินตามแนวทางของร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันผมเชื่อว่าจะกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นปัญหาต่าง ๆ จะแก้ที่ท้องถิ่นไม่ใช่มาแก้ที่กรุงเทพฯ อย่างที่ทุกวันนี้เป็นอยู่ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขออนุญาตผ่านไปหมวด ๑๐ เลขนะครับ กวาดตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ขอเชิญท่านสวัสดิ์ ครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานครับ ที่กระผมยกมือไม่ใช่จะยกมือในหมวดต่อไปนะครับ ผมขออภิปรายในหมวดที่ว่าด้วยท้องถิ่นนี้ครับ ขอนิดเดียวเอาสั้น ๆ ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อย่างนั้นขออนุญาตนั่งลงก่อนครับ ผมเข้าใจผิดครับ เชิญท่านสวัสดิ์ ครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ก็รู้สึกว่าจะไม่เท่าที่หนักกว่าการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นนี้จะทำให้บ้านเมืองเจริญเหลือเกิน ก็อยากจะเรียนถามว่า การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค มีผู้ว่าราชการจังหวัด มีนายอำเภอ คนที่เป็นนายอำเภอ เป็นปลัดอำเภอ เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนภูมิภาค เขาทำความเข้าใจกับชาติบ้านเมืองในแต่ละตำบลแต่ละอำเภอไม่ได้หรืออย่างไร หรือจะต้องไปให้ประชาชน Legislative Institutional Repository of Thailand ในท้องถิ่นแต่ละตำบลตั้งองค์กรของตนขึ้นมาแล้วบ้านเมืองถึงจะเจริญ ก็มาตอบว่า

ก็ไม่เห็นบ้านเมืองเจริญ มีนายอำเภอ มีปลัดอำเภอเป็นการปกครองส่วนภูมิภาค ความเจริญก็มามากนะครับ แต่ว่ามีเงินให้เขาหรือเปล่า ขอเรียนถามว่าการที่จะให้ ตำบลเจริญนั้นใครปฏิบัติให้เจริญได้ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ทำให้เจริญได้ไหม ถ้าให้เงินเขาไป บอกว่าให้ราวๆตำบลนี้ให้หมด สร้างอะไร ต่ออะไร ตำบลนี้ให้เงินไป เขาก็ทำได้ ไปตั้ง อบต. ขึ้นมา เขาก็ทำได้ มันอยู่ที่เงินเป็น ปัจจัยสำคัญ ผมเองเป็นคนประหยัดครับ ผมไม่อยากจะให้มีข้าราชการเต็มบ้านเต็มเมือง เป็นค่าเงินเดือน ค่าประจำตำแหน่งมากมายก่ายกองเหลือเกิน ใครก็ทำได้ครับ ขอให้เงินเถอะ เดียวนี้เรามีข้าราชการ อบต. อะไรต่ออะไร ข้าราชการบนอำเภอ ทำอะไร ข้าราชการอยู่หน้าคุณครับ นี่แหละครับ ผมขอตั้งข้อสังเกตไว้ และขอกราบเรียน ครับว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ก่อกำเนิดมาธิการหวังว่าจะให้เกิดความเจริญนั้น ขณะนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณครับ ตั้งงบประมาณทำอะไรครับ ตั้งงบประมาณไปเที่ยวต่างประเทศ ตั้งงบประมาณไปดูงานต่างประเทศปีละครั้ง ทั่วประเทศเดี๋ยวนี้ตั้งงบประมาณไปเมืองนอกกัน

-๑๓/๑

ขณะนั้นหลายจังหวัดหลายเทศบาลกำลังอยู่เมืองนอกครับ เงินไม่รู้จักเท่าไรครับ ดอกเตอร์ยุพา บอกผมเมื่อวันก่อนนี้ของทางจังหวัดพิจิตรไปนิวซีแลนด์ กันแล้วครับ ไปนิวซีแลนด์ นครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๕ ไปแล้วครับ ไปหมด ไปยุโรป เงินตัวเมื่อไร เงินทางราชการทั้งนั้น นี่คือการปกครองของส่วนท้องถิ่น ขอบพระทานกราบเรียนด้วยความเคารพว่า แต่ละท้องถิ่นเดี๋ยวนี้มีโทรศัพท์ทั้งไกล ทางไกล ตามตำบล ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วไป ท้องถิ่นท่าหรือครับ ไม่ใช่ ส่วนกลาง ส่วนจังหวัดไปท่าหรือครับ ราวขางในถนน ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคท่า ไม่ต้องรอท้องถิ่นเขาก็ทำได้ ถ้าไปตั้งท้องถิ่นขึ้น ก็ต้องตั้งข้าราชการประจำอีก ผมกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพว่า อยู่ที่วาระจะจัดเอาเงินไปที่ไหน ไม่จำเป็นต้องมีคนเพิ่มเติมให้มากมาย กายกองอะไรหรือครับ ผมขอยกตัวอย่าง ผมเองนี่ละครับ เมื่อประมาณ ๒๐ วันมาแล้ว มีคนมาขอให้ผมเขียนจดหมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัดขอฝากหลาน ของเขาไปสอบเป็นช่างประจำ อบต. ตำบลหนึ่ง เขากำลังจะสอบทั่วประเทศ ที่ทั่วประเทศมีที่ตำบลท่านประธาน เป็นพื้นเป็นหมื่นตำบล ต้องมีช่างประจำตำบล ก็นเงินเดือนเท่าไร เป็นข้าราชการประจำ ผมก็เห็นให้ไปก็ไม่สบายว่า เอ๊ะ ช่างที่ลาเอกก็มีอยู่แล้ว หลานผมเป็นช่างประจำอำเภอเมืองกำแพงเพชรอยู่แล้ว ทำไมต้องมีช่างประจำตำบลอีก ไม่สบายใจว่าเงินของชาติบ้านเมืองได้ สูญเสียไปเป็นเงินเดือนของช่างประจำตำบลอยู่ตำแหน่งหนึ่ง ก็สะท้อนใจ มากอยู่เหมือนกัน เมื่อ ๖ วันผมไปนครสวรรค์มาให้ผมเห็นอีกแล้วฝาก ไปจังหวัดอุทัยธานีที่เถอะ หลานผมจะสมัคร เป็นพนักงานบัญชีฝ่ายบริหาร ประจำตำบล เป็นช่างประจำตำบล เป็นปลัดอำเภอประจำตำบล ตำบลหนึ่ง ต้องมีข้าราชการประจำ ๓ คนแล้วครับ เงินเดือนไม่รู้จักเท่าไร ผมก็ถาม ช่างที่เป็นช่างประจำอำเภอเมืองกำแพงเพชรว่า แกเป็นช่างอำเภอ เมืองกำแพงเพชร เมื่อ ๓ - ๔ ปีมาแล้วเงินเดือนนี้แกคุม ๑๕ ตำบล ของอำเภอเมืองกำแพงเพชร แกเขียนแบบได้ทั่วประเทศ บอกผมเขียนแบบ จนกระทั่งไม่มีงานจะทำ บางวันก็ว่างคุมทั้ง ๑๕ ตำบลแล้วครับ ช่างอำเภอ แต่ทำไมต้องไปตั้งช่างตำบลอีก ก็ช่างอำเภอคนเดียวก็ไม่มีงานจะทำอยู่แล้วครับ คุมกัน ๑๕ อำเภอ นี่มีช่างตำบลทั่วประเทศ มีนักบัญชีประจำตำบลทั่วประเทศ มีปลัดประจำตำบลทั่วประเทศ ผมว่าเราจะผินเกินไปก็กระมังครับว่า การเจริญ ของบ้านเมืองต้องให้ท้องถิ่น ต้องให้คนตรงนั้น เลือกตั้งมาแล้วบริหารกันเอง

ให้คนอื่นทำไม่ได้หรืออย่างไร นี่ผมพูดตรง ๆ ครับ ผมไม่ได้เห็นด้วยอะไรเท่าไรหรอกครับ ผมเห็นด้วยว่าท้องถิ่นต้องให้เจริญ แต่ความเจริญท้องถิ่นทำไม่ต้องไปตั้งคนทำ เอาจคนที่มียูแล้วทำไม่ได้หรือครับ นี่ขอเรียนท่านประธานด้วยความเคารพ

อีกประการหนึ่ง ท่านประธานเรามีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาเป็น ๑๐๐ ปี ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั่วประเทศมาจากกำรเลือกตั้งในปัจจุบันนี้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประชาชนพอใจคนไหนเลือกคนนั้นมาจากกำรเลือกตั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่แล้ว ๆ มาเขามีสภาตำบลขึ้นปกครอง ฝ่ายปกครอง ดูแล ทั่วเมืงทะเลาะกัน ดูแลใจผู้ร้าย ดูแลต่าง ๆ ในด้านการปกครอง ต่อมากระทรวงมหาดไทยหาเงินส่งไปให้สภาตำบลทำโน่นทำนี่ สภาตำบล ก็ทำได้ครับ ไม่พอมือเสียอีกให้เงินไป ๔ - ๕ ล้านบาท ไม่พอมือ สภาตำบลเสียด้วยซ้ำ ส่งไปสัก ๑๐ ล้านบาท ๒๐ ล้านบาท สภาตำบล ก็ทำได้ครับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ทำได้ นายอำเภอก็ควบคุมอยู่ดูแล ความสุจริตไม่เอา มาตั้ง อบต. ขึ้นมาอีก ผมก็ไม่ว่าครับ หากคนเข้าไป อีกจ่ายเงินให้แก่สมาชิก อบต. เข้าไปอีก แต่ละคนมีเงินประจำตำแหน่ง ค่าใช้จ่ายลือจะเอาเท่าไร ตั้งหมู่ละ ๒ คน เต็มไปหมด อบต. พอเริ่มต้น เข้ามาแตกกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แตกกับสภาตำบลแล้ว นี้ อบต. นี้สภาตำบล จะฆ่ากันอยู่แล้วครับแบ่งแยกกัน อันนี้บริหารให้เงิน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเคยบริหารด้วยการใช้เงินปกครองท้องที่กลับไม่มีอำนาจ เกิดแตกแยกกัน แตกแยกกันใหม่ของผู้ประชาชนในตำบลนั้น จนในที่สุดความแตกแยก อันนี้แหละครับ ท่านชวลิต ยงใจยุทธ จึงได้ต่อสู้แทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีอำนาจอยู่ใน อบต. ใหม่นี้ด้วย มีหน้าที่ บริหารการปกครองและบริหารการพัฒนาเช่นเดียวกับ อบต. ร่วมกัน บ้านเมืองจึงสงบ เอา อบต. ตั้งขึ้นใหม่กับสภาตำบลเอามารวมกันจนได้ ความสงบวราบรื่นก็มาต่างคนต่างคุมซึ่งกันและกัน เงินทองก็ไม่ค่อยจะรั่วไหล ไปเท่าไร

แต่บัดนี้สภานี้จะแยกอีกแล้วครับ แต่ว่าให้เวลา ๑๐ ปี พอดครบ ๑๐ ปีเมื่อไร
 กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะไม่มีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น ให้ อบต. เขาพัฒนาท้องถิ่น
 อย่างเดียว กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นคนชำนาญการรู้เรื่องในตำบลนั้นได้อยู่แล้ว
 เขาปกครองมานาน เขาพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้หรืออย่างไรครับ ให้รวมกันต่อไป
 ได้ไหมครับ นี่แหละครับความรู้สึกของผม นี่ความจริงใจ มั่นนานแล้วผมไม่ได้
 อิจจาริชยา อบต. แต่ประการใด เห็นด้วยครับ แต่ว่าผมมีความรู้สึก
 เมืองไทยนี้อะไรก็จะจ้างแต่คน มีข้าราชการเต็มไปหมดในประเทศไทยนี้
 ก็เอาคนเต็มมาบริหารประเทศ เอาเงินที่เขาทำอย่างนั้น ๆ ไม่ได้หรืออย่างไรครับ
 ท่านประธานครับ ผมขอยกตัวอย่างที่แปลกที่สุดครับ ผมอยากจะทำนกรรมาธิการ
 อำเภอหนึ่งแบ่งเป็นที่ตำบลครับ ฟังคำถามให้ดี อำเภอหนึ่งแบ่งเป็นที่ตำบล
 อำเภอแบ่งเป็น ๑๐ ตำบล ๑๕ ตำบล ก็ไม่ว่าครับ แต่มีแปลกครับ ตำบลเดียว
 ผมจะถามว่าแบ่งเป็นที่อำเภอ ท่านอาจจะว่าผมสติไม่ดี ตำบลเดียวแบ่งเป็นที่อำเภอ
 คำถามนี้ทำให้ออกจากผมได้ มีครับท่านประธาน เอากันแน่ ๆ จังหวัดนครสวรรค์
 ตำบลห้วยน้ำหอมเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอลาดยาว อำเภอลาดยาวมี ๑๕ ตำบล
 ตำบลห้วยน้ำหอมมี ๑ ตำบล บัดนี้ตำบลห้วยน้ำหอมตำบลเดียวนี้ละครับตั้งเป็น
 ๔ อำเภอ มองเป็นหลังคาถิ่นเลข ๑. อำเภอแม่จัน ๒. อำเภอแม่เป็น
 ๓. อำเภอชุมตะบง ๔. อำเภอแม่ไร่ ตำบลเดียวแบ่งออกเป็น ๔ อำเภอ
 เงินไม่รู้ใช้ไปทำอะไร ข้าราชการสต๊าฟ (Staff) แต่ละอำเภอไม่รู้ทำอะไร
 สร้างอะไรทำอะไรเป็นที่ทำการอำเภอเสียเงินเท่าไร มันเรื่องอะไรกันครับ
 อย่างนี้ประเทศไทยมีแค่สร้าง มีแต่ใช้เงิน ๆ ไม่เคยมีการประหยัดอะไร
 แต่ประการใดเลย นี่ครับให้อาจารย์สมคิดลองไปพิจารณาดูครับ การที่จะใช้จ่าย
 เงินของชาติบ้านเมือง มาจากภาษีอากรของประชาชนต้องประหยัดครับ อะไร
 พอลจะใช้ได้ก็ทำไป ไม่ใช่สร้างคน ๆ คนมีแล้วถึงจะมั่งงานอย่างนั้นหรือครับ
 คนที่มีอยู่แล้วมันเกลื่อนหมดแล้วประเทศไทย ปลัดอำเภอรู้จักกี่พื้นที่มีคนแล้วครับ
 นี้กำลังสอบบรรจุอีก ๑,๐๐๐ คน โดยที่ ๑,๐๐๐ คนบรรจุเป็นปลัดอำเภอประจำตำบล
 ใช้คนทั่วไปหมดครับ ผมเสียตายนเงินของชาติบ้านเมืองครับ ท่านประธานครับ
 คำสุดท้ายอยากจะพูดว่าสภาผู้แทนราษฎร ปัจจุบันนี้ ขณะนี้เขาไปไหนกันครับ
 ผู้แทนฯ ปิตสมัชชประมุขสภา เขาไปไหนครับ ไม่ค่อยได้กลับบ้านหรอกครับ อเมริกา
 ยุโรป นิวซีแลนด์ ผู้แทนราษฎรประเทศไทยมีการตั้งงบประมาณไปทำงานต่างประเทศ
 ทุกคณะ แม้แต่คณะตรวจรายงานการประชุมไปแล้วครับวันก่อนนี้ ไปตรวจรายงาน
 การประชุมที่ฝรั่งเศสไม่พอ ไปตรวจรายงานการประชุมที่เนเธอร์แลนด์ ไม่รู้ไป

ตรวจรายงานภาษาฝรั่งเศสพูดกับเขาไม่รู้เรื่องหรือแปลก็ไม่รู้ ใช้จ่ายเงินอย่างนี้
 ท่านประธานที่เคารพครับ แล้วก็ไม่ใช่ว่าปีละครั้ง บางคนตั้งงบประมาณไป ๒ ครั้ง
 มีคนหนึ่งครับ ลงจากเรือบินวันนี้ พรุ่งนี้ไปอีกแล้วครับ เพราะเขาเป็นกรรมาธิการ
 ๒ คณะ เสียหายเงินมากครับท่านประธาน ช่วยแก้ไขปัญหานี้เถอะครับ ผมจึงมีอคติ
 ในใจว่าการสร้างสภาตำบลหรือ อบต. ขึ้นมาผมไม่ขัดข้อง แต่ระวังนะครับ อบต.
 ต่อไปจะตั้งงบประมาณไปนิวซีแลนด์อีกแล้วครับ ระวังให้ดีครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ ผมขอผ่านไปถึงหมวด ๑๐
 เลขนะครับ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐครับ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดติดใจผมขอหมวดอื่น
 เลขนะครับ ไม่มีครับ เรียบร้อยดี ถ้าอย่างนั้นขอหมวด ๑๒ เลขนะครับ การแก้ไข
 เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญครับ ถ้าอย่างนั้นเราพิจารณาเรื่องบทเฉพาะกาลครับ ก็เป็นการ
 จบการพิจารณาว่างรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ....

ต่อไปก็จะ เป็นการลงมติของที่ประชุมว่า เห็นชอบที่จะรับร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยในวาระที่ ๑ ตามรายงานของคณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญไว้พิจารณาหรือไม่ แต่ว่าการลงมติจะใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนน ด้วยวิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย โดยจะให้ท่านเลขาธิการอ่านรายชื่อ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามลำดับอักษร และให้สมาชิกออกเสียงเป็นรายคน โดยสมาชิกที่เห็นสมควรให้รับร่างรัฐธรรมนูญไว้พิจารณาให้กล่าวคำว่า รับ ส่วนผู้เห็นว่าไม่ควรรับไว้พิจารณาให้กล่าวคำว่า ไม่รับ แต่การลงมติดังนี้ ก็อยากจะ เชิญท่านสมาชิกเป็นกรรมการนับคะแนนให้ ๕ ท่านนะ ครับ ท่านแรก ท่านชานนท์ ท่านวุฒิพงษ์ เชิญครับ คุณครชิตศรีบุญอยู่ โกลี ๑ รบกวหน้อย ท่านที่ ๓ นะ ครับ นายแพทย์ธีรวัฒน์ รบกวหน้อยนะ ครับ เชิญเป็นกรรมการ อีกท่านหนึ่งท่านกมล เชิญครับ เข้ามาพอดี

(ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ ก่อนลงมติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ เป็นอันดี เชิญให้ท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญลงคะแนนนะครับ ในช่วงที่รอ เพื่อนสมาชิก เพราะว่าเพื่อนสมาชิกบางท่านอาจคิดไม่ถึงว่าจะลงคะแนนรวดเร็ว คิดว่าจะอีกนานก็คงจะไปทานข้าวบ้างอะไรบ้าง ในช่วงนี้ก็เพื่อเป็นการรอ เพื่อนสมาชิก เพราะว่าถ้าข้ามไปแล้วก็จะเสียหายต่อท่านสมาชิก ขอเชิญ ท่านกรรมการ เข้าประจำที่ข้างล่างได้ ขอบคุณท่านกรรมการนะครับที่ได้ ร่างรัฐธรรมนูญมา และก็ได้กรุณาชี้แจงที่มาของลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย วันนี้ภารกิจของท่านสมาชิกนอกจากจะใช้พิจารณาแผนในการรับร่างฯ หรือไม่รับแล้ว หลังจากนั้นก็มีตั้งกรรมการ กำหนดวันแปรญัตติ เสร็จแล้วยังมีภาระอีกเรื่องหนึ่ง คือมีการขอเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการวิสามัญเพื่อความสะดวกในการทำ ประชาพิจารณ์ เพราะว่าจากที่ทำงานร่วมกันมาของสมาชิกวิสามัญต่างจังหวัด บางท่านก็ป่วยบ้าง ไม่มาบ้าง ขาดการประชุมบ้าง ก็เป็นไปตามข้อบังคับ และในช่วงประชาพิจารณ์ก็จะต้องเข้มแข็ง และจำเป็นที่มีสมาชิกหลายท่าน ก็อยากจะ เสนอเปลี่ยนมา -----

ท่านผู้ใดที่ได้พิจารณาไว้แล้วก็เตรียมไว้ด้วยนะครับ เพราะว่าจะได้เสร็จไปภายในคืนนี้ ผมดูด้วยสายตาส่วนใหญ่ก็พร้อมพอสมควร สำหรับท่านที่มาไม่ทันก็ขอลงเพิ่มเติมได้ในช่วงที่ยังไม่ปิดการประชุม ยังไม่ปิดการนับคะแนน ช่วงนี้ผมอยากให้ท่านเลขาธิการได้ชานชื่อท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในการพิจารณาว่ารับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่กรมการได้เสนอเราเมื่อ ๒ วันที่แล้ว มาจนถึงวันนี้ ขอเชิญเลขาธิการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
นายกมล สุขคะสมบัติ

นายกมล สุขคะสมบัติ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ

ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
นายเกษม พันธุ์รัตน์

นายเกษม พันธุ์รัตน์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
นายเกษม ศิริสัมพันธ์

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
นายแก้วสรร อติโพธิ

นายแก้วสรร อติโพธิ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกเมศ ขวัญเมือง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกเมศ ขวัญเมือง : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
นายโกศล ศรีสังข์

นายโกศล ศรีสังข์ : รับครับ

LIRT

- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
ศาสตราจารย์เขียน ซีระวิทย์
- ศาสตราจารย์เขียน ซีระวิทย์ : รับผิดชอบ
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
ศาสตราจารย์คณิต ฒ นคร
(ศาสตราจารย์คณิต ฒ นคร ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายกคณิน บุญสุวรรณ
นายกคณิน บุญสุวรรณ : รับผิดชอบ
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายครรชิต สุภูมิหน
(นายครรชิต สุภูมิหน ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายแคล้ว นรปติ
นายแคล้ว นรปติ : ท่านประธานครับ ผมงดออกเสียงครับ
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายจรัส วีะสมัน
นายจรัส วีะสมัน : รับผิดชอบ
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายจัตวา กลิ่นสุนทร
นายจัตวา กลิ่นสุนทร : รับผิดชอบ
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายจ้านงค์ ทิณสาบ
นายจ้านงค์ ทิณสาบ : รับผิดชอบ
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายเฉลิม พรหมเลิศ
นายเฉลิม พรหมเลิศ : รับผิดชอบ
- ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายชงค์ วงษ์จันทร์
นายชงค์ วงษ์จันทร์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
พลตำรวจเอก ช่างู รัตนธรรม

พลตำรวจเอก ช่างู รัตนธรรม : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายชานนท์ สุวสิน

(นายชานนท์ สุวสิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายเดโช สนวนานนท์

นายเดโช สนวนานนท์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายถาวร จันทร์สม

นายถาวร จันทร์สม : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายทวิช กลิ่นประทุม

นายทวิช กลิ่นประทุม : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ

รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายธงชาติ รัตนวิชา

นายธงชาติ รัตนวิชา : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทร์รางคู่

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทร์รางคู่ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายธรรมบุญ มงคล

นายธรรมบุญ มงคล : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายธีรวัฒน์ ร่วมไทรทอง

นายธีรวัฒน์ ร่วมไทรทอง : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายธีรศักดิ์ กีฬา

นายธีรศักดิ์ กีฬา : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายณัฏฐิติน อูมา

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขออนุญาตครับ นายณัฏฐิติน
มีหนังสือแจ้งว่าคุณแม่ป่วยหนัก และต้องกลับไปพาคู่คุณแม่เข้าโรงพยาบาล
มีหนังสือลามา มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ขอเรียนให้ที่ประชุมทราบ ขอบคุณครับ
เชิญท่านเลขาฯ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายนิติธัย นาคกรพรรพ

(นายนิติธัย นาคกรพรรพ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล

นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายบัวพรม ธีรกุลยามพันธุ์

นายบัวพรม ธีรกุลยามพันธุ์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายบุญเลิศ ชาญุทธเดช

นายบุญเลิศ ชาญุทธเดช : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทัศนกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายประชุม ทองมี

นายประชุม ทองมี : รับผิดชอบ

LIRT

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขานุการสภาข้าราชการธรรมนุญ) :
 นายประดั่ง ปรัชญางกูร

นายประดั่ง ปรัชญางกูร : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขานุการสภาข้าราชการธรรมนุญ) :
 ศาสตราจารย์ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี

ศาสตราจารย์ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขานุการสภาข้าราชการธรรมนุญ) :
 นายประเทือง คำประกอบ

(นายประเทือง คำประกอบ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
พลตำรวจเอก ประมวล อติเรกสาร

พลตำรวจเอก ประมวล อติเรกสาร : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายประวิทย์ เจนวีระนนท์

นายประวิทย์ เจนวีระนนท์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น

(นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายประสพพร พาทย์กุล

นายประสพพร พาทย์กุล : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นางปราณี วชิราศรีศิริกุล

นางปราณี วชิราศรีศิริกุล : รับค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
พันตรี ปริดา นิสสัยเจริญ

พันตรี ปริดา นิสสัยเจริญ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
พลเอก ปิัญญา สิงห์ศักดิ์ดา

พลเอก ปิัญญา สิงห์ศักดิ์ดา : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายเป็ลี่ยน เกตุทอง

นายเป็ลี่ยน เกตุทอง : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นางพงศ์เทพ เทพกาญจนา

นางพงศ์เทพ เทพกาญจนา : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายพนัส จันทรสุรินทร์

นายพนัส จันทรสุรินทร์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายพนัส ทัศนียานนท์

นายพนัส ทัศนียานนท์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นางพวงเล็ก บุญเชียง

นางพวงเล็ก บุญเชียง : รับค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นางพินทิพย์ สีสารณ

นางพินทิพย์ สีสารณ : รับค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายพินิจ อัครโกวิทกรณ

นายพินิจ อัครโกวิทกรณ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายเพชร แก่นเมือง

นายเพชร แก่นเมือง : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายไพบูลย์ ชมาฤกษ์

นายไพบูลย์ ชมาฤกษ์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นางยุพา อุดมศักดิ์

นางยุพา อุดมศักดิ์ : รับค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
ศาสตราจารย์ลิขิต ชีร์เวดิน

(ศาสตราจารย์ลิขิต ชีร์เวดิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
นายวรพจน์ ฅ นคร

(นายวรพจน์ ฅ นคร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายวรรณ วงศ์สง่า

นายวรรณ วงศ์สง่า : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์

นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แทน

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แทน : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง

นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายสงวน พงษ์มณี

นายสงวน พงษ์มณี : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายสนั่น อินทรประเสริฐ

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
นายสมเกียรติ อ่อนวิมล

(นายสมเกียรติ อ่อนวิมล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
พันเอก สมคิด ศรีสังคม

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่าารัฐธรรมนูญ) :
ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายสมรรค คิริจันทร์

(นายสมรรค คิริจันทร์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายสวัสดิ์ คำประกอบ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : รับ เพื่อนำไปแปรญัตติแก้ไขครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ให้รับคำเดียวนะครับ ต่อไปครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์

พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายสามารถ แก้วมีชัย

นายสามารถ แก้วมีชัย : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายสำรวย ฉิมฉวี

นายสำรวย ฉิมฉวี : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายสุทธินันท์ จันทระ

นายสุทธินันท์ จันทระ : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายสุนทร ทิพย์มณี

นายสุนทร ทิพย์มณี : รับครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นางสุนี ไชยรส

นางสุนี ไชยรส : รับค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายสุบิน สินไชย

นายสุบิน สินไชย : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายเสวี สุวรรณภานนท์

นายเสวี สุวรรณภานนท์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายเหม สุโลมาน

นายเหม สุโลมาน : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายเหลื่อม พันธุ์ฤกษ์

นายเหลื่อม พันธุ์ฤกษ์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายองอาจ หล้าอุบล

นายองอาจ หล้าอุบล : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายอนันต์ บุรณวิช

นายอนันต์ บุรณวิช : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายอนันต์ ผลอานวย

นายอนันต์ ผลอานวย : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายอภินันท์ เมตตาริกานนท์

นายอภินันท์ เมตตาริกานนท์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 ศาสตราจารย์อมร รักษาสัตย์

ศาสตราจารย์อมร รักษาสัตย์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 นายอานันท์ ปันยารชุน

นายอานันท์ ปันยารชุน : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
รับผิดชอบ อำนวย ไทยานนท์

ร้อยตรี อำนวย ไทยานนท์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
นายอำนวย นาครัชตะอมร

นายอำนวย นาครัชตะอมร : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ

นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
พันเอก (พิเศษ) อุตม ทวีวัฒน์

พันเอก (พิเศษ) อุตม ทวีวัฒน์ : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
นายอุดร กามา

นายอุดร กามา : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
นายอุทัย พิมพ์ใจชน

นายอุทัย พิมพ์ใจชน : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
นางสาวอุทัยวรรณ ตำรงกิจการวงศ์

(นางสาวอุทัยวรรณ ตำรงกิจการวงศ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
นายเอก วรรณทอง

นายเอก วรรณทอง : รับผิดชอบ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ ทิพพัฒนกุล (เลขาธิการสภาวิจัยวัฒนธรรมไทย) :
นาย เอนก สิทธิประศาสน์

(นาย เอนก สิทธิประศาสน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมเห็นคุณประวิทย์มานะ ครับ
เชิญครับ

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ท่านประธานที่เคารพครับ
ผม ประวิทย์ ทองศรีนุ่น สสร. พัทลุง รับผิดชอบ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญคุณวราภรณ์ เพิ่มเติมครับ

นายวราภรณ์ วงศ์สง่า : รับผิดชอบ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีใครเข้ามาไม่ทันไหมครับ

ท่านอานันท์ ปันยารชุน ท่านประธานครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน : กระผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า

อาจารย์คณิต ฒ นคร ที่ไม่อยู่ ณ ที่นี้ ท่านไปราชการต่างประเทศครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ

นางพินทิพย์ สีลาภรณ์ : ท่านประธานคะ ขอเรียนให้ทราบว่า
คุณอุทัยวรรณ ภูเกิด ไม่สบายค่ะ เมื่อก็โทรศัพท์มานะคะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ คุณประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ท่านประธานครับ ท่านศาสตราจารย์
ดอกเตอร์ลิขิต ชีรเวคิน ดิรราชการสำคัญที่การเคหะแห่งชาติครับ

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมได้รับ
โทรศัพท์เดี๋ยวนี้อาจท่านสมรรถ ศิริจันทร์ ดอนนี้กำลังนอนอยู่โรงพยาบาลครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ ท่านสมาชิก
ที่เคารพครับ ผลของการลงมติโดยการขานชื่อ มีผู้ขานชื่อรับว่างรัฐธรรมนูญ
ไว้พิจารณา ๘๙ เสียง ไม่รับว่างฯ ไม่มี งดออกเสียง ๑ ท่าน ไม่มา ๘ ท่าน
เนื่องจากป่วยและติดธุระสำคัญ จึงเป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบที่จะรับ
ว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยไว้พิจารณาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติรับว่างรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยตามรายงานของคณะกรรมการยกเว้นว่างรัฐธรรมนูญ
ไว้พิจารณา

ต่อไปก็ เป็นการพิจารณาตั้งกรรมการ วันเวลาในการแปรญัตติ
รายชื่อ จำนวน ผมเห็นสมควรพักการประชุม ค่อยประชุมต่อเนะครับ
ท่านอานันท์ครับ เชิญครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) :
ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญผู้ทรงเกียรติ กระผม
นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ ฉบับที่
สภาว่างรัฐธรรมนูญ เพิ่งได้รับไปพิจารณาเมื่อครู่นี้ ใครขอกราบขอบพระคุณ
ท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือได้แสดง
ความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ได้ตั้งข้อสังเกตที่มีคุณค่าและได้แสดงน้ำใจที่ดี
ตลอดมา ในระยะ ๓ - ๔ เดือนที่ผ่านมาที่กระผมรับหน้าที่เป็นประธาน
คณะกรรมการชุดนี้ เนื่องจากขัดจำกัดในเรื่องเวลา เนื่องจากการทำงาน
ติดต่อทั้งวันทั้งคืนมาเป็นเวลาช้านาน เนื่องจากสิ่งต่าง ๆ บางครั้งบางคราว
กระผมอาจจะละลาบละลั้งท่านสมาชิก สสร. บางท่าน ในทางวาจาก็ดี
หรือโดยทางอื่นก็ดี ถ้าเป็นเช่นนั้นกระผมขอกราบขอโทษต่อท่านทั้งหลายที่อาจจะ
มีความรู้สึกที่ผมไปละลาบละลั้งท่าน แต่ผมขอให้ความเชื่อมั่นว่าทุกสิ่งทุกอย่าง
ที่กระผมทำไปนั้นทำไปด้วยใจบริสุทธิ์ ทำไปด้วยความตั้งใจที่ดี ทำไปโดยนึกถึง
ผลประโยชน์ของประชาชนและของประเทศชาติเป็นสำคัญ

กระผมขอขอบพระคุณ ท่านกรรมาธิการ ๒๘ ท่านที่นั่งอยู่ร่วมประชุมกับกระผมตลอดมา ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นที่ได้ เขียนบทบัญญัติที่ได้แสดงท่าทีประณีประนอม กระผมขอขอบพระคุณ ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญทุกท่านที่เปิดเผยมกับผม พูดอย่างตรงไปตรงมาตามลักษณะที่กระผมชอบ และ ความลักษณะที่กระผมทำตลอดมา ถ้าไม่ได้ความช่วยเหลือจากพวกท่านทั้งหลายช่วงที่เรา เขียนกันมา เขียนมาด้วยความตั้งใจดี เขียนมาโดยมีความหวังว่า เมื่อได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางมาตราหลังจากที่ได้ไปรับฟังประชาชนพิจารณาจากประชาชนแล้ว ช่วงนี้จะมีคุณสมบัติ มีความถูกต้องและมีความเหมาะสมกับสภาวการณ์ของเมืองไทยมากขึ้น ในวันที่คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ก็จะสามารถผ่านไป กระผมก็จะหมดหน้าที่แล้วกลับมาเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญตามปกติ แต่ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งในสภาว่างฯ นี้ กระผมมีความมั่นใจว่าต่อไปนี้สภาว่างรัฐธรรมนูญจะทำงานด้วยความสามัคคีด้วยการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ด้วยการไม่มีความกลางแกลงใจซึ่งกันและกัน ด้วยความเคารพในความคิดเห็นในเหตุผลซึ่งกันและกัน สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญต่างตระหนักดี ว่าผลงานชิ้นนี้มีมิใช่ เป็นผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นผลงานของการทำงานร่วมกัน ซึ่งความขัดแย้ง การโต้เถียงหรือการใช้อารมณ์บางครั้งบางครั้งก็เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงมิได้ แต่เมื่อจบเกมแล้วความสามัคคีความสมานฉันท์ความเข้าใจที่มีซึ่งกันและกันนั้นจะคงอยู่ต่อไป และจะเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้สภาว่างฯ นี้สามารถทำงานต่อไป ไปสู่จุดเป้าหมายที่มีความเป็นเอกภาพที่มีความสมานฉันท์และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งที่มิใช่ผมฝันอยากจะได้ แต่เป็นสิ่งที่ผมเห็นมาเมื่อประมาณ ๕ นาทีที่แล้วนี้ และจะเป็นสิ่งที่ปรากฏต่อสายตาประชาชน ต่อสื่อมวลชนต่อทุก ๆ คนไทยในสังคมที่ติดตามความก้าวหน้าและผลงานของสภาว่างรัฐธรรมนูญ กระผมขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านด้วยความจริงใจและกระผมจะพยายามต่อไปที่จะให้งานชิ้นนี้ ซึ่งเป็นงานของเราที่หาเพื่อประชาชนและสำหรับประชาชนนั้น เป็นสิ่งที่ยั่งยืนถาวรต่อไป ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ในนามของพวกเราวมวลหมู่สมาชิกได้เห็นการทำงานของพวกเขาด้วยกัน เองคนที่รับภาระ เป็นคณะทำงานในนามของกรรมาธิการก็ดี ในนามอนุกรรมการก็ดี เราก็ได้เหนื่อยยากกันมาครั้งทางแต่ถือได้ว่าวันนี้น่าสำเร็จไปได้ค่อนข้าง และ เป็นข้อสังเกตที่ว่า จะเป็นก่อนหน้าใจเดียวกัน ผมถือโอกาสขอบคุณท่านสมาชิกที่ได้ เป็นคณะทำงานไม่ว่าจะเป็น

สร ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

กฎมา ๔๓/๒

กรรมการหรืออนุกรรมการหรือทำงานด้านใดสักครั้งหนึ่ง แล้วในช่วงนี้
ผมพักการประชุม รับประทานอาหารร่วมกันและประชุมต่อเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา
พักการประชุมครับ

พักการประชุมเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ
ได้เวลาเปิดประชุมต่อแล้วนะครับ ในเรื่องต่อไปเป็นการพิจารณาต่อเนื่องกับ
วาระที่ ๓ เรื่องท่านดอกเตอร์สมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ อ่อนวิมล : ท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ
อ่อนวิมล จากสุพรรณบุรี ต้องขอประทานโทษที่ประชุมเพราะผมวิ่งกลับมา
ลงคะแนนไม่ทันเพราะว่าไปทำธุระอยู่ข้างนอก แต่ก็อยากจะขอความกรุณา
ที่ประชุมนี้ให้รับทราบว่าเป็นฐานะ เป็นกรมาธิการต่างๆ และเป็น สสร.
ที่พร้อมที่จะทุ่มเทแล้วทำให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ผ่าน แล้วอยากจะแจ้งให้ทราบว่า
เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่มีความดีอยู่มากสมควรสนับสนุน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้บันทึกไว้
เป็นหลักฐานว่าผมลงคะแนน ๑ คะแนน แต่ผมสนับสนุนและรับร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้ด้วยความเต็มใจอย่างที่สุด ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณท่านสมเกียรติครับ
ท่านเอนกครับ

นายเอนก สิทธิประศาสน์ : ขออนุญาตนะครับ ท่านประธาน
ขอบคุณครับที่เรียกให้พูด ผมก็เช่นเดียวกันทั้ง ๆ ที่รับฟังทางวิทยุตลอดเวลา
ที่เดินทางกลับมาที่สภาแห่งนี้ เพื่อจะมาลงคะแนนให้ท่าน แต่ก็ได้ทราบ
ด้วยความปิติยินดีว่าสภานี้ได้ลงมติรับร่างไว้พิจารณาแล้ว สำหรับความเห็น
ของผมมันไม่มีปัญหาใด เพราะร่วมอยู่ในคณะกรรมาธิการ อยู่แล้ว ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ความจริงถ้ายังไม่ประกาศ
ผลลงคะแนนตามข้อบังคับ ท่านสมาชิกที่เข้ามาลงคะแนนไม่ทันก็มีสิทธิ
ลงคะแนนเพิ่มเติมได้ ผมก็ทราบดีว่า ๒ - ๓ ท่าน ยังเห็นแฟ้มอยู่บนที่นั่ง
ก็ทราบว่าไม่ได้ไปไหน แต่อาจจะมึนอะไรบางอย่างที่มาไม่ทัน จะดิ่งเกมไว้
ก็ไม่ได้อีกแล้วกลัวคนเขาจะบอกว่าคุณกระดากมาแล้วทำไมไม่ประกาศ
แก้ตัวเลขหรืออย่างไร ก็จะเป็นที่สงสัยกันใหญ่ ก็เลยต้องประกาศไป
ตามข้อบังคับ ถึงท่านลงไม่ทันแต่ว่าเพื่อนสมาชิกทราบว่าเกิดอะไรขึ้น
ต้องขอบคุณ ๒ ท่าน ที่ได้แจ้งให้พวกเราทราบว่าสนับสนุนร่าง มีเรื่อง
ผมจะต้องหาหรือ เพราะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสภาเรา เนื่องจาก
เราไม่มีข้อบังคับเอง แล้ววันนั้นที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการพิจารณาสภา

ได้แจกเอกสารเป็นการเสนอหาหรือ อนุมัติ อนุโลม ใช้อำนาจบังคับของรัฐบาล
ที่เราได้อินโลมใช้อยู่ มีบางอย่างจะต้องแก้ไข เช่นจำนวนกรรมการก็
จำนวนสมาชิกที่รับรองการแปรญัตติกิติ ๒ อย่างนี้จะต้องขออนุมัติที่ประชุม
ผมจะขอเชิญท่านประธานคณะกรรมการกิจการสภา ดอกเตอร์เดโช
ได้เสนอญัตติหาหรือกับที่ประชุมเลยครับ

นายเดโช สวานานนท์ : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม

เดโช สวานานนท์ ประธานคณะกรรมการมาธิการจรรยาบรรณ ตรวจสอบรายงานการประชุม และกิจการสภา ใครขอประทานโอกาสนี้เสนอเพื่อที่ประชุมแห่งนี้ได้โปรด พิจารณาข้อบังคับที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในการแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญ ที่สภาของเราเพิ่งจะมีมติรับไว้พิจารณาเมื่อไม่นานมานี้เอง มีเรื่องที่กระผม ได้ลิ้มในการที่จะเสนอเมื่อวานอยู่ ๑ เรื่อง และมีเรื่องที่กระผมได้นำไปทบทวน กับคณะกรรมการมาธิการจรรยาบรรณ ตรวจสอบรายงานการประชุมและกิจการสภา อีก ๑ เรื่อง กระผมขออนุญาตกราบเรียนรายละเอียดดังนี้

โดยเหตุที่ว่าจะต้องมีการแปรญัตติสำหรับร่างรัฐธรรมนูญที่สภา ของเราเพิ่งได้ลงมติรับหลักการไปเมื่อสักครู่นี้ เพื่อความสมบูรณ์ในการปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญใช้ข้อบังคับของสภา โดยอนุโลม จึงใคร่ขอประทานเสนออนุโลมใช้ข้อบังคับ ข้อ ๒๘ ในส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการ เสนอญัตติจากข้อความที่ว่า ข้อ ๒๘ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ต่อประธานรัฐสภา และต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น เป็น ข้อ ๒๘ ญัตติทั้งหลาย ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ และต้องมี สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญรับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ประการที่ ๒ ท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากการอนุโลมใช้ข้อบังคับ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ เสนอและพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่สภาแห่งนี้ ได้กรุณาอนุมัติไปแล้วเมื่อวานนี้ เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นคณะกรรมการมาธิการ จรรยาบรรณ ตรวจสอบรายงานการประชุมและกิจการสภา ได้ปรึกษาหารือ กันอีกครั้งหนึ่ง เห็นเป็นการสมควรที่จะขอประทานเสนอต่อสภาให้ เปลี่ยนจำนวนกรรมการมาธิการที่ได้อนุมัติไว้ในข้อ ๔๘ จาก ๒๘ คน เป็น ๓๓ คน ทั้งนี้ด้วยเหตุผลเพื่อให้ได้สัดส่วนเป็นที่เหมาะสมยิ่งขึ้น กล่าวคือ ถ้ากำหนดเป็นจำนวน ๓๓ คน ก็จะได้เป็นสัดส่วน ๑ ใน ๓ จะเป็นการเหมาะสม ยิ่งขึ้น จึงขอประทานเสนอเพื่อโปรดอนุมัติทั้ง ๒ ข้อ ขอพบระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขอทบทวนอีกครั้งนะครับ
อันนี้ขอให้เป็นการหารือของท่านประธานเอง โดยข้อความที่ท่านประธาน กรรมการกิจการสภาได้เสนอ ๒ สำระสำคัญ ขอจำนวนกรรมการมาธิการ ๓๓ ท่าน แล้วก็มีผู้รับรองแปรญัตติใช้ ๑๐ ท่าน มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ
ท่านพวงเล็กครับ

นางพวงเล็ก บุญเชียง : ท่านประธานที่เคารพคะ สภาว่าง
 รัฐธรรมนูญของเราเป็นสภาที่นำรักทำอะไร เราไม่เคยแบ่งพรรคแบ่งพวก
 ถึงแม้ว่าจะมีข่าวว่าเราแบ่งพรรคแบ่งพวก แต่เราก็ไม่เคย เห็นจากการ
 ลงคะแนนที่ผ่านมาพวกเรามีความสามัคคีกัน เราอยู่ด้วยเหตุด้วยผล
 ทุกคนไม่มีใครมาบังคับใครว่าจะต้องรับหลักการหรือไม่รับหลักการ แต่ทุกคน
 ได้พิจารณาด้วยตัวของตัวเองแล้วเราพิจารณาไปแล้ว และเช่นเดียวกัน
 การตั้งกรรมาธิการ เราได้ตกลงกัน เราขอเวลาพิจารณาประชุมจากการ
 ประชุมนอกรอบหรือว่าการพิจารณาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญจะมีจำนวนเท่าใด
 เราก็ได้พิจารณากันมาแล้ว แล้วตกลงกันที่ ๒๙ คน ทำอะไรคะเมื่อเราตกลง
 กันมาในอดีตที่ผ่านมา เรามีการพิจารณานอกรอบ เราก็ปฏิบัติตามเมื่อเรา
 มีการประชุมในที่ประชุมแห่งนี้ แต่เหตุไฉนกรรมาธิการที่เราได้ตกลงกันไว้ว่า
 จำนวน ๒๙ ท่าน ทำไมจะต้องเปลี่ยนเป็น ๓๓ ท่าน ใครบ้างคะที่มีปัญหา
 ใครบ้างคะคะก็อยากจะ เป็น แล้วท่านมีความรับผิดชอบเพียงพอหรือเปล่า
 ท่านดูตัวของตัวท่านเองหรือเปล่านั้น เหมะสมไหมที่จะเข้ามา และเพื่อจะได้ให้
 ตัวเองได้เข้าไปอยู่ในกรรมาธิการนั้น โดยดิฉันยังไม่ทราบว่ามีใครบ้างที่จะเป็น
 กรรมาธิการ แล้วยังไม่แน่ใจว่าผู้ที่จะเสนอ จะเสนอถูกต้องตามที่ตกลงกันไว้
 หรือเปล่า -----

อาจจะเปลี่ยนตัวบุคคล โดยที่พวกเราไม่ทราบ ดิฉันบอกว่าก่อนที่จะมีการเสนอ รายชื่อขอให้เปิดสำเนาเอกสารให้พวกเราทั้ง ๘๘ คนได้ทราบว่ามีใครบ้างที่จะ เป็นกรรมการ ดิฉันคิดว่าถ้าหากไหน ๆ แต่ละท่านอยากเป็นกรรมการกัน ในเมื่อเรามีด้วยกัน ๑๒ หมวด กับ ๑ บทเฉพาะกาล ท่านประธานคะ เราเหลือ เวลาอีกไม่มาก แล้วท่านตั้งกรรมการเป็นหมวด ๆ ไปเลยจะดีไหมคะ ๑๒ หมวด กับ ๑ บทเฉพาะกาล ให้เสร็จรวดเร็ว ไม่ต้องไปใช้กรรมการ ๒๘ คน หรือ ๓๓ คนที่เราพูดกัน ที่เราตกลงกันมาเลย ต่อไปนี่ก็ทำอะไรเราก็มาเปลี่ยนกันได้ ในนี้ ดิฉันเห็นว่าสิ่งที่เรายึดถือกันแล้วเราก็ควรจะทำในสิ่งนั้นและควรจะ ปฏิบัติในสิ่งนั้น ทุกคนจับตามองเราอยู่ ถ้าหากเรามีความอ่อนไหวต่อสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างนี้ ดิฉันคิดว่าการทำงานข้างหน้าเราคงจะไม่เป็นผล ดิฉันขอแสดงความ คิดเห็นไว้แค่นี้ ขอบคุณค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเรียนชี้แจงต่อท่านหญิงเล็กนะคะรับ ที่มีการเปลี่ยนแปลงก็เพื่อความเหมาะสม และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ถ้าไม่ดีขึ้นพวกเราคงไม่เอา นี่ก็เรียนให้ทราบนะคะ

นางหญิงเล็ก บุญเชียง : ท่านประธานคะ ดิฉันขอใช้เวลานั้นมีค่า ของพวกเรา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ทำอย่างไรครับ

นางหญิงเล็ก บุญเชียง : ท่านประธาน ดิฉันขอแสดงความ ไม่เห็นด้วยที่ท่านประธานเพิ่งจะได้ชี้แจงไปว่าเป็นความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ถ้าหากเราไม่ปฏิบัติตามกฎ ตามระเบียบ ตามข้อตกลง ถ้าความเหมาะสม ตลอดไป ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็เพื่อความเหมาะสมทั้งนั้น เริ่มแรกมาก็เพราะ ความเหมาะสม ต่อไปในร่างรัฐธรรมนูญ ในตัวบทกฎหมายก็ต้องเพื่อความ เหมาะสม ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันเป็นคนที่เปิดเผย เป็นคนที่มีความจริงใจและ จริงใจ ดิฉันคิดว่าเราทำถูกต้องแล้ว ขอท่านประธานได้ยืนยันอยู่ตรงนั้นเถอะค่ะ ว่า ๒๘ ท่าน ใครที่ไม่ได้เป็นก็เข้าไปฟังได้ในกรรมาธิการก็ไม่ขัดข้องอยู่แล้ว ท่านไม่ได้เป็นท่านก็ไปศึกษาหาความรู้ได้ คิดว่า ๒๘ ท่านคงจะไม่ปิดประตูกัน พวกเราที่ไม่ได้เป็นกรรมการ และตัวดิฉันเองก็ไม่ได้ปรารถนาที่อยากจะ เป็นกรรมการ อยากจะศึกษาหาความรู้โดยการแปรผู้ตีมากกว่า ท่านประธานที่เคารพ ณ ที่นี้ดิฉันคิดว่าคงจะมีเพื่อนสมาชิกอีกหลายท่านที่ยังเห็นว่า เราควรจะรับว่ากรรมาธิการของเรามีเพียง ๒๘ ท่าน ท่านประธานอย่าเพิ่ง ค่วนเลยคะ เพราะไหน ๆ เราก็ได้รับประทานอาหารมือเย็น ได้รับประทานบ้าง

ไม่ได้รับประทานบ้าง ยามตีเรียกใช้ ยามใช้ไม่รักษา พอว่างรัฐธรรมนุญ โดยกรรมาธิการยกร่างฯ ผ่าน อาหารไม่พอ ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันจะพูดเรื่องนี้ตลอด ไม่ว่าการประชุมสภานี้แทนราษฎรประชุมจนถึง ๕ กุ้มไม่มีอาหารจะรับประทาน ดิฉันก็ได้เรียกร้องจนปฏิบัติกันมาจนถึงทุกวันนี้ และเหมือนเช่นวันนี้พวกเราเกือบจะครึ่งหนึ่งที่ไม่ได้รับประทานข้าว นี่แสดงว่า พอจะให้เรารับร่างกฎหมาย ร่างรัฐธรรมนุญ เมื่อวานนี้มีอาหารเหลือเพื่อ พอวันนี้รับร่างรัฐธรรมนุญเสร็จแล้วไม่มีอาหารให้รับประทาน หมายความว่าอย่างไร ท่านประธาน ดิฉันขอยืนยันว่า ๒๙ คน นี้ถูกต้องค่ะ ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนุญ : ท่านครครชิตครับ

นายครครชิต สุขุมินท : ผมขอกราบเรียนนิดหนึ่งว่า วันนั้นเรามีการประชุมนอกกรอบกัน มติที่ประชุมออกมาที่ ๒๙ แต่ต่อมาเราดูแล้วความเหมาะสมในส่วนของกรรมาธิการยกร่างฯ เติมเรามีกำหนดกันไว้ว่า อัตราส่วนของกรรมาธิการยกร่างฯ กับอัตราส่วนของ สสร. ต่างจังหวัดคือ ๑ ต่อ ๒ ที่เราหาหรือกันไว้ แต่ต่อมาปรากฏว่าตัวเลขไปลงที่ ๒๙ แล้วเราก็เป็นมติของที่ประชุมอย่างที่ผมเรียนไว้แล้ว ภายหลังเรามาคุยว่าทางกรรมาธิการยกร่างฯ มีความจำเป็น คงจะต้องใช้คณะทำงานที่ทำงานร่วมกันมาอีก ๓ ท่าน ทางกรรมาธิการยกร่างฯ ก็เสนอเข้ามาอีก ๓ ท่าน ทางเราในส่วน สสร. ต่างจังหวัดเห็นว่า มีนักวิชาการบางท่านซึ่งคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน แล้วก็ไม่ได้มีรายชื่ออยู่ เราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมาใช้โควตาของทางต่างจังหวัด เราจึงขอเพิ่มเข้าไปอีก ๓ ท่าน และเพิ่มภาคอีสานเข้าไปอีก ๑ ท่าน ก็รวมเป็น ๓๓ ท่าน ซึ่งในส่วนนี้ผมคิดว่าเหมาะสมและคงจะทำงานได้ด้วยดี ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์แก้วสรรควับ

นายแก้วสรร อดิโพธิ : ผมว่าตอนนี้ผู้ตกก็คือว่า ท่านประธานได้ขอหาหรือที่ประชุมว่า จำนวนกรรมาธิการควรจะเป็นเท่าไร จริงอยู่การประชุมที่ไม่เป็นทางการอาจจะไม่มีผลอะไร แต่ก็เป็นเรื่องภายในที่พวกเราตกลงกันไว้ ฉะนั้นเมื่อมีเหตุผลที่สมควรเปลี่ยนผมก็คิดว่า ท่านประธานก็ควรจะขอมติจากที่ประชุมได้จะได้ยุติกันไป ขอคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีอะไรแล้วนะครับ
ท่านเคล้วครับ

นายเคล้ว นรปติ : ท่านประธานครับ ผมไม่พูดประเด็นนี้สิ้น ๆ แต่ผมจะพูดประเด็นที่ว่า ท่านเดโชให้มีการรับรองแปดผู้ตก ๑๐ คน ผมขอต่อรองลงมาสัก ๔ คน หรือ ๕ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอนันต์ครับ

นายอนันต์ บุรณวินิช : คือประเด็นเดียวกันครับ ท่านเคล้วพูดครับ ผมว่าไม่จำเป็นต้องรับรองครับ เพราะว่าทุกคนก็มีสิทธิที่จะร่างรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ไม่ใช่การกักกนหมายปกติ ท่านอาจารย์เดโช ผมว่าไม่ต้องรับรองดีกว่า เพราะก็เหมือนกันอยู่ แล้วผมก็เห็นเฮอะแล้วนะครับ แล้วจริง ๆ ก็ความรู้สึกของผมเราเป็น สสร. ทุกคนน่าจะทำได้ฟังด้วย และผมอยากจะทำปากไว้ว่า ขึ้นตอนแปดผู้ตกกรุณาอัดเทปไว้ ผมอยากทราบว่าทำไมถึงต้องเปลี่ยนเพราะอะไรด้วย เหตุผลด้วยนะครับ เวลากลกลับมาเสนอสภาครั้งต่อไป เราขอให้อัดเทปแล้วผมจะฟังและส่วนเราจะได้รู้เราควรพูดหรือไม่พูดนะครับ แล้วอาจารย์เดโชไม่ต้องมีหรือครับ เพราะไหน ๆ ก็แก้ข้อบังคับแล้ว ก็แก้ไม่ต้องมีเลย ใครจะแปรก็มาแปรได้จะได้สะดวกขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขอเรียนอย่างนี้ ขอเรียนท่านสมาชิก เรื่องแปดผู้ตกเป็นข้อบังคับจะต้องมีผู้รับรอง แล้วรับรองตามข้อบังคับถึง ๕๐ กว่าท่าน นี่เราก็คัดมาตั้ง ๑ ใน ๕ เหลือ ๑๐ ท่านก็คิดว่าลดมามากแล้ว รัฐธรรมนูญนี้เป็นสาระสำคัญใหญ่ ก็จะไม่เสนออะไรก็ให้พวกเห็นด้วยหน่อยก็ยังมี เห็นคนเดียวก็ออกจะง่ายไป ไม่อย่างนั้นเขาจะไปบังคับไว้ถึง ๕๐ กว่าท่าน ตรงนี้ก็ยังมีเหตุผลของเขาอยู่และเป็นข้อบังคับด้วย ผมขออภัยท่านอนันต์ด้วย ผมคิดว่า เรื่องจำนวนกรรมาธิการกับจำนวนสมาชิกผู้ขอรับรองก็น่าจะไม่ต้องสงสัยกันแล้วนะครับ ท่านพวงเล็กคงไม่ตกใจ เพราะที่ประชุมส่วนใหญ่ดูบรรยากาศก็รู้ว่าเสนอไปก็ไม่มีใครเห็นเป็นอย่างอื่น เพียงแต่ท่าน

ท้วงไว้ว่าตกลงอะไรกันในที่ประชุมแล้ว เคยทำอย่างนั้นมาตลอด แล้วทำไม
มาวันนี้มาเปลี่ยนเท่านั้นเอง หรือว่าพอได้รับร่างฯ ชาวที่มีกษัตริย์จะเปลี่ยนก็เปลี่ยน
อย่างนี้ คงไม่ใช่อย่างนั้นนะครับ เป็นปัญหาที่ท่านพวงเล็กก็เจอมาตั้งสมัยเป็น
ผู้แทนฯ แล้วไม่ใช่เพิ่งมาเจอตอนรัฐธรรมนูญรับร่างแล้ว มันเป็นปัญหาเดียวกัน
ซึ่งเรารู้กันอยู่ พูดไปก็ขายหน้าประชาชนว่าเกิดอะไรขึ้นเกี่ยวกับเรื่อง
อาหารนะครับผม ผมขอถามที่ประชุม

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ผมขอניתหนึ่งท่านประธานครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ประท้วง ใครทำผิดข้อบังคับ

มีหรือเปล่า

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : คืออย่างนี้ครับ ท่านประธาน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ได้ท่านอื่นยกมือ ต้องถือว่า

ประท้วง

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ประท้วงก็ประท้วง

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ประท้วงว่าผิดข้อบังคับอะไรครับ

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ผิดข้อบังคับคือ ข้อตกลงครับ

ผมขออย่างนี้ท่านประธานครับ พวกเราเรารักสามัคคีกันแล้ว การที่จะทำอะไร
ผมก็เคารพมติอยู่เสมอ เราพูดกันตรงโน้น ผมเห็นด้วยท่านพวงเล็ก อันนี้ฝากเป็น
ข้อสังเกตว่า โหน ๆ เราทำมาครึ่งทางแล้วขอให้จบ แล้วศึกข้างหน้ายังมีอีกเยอะ
เพราะฉะนั้นถ้าเราพูดแล้ว จะเปลี่ยนแปลงเหตุผลก็ขอให้เหตุผลเท่านั้น ผมอ่านใจ
ออกว่าท่านประธานมีเหตุผล แต่ที่นี้การสรุปอะไรง่าย ๆ ทำให้เกิดปวดหัวครับ
งงครับ และต่อไปขอตั้งเป็นข้อสังเกตว่าถ้าเราตกลงอย่างไร ถ้าจะมีการ
เปลี่ยนแปลงกันแล้วตกลงกันอย่างไรก็มาชี้แจงให้เป็นเหตุเป็นผลสักนิดหนึ่ง
ไม่อย่างนั้นแล้วพวกผมอยู่ต่างจังหวัดเท่ากับว่ามาเป็นพระอันดับอยู่
ขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขออนุญาตครับ เดี่ยวท่านผู้ฟัง

ทางบ้านจะได้ยินแล้วอาจจะเสียหาย ความจริงที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงแต่ว่า
เราก็ได้ไปบอกชาวบ้านเท่าที่ข่าวได้ และก็เป็นผู้มีส่วนใหญ่ ก็จบกันตรงนั้นท่าน
ประวิทย์ครับ เพราะเราจะเรียกประชุมข้างนอกรอบก็ไม่น่า ก็ใช้วิธีถาม ๆ
อย่างนี้ขออภัยอาจารย์แก้วสรร คำพูดท่านหัวหน้าเผ่าก็มีอยู่ ไปปรึกษาหัวหน้า
เผ่าบ้างอะไรบ้าง ก็ได้ความออกมาเป็นอย่างนั้น ผมต้องขออภัยท่านประวิทย์ด้วย
เดี๋ยวจะเข้าใจว่า ผมเป็นประธานแล้วงบบงิบรับทำหรือโหมเมสรุปเองง่าย ๆ

สร ๑๒/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

๑๖๗

จินตนา ๙๗/๓

ไม่ใช่จ่ายครับ กว่าจะเป็นตรงนี้มาได้ เอาละครับ ผมจะถามว่ากรรมการ
แปรญัตติ ๓๓ ท่านจะเอาวิสามัญหรือสามัญครับ ผมขอหารือว่าเป็นสามัญเป็น
สมาชิกของเราทั้งหมด ๓๓ ท่านมีใครจะเสนอ เชิญท่านประชุม ทองมี ครับ

' - ๙๘/๑

Legislative Institutional Repository of Thailand

นายประชุม ทองมี : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม ประชุม
ทองมี ขอเสนอรายชื่อคณะกรรมการแปรรูปที่ดินจำนวน ๓๓ ท่าน ดังมีรายนาม
ดังต่อไปนี้ครับ พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ นายประดิ่ง ปวีญางกูร
นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ นายสามารถ แก้วมีชัย นายประชุม ทองมี
นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง นายบุญเลิศ คชายุทธเดช นายประวิทย์ เจนวีระนนท์
ร้อยตรี สมนึก ชูวีเชียร นายธีระวัฒน์ รมไทรทอง พันเอก (พิเศษ) อุดม
ทวีวัฒน์ นายบัวพรม ธีรกุลยานพันธุ์ นายเดโช สวานานนท์ นายธงชาติ
รัตนวิชา นายพินิจ อัสวโกวิทกรณ์ นางพินทิพย์ ลีลาภรณ์ ศาสตราจารย์สุจิต
บุญงการ พลเอก ปัญญา สิงห์ศักดิ์ ศาสตราจารย์ลิขิต ธีรเวคิน
รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โภษิแทน นายอานันท์ ปันยารชุน นายเกษม
ศิริสัมพันธ์ ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร นายคณิน บุญสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกเมศ ขวัญเมือง ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ รองศาสตราจารย์ชองทอง จันทรางศุ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประดิษฐ์ เจริญไทยที นายสุภทินันท์ จันทระ
นายวรพจน์ วงศ์สง่า รวม ๓๓ ท่านครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรองถูกต้องแล้วนะครับ

มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มี ก็ถือว่าที่ประชุมนี้มีมติ

เห็นชอบรายชื่อกรรมการสามัญ การแปรรูปที่ดินรัฐธรรมนูญในวาระที่ ๒ ตามที่
ท่านประชุม ทองมี เสนอนะครับ ขอเชิญเลขาธิการฯ อ่านรายชื่อคณะกรรมการ
ด้วยนะครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :

รายชื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....

๑. พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ๒. นายประดิ่ง ปวีญางกูร

๓. นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ ๔. นายสามารถ แก้วมีชัย ๕. นายประชุม ทองมี

๖. นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง ๗. นายบุญเลิศ คชายุทธเดช ๘. นายประวิทย์ เจนวีระนนท์

๙. ร้อยตรี สมนึก ชูวีเชียร ๑๐. นายธีระวัฒน์ รมไทรทอง

๑๑. พันเอก (พิเศษ) อุดม ทวีวัฒน์ ๑๒. นายบัวพรม ชีรภักย์พัฒน์
 ๑๓. นายเดโช สวานานนท์ ๑๔. นายธงชาติ รัตนวิชา ๑๕. นายพินิจ อัสวโกวิทกรม์
 ๑๖. นางพินิจพยี่ ลีลาภรณ์ ๑๗. ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ
 ๑๘. พลเอก ปัญญา สิงห์ศักดิ์ ๑๙. ศาสตราจารย์ลิขิต ชีรเวดิน
 ๒๐. รองศาสตราจารย์วิสุทธ์ โภธิแทน ๒๑. นายอานันท์ ปันยารชุน
 ๒๒. นายเกษม ศิริสัมพันธ์ ๒๓. ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร ๒๔. นายคณิน บุญสุวรรณ
 ๒๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกเมศ ธวัชเมือง ๒๖. ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรณโธ
 ๒๗. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ๒๘. รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
 ๒๙. ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ ๓๐. รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ
 ๓๑. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี ๓๒. นายสุภทินันท์ จันทระ
 ๓๓. นายวราภรณ์ วงศ์สง่า

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอคุณครับ ต่อไปผมขอถามที่ประชุม
 เพราะว่าจะใช้เวลาแปรญัตติภายในกี่วันครับ เชิญท่านเดโช ครับ

นายเดโช สวานานนท์ : ขอดำเนินข้อบังคับ ๓๐ วันครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ๓๐ วันนะครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถูกต้อง มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
 หรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มี ก็ถือว่าสภาแห่งนี้ให้แปรญัตติ
 ภายใน ๓๐ วันนะครับ ก็จบเรื่องการพิจารณารัฐธรรมนูญในวาระแรกนะครับ

ระเบียบวาระต่อไป เป็นเรื่องที่ตั้งกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็น
 และประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัด แทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากว่าจากกรรมาธิการ
 กรรมาธิการวิสามัญ ได้ทำงานในต่างจังหวัดให้กับการรับฟังความคิดเห็นที่ต้นฉบับ
 และต่อไปนี้จะทำให้กับประชาชนของสภา เราแห่งนี้ ก็มีประธานกรรมาธิการ
 แต่ละจังหวัดเห็นสมควรที่จะเปลี่ยนแปลงกรรมาธิการวิสามัญ ประจำจังหวัด
 บางท่านนะครับ ขอเริ่มจากจังหวัดขอนแก่นก่อนนะครับ ท่านแล้ว นรปติ ครับ

นายแคล้ว นรปดิ : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอเปลี่ยนแปลง
 ของกอนนายสุทัศน์ ศรีรัตนพันธ์ นายคุณภาค ประเสริฐศิลป์ นายบุญยง แก้วฝ้ายนอก
 แล้วขอตั้งบุคคลต่อไปนี้ ดอกเตอร์มยุณา ศรีสุภนันท์ นางลัดดาวัลย์ เจริญสุข
 นายพยนต์ นรปดิ แทนขอบคุณครับ

ประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : ครับ ขอเชิญจังหวัดชลบุรี เลยกครับ
 ต่อตามอักษรเลยดีกว่านะครับ

นายคณิน บุญสุวรรณ : ท่านประธานที่เคารพ ผม คณิน บุญสุวรรณ
 สสร. จังหวัดชลบุรี คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์
 ประจำจังหวัดชลบุรี เนื่องจากผู้ช่วยศาสตราจารย์มนตรี แยมกสิกร
 รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา ได้ลาออกเพื่อเตรียมตัวเดินทางไปศึกษาต่อ
 ต่างประเทศ ผมขอเสนอออกเคอร์ฟาสุก กุลละวณิชย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา
 ดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญฯ แทน ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : ครับ มีผู้รับรองถูกต้องนะครับ ต่อไป
 ผมขออนุญาตเชิญจังหวัดตาก

นายพนัส ทัศนียานนท์ : ท่านประธานที่เคารพ ผม พนัส ทัศนียานนท์
 สสร. จังหวัดตาก คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นประจำจังหวัดตาก
 ขอเสนอให้แต่งตั้งนายสภเกษม แห่งมงาม แทนนายธรรมจักร กุศลรัตน์ ซึ่งพ้นจาก
 ตำแหน่งไปตามข้อบังคับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : ครับ มีผู้รับรองถูกต้องครับ ไม่มี
 ท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่นนะครับ ถือว่าที่ประชุมอนุมัติตามที่ท่านพนัส เสนอนะครับ
 ต่อไปขอจังหวัดนครราชสีมาครับ

พลเอก ปัญญา สิงห์ศักดิ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 กระผม พลเอก ปัญญา สิงห์ศักดิ์ สสร. จังหวัดนครราชสีมา ในฐานะประธาน
 คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ จังหวัดนครราชสีมา
 ขอกราบเรียนให้ทราบว่า มีกรรมการวิสามัญ ๓ ท่าน ที่ติดธุรกิจส่วนตัว
 และไปปฏิบัติหน้าที่อื่นรวม ๓ ท่านขอลาออกจากคณะกรรมการวิสามัญ คือ
 นายชูบ ชัยฤทธิไชย นายประมุข เดชวิบูลย์ และนายเจริญ ปุสรินทร์คำ
 จึงขออนุญาตแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่แทนดังต่อไปนี้ นายบัณฑิต ตั้งประเสริฐ
 นายเกษม รั้งสุวรรณ นายวรชัย ยงทิพย์พงศ์

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นไป
 เว้นนายเจริญ บุสุรินทร์คำ และนายบัณฑิต ตั้งประเสริฐ
 มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรองถูกต้อง ไม่มีท่านผู้ใด
 เห็นเป็นอื่น ก็ถือว่าอนุมัติตามที่ท่านปัญหา สิ่งหักคทา เสนอนะครับ ต่อไปผมขออนุญาต
 เชียงหวัดบุรีรัมย์ครับ คุณถาวร จันทรสม ครับ

นายถาวร จันทรสม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม ถาวร จันทรสม
 จากจังหวัดบุรีรัมย์ มีกรรมาธิการวิสามัญลาออก ๒ ท่านเนื่องจากติดภารกิจ
 คือนายนิวัติ เสื่อนโธสง กับนายกมล ไสงาม ทางคณะอนุกรรมาธิการ
 วิสามัญจังหวัดได้พิจารณาแล้วมีมติเสนอ นายรังสิกร ทิมาดฤกะ
 และนายประจิด พชรินทร์ศักดิ์ แทนผู้ที่ลาออกทั้ง ๒ ท่าน ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

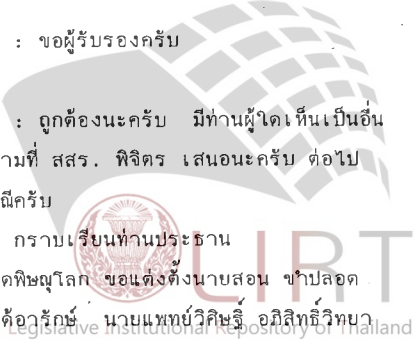
ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ มีผู้รับรองถูกต้องนะครับ
 ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็น เป็นอื่นก็ถือว่าอนุมัติตามที่คุณถาวร จันทรสม เสนอนะครับ
 ต่อไปขอเชิญหวัดพิจิตรครับ

นางยุพา อุดมศักดิ์ : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันยุพา อุดมศักดิ์
 สสร. จังหวัดพิจิตร ขอเสนอเพื่อแต่งตั้ง นายสมหมาย สุภิธรรม
 เป็นกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์จังหวัดพิจิตร
 แทนนางเตือนใจ บุรพรัตน์ ตามข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ข้อ ๗๘
 ขอบคุนค่ะ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ถูกต้องนะครับ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่น
 ไหมครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติตามที่ สสร. พิจิตร เสนอนะครับ ต่อไป
 ขอจังหวัดพิษณุโลกเชิญเลยครับ คุณปราณีครับ

นางปราณี วชิราศรีศิริกุล : กราบเรียนท่านประธาน
 ดิฉัน ปราณี วชิราศรีศิริกุล สสร. จังหวัดพิษณุโลก ขอแต่งตั้งนายสอน ขำปสอด
 นางวิมาลา ชโยตม นายแพทย์ปรีดา แด้อารักษ์ นายแพทย์วิศิษฐ์ อภิสิทธิ์วิฑว
 นายณฤทธิ กัณฑะวรรณ นายแพทย์พรเทพ โชติชัยสุวัฒน์ นายบัญชาการ บุญมี

นายแพทย์ปกรณ์ สุวธรรมประภา แทนนายวัฒนา ตันติภิรมย์ นายกิตติ คุณะเกษม
นายพงษ์สรรพ์ สรรพพานิช นายชัยรัตน์ สำดี นายอภิชาติ ตั้งเบญจผล
นางวิริยา น้อยวงศ์ นายวิโรจน์ จิรัฐติกาลโชติ นายชะอุม เฟ็งคุ้ม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรองถูกต้อง ถ้าไม่มีท่านผู้ใด
เห็นเป็นอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมอนุมัติตามที่ สสร. ปราบัติ เสนอนะครับ ต่อไปขอเชิญ
จังหวัดสมุทรสงครามครับ

นายอำนาจ นาคritchะอมร : ท่านประธานที่เคารพ ผม นายอำนาจ นาคritchะอมร สสร. จากจังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากมีกรรมวิธีการทำหนึ่ง ในคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัด สมุทรสงคราม คือนายพลเทพ คงตระกูล ได้ขอลาออก ที่ประชุมคณะกรรมการ วิสามัญจึงได้มีมติให้เสนอชื่อ นายสุพร สุวรรณโชติ เป็นกรรมการแทน ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : มีผู้รับรองถูกต้องนะครับ ถ้าไม่มี ท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่นนะครับ ก็ถือว่าที่ประชุมนี้มีมติตามที่ท่านอำนาจ เสนอนะครับ มีจังหวัดไหนครับที่จะเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงไหมครับ ท่านพวงเล็กครับ

นางพวงเล็ก บุญเชียง : ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉันไม่ได้ขอ เปลี่ยนแปลงแก้ไขกรรมวิธีการคะ แต่ขอทราบเป็นความรู้ว่า ในการตั้งกรรมการ นี้มีการย้อนหลังได้หรือคะ เพราะจะได้เป็นความรู้ใหม่

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ครับ ย้อนได้ครับ

นางพวงเล็ก บุญเชียง : เพิ่งทราบจากท่านประธาน ยืนยันนะคะ ท่านเลขาธิการคะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถามผมพอครับ เชิญท่านเลขาธิการฯ อำนวยชื่อกรรมการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : ผมได้ไม่ครบนะครับ จังหวัดขอนแก่น ดอกเตอร์มยุณา ศรีศุภันท์ นางลัดดาวัลย์ เจริญสุข และนายไพชยนต์ นรปติ แทนนายสุทัศน์ ศรีรัตนพันธ์ นายคุณภาค ประเสริฐศิลป์ และนายบุญยง แก้วฝ้ายนอก จังหวัดชลบุรี ดอกเตอร์ผาสุก กุลละวณิชย์ แทนผู้ช่วยศาสตราจารย์มนตรี แยมกสิกร จังหวัดตาก นายสุทธเกษม แหมงงาม อันนี้จดไม่ทันนะครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เอาอย่างนี้ได้ไหมครับท่านเลขาธิการฯ ครับ ผมขออนุมัติที่ประชุมว่า เนื่องจากท่านเลขาธิการฯ จดไม่ทัน ที่เสนอไปทั้งหมดนี้ะครับ ผมขอให้ทางผู้เสนอนี้ะครับได้ไปตรวจสอบรายชื่อกับทางเจ้าหน้าที่สภาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อกันความผิดพลาดนะครับ ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นนะครับ ท่านอื่นใดครับ

นายอนันต์ บุรณวิช : ท่านประธานครับ ก่อนที่จะปิดประชุมครับ ผมมีความเห็นอย่างนี้ครับ เราจะมีการแปรมติแล้ว แล้วเพื่อให้นักว่างรัฐธรรมนุญ ใกล้เคียงที่จะสำเร็จนี้สมบุรณ์แบบยิ่งขึ้น ผมอยากเสนอแนวความคิดว่า ในขณะนี้ประชาชน

ให้ความสนใจเป็นยิ่งในการที่จะแปรพฤติในการเสนอความคิดเห็น นอกเหนือไปจากบางกลุ่มที่เราต้องไปทำประชาพิจารณ์ ผมอยากให้ รมอ คณะอาสาสมัครสักคณะหนึ่งรับเรื่องราวของกลุ่มบุคคล หรือใครก็ตามที่มีความประสงค์จะให้นำมาแปรพฤติแทนประชาชนที่สนใจ เพื่อก่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะหลายคนได้ปรารภกับผมว่า เอ เราจะทำอย่างไรได้ เพราะเราไม่รู้ว่าจะสรร. อยู่ตรงไหนกันบ้าง อย่างไร และถ้าเป็นไปได้ถ้าเราตั้งหรืออาสาสัก ๕ คน ๖ คน ที่ประจำรับเรื่องราวร้องทุกข์สนทนากับเขาเสร็จแล้วรับเรื่องราวรายละเอียดต่าง ๆ มาแปรแทนพี่น้องประชาชนก็น่าจะเป็นประโยชน์ในการยกร่างฯ ในคราวนี้นะครับ ผมอยากจะทำเรื่องปรึกษาว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณข้อหาหรือท่านอนันต์นะครับ แต่บังเอิญเป็นอย่างนั้นนะครับ ความจริงการวางโครงการเราได้ทำไว้รอบคอบมาก จะชี้ให้ท่านอนันต์เห็นอย่างหนึ่งนะครับ อย่างน้อยคณะกรรมการฯ รับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์นั้น ยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ นั่นประการที่ ๑ นะครับ สามารถที่จะส่งเข้ามาได้นะครับ

ประการที่ ๒ กรรมการวิสามัญ ประจำจังหวัดต่าง ๆ นั้นนะครับ ก็ยังเปิดรับความคิดเห็นอยู่นะครับ ท่านกรรมการเหล่านั้นยังมีภารกิจจะต้องไปชุมนุมประชาชน ไปเอารัฐธรรมนูญต้นร่างไปให้เขาดู ให้เขาวิจารณ์และเขาเสนอเข้ามา ภาระของท่านเหล่านั้นมีหน้าที่รวบรวมมาอยู่แล้ว มากี่มาส่งที่กรรมการวิสามัญประชาพิจารณ์นะครับ แล้วกรรมการวิสามัญ ประชาพิจารณ์ก็มีหน้าที่จะต้องรวบรวมส่งกรรมการแปรพฤติซึ่งท่านสามารถแปรพฤติโดยไม่ต้องมีการเสนอพฤติเข้ามา เพราะรวบรวมจากข้อคิดเห็นที่เราได้ตั้งโครงการฯ และบุคลากรในการรับงานที่ท่านอนันต์ได้เสนอมาทุกประการแล้วนะครับ ผมคิดว่าคงเป็นที่พอใจ ผมถือโอกาสขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่าน แล้วก็ปิดประชุมครับ ขอบคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๒๐.๒๙ นาฬิกา

LIRT